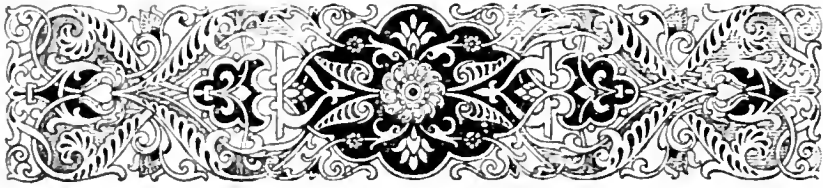

C. H. Toy

The Book of Ezekiel

in Hebrew

EC
2
1893
v. 17

THE present edition of the *Sacred Books of the Old Testament* in Hebrew exhibits the reconstructed text on the basis of which our new Version in the *Polychrome Bible* has been prepared by the learned contributors mentioned on the inside page of the back cover.

Departures from the Received Text are indicated by critical marks: — $\cdot\cdot$ (*i. e. V = Versions*) designate a reading adopted on the authority of the Ancient Versions (², ³, &c. indicate that the respective glosses relegated to the foot of the page are omitted in the Versions, esp. Θ (*cf. Ezek. 32, 20*); — $\cdot\cdot$ (*i. e. c = conjecture*) are used for Conjectural Emendations; and $\cdot\cdot$ (*i. e. נָקִיר = נקיר*), for changes involving merely a departure from the Masoretic points, or a different division of the consonantal text (*e. g. בְּתַאשְׁרִים, 27, 6*). A פֶּסֶק | indicates transposition of the Masoretic פֶּסֶק פְּסוּק ; — $\cdot\cdot$ are used in cases where the קָרִי has been adopted instead of the כְּתוּב , and $\cdot\cdot$ for changes introduced by reason of Parallel Passages. 15 A small note of exclamation (*e. g. 9, 9*) calls attention to readings deliberately preferred on the strength of some Heb. MSS or early printed editions of good authority. Doubtful Words or Passages are enclosed in notes of interrogation ($\cdot\cdot$). Occasionally two critical marks are combined, *e. g. $\cdot\cdot$, i. e.* Deviations from the Received Text suggested by the Versions as well as by Parallel Passages; 20 or $\cdot\cdot$, *i. e.* Departures from the Masoretic points, supported by the Versions, &c. \square calls attention to transposed passages (*e. g. 34, 12*), the traditional position of the words in the Received Text being marked by \square while the transposed words are enclosed in $[\]$. In cases where two or three consecutive words are transposed the traditional sequence is indicated by $\cdot\cdot\cdot$ &c. respectively prefixed to the 25 individual words (*e. g. 19, 9*). Transposition of consonants is indicated by figures above the respective letters (*e. g. 19, 10*). Passages corrupted beyond emendation are indicated by $\cdot\cdot\cdot\cdot$, while $\cdot\cdot\cdot\cdot$ point to *Lacune* in the original. *Cf. English Translation of Ezekiel, p. v.*

The Ancient Versions are referred to in the *Notes* under the following 30 abbreviations: — M = Masoretic Text; Θ = LXX; T = Targum; P = Peshita; SH = Syro-Hexapla; A = Saadya's Arabic Version; L = *Vetus Latina*; J (*i. e. St. Jerome*) = Vulgate (JA = Codex Amiatinus); A = Aquila; O = Theodotion; Σ = Symmachos. μ denotes the Samaritan recension of the Pentateuch. Θ^A means Codex Alexandrinus (A), Θ^Cr = Codex rescriptus Cryptoferratensis (Γ), 35 Θ^{Du} = Fragmenta rescripta Dublinensia (O), Θ^L = Lucianic recension (A); Θ^{Mr} = Codex Marchalianus (Q), Θ^S = Sinaiticus (S), Θ^V = Vaticanus (B).

The heavy-faced figures in the left margin of the *Notes* (1, 2, 3, &c.) refer to the chapters, the numbers in () to the verses of the Hebrew text. The mark \wedge means *omit(s)* or *omitted by*.

The Book of Ezekiel

TOY

THE SACRED BOOKS

OF

A CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS, WITH NOTES

PREPARED

UNDER THE EDITORIAL DIRECTION OF

PAUL HAUPT

PROFESSOR IN THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY, BALTIMORE

PART 12

BY

C · H · TOY

Leipzig

1899

Baltimore
THE JOHNS HOPKINS PRESS

London
DAVID NUTT, 270-271 STRAND

THE BOOK

OF THE

CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

WITH NOTES

BY

PROFESSOR IN HARVARD UNIVERSITY, CAMBRIDGE, MASS.

Leipzig

1899

Baltimore
THE JOHNS HOPKINS PRESS

London
DAVID NUTT, 270-271 STRAND

יחזקאל

יִהְיֶה בְּשָׁלְשִׁים שָׁנָה כְּרִבְעֵי בַחֲמֹשֶׁה לַחֲדָשׁ וְאֲנִי בְּתוֹךְ הַנּוֹלֵה עַל גֹּהֲרִי א,י
 כְּבָר נִפְתַּחְתּוּ הַשָּׁמַיִם וָאֵרָאָה מֵרָאוֹת אֱלֹהִים: וְתַהִי עָלַי-יְשֻׁם יָד יְהוָה: 3
 וָאֵרָא וְהִנֵּה רוּחַ סַעְרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן וְעָנָן נְדוּל וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת 4
 וְנִגְנָה לוֹ סָבִיב וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֲשֵׁמֶל: וּמִתּוֹכָהּ דְמוֹת אַרְבַּע הָיוּ וְזֶה ה 5
 מֵרָאִיהֶן דְמוֹת אֶחָד: לַהֲנָה: וְאַרְבַּעַה פָּנִים לְאַחַת וְאַרְבַּע כְּנָפִים לְאַחַת 6
 לָהֶם: וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל וְכַף רַגְלֵיהֶם כַּכָּף רַגְלֵי עֵל וְנִצְעִים כְּעֵין נַחֲשֵׁת 7
 קָלָל: וַיֵּדֵא אָדָם מִתַּחַת כְּנָפֵיהֶם עַל אַרְבַּעַת רַבְעֵיהֶם: וְדְמוֹת פָּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם 8
 לְפָנִים לְאַרְבַּעַתָּם: וּפְנֵי אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאל לְאַרְבַּעַתָּן 9
 וּפְנֵי נֶשֶׁר מֵאַחֲרָהּ לְאַרְבַּעַתָּן: וְכְנָפֵיהֶם פְּרָדוֹת מִלְּמַעְלָה לְאִישׁ שְׁתֵּים חֹבְרוֹת 11
 אֶשְׁרָה אֶל אַחֲזָתָהּ וְשְׁתֵּים מִכְּסוֹת אֶת גּוֹיְתֶיהֶן: וְאִישׁ אֶל עֵבֶר פְּנָיו יִלְכוּ אֶל 12
 אֲשֶׁר יִהְיֶה שְׁמָה הַרוּחַ לִלְכַת יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ בִלְכַתָּן: וְכִתּוֹךְ-הַחַיּוֹת מֵרָאֵה 13
 כִּנְחָלֵי אֵשׁ בְּעֵרוֹת כְּמֵרָאֵה לְלִפְדִּים: וְנִגְנָה לְאֵשׁ וּמִן הָאֵשׁ יוֹצֵא בְּרֵק: 14
 וָאֵרָא 15: וְהִנֵּה 16 אַרְבַּעָה יְאוּפָנִים: בָּאֲרִין אֲצֵל הַחַיּוֹת לְאַרְבַּעַתָּן: 17 וְיִמְרָאָה 18
 הָאוּפָנִים 19: כְּעֵין תְּרִישׁ וְדְמוֹת אֶחָד לְאַרְבַּעַתָּן וּמֵרָאִיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּאֲשֶׁר יִהְיֶה 20
 הָאוּפָן בְּתוֹךְ הָאוּפָן: אֶל אַרְבַּעַת רַקְעִיהֶן בִּלְכַתָּם יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ בִלְכַתָּן: וּגְבִיהֶן 17
 וַיִּדְהֶן מְלֹאֵת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעַתָּן: וּבִלְכַת הַחַיּוֹת יִלְכוּ הָאוּפָנִים אֲצֵלָם וּבַהֲנִשָּׂא 19
 הַחַיּוֹת מֵעַל הָאֲרִין יִנְשָׂאוּ הָאוּפָנִים: אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שֵׁם הַרוּחַ לִלְכַת יִלְכוּ כִּי כ 21
 רוּחַ הַחַיּוֹת בְּאוּפָנִים: בִּלְכַתָּם יִלְכוּ וּבַעֲמָדָם יַעֲמְדוּ וּבַהֲנִשָּׂאֵם מֵעַל הָאֲרִין יִנְשָׂאוּ 21
 הָאוּפָנִים לְעַמְתָּם כִּי רוּחַ הַחַיּוֹת בְּאוּפָנִים:
 וְדְמוֹת עַל רֵאשֵׁי הַחַיּוֹת: כְּרַקִּיעַ כְּעֵין הַקֶּרֶחַ: 22 נְטוּי עַל רֵאשֵׁיהֶם מִלְּמַעְלָה: 22
 וְתַחַת הַרְקִיעַ כְּנָפֵיהֶם יִשְׂרוֹת אִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ: וְלְאִישׁ שְׁתֵּים מִכְּסוֹתֵי אֶת 23
 גּוֹיְתֵיהֶם: וְאִשְׁמַע אֶת קוֹל כְּנָפֵיהֶם כְּקוֹל מַיִם רַבִּים כְּקוֹל אֶלֶּי שֶׁבִי בִלְכַתָּם קוֹל 24
 הַמְּלָאָה כְּקוֹל מַחְנָה: וּבְעַמְדָם תִּרְפִּינָה כְּנַפֵּיהֶן: 25 וּמִמַּעַל לְרַקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשֵׁם 26
 כְּמֵרָאֵה אֲבָן סַפִּיר דְמוֹת כֶּסֶף [עֲלִיּוֹן]: וְעַל דְמוֹת הַכֶּסֶף דְמוֹת כְּמֵרָאֵה אָדָם []

—*—*—*—*

(7) 1.3.2 בחמשה לחדש היא השנה החמישית לנלות המלך יזכין: ויהיה היה רבר יהוה אל
 יחזקאל בן בוזי ההן בארין כשרים על גהר כבר * (8) 4 מתוך האש
 (7) 0.8 ופניהם וכנפיהם לארבעתם: חבלת אשה אל אחתה כנפיהם לא יסבו בלכתן איש אל עבר
 פניו ילכו: * (8) 11 ופניהם * (8) 13 היא מתהלכת בין החיות
 (7) 11 והחיות רצוא ושוב כמראה הנק: * (7) 11 החיות * (9) 16 ומעשיהם
 (1) 18 ונבה להם ויראם להם ונבתם * (1) 18 שמה הרוח והאופנים ינשאו לעצתם
 (3) 22 הנקרא * (3) 23 לאיש שתיים מכסות להנה
 (1) 23 להנה (1) 23 היה קול מעל לרקיע אשר על ראשם בעמדם תרפינה כנפיהן:
 Erek.

מידך אבקש: ואתה כי הזהרתני^א לבלתי תטא^ב— והוא^ב חטא בכחטאתו ימות: ואתה^א 3:21
את נפשך הצלת:

- ותהי עלי^א ידי יהוה ויאמר אלי קום צא אל הבקעה ושם אדבר אותך: ואקום 23:22
5 ואצא אל הבקעה והנה שם כבוד יהוה עמד ככבוד אשר ראיתי על נהר כבר
ואפל על פני: ותבא בי רוח ותעמדני על רגלי וידבר אתי ויאמר אלי בא הסגר 24
בתוך ביתך: ואתה בן אדם הנה נתתי^א עליך עבותים ואסרתיהך בהם ולא תצא 25
בתוכם: ולשונך אדביק אל חפך ונאלמת ולא תהיה להם לאיש מוכיח כי בית 26
מרי המה: ובדברי אותך אפתח את פיך ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה 27
10 השמע ישמע והקדל יחדל כי בית מרי המה:
ואתה בן אדם קח לך לבנה ונתת^א אותה לפניך ותקות עליה עיר^ב: 4:8
ונתת^א עליה מצור ובנית עליה דִּקָּ וישפכת עליה סללה ונתת^א עליה מחנות 2
ושים עליה כרים סביב: ואתה קח לך מחבת ברזל ונתת אותה קיר ברזל 3
בינך ובין העיר והכינלת^א את פניך אליה והיתה במצור וצרת עליה אות היא 15
לבית ישראל:
ואתה שכב על צדך השמאלי ונשאת את עֵוֹן בית ישראל^א מספר הימים 4
אשר תשכב עליו תשא את עוֹנָם: ואני נתתי לך את שני עוֹנָם למספר ימים - 5
מא-ה- והשעים יום ונשאת עֵוֹן בית ישראל: וכלית את אלה ושבת על צדך 6
הימני - ונשאת את עֵוֹן בית יהודה ארבעים יום יום לשנה יום לשנה נתתו לך:
20 ואל מצור ירושלם תכין פניך וזרעך חשופה ונבאת עליה: והנה נתתי עליך 8:7
עבותים ולא תהפך מצדך אל צדך עד כלותך ימי מצוריך: ואתה קח לך חטים 9
ושערים ופול ועדשים ודחן וקסמים ונתת^א אותם בכלי אחד ועשית אותם לך ללחם 10
מספר הימים אשר אתה שוכב על צדך - מא-ה- ותשעים יום תאכלנו: ומאכלך^א תאכל - 11
במשקול עשרים שקל ליום מעת עד עת תאכלנו: וענת שערים תעשינה והיא 12
25 בגללי צאת האדם תעננה לעיניהם: ומים במשורה תשתה ששית ההין מעת עד 11
עת תשתה: ויאמר^א ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים אשר אדיתם 13
שם: ואמר אלה אדני יהוה הנה נפשי לא מטמאה ונבלה וטרפה לא אכלתי 14
מנעורי ועד עתה ולא בא בפי בשר פגול: ויאמר אלי ראה נתתי לך את צפיעי 15
הבקר תחת גללי האדם ועשית את לחמך עליהם: ויאמר אלי בן אדם הנני שבר 16
30 מטה לחם בירושלם ואכלו לחם במשקל ובדאָנה ומים במשורה ובשמון ישתו:
למען יחסרו לחם ומים ונשמו איש ואחיו ונמקו בעוֹנָם: 17
ואתה בן אדם קח לך חרב חדה תער הגלבים תקחנה לך והעברת על א, 5
ראשך ועל זקנך ולקחת לך מאוני משקל ותלקתם: שלשית באור תבעיר 2
בתוך העיר כמלאת ימי המצור ויאת השלשית תפה בחרב סביבותיה והשלשית 3
35 תורה לרותי: ולקחת משם מעט במספר וצרת אותם בכנפך: ומחם עוד תקח 4:3
והשלכת אותם אל תוך האש ושרפת אתם באש^א - ואמרת- אל כל בית ישראל:
כה אמר אדני יהוה זאת ירושלם בתוך הגוים שמתי^א וסביבותיה -ה-ארצות: ותמר 6:ה
את משפטי לרשעה מן הגוים ואת חקותי מן הארצות אשר סביבותיה כי במשפטי
מאסו וחקותי לא הלכו בהם: לכן כה אמר אדני יהוה יען תמלתכם מן הגוים 7

—430-431—

(7) 3:21 צדק * (8) לא * (7) 22 שם * (8) 4, א את ירושלם * (1) 1 עלי
(2) 4, 6 שנית * (7) 4, א אשר * (9) 13 יהוה
(1) 5, 2 לקחת * (x) וקרב אריק אחריהם * (7) 4 ממנו תצא אש

- 1.27 מלמעלה: וָאֵרָא כְּעֵין הַשָּׁמַל כְּמֵרָאָה אִישׁ וְנִגְנָה לֹה סְבִיב מֵמֵרָאָה מֵתִנּוּ וּלְמַעְלָה
 28 וּמֵמֵרָאָה מֵתִנּוּ וּלְמַטָּה רֵאִיתִי כְּמֵרָאָה אִישׁ וְנִגְנָה לוֹ סְבִיב: כְּמֵרָאָה הִקְשַׁת אִישׁ
 יְהִיה בְּעֵגֶן כַּיּוֹם הַנֶּשֶׁם בֶּן מֵרָאָה הַנִּגְנָה סְבִיב
 הוּא מֵרָאָה דְמוּת כְּבוֹד יְהוָה וְאֵרָאָה וְאֵפֶל עַל פְּנֵי וְאִשְׁמַע קוֹל מִדְּבַר:
 2.2. א וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם עֲמֹד עַל רִגְלֶיךָ וְאֶדְבֵר אֵתְךָ: וְתָבֵא בִי רוּחַ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלַי 5
 וְתַעֲמִדֵנִי עַל רִגְלָי וְאִשְׁמַע אֵת מִדְּבַר אֵלַי:
 3 וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם שׁוּלַת אֲנִי אוֹתְךָ אֵל בֵּית-יִשְׂרָאֵל - הַמְדוֹרִים אֲשֶׁר מֵרְדוּ
 4 כִּי הֵמָּה וְאִבּוֹתֵם? עַד עַצֵּם הַיּוֹם הַזֶּה: > אֲנִי שׁוּלַת אוֹתְךָ אֵלֵיהֶם וְאָמַרְתָּ אֵלֵיהֶם
 ה כֹּה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה: וְהֵמָּה אִם יִשְׁמְעוּ וְאִם יִחְדְּלוּ כִּי בֵית מְרִי הֵמָּה וְיִדְעוּ כִּי
 6 נְבִיא הִיָּה בְּתוֹכָם: וְאַתָּה בֶּן אָדָם אֵל תִּירָא מֵהֶם וּמִדְּבָרֵיהֶם אֵל תִּירָא כִּי סָרְבִים 10
 וְסִלְגִים אוֹתְךָ וְאֵת עֲקָרְבִים אֵתָּה יוֹשֵׁב מִדְּבָרֵיהֶם אֵל תִּירָא וּמִפְּנֵיהֶם אֵל תַּחַת
 7 כִּי בֵית מְרִי הֵמָּה: וְדַבַּרְתָּ אֵת דְּבָרֵי אֵלֵיהֶם אִם יִשְׁמְעוּ וְאִם יִחְדְּלוּ כִּי -בֵית- מְרִי הֵמָּה:
 8 וְאַתָּה בֶּן אָדָם שִׁמַע אֵת אֲשֶׁר אֲנִי מִדְּבַר אֵלֶיךָ אֵל תְּהִי מְרִי כְּבֵית הַמְרִי
 9 פְּנֵה פִיךָ וְאֵכַל אֵת אֲשֶׁר אֲנִי נָתַן אֵלֶיךָ: וְאֵרָאָה וְהִנֵּה יָד שְׁלוּחָה אֵלַי וְהִנֵּה בֵיתִי
 י מְגֻלָּת סִפְרִי: וַיִּפְרֹשׂ אוֹתָהּ לִפְנֵי וְהִיא כְּתוּבָה פָּנִים וְאֲחֹר וְכָתוּב עַלֶיךָ קוּיִים 15
 3. א וְתִקֶּה וְדָוִי: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם אֵת אֲשֶׁר תִּמְצָא אֵכוּל אֵכוּל אֵת הַמְּגֻלָּה הַזֹּאת
 3.2 וְלֶךְ דַּבֵּר אֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל: וְאִפְתַּח אֵת פִּי וַיֹּאקְלֵנִי אֵת הַמְּגֻלָּה: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן
 אָדָם בְּטַנְךָ תֵּאכַל וּמַעֲיֵךְ תִּמְלֹא אֵת הַמְּגֻלָּה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי נָתַן אֵלֶיךָ וְאִכְלֹתֶם
 וְתִהְיוּ בְּפִי כְדָבָשׁ לַמְּתוּק:
 4. א וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם לֶךְ בָּא אֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל וְדַבַּרְתָּ בְּדַבְרֵי אֵלֵיהֶם: כִּי לֹא 20
 6 אֵל עִם עֲמֻקֵי שֹׁפָה וּבְכַדֵי לִשׁוֹן אֵתָּה שְׁלוּחָה: > וְ-לֹא אֵל עִמִּים רַבִּים עֲמֻקֵי שֹׁפָה
 וּבְכַדֵי לִשׁוֹן אֲשֶׁר לֹא תִשְׁמַע דְּבָרֵיהֶם אִם- > אֵלֵיהֶם שְׁלַחְתִּיךָ הֵמָּה יִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ:
 7 וּבֵית יִשְׂרָאֵל לֹא יֵאָבוּ לִשְׁמַע אֵלֶיךָ כִּי אִינֶם אֵבִים לִשְׁמַע אֵלַי כִּי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל
 8 חֹקֵי מִצַּח וְקִשֵׁי לֵב הֵמָּה: הִנֵּה נָתַתִּי אֵת פְּנֵיךָ חֹקִים לְעַמֹּת פְּנֵיהֶם וְאֵת מִצַּחְךָ
 9 חֹק לְעַמֹּת מִצַּחֶם: כַּשְׁמִיר חֹק מִצַּר נָתַתִּי מִצַּחְךָ לֹא תִירָא אוֹתָם וְלֹא תַחַת 25
 י מִפְּנֵיהֶם כִּי בֵית מְרִי הֵמָּה: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם אֵת כָּל דְּבָרֵי אֲשֶׁר אֶדְבֵר אֵלֶיךָ
 11 קַח בְּלִבְבְּךָ וּבְאֹזְנֶיךָ שִׁמַע: וְלֶךְ בֹּא אֵל הַגּוּלָּה אֵל בְּנֵי עַמְךָ וְדַבַּרְתָּ אֵלֵיהֶם וְאָמַרְתָּ
 אֵלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה אִם יִשְׁמְעוּ וְאִם יִחְדְּלוּ:
 13.12 וְתִשְׁאֲנִי רוּחַ וְאִשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעֵשׁ גְּדוֹל בְּרוּם- כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: וְקוֹל
 30 כְּנָפֵי הַחַיּוֹת מְשִׁיקוֹת אִשָּׁה אֵל אַחֲוָתָהּ וְקוֹל הָאוֹפְנִים לְעַמְתָּם וְקוֹל רַעֵשׁ גְּדוֹל: 30
 14.10 וְרוּחַ נִשְׁאָתֵנִי וְתִקְחֵנִי וְאֶלְכֶם- > בַּחֲמַת רוּחִי וַיִּיר יְהוָה עָלַי חֹזְקָה: וְאָבֹא אֵל
 הַגּוּלָּה תֵל אֵבִיב⁹ עַל נְהַר כְּכָרִי וְאֵשְׁב שָׁם שִׁבְעַת יָמִים מִשְׁמִים בְּתוֹכָם:
 17.16 וַיְהִי מִקְצֵה שִׁבְעַת יָמִים >הִיָּה דַבֵּר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם צַפֵּה נִתְתִּיךָ
 18 לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשִׁמַעְתָּ מִפִּי דַבֵּר וְהִזְהַרְתָּ אוֹתָם מִמִּנִּי: בְּאֲמַרִי לְרַשָּׁע מוֹת תָּמוּת 35
 יֵלֹא דַבַּרְתָּ לְהַזְהִיר-הַרְשָׁעָה מִדְּרַבּוּ הַרְשָׁעָה לְחַזְנוּ הוּא? בְּעוֹנֵי יָמוֹת וְדַמוּ מִיַּד
 19 אֲבָקְשׁ: וְאַתָּה בִּי הִזְהַרְתָּ הַרְשָׁע וְלֹא שֶׁב מִרְשָׁעוֹ וּמִדְּרַבּוּ הַרְשָׁעָה הוּא בְּעוֹנֵי יָמוֹת
 כ וְאַתָּה אֵת נַפְשְׁךָ הַצַּלְתָּ: וּבְשׁוֹיב צְדִיק מִצְדָּקוֹ וְעִשָּׂה עוֹל וְנָתַתִּי מִכְשׁוֹל לִפְנֵי
 הוּא יָמוּת כִּי לֹא הִזְהַרְתָּו בַּחֲטָאתוֹ יָמוּת וְלֹא תִזְכְּרֶנּוּ צְדָקְתוֹ: אֲשֶׁר עִשָּׂה וְדַמוּ

יחזקאל יחזקאל

(7) 2.3 אֵל נִיִּים * (8) פָּשַׁעוּ בִּי * (9) וְהַקְּנִים קָשִׁי פָּנִים וְחֹזְקֵי לֵב * (10) 3.2 הַזֹּאת

(11) 3.7 אֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל * (12) 6 לֹא * (13) 14 מֵר * (14) 3.10 הַיֹּשְׁבִים

(15) וְאֲשֶׁר הֵמָּה יוֹשְׁבִים שָׁם * (16) 18 וְלֹא הִזְהַרְתָּו * (17) רַשָּׁע

עליך הנה בא: באה הצפירה עליך וישב הארץ בא העת קרוב היום יום 7,7 מהומה על ההרים:

הנה היום הנה בא יצאה הצפירה צין המטה פרת הודון: החמס קם למטה 11 רשע

בא העת הגיע היום הקונה אל ישמח והמכר אל יתאבל כי חרון על כל 12

המונה: כי המכר אל הממכר לא ישוב ועוד בחיים חיתו-8 ואיש בעונו חיתו 13 לא יחוק:

תקעו תקוע והכיננו הכף ואין הלך למלחמה כי חרוני על כל המונה: 14

החרב בחוץ והדבר והרעב מבית אשר בשרה בחרב ימות ואשר בעיר רעב ודבר 15

יאכלנו: ופלטו פליטיהם והיו על ההרים כיזי הגאות כלם המות איש בעונו: 16

כל הידים תרפינה וכל כרפים תלכנה מים: ותגרו שקים וכסתה אותם פלצות ועל 18,17

כל פנים בושה וכל ראשיהם קרחה: כספם בחוצות ישליכו וזהבם לנדה יהיה 19

כספם וזהבם לא יוכל להצילם ביום עברת יהוה נפשם לא ישבעו ומעיהם לא 20

ימלאו כי מבשול עונם היה: וצבי עריו לנאון ש-יהו וצלמי תועבתם ישקוציהם 21

עשו בו על כן נתתיו להם לנדה: ונתתיו ביד תורים לבו ול-עריצי הארץ לשלל 22

ותללוהו: והסבתי פני מהם ותללו את צפוני ובאו בה פריצים ותללוהו: זכי 23,22

הארץ מלאה משפט מים והעיר מלאה חמס: והבאתי רעי גוים וירשו את כתיהם 24

והשבתי נאון עו-ם ונחלו מקדשיהם:

קדה בא ובקשו שלום ואין: היה על הוה תבוא ושקעה על שמועה תהיה כה. 26

ובקשו חזון מנביא ואין ותורה תאבר מכהן ועצה מוקנים: ונשיא ילבש 27

שקמה וידי עם הארץ תבהלנה כדרךם אעשה אתם ובמשפטיהם אשפטם וידעו 28

כי אני יהוה:

יהי בשנה הששית ביששי בחמישה לחדש אני יושב בביתי ווקני יהודה 8,א

וישבים לפני ותפל עלי שם יד אדני יהוה: ואראה והנה דמות כמראה אי-יש 25

ממראה מתניו ולמטה וממראה מתניו ולמעלה כמראה איש כעין החשמל: וישלח 3

תבנית יד ויחקני בעצת ראשי ותשא אתי רוח בין הארץ ובין השמים ותבא אתי 4

ירושלמה כמראות אלהים אל פתח הישער הפנימי הפונה צפונה אשר שם 5

מושב סמל הקנאה המקניאי: והנה שם כבוד אלהי ישראל כמראה אשר ראיתי 4

בבקעה: 30

ויאמר אלי בן אדם שא נא עיניך דרך צפונה ואשא עיני דרך צפונה והנה 5

מצפון לישער המזבח סמל הקנאה הוה בקאה: ויאמר אלי בן אדם הראה אתה 6

מה הם עשים התועבות הגדלות אשר בית ישראל עשים פה לרחקני מעל 7

מקדשי ועוד תשוב תראה תועבות גדלות: ויבא אתי אל פתח התצר ואראה 7

והנה חר אחד בקיר: ויאמר אלי בן אדם חתר נא בקיר ואחתר בקיר והנה פתח 8 35

אחד: ויאמר אלי בא וראה את התועבות הרעות אשר הם עשים פה: ואבוא 9

ואראה והנה כל תבנית רמש ובהמה כל שקו-צים וכל גלולי בית ישראל 10

מתקה על הקיר סביב ושבועים איש מוקני בית ישראל ויאזניהו בן שפן 11

7,8 (א) עתה מקרוב אשפוך חמתי עליך וכליתי אפי בך ושפטתיך כדרךך ונתתי עליך את כל

תועבותיך: ולא תחוס עיני ולא אחמול כדרךך עליך אתן ותועבותיך כתופך תהיין וידעתם

כי אני יהוה יפקהו:

(ג) 23 עשה הרחוק

(ב) 13 כי חזון אל כל המונה לא ישוב

(ד) 8. אש

(ז) 27 המלך יתאבל

- 5 אשר סביבותיכם בתקותי לא הלכתם ואת משפטי לא עשיתם וכמשפטי הנוים
 8 אשר סביבותיכם ⁷עשיתם: לכן כה אמר אדני יהוה הנני עליך גם אני ועשיתי
 9 בתוכם משפטים לעיני הנוים: ועשיתי כך את אשר לא עשיתי ואת אשר לא
 10 אעשה כמותו עוד יען כל תועבתיך: לכן אבות יאכלו בנים בתוכם ובנים יאכלו
 11 אבותם ועשיתי כך שפטים וזריתי את כל שאריתך לכל רוח: לכן חי אני נאם
 5 אדני יהוה אם לא יען את מקדשי טמאת בכל שקוציך ובכל תועבתיך וגם אני
 12 אעשה בחמה ולא תחוס עיני וגם אני לא אחמול: שלשתיך בדבר ימותו וברעב
 יכלו בתוכם והשלישית בחרב יפלו סביבותיך והשלישית לכל רוח אורה וחרב
 13 אריק אחריהם: וכלה אפי והנחותי חמתי במ והנחמתי וידעו כי אני יהוה
 14 דברתי בקנאתי בכלותי חמתי במ: ואתנך לקרבה ולחרפה בנוים אשר
 10 סביבותיך לעיני כל עובר: והייתם חרפה ונדופה מוסר ומשמה לנוים אשר
 16 סביבותיך בעשותי כך שפטים באף ובחמה ובתכחות חמה: ⁸ בשלחי את חצי
 הרעים ביכם אשר היו למשחיתים ⁹ ורעב אסף עליכם ושברתי לכם מטה לחם:
 17 ושלחתי עליכם רעה ושפלך ודבר ודם יעבר כך וחרב אביא עליך אני
 15 יהוה דברתי:
- 6,2,8 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל הרי ישראל והקבא
 3 עליהם: ואמרף הרי ישראל שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה להרים
 4 ולגבעות לאפיקים ולגיאיות הנני אני מביא עליכם חרב ואפדתי במוותיכם: ונשמו
 ה מוזבותיכם ונשברו חמוניכם והפלתי חלליכם לפני גלולים: ⁷ וזריתי את עצמותיכם
 6 סביבות מוזבותיכם: בכל מוזבותיכם הערים תתקבנה והבמות תישמנה למען
 20 יחרבו וישמו מוזבותיכם ונשברו ונשבתו גלולים ונגדעו חמוניכם ונמחו מעשיכם:
 8,7 ונפל הלל בתוכם וידעתם כי אני יהוה: ⁸ והיה לכם בהיות לכם פליטי חרב בנוים
 9 בהזרותכם בארצות: וזכרו פליטיכם אותי בנוים אשר נשבו שם ⁹ ואשפרתי את
 לבם הזונה: ¹⁰ מעלי ואת עיניהם הזנות אחרי גלוליהם ונקטו בפניהם על הרעות
 1 אשר עשו לכל תועבתיהם: וידעו כי אני יהוה לא אל תנם דברתי לעשות להם
 25 הרעה הזאת:
- 11 כה אמר אדני יהוה הפה בכפך ורקע ברגלך ואמר את ¹¹ על כל תועבותיך
 12 בית ישראל אשר בחרב ברעב ובדבר יפלו: הרחוק בדבר ימות והקרוב בחרב
 13 יפול ¹² והנצור ברעב ימות וכליתי חמתי במ: וידעו כי אני יהוה בהיות חלליהם
 30 בתוך גלוליהם סביבות מוזבותיהם על כל נבעה רמה בכל ראשי ההרים ותחת
 כל עין רענן ותחת כל אלה עבדתה מקום אשר נתנו שם ריח ניחח לכל גלוליהם:
 14 ונשיתי את ידי עליהם ונתתי את הארץ שממה ומשמה ממדבר ¹³ ובלתה בכל
 מוזבותיהם וידעו כי אני יהוה:
- 7,2,8 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם כה אמר אדני יהוה לאדמת
 3 ישראל קין בא על ארבע ¹⁴ כנפות הארץ: עתה הקין עליך ושפכתי
 4 אפי כך ושפתיך כדרכך ונתתי עליך את כל תועבותיך: ולא תחוס עיני עליך
 ולא אחמול כי דרכיך עליך אפן ותועבותיך בתוכם תהיין וידעתם כי אני
 יהוה:
- 6,ה כה אמר אדני יהוה רעה יתת רעה הנה באה: קין בא בא הקין הקין

- 113 -

(2) 5,7 לא * (3) 5,1 אני יהוה דברתי * (1) 16 הרעב * (6) אשר אשלח אותם לשחקכם
 (4) 17 רעב 1 * (5) 6,ה ונתתי את פני בני ישראל לפני גלוליהם * (7) 8 והזריתי
 (9) 6,9 אשר * (1) אשר סר * (x) 11 רעות * (2) 12 והנשאר

- 10.11 אחת: לארבעתם כאשר יהיה האופן כתיך האופן: בלכתם אל ארבעת רבועיהם ילכו לא יסבו בלכתם כי המקום אשר יבנה הראש אחריו ילכו לא יסבו בלכתם: ונבניהם וידיהם מלאים עינים סביב לארבעתם: לאופנים להם קורא הנלגל באוני: ובלכת הברוכים ילכו האופנים אעלם ובשאת הכרובים את כנפיהם לרום מעל הארץ לא יסבו האופנים גם הם מאעלם: כעמדם יעמדו וברומם ירומו אותם: ויצא כבוד יהוה מעל מפתן הבית ויעמד על הכרובים: וישאו הכרובים את כנפיהם וירומו מן הארץ לעיני בעצתם והאופנים לעמתם ויעמדו: פתח שער בית יהוה הקדמוני וכבוד אלהי ישראל עליהם מלמעלה:
- היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר ככר ואדע כי כרובים כ המה: ארבעה פנים לאחד וארבע כנפים לאחד ודמות ידי אדם תחת כנפיהם: ודמות פניהם המה הפנים אשר ראיתי על נהר ככר ואתם איש אל עבר פניו ילכו:
- 11.8 ותשא אתי רוח ותבא אתי אל שער בית יהוה הקדמוני הפונה קדימה והנה בפתח השער עשרים וחמשה איש ואראה בתוכם את יאזניה בן עזר ואת פלטיהו בן בניהו שרי העם: ויאמר אלי בן אדם אלה האנשים החשבים זון והיעצים עצת רע בעיר הזאת: האמרים לא בקרוב בנות בתים היא הסיר ואנחנו הבשר: לכן הנבא עליהם הנבא בן אדם: ותפל עלי רוח יהוה ויאמר אלי אמר כה אמר יהוה בן אמרתם בית ישראל ומעלות רוחכם אני ידעתי: הרביתם חלליכם בעיר הזאת ומלאתם הוצתיה הלל: לכן כה אמר אדני יהוה חלליכם אשר שמתם בתוכה המה הבשר והיא הסיר ואתכם א-ויציא מתוכה: קרב יראתם וחרב אביא עליכם נאם אדני יהוה: והוצאתי אתכם מתוכה ונתתי אתכם ביד רים ועשיתי ככם שפטים: בחרב תפלו על גבול ישראל אשפוט אתכם וידעתם כי אני יהוה: היא לא תהיה לכם לסיר ואתם לא תהיו בתוכה לבשר על גבול ישראל אשפט אתכם: וידעתם כי אני יהוה אשר בתקן לא הלכתם ומשפטי לא עשיתם וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם עשיתם: והיו כהנבאי ופלטיהו בן בניהו מת ואפל על פני ואועק קול גדול ואמר אהה אדני יהוה כלה אתה עשה את שארית ישראל:
- 11.14 והיו דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אחיך אנשי ג-לתך וכל בית ישראל כל-ו אשר אמרו להם ישיבי ירושלם יתחקו מעל יהוה לנו *גנתה הארץ למורשה: לכן אמר כה אמר אדני יהוה כי הרחקתם בגוים וכי הפיצותם בארצות ואהי להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם: וקבצתי את-הים מן העמים ואספתי את-הים מן הארצות אשר ה-פצות-ים בהם ונתתי לה-ים את אדמת ישראל: ובאו שמה והסירו את כל שקוציה ואת כל תועבותיה ממנה: ונתתי להם לב חדש ורוח חדש אתן בקרב-ם והסרתי לב האבן מבישרם ונתתי להם לב בשר: למען בתקתי ילכו ואת משפטי ישמרו ועשו אתם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים: ואלה אחרי שקוציהם ותועבותיהם לבם הלך דרכם בראשם נתתי נאם אדני יהוה:

— יחזקאל —

- (3) 10.10 וכל בשרם * (5) ונבניהם והאופנים * (7) אופניהם
 (6) 11 וארבעה פנים לאחד פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי פני נשר: וירמו הכרובים היא החיה אשר ראיתי בנהר ככר:
 (8) 17 כי רוח החיה בהם * (9) 21 ארבעה * (9) 22 מראיהם
 (10) 11.11 אחיך * (10) היא * (11) 17 לכן אמר כה אמר אדני יהוה

- 8,12 עמד בתוכם עמדים לפניכם ואיש מקטרתו בידו ועתר ענן הקטרת עלה: ויאמר אלי הֲרֵאִית בן אדם אשר זקני בית ישראל עִשִׂים בחשך איש בהררי מטכותיו כי אמר: אין יהוה ראה אתנו עוב יהוה את הארץ: ויאמר אלי עוד תשוב תראה תועבות גדלות אשר המה עִשִׂים: ויבא אתי אל פתח שער בית יהוה אשר אל הצפונה והנה שם הנשים ישבות מִבְּכֹת את התמוז: ויאמר אלי הֲרֵאִית בן אדם עוד תשוב תראה תועבות גדלות מאלה: ויבא אתי אל חצר בית יהוה הפנימית והנה פתח היכל יהוה בין האולם ובין המזבח כעשרים וחמשה איש אחריהם אל היכל יהוה ופניהם קדמה והמה משתחוים קדמה לשמש: ויאמר אלי הֲרֵאִית בן אדם הנקל לבית יהודה מעשות את התועבות אשר עשו פה כי מלאו את הארץ חמס וישבו להכעיסני והגם שלחים את הזמורה אל אפי: וגם אני אעשה בחמה לא תחוס עיני ולא אחמל וקראו באוני קול גדול ולא אשמע אותם:
- 9,א ויקרא באוני קול גדול לאמר קרבו פקדתי העיר ואיש כלי משחתו בידו: והנה ששה אנשים באים מדרך שער העליון אשר מִנְּנָה צפונה ואיש כלי מִפְּצו בידו ואיש אחד בתוכם לְבָשׁ בדים וקָסַת הספר במתניו ויבאו ויעמדו אצל מזבח הנחשת: וכבוד אלהי ישראל נעלה מעל הכרובים— אשר היה עליהם— אל מפתן הבית ויקרא אל האיש הלְבָשׁ הבדים אשר קָסַת הספר במתניו: ויאמר— אל—י—עבר בתוך העיר? והתוֹתִי הִן על מצחות האנשים הנאנחים והנאנקים על כל התועבות הנעשות בתוכה: ולאֵלֶּה אמר באוני עברו בעיר אחריו והבו אל תחוס עיניכם— ואל תחמלו: וכן בחזר ובתולה וטף ונשים תהרגו למשחת ועל כל איש אשר עליו הִתּוֹ אל תגשו וממקדשי תתלו ויחלו באנשים הזקנים אשר לפני הבית: ויאמר אליהם טמאו את הבית ומלאו את החֲזֵי־צִוִּית חללים צאו: והכו בעיר: ויהי כהמותם: אני—נ—שאר: ואפלה על פני ואזעק ואמר אהה אדני יהוה המשחית אתה את—שארית ישראל כשִׁפְכְךָ את חמתך על ירושלם: ויאמר אלי עֲנֹן בית ישראל ויהודה גדול במאד מאד ותמלא הארץ דמים והעיר מלאה מָטָה כי אמרו עוב יהוה את הארץ ואין יהוה ראה: וגם אני לא תחוס עיני ולא אחמל דרכם בראשם נתתי: והנה האיש לְבָשׁ הבדים אשר הקָסַת במתניו משיב דבר לאמר עשיתי כאשר צויתני:
- 10,א ויאמר אל האיש לְבָשׁ הבדים? בא אל בינות לגלגל אל תחת לכרובים— ומלא תִּפְנֹךְ גחלי אש מבינות לכרבים וורק על העיר ויבא לעיני: והכרבים עמדים מימין לבית בבוא— האיש והענן מלא את החצר הפנימית: וירם כבוד יהוה מעל הכרובים— אל מפתן הבית ומלא הבית את הענן והחצר מלאה את גנה כבוד יהוה: וקול כנפי הכרבים נשמע עד החצר החיצונה כקול אל שדי בדברו: ויהי בצותו את האיש לְבָשׁ הבדים לאמר קח אש מבינות לגלגל ויבא ויעמד אצל האופן: וישלח— את ידו— אל האש אשר בינות הכרבים ויקח ויצא:
- 9 ואראה והנה ארבעה אופנים אצל הכרובים אופן אחד אצל כרוב אחד ו אופן אחד אצל כרוב אחד ומראה האופנים כעין אבן תרשיש: ומראיהם דמות

יחזקאל

- (א) 9.4 יהוה * (ב) בתוך ירושלם * (ג) 7 ויצאו * (ד) 8 כל
- (א) 10.א ומראה והנה על הרקיע אשר על ראש הכרבים כאבן ספיר כמראה דמות כסא נראה עליהם: * (ב) ויאמר * (ג) מבינות לכרובים * (ד) 7 הכרוב * (ה) מבינות לכרובים
- (א) 7 וישא ויתן אל תִּפְנֵי לְבָשׁ הבדים * (ב) 8 וירא לכרבים תְּבִיט יר אדם תחת כנפיהם:

ולבלתי ראו: כשעלים בקרבות נביאיך ישראל היו: לא עליתם בפרץ— ותגדרו I3.4
 גדר על בית ישראל לעמד במלחמה ביום יהוה: חזו שְׂוֹא וקסמו— כוב— אמרים 6
 נאם יהוה ויהוה לא שלקם ויחלו לקים דבר: הלוא מתוה שְׂוֹא חזיתם ומקסם 7
 כוב אמרתם— אמרים נאם יהוה ואני לא דברתי:
 8 לכן כה אמר אדני יהוה יען דְּבַרְכֶם שׂוֹא וחזיתם כוב לכן הנני יְעַלְבֶם נאם
 9 אדני יהוה: ו-נְטִיתִי— ידו יעל הנביאים החזים שׂוֹא והקסמים כוב בסוד עמי לא
 יהיו ובכתב בית ישראל לא יכתבו ואל אדמת ישראל לא יבאו וידעתם כי אני
 אדני יהוה: יען וביען הטעו את עמי לאמר שלום ואין שלום והוא בנה חֵיִן י
 והנם פְּחִים אתו תפל: אמר אל פְּחִי תפל יהוה גשם שׂוֹטֵף ו-אֶתְּנֶנָּה אבני 11
 10 אלנבישֵׁי רוח סערות תִּמְקְקֵעֵי: והגה נפל הקיר הלוא נֶאֱמַר אֵלֵיכֶם אִיה הַטִּיה 12
 אשר טחתם: לכן כה אמר אדני יהוה ובקעתי רוח סערות בחמתי ונשם שׂוֹטֵף 13
 באפי יהיה ואבני אלנבישׁ בחמה— אֶתְּנֵן— לְקִלְהָ: והרסתי את הקיר אשר טחתם 14
 תפל והגעתיהו אל הארץ ונגלה יסדו ונפלה וכליתם בתוכה וידעתם כי אני
 יהוה: וכליתי את חמתי בקיר ובפְּחִים אתו תפל ו-אֶחְמַד לְכֶם אִיה־הַ קִיר ואִיה־י 15
 15 הטתים אתו: נביאי ישראל הנבאים— עַל ירושלם והחזים לה חזון שלם ואין שלם
 נאם אדני יהוה:
 17 ואתה בן אדם שים פניך אל בנות עמך המתנבאות מלבחן והנבא עליהן:
 18 ואמרת כה אמר אדני יהוה הווי למתפרות כסתות על כל אצילי יד— ועשות
 19—מספחות על ראש כל קומה לצודד נפשות: ותחללנה אתי אל עמי בשעלי 20
 20 שְׁעָרִים ובפתותי להם להמית נפשות אשר לא תמותנה ולחיות נפשות אשר לא
 תחיינה בזככם לעמי שְׂמֵעֵי כוב: לכן כה אמר אדני יהוה הנני יעל כסתותיכנה 21
 אשר אתנה מצדדות— בִּים את הנפשות— וקרעתי אתם מעל זרועתי—ם ושלחתי
 את הנפשות אשר אתם מצדדות אתן: קִיפְשִׁים: וקרעתי את מספחותיכם והצלתי 21
 את עמי מִדָּבָן ולא יהיו עוד בידכן למצודה וידעתן כי אני יהוה: יען הכא—יב— 22
 25 לב צדיק שקר ואני לא הכאבתיו ולחזק ידי רשע לבלתי שוב מדרכו הרע להחיותו:
 23 לכן שְׂוֹא לא תחוינה וקסם לא תקסמנה עוד והצלתי את עמי מידכן וידעתן כי
 אני יהוה:

14.2.8 ויבוא: אלי אנשים מוקני ישראל וישבו לפני: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: I4.2.8
 30 בן אדם האנשים האלה העלו גלוליהם: אל לבם ומכשול עֲוֹנָם נתנו נכה פניהם 3
 האדרש אֶרְשׁ להם: לכן דבר אותם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה איש 4
 איש מבית ישראל אשר יעלה את גלוליו אל לבו ומכשול עֲוֹנו ישים נכה פניו
 ובא אל הנביא אני יהוה נענית לו בִּי בִּי ברכ גלוליו: למען תפוש את בית ישראל ה
 בלבם אשר נזרו מעלי בגלוליהם כלם: לכן אמר אל בית ישראל כה אמר אדני 6
 יהוה שובו והשיבו מעל גלוליהם ומעל כל תועבתים השיבו פניכם: כי איש איש 7
 35 מבית ישראל ומהגר אשר יגור בישראל ויגור מאחרי ויעל גלוליו אל לבו ומכשול
 עֲוֹנו ישים נכה פניו ובא אל הנביא לדרש לו בִּי אני יהוה נענה לו בִּי: ונתתי 8
 פני באיש ההוא ו-שְׁמַתִּיהו לאות ולמשל— והכרתיו מתוך עמי וידעתם כי
 אני יהוה:
 40 והנביא כי יפתה ודבר דבר אני יהוה פתיתי את הנביא ההוא ונשיתי את 9

— יְהוָה יִחְוָקֵאל —

(2) 13.11 ויפל * (1) תפלנה * (7) 18 הנפשות הצורדנה לעמי ונפשות לכנה תחיינה

(6) 5 לפרחות (1) לפיחות

- II,22 וישאו הכרובים את כנפיהם וינרמו מעל הארץ והאופנים לעמתם וכבוד
 23 אלהי ישראל עליהם מלמעלה: ועל כבוד יהוה מעל תוך העיר ויעמד על ההר
 24 אשר מקדם לעיר: ורזח נשאתני ותבאני כשדומה אל הגולה במראה
 כה אלהים ועל מעלי המראה אשר ראיתי: ואדבר אל הגולה את כל דברי יהוה
 אשר הראני:
- 5
- 12,2.8 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם בתוך בית הקרי אתה יושב אשר עינים
 3 להם לראות ולא ראו ו-אזנים להם לשמע ולא שמעו כי בית מרי הם: ואתה בן
 אדם עשה לך כלי גולה³ יומם לעיניהם וגלית ממקומך אל מקום אחר לעיניהם
 4 אולי יראו כי בית מרי המה: והוצאת כלך ככלי גולה יומם לעיניהם ואתה תצא¹⁰
 6.ה בערב לעיניהם כמוצאי גולה: לעיניהם החר לך בקור ויצאת בו: לעיניהם על
 כתף תשא בעלטה ת-צ-א פניך תכסה ולא תראה את הארץ כי מופת נתתיך
 7 לבית ישראל: ואעש כן כאשר צויתי כלי הוצאתי ככלי גולה יומם ובערב החרתי
 לי בקור- בעלטה ויצאתי על כתף נשאתי לעיניהם:
- 0.8 ויהי דבר יהוה אלי בבקר לאמר: בן אדם הלא אמרו אליך בית ישראל
 15 בית הקרי מה אתה עשה: אמר אליהם כה אמר אדני יהוה על הנשיא המשא
 11 הוה בירושלם ועלי כל בית ישראל אשר המה בתוכה: אמר אני מופתכם כאשר
 12 עשיתי כן ועשה להם בגולה בשבי ילכו: והנשיא אשר בתוכם על כתף ישא
 בעלטה ויצא בקיר יחר- ל-צ-א-ת- בו פניו יכסה יען אשר לא יראה² את
 13 הארץ: ופרשתי את רשתי עליו ונתפש במצודתי והבאתי אתו בגולה ארץ כשדים
 14 ואתה לא יראה ושם ימות: וכל אשר סביבתו יען-א-י וכל אנפיו אורה לכל
 15 רוח וקרב אריק אהריהם: וידעו כי אני יהוה בהפיעי אותם בגוים ונוריתי אותם
 16 בארצות: והותרתי מהם אנשי מספר מחרב מרעב ומדבר למען יספרו את כל
 תועבותיהם בגוים אשר באו שם וידעו כי אני יהוה:
- 18.17 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם לחמך ברעש תאכל ומימך בקנזה
 25 ובדאגה תשתה: ואמרת אל עם הארץ כה אמר אדני יהוה ליושבי ירושלם יעל
 19 אדמת ישראל לחמם בדאגה יאכלו ומימיהם בשקמון ישתו למען תשם ארצה
 20 ממלאה מתמם כל הישבים בה: והערים הנושבות תחרבנה והארץ שקמה תהיה
 וידעתם כי אני יהוה:
- 22.21 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה המשל הזה לכם על אדמת ישראל
 30 לאמר יארבו הימים ואבד כל חוון: לכן אמר אליהם כה אמר אדני יהוה
 23 השבתי את המשל הזה ולא ימשלו אתו עוד בישראל כי אם דבר אליהם קרבו
 24 הימים ודבר כל חוון: כי לא יהיה עוד כל חוון שוא ומקסם חלק בתוך בית
 כה ישראל: כי אני יהוה אדבר דבר ויעשה לא תמשך עוד כי בימכם בית הקרי
 אדבר דבר ועשיתו נאם אדני יהוה:
- 35 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הגה בית ישראל אמרים החוון אשר
 27.26 הוא הוה לימים רבים ולעיתים רחוקות הוא נבא: לכן אמר אליהם כה אמר אדני
 28 יהוה לא תמשך עוד כל דברי אשר אדבר דבר ויעשה נאם אדני יהוה:

- 13,2.8 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא יעל נביאי ישראל הנבא- ואמרת³
 3 אליהם- שמעו דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה היו על הנבאים⁹ מלבם-

— יחזקאל —

(1) II,24 ברוח * (2) 12,3 וגלה * (3) 7 ביד * (4) 12 לעין (5) הוא

(6) 12,22 אדבר את אשר * (7) 13,2 לנביאי מלבם * (8) 3 הנבלים אשר הלבים אחר רוחם

- נום על אפך וענילים על אוניך ועשרת תפארת בראשך: ותעדי זהב ובסף 16.13
 ומלבושך ששׁ ומשי ורקמה סלת ודבש ושמן אכלת׃ ותיפי במאד מאד-א: ויצא 14
 לך שם בנוים בן־ך כי כליל הוא בהדרי אשר שמתי עליך נאם אדני יהוה:
 ותבטחי ביפֿיך ותוני על שמך ותשפכי את תזנותיך על כל עובר-ב: ותקחי 16.15
 מבנדֿיך ותעשי לך במות טלאות ותוני עליהם: ותקחי כלי תפארתך מוזהבי 17
 ומכספי אשר נתתי לך ותעשי לך צלמי זכר ותוני בס: ותקחי את בנדי רקמתך 18
 ותכסים ושמני וקטרתי נתת׃ לפניהם: ולחמי אשר נתתי לך סלת ושמן ודבש 19
 האכלתיך ונתתיהו לפניהם לריח ניחח׃ נאם אדני יהוה: ותקחי את בנֿיך ואת כ
 בנותיך אשר ילדת לי ותובחים להם לאכול המעט מתזנותי-ך: ותשחטי את 21
 בני ותתנים בהעביר אותם להם: ואת כל תועבתיך ותזנותיך לא זכרת׃ את ימי 22
 געוריך בהיותך עירם ועריה מתכוססת בדמך׃
 ויהי אחרי כל רעתך אוי אוי לך נאם אדני יהוה: ותבני לך גב ותעשי לך 24.23
 רמה בכל רחוב: ע-ל כל ראש דרך בנית רמתך ותתעבי את יפֿיך ותפשקי את כה
 רגליך לכל עובר ותרבי את תזנותי-ך: ותוני אל בני מצרים שבנֿיך גדלי בשר 26
 ותרבי את תזנותיך להכעיסני׃ ותוני אל בני אשור מבלתי שבעתך ותזנים וגם 15
 לא שבעך: ותרבי את תזנותיך אל ארץ כנען כשרימה וגם בזאת לא שבעת: 28
 מה אמלה לכתך נאם אדני יהוה בעשותך את כל אלה מעשה אשה זונה שלמת: ל
 בכנותיך נבך בראש כל דרך ורמתך עשית׃ בכל רחוב ולא היית׃ כוונה לקבֿיך 31
 אתנן: לכל זנות יתנו נדה ואת נתת את נדניך לכל מאהביך ותשחדי אותם 33
 לבוא אליך מסביב בתזנותיך: ויהי בך הפך מן הנשים בתזנותיך ואחרך לא 34
 זונה ובתך אתנן ואתנן לא נתן לך ותהי להפך:
 לכן זונה שמעי דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה יען השפך נהשתך ותנלה 36.לה
 ערותך בתזנותיך על מאהביך׃ ו-ב-דמי בנֿיך אשר נתת להם: לכן הגני מקבֿיך
 את כל מאהביך אשר עניבת עליהם ואת כל אשר אהבת על כל אשר שנאת 37
 וקבצתי אתם עליך מסביב וגליתי ערותך אליהם וראו את כל ערותך: ושפטתיך 25
 משפט׃ נאפות ושפכת דם ונתתי בך חמה וקנאה: ונתתי אתך בידם והרסו 39
 גפֿיך ונתצו רמתך והפשיטו אותך בנדֿיך ולקחו כלי תפארתך והניחוך עירם
 ועריה: והעלו עליך קהל ורנמו אותך באבן ובתקוף בחרבותם: ושרפו בתך 41.מ
 באש ועשו בך שפטים לעיני נשים רפות והשבתך מוונה וגם אתנן לא תתני
 עוד: והנחתי חמתי בך: יען אשר לא זכרת׃ את ימי געוריך ותרגֿי לי בכל 43-42
 אלה וגם אני הא דרכך בראשך- נתתי נאם אדני יהוה׃
 הנה כל המשל עליך ימשל לאמר כאמה בתה: בת אמך אף געלת אישה 44.מה
 ובניך ואחות אחותיך אף אשר געלו אנשיהן ובניהן אמכן חתית ואביכן אמרי:
 ואחותך הגדולה שמרון היא ובנותיה היושבת על שמאולך ואחותך הקטנה ממך 46
 היושבת מימינך סרם ובנותיה: ולא בדרכיהן הלכת וכתועבותיהן עשית׃ כמעט 35
 זאת ותשחתי מהן ככל דרכיך: מי אני נאם אדני יהוה אם עשיתה סרם אחותך 48
 היא ובנותיה כאשר עשית את ובנותיך: הנה זה היה עון סרם אחותך גאון 49

— 16.13 —

16.13 (א)	ותצלחי למלובה	16.13 (ב)	לו יהי	(ג) 16 לא באות ולא יהיה
17 (ד)	יהי	(ה) 22 היית		[זמה]:
27 (ו)	והנה נטיתי ידי עליך ונאנע תקך ואתנך כנפש שנאותיך בנות פלשתים הנכלמות מדרךך			
32 (ז)	האשה המנאפת תחת אישה תקח את זרים:	(ח) 36 ועל כל כלולי תועבותיך		
42 (י)	וקרה קנאתי ממך ושקטתי ולא אכעס עוד	(כ) 43 ולא עשית- את הזמה על כל תועבתיך		

- 14 יְדֵי עֲלִיּוֹ וְהַשְׁמַדְתִּיּוֹ מִתּוֹךְ עַמִּי יִשְׂרָאֵל: וְנִשְׂאוּ עִוְנָם כַּעֲשׂוֹן הַדְּרִשׁ כַּעֲשׂוֹן הַנְּבִיא
 11 יְהוּהָ: לִמְעַן לֹא יִתְעוּ עוֹד בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרַי וְלֹא יִשְׁמְאוּ עוֹד בְּכָל פְּשִׁיעֵיהֶם
 וְהָיוּ לִי לְעַם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוּהָ:
 13, 12 וַיְהִי דְבַר יְהוּהָ אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם אֲרִין כִּי תִחַטָּא לִי לִמְעַל מֵעַל וְנִטְיִיתִי
 יְדֵי עֲלִיָּה וְשִׁבְרְתִי לָהּ מִטָּה לֶחֶם וְהִשְׁלַחְתִּי בָהּ רֶעֶב וְהִכְרַתִּי מִמֶּנָּה אָדָם וּבַהֲמָה: 5
 14 וְהָיוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּתוֹכָהּ נָתַן דְּנָאֵל וְאִיּוֹב הֵמָּה בְּצַדִּיקְתָּם יִנְצְלוּ נַפְשָׁם
 15 נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוּהָ: לֹא תִּהְיֶה רַעַה אַעֲבִיר בָּאָרֶץ וְשִׁבְלָתָהּ וְהִיְתָה שְׂקִמָּה מִבְּלֵי עוֹבֵר
 16 מִפְּנֵי הַחַיָּה: «שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּתוֹכָהּ חֵי אֲנִי נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוּהָ אִם בְּנִים
 17 וְאִם בְּנוֹת יִצְלוּ הֵמָּה לְבָדָם יִנְצְלוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה שְׂקִמָּה: אוֹ חֲרַב אָבִיא עַל הָאָרֶץ
 18 הַהִיא וְאִמְרַתִּי חֲרַב תֵּעָבֵר בָּאָרֶץ וְהִכְרַתִּי מִמֶּנָּה אָדָם וּבַהֲמָה: וְשְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים 10
 הָאֵלֶּה בְּתוֹכָהּ חֵי אֲנִי נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוּהָ לֹא יִצְלוּ בְנִים וּבְנוֹת כִּי הֵם לְבָדָם יִנְצְלוּ:
 19 אוֹ חֲבַר אֲשַׁלַּח עַל הָאָרֶץ הַהִיא וְשִׁפְכְתִי חַמְתִּי עֲלֶיהָ בְּדָם לְהַכְרִית מִמֶּנָּה
 20 אָדָם וּבַהֲמָה: וְנָתַן דְּנָאֵל וְאִיּוֹב בְּתוֹכָהּ חֵי אֲנִי נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוּהָ אִם בֶּן אִם בַּת
 יִצְלוּ הֵמָּה בְּצַדִּיקְתָּם יִצְלוּ נַפְשָׁם:
 21 כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוּהָ אֶף כִּי אֲרַבְעַת שַׁפְטֵי הָרַעִים חֲרַב וְרַעַב וְחַיָּה רַעַה 15
 22 וְחֲבַר שְׁלַחְתִּי עַל יְרוּשָׁלַם לְהַכְרִית מִמֶּנָּה אָדָם וּבַהֲמָה: וְהִנֵּה נֹתְרָה בָּהּ פְּלִטָּה
 הַמּוֹצֵאִים בְּנִים וּבְנוֹת הֵנָּה יוֹצֵאִים אֵלֵיכֶם וְרֵאִיתֶם אֶת דְּרָכָם וְאֵת עֲלִילוֹתֶם
 23 וְנִחַמְתֶּם עַל הָרַעַה אֲשֶׁר הִבַּאתִי עַל יְרוּשָׁלַם אֶת כָּל אֲשֶׁר הִבַּאתִי עֲלֵיכֶם: וְנִחַמְוּ
 אֶתְכֶם כִּי תִרְאוּ אֶת דְּרָכָם וְאֵת עֲלִילוֹתֶם וְיִדְעֶתֶם כִּי לֹא תִנֵּם עֲשִׂיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר
 עֲשִׂיתִי בָּהּ נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוּהָ:
 20

- 15, 2, א וַיְהִי דְבַר יְהוּהָ אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם מַה יְהִי עֵין הַגִּפְנָן מִכָּל עֵין הַזְּמוּרָה
 3 אֲשֶׁר הִיא בְּעֵצֵי הַיַּעַר: הִקֵּקַת מִמֶּנּוּ עֵין לַעֲשׂוֹת לְמִלְאכָה אִם יִקְחוּ מִמֶּנּוּ יָתֵד
 4 לְתֵלוֹת עֲלִיוֹ בַל כְּלִי: הִנֵּה לֹאֵשׁ נִתְּנָן לְאֹכְלָהּ אֶת שְׁנֵי קִצְוֵיהֶן אֹכְלָהּ הָאֵשׁ וְתוֹכוֹ
 5 נִתְּרָה הַיִּצְלַח לְמִלְאכָה: הִנֵּה בְּהִיּוֹתוֹ תָּמִים לֹא יַעֲשֶׂה לְמִלְאכָה אֶף כִּי אֵשׁ אֹכְלָתָהּ 25
 וְיִתָּר וְנַעֲשֶׂה עוֹד לְמִלְאכָה:
 6 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוּהָ כֹּאֲשֶׁר עֵין הַגִּפְנָן בְּעֵין הַיַּעַר נִתְּנָן לֹאֵשׁ לְאֹכְלָהּ
 7 כֵּן נִתְּנִי אֶת יִשְׁכֵי יְרוּשָׁלַם: וְנִתְּנִי אֶת פְּנֵי בָהֶם מִזֶּה אֵשׁ יִצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכַלֶם
 8 וְיִדְעוּ: כִּי אֲנִי יְהוּהָ בְּשִׁמּוֹי אֶת פְּנֵי בָהֶם: וְנִתְּנִי אֶת הָאָרֶץ שְׂקִמָּה יַעַן מֵעַל
 30 מֵעַל נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוּהָ:
 30

- 16, 2, א וַיְהִי דְבַר יְהוּהָ אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם הֲדוּעַ אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבֹתֶיהָ:
 3 וְאִמְרַת כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוּהָ לְיְרוּשָׁלַם מִכְרַתִּיךָ וּמְלִדְתִיךָ מֵאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֲבִיךָ
 4 אָמְרִי וְאִמְךָ חֲתִיתִי: וּמוֹלְדוֹתֶיךָ בְּיוֹם הַיְלֻדָּה אוֹתְךָ לֹא קָרַת יִשְׂרָאֵל וּבְמִים לֹא
 5 קָרַצְתָּ לְמוֹשְׁעִי וְהַמְּלַח לֹא הִמְלַחְתָּ וְהַתְּחֵל לֹא תְחַלְתָּ: לֹא חִסַּה עֲלֶיךָ עֵין לַעֲשׂוֹת 35
 לְךָ אַחַת מֵאֵלֶּה לְחֻמְלָה עֲלֶיךָ וְתִשְׁלַח עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה בְּגַעַל נַפְשְׁךָ בְּיוֹם הַיְלֻדָּה
 7, 6 אֶתְךָ: וְאֶעֱבֹר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסָסֶת בְּדַמִּיךָ וְאָמַר לְךָ בְּדַמִּיךָ חֵי: רַבִּיתִיךָ
 בְּצִמְחַת הַשְּׂדֵה נִתְּתִיךָ וְתִרְבִּי וְתִגְדְּלִי וְתִבּוֹאִי בַעֲתֵי הַדַּיִם שְׂדֵיךָ נִלְכְּנוּ וְשַׁעֲרֶךָ צִמְחָה
 8 וְאֵת עֲרֹם וְעֲרִיָּה: וְאֶעֱבֹר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ וְהִנֵּה עֵתְךָ עֵת הַדָּיִם וְאֶפְרֹשׁ כְּנָפֵי עֲלֶיךָ
 9 וְאֶכְסֶה עֲרֹתְךָ וְאֶשְׁבַּע לְךָ וְאֶבּוֹא בְּבֵרִית אִתְּךָ נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוּהָ וְתִהְיֶה לִי: וְאֶרְחַצְךָ
 10 בְּמִים וְאֶשְׁטֶף הַמִּיךָ מֵעֲלֶיךָ וְאֶסְבֹּךְ בְּשֶׁמֶן: וְאֶלְבָּשְׁךָ רִקְמָה וְאֶנְעִלְךָ תַּחַשׁ וְאֶחֱבֹשְׁךָ
 12, 11 בִּשֵׁשׁ וְאֶסְבֹּךְ מָשִׂי: וְאֶעֱדֶךָ עֵדִי וְאֶתְּנָה צְמִידִים עַל יָדֶיךָ וְרִבִּידִי עַל גְּרוֹנְךָ: וְאֶתְּנָן
 וְאֶתְּנָן

17,21 אשר מעל בני: ואת כל מב-חרו בכל אנפיו בחרב יפלו והנשארים לכל רוח יִפְרְשׁוּ וידעתם כי אני יהוה דברתי:

22 כה אמר אדני יהוה ולקחתי אני מצמרת הארו הרמה ונתתי מראש ינקותיו
23 רך אקטף ושתלתי אני על הר גבה ותלול: בהר מרום ישראל אשקלנו ונשא
5 ענף ועשה פרי והיה לארו אדיר ושכנו תחתי כל צפור כל כנף בצל דליותיו
24 תשכנה: וידעו כל עצי השדה כי אני יהוה השפלתי עין גבה הגבהתי עין שפל
הובשתי עין לח והפרחתי עין יבש אני יהוה דברתי ועשיתי:

18,2,8 יהיה דבר יהוה אלי לאמר: מה לכם אתם משלים את המשל הזה על ארמת
10 ישראל לאמר אבות יאכלו בסר ושני הבנים תקהינה: חי אני נאם אדני יהוה
אם יהיה לכם עוד משל המשל הזה בישראל: הן כל הנפשות לי הנה כנפש
4 האב וכנפש הבן לי הנה הנפש החטאת היא תמות: ואיש כי יהיה צדיק ועשה
ה משפט וצדקה: על הדם לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת
6 אשת רעהו לא טמא ואל אשה בנגה-תה לא יקרב: ואיש לא יונה חבלתו ישוב
7 ישיב גולה לא יגזל לחמו לרעב יתן ועירם יכסה בגד: בנשך לא יתן ותרביית
15 לא יקח מעול ישיב ידו משפט אמת יעשה בין איש לאיש: בהקוטי יהלך ומשפטי
9 שמר לעשות אתם: צדיק הוא חיה יחיה נאם אדני יהוה:

והוליד בן פריין שפך דם: והוא את כל אלה לא עשה כי א-ם על הדם:
11 אכל ואת אשת רעהו טמא: עני ואביון הונה גולות גזל חבל לא ישיב ואל
12 הגלולים נשא עיניו תועבה עשה: בנשך נתן ותרביית לקח וחי לא יחיה את כל
13 התועבות האלה עשה מות יומת דמיו בו יהיה:

והנה הוליד בן וירא את כל חטאת אביו אשר עשה וירא: ולא יעשה כהן:
14 על הדם לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל את אשת רעהו לא
טמא: ואיש לא הונה חבל לא חבל ונגלה לא גזל לחמו לרעב נתן וערם כסה
16 בגד: מעול השיב ידו נשך ותרביית לא לקח משפטי עשה בהקוטי הלך הוא לא
17 ימות בעון אביו חיה יחיה: אביו כי עשק עשק גזל גזל ואשר לא טוב עשה
18 בתוך עמיו והנה מת בעונו: ואמרתם מדע לא נשא הבן בעון האב והבן
19 משפט וצדקה עשה את כל חקותי שמר ויעשה אתם חיה יחיה: הנפש החטאת
20 היא תמות בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן צדקת הצדיק עליו
30 תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה:

והרשע כי ישוב מכל חטאתיו אשר עשה ושמר את כל חקותי ועשה
21 משפט וצדקה חיה יחיה לא ימות: כל פשעיו אשר עשה לא יזכרו לו בצדקתו
22 אשר עשה יחיה: החפין אחפין מות רשע נאם אדני יהוה הלא בשובו מדרב-ו וחיה:
23 וכשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ככל התועבות אשר עשה הרשע-ו כל
24 צדקתיו אשר עשה לא תזכרנה במעלו אשר מעל ובהטאתו אשר טמא במ ימות:
35 ואמרתם לא יתכן דרך אדני שמעו נא בית ישראל הדרכי לא יתכן הלא דרכיכם
25 לא יתכנו: בשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת [] בעונו אשר עשה [עליו-ו]: ימות:
26 ובשוב רשע מרשעתו אשר עשה ויעש משפט וצדקה הוא את נפשו יחיה: וירא:
28,27 יק-שם: מכל פשעיו אשר עשה חזו יחיה לא ימות: ואמרו בית ישראל לא יתכן
29 דרך אדני הדרכי לא יתכנו בית ישראל הלא דרכיכם לא יתכנו:

40 לכן איש כדרכו אשפט אתכם בית ישראל נאם אדני יהוה שובו והשיבו ל
מכל פשעיכם ולא יהיה לכם למכשול עון: השליכו מעליכם את כל פשעיכם אשר

(1) 24 יעשה וחי

(3) 18 אח

(2) 18 ועשה אח מאחר מאלה

16,3 שבעת לחם ושלות השקט היה לה ולבנותיה ויד עני ואכיון לא החזיקה: ותנבנה
 51 ותעשינה תועבה לפני ואסיר אתהן כאשר ראית: ושמרון כחצי חטאתיך לא
 הטאה ותרבי את תועבותיך מהנה ותצדקי את אחותיך בכל תועבותיך אשר
 52 עשית: גם את שאי כלמתך אשר פללת לאחותיך בחטאתיך אשר התעבת מהן
 תצדקנה ממך וגם את כושי ושאי כלמתך בצדקתך אחיותך:
 53 ושכתי את שביתתן את שבית סדם ובנותיה ואת שבית שמרון ובנותיה
 54 ושבתי¹⁰ שביתך בתוכהנה: למען תשאי כלמתך ונכלמת מכל אשר עשית בנחמד
 55 נה אתן: ואחותיך סדם ובנותיה תשבן לקדמתן ושמרון ובנותיה תשבן לקדמתן ואת
 56 ובנותיך תשבינה לקדמתכן: ולוא היתה סדם אחותך לשימועה בפך ביום נאוניך:
 57 בטרם תגלה ערףך כמו עתה היית חרפת בנות אד-ס-א-ו-בנות
 58 פלשתים השאטות אותך מסביב: את זמתך ואת תועבותיך את נשאתים נאם
 יהוה:
 59 כי כה אמר אדני יהוה ועשית¹¹ אותך כאשר עשית אשר בוית אלה להפך
 61.0 ברית: וזכרתי אני את בריתי אותך בימי נעוריך והקימותי לך ברית עולם: וזכרת
 את הרביך ונכלמת בקחתך את אחותיך הגדלות ממך אל הקטנות ממך ונתתי
 62 אתהן לך לבנות ולא מבריתך: והקימתי אני את בריתי אתך וידעת כי אני יהוה:
 63 למען תזכרי ובשף ולא יהיה לך עוד פתחון פה מפני כלמתך בכפרי לך לכל
 אשר עשית נאם אדני יהוה:

17,2.8 יהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם חוד חידה ומשל משל אל בית ישראל:
 3 ואמרת כה אמר אדני יהוה הנשר הגדול גדול הכנפים ארך האבר מלא הנוצה
 4 אשר לו הרקמה בא אל הלבנון ויקח את צמרת הארו: את ראש יניקותיו קטף
 5 ויביאהו אל ארץ כנען בעיר רכלים שמו: ויקח מזרע הארץ ויתנהו בשדה זרע-8
 6 על מים רבים צפצפה שמו: ויצמח ויהי לגפן סרחת שפלת קומה לפנות דליותיו
 7 אליו ושרישו תחתיו יהיו ותהי לגפן ותעש בדים ותשלח פארות: ויהי נשר את-ר-
 25 גדול גדול כנפים ורב נוצה והנה הגפן הזאת כפנה שרשיה-א-ליו ודליותיה: שלחה
 8 לו להשקות אותה מערנות מטעה: אל שדה טוב על מים רבים היא שתולה
 9 לעשות ענף ולשאף פרי להיות לגפן אהרת: אמר כה אמר אדני יהוה-ה-תצלח
 הלוא את שרשיה ינתק ואת פריה יקוס ויבש כל טרפי צמחה: ולא בזרע גדולה
 10 ובעם רב יעשה בנתק אותה משרשיה: והנה שתולה התצלח הלא כנעת כה
 30 רוח הקדים תיבש יבש על עקנת צמחה תיבש:
 12.11 יהי דבר יהוה אלי לאמר: אמר נא לבית המרי הלא ידעתם מה אלה אמר
 הנה בא מלך בכל ירושלם ויקח את מלכה ואת שריה ויבא אותם אליו בבלה:
 13 ויקח מזרע המלוכה ויזכר אתו ברית ויבא אתו באלה ואת אילי הארץ לקח:
 14.18 לחיות ממלכה שפלה לבלתי התנשא לשמר את בריתו לעמדה: וימרד בו לשלח
 15 מלאכיו מצרים להת לו סוסים ועם רב היצלת הימלט העשה אלה והפך ברית
 16 ונמלט: חי אני נאם אדני יהוה אם לא במקום המלך הממליך אתו אשר בזה
 17 את אלתו ואשר הפך את בריתו אתו בתוך בבל ימות: ולא בחיל גדול ובקהל
 רב יעשה אותו פרעה במלחמה בשפך סללה ובכנות דיק להכרית נפשות רבות:
 18.19 ובוה אלה להפך ברית והנה נתן ידו וכל אלה עשה לא ימלט: לכן כה אמר
 40 אדני יהוה חי אני אם לא אלתי אשר בזה ובריתי אשר הפיר ונתתיו בראשו:
 ופרשתי עליו רשתי ונתפש במצודתי והביאותיהו בבלה ונשפסתי אתו שם מעלו

- 20,16 היא לכל הארצות: יען במשפטי מאסו ואת חקותי לא הלכו כהם ואת שבתותי
 חללו כי אחרי גלוליהם לבם הלך: ותחס עיני עליהם משחתם ולא עשיתי אותם
 17 כלה במדבר: ואמר אל בניהם במדבר בחוקי אבותיכם אל תלכו ואת משפטיהם
 18 אל תשמרו ובגלוליהם אל תטמאו: אני יהוה אלהיכם בתקותי לכו ואת משפטי
 19 שמרו ועשו אותם: ואת שבתותי קדשו והיו לאות ביני וביניכם לדעת כי אני
 5 יהוה אלהיכם: וימרו בי הבנים בתקותי לא הלכו ואת משפטי לא שמרו לעשות
 21 אותם אשר יעשה אתם האדם וחי בהם את שבתותי חללו ואמר לשפך חמתי
 עליהם לכלות אפי בם במדבר: והשבתו את ידי ואעש למען שמי לבלתי החל לעיני
 22 הגוים אשר הוצאתי אתם לעיניהם: גם אני נשאתי את ידי להם במדבר להפיץ
 23 אתם בגוים ולקרות אותם בארצות: יען משפטי לא עשו וחקותי מאסו ואת שבתותי
 10 חללו ואחרי גלולי אבותם היו עיניהם: וגם אני נתתי להם חקים לא טובים כה
 ומשפטים לא יחיו בהם: ואטמא אותם במתנותם בהעביר כל פטר רחם למען
 26 אשםם למען אשר ידעו אשר אני יהוה:
 לכן דבר אל בית ישראל בן אדם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה עוד
 27 ואת גדפו אותי אבותיכם כמעלם בי מעל: ואביאם אל הארץ אשר נשאתי את
 15 ידי לתת אותה להם ויראו כל נבעה רמה וכל עין עבות וזיבחו שם את זבוחיהם
 ויתנו שם פֶּעַם קרבנם וישמו שם ריח ניחוחיהם ויפיכו שם את נסכיהם:^א
 לכן אמר אל בית ישראל כה אמר אדני יהוה הברוך אבותיכם אתם ל
 נטמאים ואחרי שקוציהם אתם זנים: ובשאת מתנתיכם בהעביר בניכם באש אתם
 20 נטמאים כִּי-כִל גלוליהם עד היום הוה: ואני אדרש לכם בית ישראל חי אני
 נאם אדני יהוה אם אדרש לכם: והעלה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם
 31 אמרים נהיה כגוים כמשפחות הארצות לשָׁרֵת עין ואבן: חי אני אדני יהוה
 32 אם לא ביד חֲזָקָה ובורוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם: והוצאתי אתכם
 33 מן העמים וקבצתי אתכם מן הארצות אשר נפוצתם בם ביד חזקה ובורוע נטויה
 25 ובחמה שפוכה: והבאתי אתכם אל מדבר העמים ונשפטתי אתכם שם פנים אל לה
 פנים: כאשר נשפטתי את אבותיכם במדבר ארץ מצרים כן אשפט אתכם נאם
 36 אדני יהוה: והעברתי אתכם תחת השבט והבאתי אתכם במס־פֶּלֶא^ב: וזכרותי
 38,37 מכם המרדים והפושעים בי מארץ מגוריהם אוציא אותם ואל אדמת ישראל לא
 יבואו: וידעתם כי אני יהוה: ואתם בית ישראל כה אמר אדני יהוה איש גלוליו
 39 לכו עבדו ואחר אם אינכם שמעים אלי ואת שם קדשי לא תחללו עוד במתנותיכם
 30 ובגלוליהם: כי בהר קדשי בהר מרום ישראל נאם אדני יהוה שם יעבדני כל בית
 מ ישראל כלה-י: שם אָרְצֶם ושם אדרוש את תרומתיכם ואת ראשית משאותיכם ככל
 קדשיכם: כריח ניחת ארצה אתכם בהוציאי אתכם מן העמים וקבצתי אתכם מן
 41 הארצות אשר נפצתם בם ונקדשתי בכם לעיני הגוים: וידעתם כי אני יהוה
 42 בהביאי אתכם אל אדמת ישראל אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה
 35 לאבותיכם: וזכרתם שם את דרכיכם ואת כל עלילותיכם אשר נטמאתם בם
 43 ונקטַתם בפניכם בכל רעותיכם אשר עשיתם: וידעתם כי אני יהוה בעשותי אתכם
 44 למען שמי לא כדרכיכם הרעים וכעלילותיכם הנשחתות בית ישראל נאם אדני יהוה:
 40 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך דרך הַיְמָנָה והטף יעל דרום א.2I,
 והנבא יעל יער השרה נגביה: ואמרת ליער הנגב שמע דבר יהוה כה אמר אדני

— ❦ —

(א) 20,29 ואמר אלהם מה הקמה אשר אתם הקאים שם ויקרא שמה קמה עד היום הוה:

(י) 20,5 בארץ

(ב) 37 הברית

18,32 פשעתם בִּי- וְעָשׂוּ לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ תְּדַרְשָׁה וְלִמָּה תִקְמוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל: כִּי לֹא אֲחַפֵּן בְּמוֹת הַמָּת נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה וְהִשִּׁיבוּ וְחִיו:

	19,9	וַיִּבְקְאוּ בַּבְּחִים	וְאַתָּה שָׂא קִינָה עַל נְשֵׂיאֵי-	19,4
		וַיִּוִּתְגְּהוּ בַּסּוּנָר	יִשְׂרָאֵל: וְאָמַרְתָּ	2
5		לִמְעַן לֹא יִשְׁמַע קוֹלוֹ	הַמָּה אִמְךָ לְלִבִּיא	בֵּין אַרְיוֹת
		[עוֹד	בְּתוֹךְ יִבְכְּרוּם יִרְבְּעָה	רִבְתָּה גּוֹרִיָּה:
		עוֹד	וְתַעַל אֶחָד מִגְּרִיָּה	כַּפִּיר הִיָּה
			וְיִלְמַד לְטָרֵף טָרֵף	אָדָם אֲכַל:
10		עַל מִים שְׂתוּלָה	וַיִּשְׁמְעוּ יַעֲלוּ גּוֹיִם	בְּשַׁחַתְתָּם נִתְפַּשׁ
		מִמֵּים רַבִּים:	וַיִּבְקְאוּ בַּבְּחִים	אֵל אֶרֶץ מִצְרַיִם:
		אֵל שְׁבַט־ מִשֵּׁל-		
		עַל בֵּין עֵבֶת־		
		בְּרַב דְּלִיתָיו:		
			וְתָרָא כִּי נִוְחָלָה	אִבְרָהָה תִּקְנֶתָה
			וְתִקַּח אַחֲרֶי- מִגְּרִיָּה	כַּפִּיר שְׂמַתְהוּ:
15		לֶאֱרֵץ הַשְּׁלֵכָה	וְיִתְהַלֵּךְ בְּתוֹךְ אַרְיוֹת	כַּפִּיר הִיָּה
		הַבִּישׁ פְּרִיָּה	וְיִלְמַד לְטָרֵף טָרֵף	אָדָם אֲכַל:
		אִשׁ אֲכַלְתָּהּ:	וְיִרְעַ- לְמַעַנְתֵּיהֶם	וְעִרְיָהֶם הַחֲרִיב
		בְּאֶרֶץ צִיָּה וְצִמָּא:	וְתִשֵּׂם אֶרֶץ וּמְלָאָה	מִקּוֹל שְׂאֲנָתוֹ:
		בְּדִיקָה אֲכַלָּה	וְיִתְנוּ עֲלוּ גּוֹיִם	סָבִיב מִמְדִּינוֹת
20		שְׁבַט־ מִשֵּׁל	וּפִרְשׂוּ עֲלוּ רִשְׁתָּם	בְּשַׁחַתְתָּם נִתְפַּשׁ:
		עוֹ		

קִינָה הִיא וְתִהִי לְקִינָה:

	20,א	וַיְהִי בַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית בַּחֲמִשִּׁי בַעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּאוּ אַנְשִׁים מִזְּקֵנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַרְשׁ	20,א
25	3,2	אֶת יְהוָה וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי: וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם דַּבֵּר אֶת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל	3,2
		וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה הִלְדַּרְשׁ אֶתִּי אַתֶּם בָּאִים חִי אֲנִי אִם אֲדַרְשׁ	
	4	לָכֶם נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה: הִתְשַׁפֵּט אַתֶּם הַתְּשַׁפֵּט בֶּן אָדָם אֶת תּוֹעֵבַת אֲבוֹתֶם	4
	5	הַיְדוּעִים: וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה בְּיוֹם בְּחָרִי בְּיִשְׂרָאֵל וְאִשָּׁא יָדִי לִזְרֹעַ	5
	6	בֵּית יַעֲקֹב וְאָדָּע לְהֵם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאִשָּׁא יָדִי לְהֵם לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:	6
30	7	בְּיוֹם הַהוּא נִשְׂאֲתִי יָדִי לְהֵם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֵל אֶרֶץ אֲשֶׁר יִגְדַּלְתִּי לְהֵם	7
	8	אֶרֶץ- זָבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ צִבִּי הִיא לְכָל הָאֲרָצוֹת: וְאָמַר אֲלֵיהֶם אִישׁ שְׂקוּצֵי עֵינָיו	8
	9	הַשְּׁלִיכוּ וּבְגִלּוּלֵי מִצְרַיִם אֵל תִּשְׂמָאוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיִּמְרוּ כִּי וְלֹא אָבּוּ לִשְׁמַע	9
	10	אֵלַי אִישׁ אֶת שְׂקוּצֵי עֵינֵיהֶם לֹא הִשְׁלִיכוּ וְאֵת גִּלּוּלֵי מִצְרַיִם לֹא עִזְבוּ וְאָמַר לִשְׁפָךְ	10
	11	חַמְתִּי עֲלֵיהֶם לְכָלֹת אֲפִי בָהֶם בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאָעַשׂ לִמְעַן שְׂמִי לְבַלְתִּי הַחֵל	11
35	12	לְעֵינֵי הַנְּיוּיִם אֲשֶׁר הֵמָּה בְּתוֹכָם אֲשֶׁר נִוְדַעְתִּי אֲלֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ	12
	13	מִצְרַיִם: וְאֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּבָאֵם אֵל הַמִּדְבָּר: וְאֶתֵּן לָהֶם אֶת חֻקוֹתַי וְאֶת	13
	14	מִשְׁפָּטֵי הַיְדוּעִתִּי אֹתָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם: וְגַם אֶת שְׁבַתוֹתַי נִתְּנִי	14
	15	לָהֶם לְהוֹת לְאוֹת בֵּינִי וּבֵינֵיהֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם: וַיִּמְרוּ בֵּי בֵּית יִשְׂרָאֵל	15
	16	בְּמִדְבַר בַּחֻקוֹתַי לֹא הִלְכוּ וְאֵת מִשְׁפָּטֵי מַאֲסוֹ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם	16
40	17	וְאֶת שְׁבַתוֹתַי חָלְלוּ מְאֹד וְאָמַר לִשְׁפָךְ חַמְתִּי עֲלֵיהֶם בְּמִדְבַר לְכָלֹתָם: וְאָעַשֶׂה לִמְעַן	17
	18	שְׂמִי לְבַלְתִּי הַחֵל לְעֵינֵי הַנְּיוּיִם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִים לְעֵינֵיהֶם: וְגַם אֲנִי נִשְׂאֲתִי יָדִי לְהֵם	18
	19	בְּמִדְבַר לְבַלְתִּי הַבִּיא אֹתָם אֵל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִתְּנִי לְהֵם אֶרֶץ- זָבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ צִבִּי	19

- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם הַתְּשַׁפֵּט הַתְּשַׁפֵּט את עיר הרמים א.22,2
 והודעתה את כל תועבותיה; ואמרת כה אמר אדני יהוה עיר שפכת דם בתוכה 3
 לבוא עתה ועשתה גלולים עליה לְטִמְאָהּ: בדמך אשר שפכת אשמת ובגלולך 4
 אשר עשית טמאת ותקריבי יָיִם־מִיָּם ותביא עֵתֶךָ: על כן נתתיך חרפה לנזים 5
 וקָלְסָה לְכָל הארצות: הקרבות והרחקות ממך יתקלסו כך טמאת השם רבת ה
 המהומה: הנה נשיאי ישראל איש לורעו היו כך למען שפך דם: אב ואם הקלו 7.6
 כך לנר עשו בעשק בתוכך יתום ואלמנה הונו כך: קדשי בויז ואת שבתתי 8
 חללת: אנשי רכיל היו כך למען שפך דם ועל הַיָּדִים אכלו כך זְמָה עשו בתוכך: 9
 עריות אב גלה כך טמאת הַגֵּדָה ענו כך: ואיש את אשת רעהו עשה תועבה 11.1
 ואיש את בלתי טמא בְּזִמָּה ואיש את אחתו בת אביו ענה כך: שחד לקחו כך 12
 למען שפך דם גָּשָׁךְ ותרכיב לקחת ותבצעי בְּעֵינַי בעשק ואתי שכחת נאם אדני
 יהוה: והנה הפיתי כפי יעל בְּצַעֲךָ אשר עשית ועל דמִיֶּךָ אשר היו בתוכך: 13
 הַיַּעֲמֵד לַפֶּךָ אם תחזקנה יָדְךָ בַיָּמִים אשר אני עשה אותך אני יהוה דברתי 14
 ועשיתי: והפיצתי אותך בגוים וזריתך בארצות והתמתי טְמֵאתְךָ מִפֶּךָ: ונחלתי כך 16.15
 לעיני גוים וידעת כי אני יהוה: 15
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם היו לי בית ישראל לִסְגָן בְּלֶם נחשת 17.18
 וכדיל וברזל ועופרת בתוך כור סָגִים כסף היו: לכן כה אמר אדני יהוה יען 19
 היות כלכם לִסְגִים לכן הנני קבין אתכם אל תוך ירושלם: כִּקְבַצַּת כֶּסֶף ונחשת כ
 וברזל ועופרת וכדיל אל תוך כור לפחת עליו אש להנתיך כן אקבין באפי 20
 ובחמתי והנחתי והתכתי אתכם: וכנסתי אתכם ונפחתי עליכם באש עברתי 21
 ונתחתם בתוכה: כהתוך כסף בתוך כור כן תִּתְּכוּ בתוכה וידעתם כי אני יהוה 22
 שפכתי חמתי עליכם:
- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר לה את ארין לא מִי־מִט־רה היא 23.24
 לא גִּשְׁמָה ביום ועם: א־א־שֶׁר נִשְׁיֵאִיָּהָ בתוכה כארי שואג טָרֵף טָרֵף נפש אכלו כה
 חסן ויקר יקחו אלמנותיה הרבו בתוכה: כהנייה חמסו תורתו ויחללו קדשי בין 25
 קדש לחל לא הבדילו ובין טמא לטהור לא הודיעו ומשבתותי העלימו עיניהם
 ואחל בתוכם: שריה בקרבה כואבים טרפי טרף לשפך דם לאבד נפשות למען 27
 בצע בצע: ונביאיה טחו להם תפל תוים שוא וקסמים להם כזב אמרים כה אמר 28
 אדני יהוה ויהוה לא דבר: עם הארין עשקו עשק וגזלו גזל ועני ואביון הונו 29
 ואת הנר עשׂו כלא משפט: ואבקש מהם איש גֵּדֵר גֵּדֵר ועמד בפרץ לפני בעד ל 30
 הארין לבלתי שחתה ולא מצאתי: ואשפך עליהם ועמי באש עברתי כליתים דרכם 31
 בראשם נתתי נאם אדני יהוה:

- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שתיים נשים בנות אם אחת היו: א.23,2
 ותזנינה במצרים בנְעוּרֵיהֶן: שמה מעכו שדיהן ושם עשו דדי בתוליהן: ושמותן 4.3
 אֶהְלָה הגדולה ואֶהְלִיבָה אחותה ותהיינה לי ותלדנה בנים ובנות: ותזן ה
 אֶהְלָה תחתי ותענב על מאהביה על אשור ר־כִּים: לבשי תכלת פחות 6
 וסננים בחורי חמד כלם פרשים רכבי סוסים: ותתן תזנותיה עליהם מבחר 7
 בני אשור כלם ובכל אשר ענבה בכל גלוליהם נטמאה: ואת תזנותיה 8
 40. מצרים לא עזבה כי אותה שכבו בנְעוּרֵיהָ והמה עשו דדי בתוליה וישפכו
 תזנותם עליה: לכן נתתיה ביד מאהביה ביד בני אשור אשר ענבה עליהם: 9

—*—

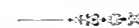
(א) 22.4 שנותיך • (ב) 23.3 וזי • (ג) י שמותן שרין אהלה וירושלם אהליבה

21 יהוה הנני מצית בך אש ואכלה בך כל עין לח וכל עין יבש לא תכבה להבת
 4 שלהבת ונצרבו בה כל פנים מנגב צפונה: וראו כל בשר כי אני יהוה בערתיה
 ה לא תכבה: ואמר אהה אדני יהוה המה אמרים לי הלא ממשל משלים הוא:
 7.6 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל ירושלם והטף יעל
 8 מקדשי-ה: והנבא יעל אדמת ישראל: ואמרת לאדמת ישראל כה אמר יהוה הנני
 9 עליך והוצאתי חרבי מתערה והכרתי ממך צדיק ורשע: יען אשר הכרתי ממך
 10 צדיק ורשע לכן תצא חרבי מתערה יעל כל בשר מנגב צפונה: וידעו כל בשר
 11 כי אני יהוה הוצאתי חרבי מתערה לא תשוב עוד: ואתה בן אדם האנח
 12 בשברון מתנים ובמרירות מאנח לעיניהם: והיה כי יאמרו אליך על מה אתה
 נאנח ואמרת יעל שמועה כי באה וגמם כל לב ורפו כל ידים וקהתה כל רוח
 14.13 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא ואמרת כה אמר יהוה אמר

21,16 ויתן אתה לטובת: חרב חרב

15	לתפש בכף	הותדה וגם מרוטה:
	היא הותדה ⁸ והיא מרטה	למען טבח טבח הותדה
	לתת אותה ביד הורג:	למען ה־ה־ל־ ברק מרטה ⁹ :

17 ועק והילל בן אדם כי היא היתה בעמי היא בכל גשיאי ישראל מגורי אל חרב
 19.18 היו את עמי לכן ספק יעל ירך: כי בתן נאם אדני יהוה: ואתה
 20 בן אדם הנבא והך כף יעל כף חרב תללים היא חרב תללים-
 21 הגדולה- התדרת להם: למען למוג לב והרבה ה-כשלים על כל שעריהם נתנו-
 22 לט-כחת חרב אף עשויה לברק מרטה לטבח: התאחרי הימיני הקדימי השמולי
 23 אנה פניך מעדות: וגם אני אפה כפי יעל כפי והנחתו חמתי אני יהוה דברתי:
 24.23 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם שים לך שנים דרכים לבוא חרב
 25 בה מלך בבבל מארץ ארת: יצאו שניהם ויד- בראש דרך עיר ברא ש-1 דרך יעיר-
 26 תשים לבוא חרב את רבת בני עמון ואת יהודה ו-ירושלם ב-ת-כ-ה: כי עמד
 27 מלך ככל יעל אם הדרך בראש שני הדרכים לקסם קסם קלקל בחצים שאל
 28 בתרפים ראה בכבד: כימינו היה הקסם ירושלם¹⁰ לפתח פה ב-צ-ח להרים קול
 29 בעיניהם¹¹ והוא מוכיר עון להתפש:
 30 לכן כה אמר אדני יהוה יען הזכ-רכם עונכם בהגלות פשעכם להראות
 ל חטאותיכם בכל עלילותיכם יען הזכ-רכם בכף תתפשו: ואתה חלל רשע נשיא
 31 ישראל אשר בא יזמו בעת עון קין: כה אמר אדני יהוה הסיר המצנפת והרים
 32 העטרה זאת לא היה השגלה הגבה והגבה השפיל: ענה ענה אשימנה
 גם זאת לא היה עד בא אשר לו המשפט ונתתיו:
 33 ואתה בן אדם הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה יעל בני עמון ועל הרפתם
 34 ואמרת חרב חרב פתחה לטבח מרוטה¹² למען ה־ה־ל־ ברק: בחוות לך יצוא בקסם
 לה לך כוב לתת אותה יעל צנארי תללים רשעים אשר בא יזמו בעת עון קין: השב
 30 אל תערה במקום אשר נבכרת בארץ מקרותיך אשבת אתך: ושפכתי עליך ועמי
 37 באש עברתי אפיה עליך ונתתך ביד אנשים פ־ערים חרשי משחת: לאש תהי¹³
 40 לאכלה דמך יהיה בתוך הארץ לא תזכרי כי אני יהוה דברתי:

(2) 21,16 או נשיש שטח בני מאסת כל עין (3) 10 חרב (1) 21 כרא
 (6) 27 לשום כרים + (1) 28 להם * (5) שבעי שבעות להם - (7) 33 תהביל

- ולבו: ורגלם: עליהן אבן? וכרא אותהן כחרבותם בניהן ובנותיהן יהרגו ובתיהן 23.17
 באש ישרפו: והשבתו זמה מן הארץ ונזפרו כל הנשים ולא תעשינה כזמתכנה: 48
 ונתנו זמתכנה עליכן וחטאי גלוליכן תשאנה וידעתם כי אני אדני יהוה: 49
- 5 ויהי דבר יהוה אלי בשנה התשיעית בחדש העשירי בעשור לחדש לאמר: א.24
 בן אדם כתוב לך את שם היום^ב הזה סמך מלך כבל יעל ירושלם בעצם היום 2
 הזה: ומשל אל בית המרי משל ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה שפת הפיר 3
 שפת וגם יצק בו מים: אסף נתחיה אליה כל נתח טוב ירך וכתף מבחר עצמים 4
 מלא: מבחר הצאן לקוח וגם הור העצים תחתיה נתח ונתחיה גם בשלו עצמיה ה
 בתוכה: 10
- לכן כה אמר אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר חלאתה בה וחלאתה 6a
 לא יצאה ממנה: כי דמה בתוכה היה על צחית סלע שמתהו לא שפכתהו על 7
 הארץ לכפות עליו עפר: להעלות חמה לנקם נקם נתתי את דמה על צחית סלע 8
 לבלתי הפסות: לכן כה אמר אדני יהוה אוי עיר הדמים גם אני אנדיל המדורה: 9
 הרבה העצים הדלק האש התם הבשר והרקת המרקחה: לנתחיה לנתחיה הוציאה 15
 לא נפל עליה גורל: והעמידה על גחליה רקת למען נתחם וחרה נחשתה ונתכה 11
 בתוכה שמאתה תתם חלאתה: ולא תצא ממנה רבת חלאתה באש: 12
 יען טהרתך ולא טהרת מטמאתך לא טהרתי עוד עד הניחתי את חמתי בך: 13
 אני יהוה דברתי באה ועשיתי לא אפרע ולא אחוס ולא אגחם כדרכיך וכעלילותיך 14
 שפטיתיך נאם אדני יהוה: 20
- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנני לקח ממך את מחמד עיניך 16.10
 במנפה ולא תספד ולא תבכה ולוא תבוא דמעתיך: האנק הם²⁰ אכל ימתי לא 17
 תעשה פארך חבוש עליך ונעליך תשים כרגליך ולא תעטה על שפם ולחם 18
 אדני: לא תאכל: ואדבר אל העם בבקר ותמת אשתי בערב ואעש בבקר כאשר 18
 צייתתי: ויאמרו אלי העם הלא תגיד לנו מה אלה לנו כי אתה עשה: ואמר אליהם 25
 דבר יהוה היה אלי לאמר: אמר לבית ישראל כה אמר אדני יהוה הנני מתלל 21
 את מקדשי גאון עוזכם מחמד עיניכם ומחמל נפשכם ובניכם ובנותיכם אשר
 עזבתם בחרב יפלו: ועשיתם כאשר עשיתי על שפם לא תעטו ולחם אדני לא 22
 תאכלו: ופאריכם על ראשיכם ונעליכם כרגליכם לא תספרו ולא תבכו ונמקתם 23
 כעונתיכם ונתמתם איש אל אחיו: והיה יחזקאל לכם למופת ככל אשר עשה 30
 תעשו בבאה וידעתם כי אני אדני יהוה: 35
- ואתה בן אדם הלוא ביום קחתי מהם את קעוכם משוש תפארתם את מחמד 24
 עיניהם ואת משא נפשם בניהם ובנותיהם: ביום ההוא יבוא הפליט אליך 26
 להשמעות אוננים: ביום ההוא יפתח פיך את הפליט ותדבר ולא תאלם עוד והיית 27
 להם למופת וידעו כי אני יהוה:

- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל בני עמון והנבא עליהם: א.25.2
 ואמרת לבני עמון שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה יען אמרך האח 40
 יעל מקדשי כי נחל ויעל אדמת ישראל כי נשמה ויעל בית יהודה כי הלכו

(2) 23:47 קהל * (3) 24:2 את עצם היום * (7) 24:1 העצמות יחרו
 (8) 24:12 האנים הלאה * (1) 23:12 חלאתה: כמטמאת זמה

י' 23: המה גלו ערְתָה בניָהּ ובנותיהּ לקחו ואותהּ בחרב הרגו ותהי שם לנשים וישפֹּט־ים עשו בה:

- 11 ותרא אחותה אֶהְלִיבָה ותשחת ענבתה ממנה ואת תזונותיהּ מוזוני אחותה:
 12 על בני אֲשׁוּר ענבה פחות וסגנים יִרְבּוּ לְבָשִׁי מכלול פרשים רכבי סוסים
 14-13 בחורי חמד כלם: וראו כי נטמאה דרך אחד לשתיהן: ותוסף אל תזונותיהּ ותרא
 טו אנשים מְתַקִּים: על הקור צלמי כשרים תקקום בְּשֵׁשֶׁר: הִנְיִרוּ אֲזוּר במתניהם
 סרוחי טבולים כראשיהם מראה שלישים כלם דמות בני בבל בשדים ארין מולדתם:
 17-16 ותענב עליהם למראה עיניהּ ותשלח מלאכים אליהם בשדימה: ויבאו אליה בני
 18 בבל למשכב הדים ויטמאו אותה בתזונתם ותישבעו בם ותקע נפשה מהם: ותגל
 תזונותיהּ ותגל את ערְתָהּ ותקע נפשי מעליהּ כאשר נקעה נפשי מעל אחותה:
 19-2 ותרכה את תזונותיהּ לזכר את ימי נעוריהּ אשר זנתה בארין מצרים: ותענבה על
 21 פלגשיהם אשר בשר החמורים בשרם ונְרָמַת סוסים ומתם: ותפקדי את זַמַּת נעוריהּ
 בעֲשׂוֹת -ב-מצרים דְּדִךְ למעק־י שדי נעוריהּ:
 22 לכן אֶהְלִיבָה כה אמר אדני יהוה הנני מעיר את מִצְרָיִם עֲלֶיךָ את אשר
 23 נקעה נפשך מהם והבאתים עליך מסביב: בני בבל כֹּל כשרים פקוד ושוע וקוע
 15 וכל בני אֲשׁוּר אותם בחורי חמד פחות וסגנים כלם שלשים וִרְבּוּ כְּרַכְבֵי סוסים
 24 כלם: ובאו עליך יִבְהִצֵן רכב וגלגל ובקהל עמים צָנָה ומִנְן וקובע ישימו עליך
 כה סביב ונתתי לפניהם משפט ושפטוך כמשפטיהם: ונתתי קנאתי בך ועשו
 אותך בחמה אפך ואונְיֶךָ יסירו ואחריהּ בְּחָרֵב תפול המה בניך ובנותיהּ יקחו
 27-26 ואחריהּ תֹאכַל באשׁ: והפשיטוך את בגדיך ולקחו כלי תפארתך: והשפתי זמתך
 מִמֶּךָ ואת זנותך מארין מצרים ולא תשאִי עֵינֶיךָ אליהם ומצרים לא תזכרי עוד:
 28 כי כה אמר אדני יהוה הנני נתנך ביד אשר ישנאת ביד אשר נקעה נפשך מהם:
 29 ועשו אותך בשנאה ולקחו כל יגיעך ועיבוד עֲרֵם ועריהּ ונגלה ערנות ונוניך אמתך
 31-1 ותזונותיהּ עשה אלה לך בזנותך אחרי גוים על אשר נטמאת בגלוליהם: בדרך
 32 אחותך הלכת ונתתי כוסה בידך: כה אמר אדני יהוה כוס אחותך תשתי העמקה
 33 והרַקְבָה תהיה לצחק וללעג מִרְבֵּה להכיל: שפרון ויגון תמלאי כוס שמה ושקמה
 34 כוס אחותך: ושתיית אותה ומצית³ ושדיך תנתקן כי אני דברתי נאם אדני
 לה יהוה: לכן כה אמר אדני יהוה יען שכחת אותי ותשלכי אותי אחרי נַנְךָ וגם את
 שאי זמתך ואת תזונותיהּ:

- 30 ויאמר יהוה אלי בן אדם הַתְּשׁוּט את אֶהְלָה ואת אֶהְלִיבָה והגד להן את
 37 תועבותיהן: כי נאפו ודם בידיהן ואת גלוליהן נאפו וגם את בניהן אשר ילדו לי
 38 העבירו להם לאכלה: עוד זאת עשו לי טמאו את מקדשי ואת שבתותי חללו:
 39 ובשחטם את בניהם לגלוליהם ויבאו אל מקדשי ביום ההוא לחללו והנה כה עשו
 מ בתוך ביתי: ואף כי תשלחנה לאנשים באים ממרחק אשר מלאך שלוח אליהם
 41 והנה באו לאשר רחצת כחלת עֵינֶיךָ ועדית עדי: וישבת על מטה כבודה ושלתן
 35 ערוך לפניה וקטרתהּ ושמני שמת עליה: וקול המון ישרים- בה ואל אנשים מרב
 42 אדם⁶ סובאים ממדבר ויתנו צמידים אל ידיהם ועטרת תפארת על ראשיהם: ו
 44 ויבוא אליהן כבוא אל אישה זונה כן באו אל אֶהְלָה ואל אֶהְלִיבָה -לעֲשֵׂת -זמה:
 מה ואנשים צדיקים המה ישפטו אותהּ משפט נאפות ומשפט שפכות דם כי נאפת
 46 הגה ודם בידיהן: כי כה אמר אדני יהוה העלה עליהן קהל ונתן אתהן לזוּעָה

—*—

(7) 23:33 שִׁמְרִין * (8) 34 ואת חֲרִשִׁיהָ תִּנְקִי * (9) 38 ביום ההוא
 (6) 42 סובאים * (10) 43 ואמר לְקַלָּה נָאִפִים עַת יִזְנֶה תזונותיהּ והיא:

- כי כה אמר אדני יהוה בתתי אתך עיר נחרבת כערים אשר לא נושבו בהעלותי: 26,19
 עליך את תהום וכסוף המים הרבים: והורדתיך אל-יורדי בור אל עם עולם והושבתך
 בארץ תחתיות בחרבות מעולם את יורדי בור למען לא תשבי ולא תתיצבי
 בארץ חיים: בלהות אתך ואינך ותקשי ולא תמצאי עוד לעולם נאם אדני יהוה: 21
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם שא על צר קינה: ואמרת לצור א-27,3
 הישבת על מבואת ים רכלת העמים אל איים רבים כה אמר אדני יהוה צור
 את אמרת אני כלילת יפי: בלב ימים גבולך בניך כללו יפך: ברושים משניד ה.4
 בנו לך את כל לחתיך ארו מלבנון לקחו לעשות תרן עליך: אלונים מן עשו 6
 משוטיך קרשך עשו שן בתאשרים מאי כתיים: שש ברקמה ממצרים היה מפרשך 7
 להיות לך לנס הכלת וארגמן מאי אלישה היה מכסף: 10
 ישבי צידון וארנד היו שטים לך חכמיד צור היו כך המה חבליך: וקני גבל 9,8
 וחכמיה היו כך מחויקיך בדקך * כל אניות הים ומלחיהם היו כך לערב מערבך:
 «בוש ולוב» ופומ היו בחילך אנשי מלחמתך מן וכובע תלו כך המה נתנו הדרך:
 בני ארנד על חומותיך סביב וגמדים במנדלותיך היו שלטיהם תלו על חומותיך 11
 סביב המה כללו יפך: 15
 תרשיש סחרתך מרב כל הון בכסף ברול בדיל ועופרת נתנו עובוניך: יון 13,12
 תובל ומשך המה רכליך בנפש אדם וכלי נחשת נתנו מערבך: מבית תוגרמה 14
 סוסים ופרדים נתנו עובוניך: בני ל-ד-ן רכליך איים רפים סחרת ירך קרנות 15
 שן והבנים השיבו אשכרך: א-ד-ם סחרתך מרב מעשיך בנפך ארגמן ורקמה 16
 ובין וראמות וכדוד נתנו בעובוניך: יהודה וארץ ישראל המה רכליך בחפזי מנית 20
 ופגנ ודבש ושמן וצרי נתנו מערבך: דמשק סחרתך ברב מעשיך מרב כל הון 18
 בין תלבון וצמר צחרו: בעובוניך נתנו: מ-א-ו-ל ברול עשות קרה וקנה במערבך 19
 היה: דן רכלתך בבגדי חפש לרקבה: ערב וכל נשיאי קדר המה סחרי ירך 21,2
 בכדים ואילים ועתורים בס סחריך: שבא ורעמה המה רכליך בראש כל בשם 22
 ובכל אבן יקרה וזהב נתנו עובוניך: תרן וכנה ועדן: אשור כלמר: המה רכליך 25,23
 במכללים בגלזמי תכלת ורקמה ובגנוי ברמים בחבלים חקשים וארזים: בס רכלתך:
 אניות תרשיש רכליך ב-מערבך * ותמלאי ותכבדי מאד בלב ימים: כה
 במים רבים הקאוך השטים אתך רוח הקדים שךך בלב ימים: הונך ועובוניך 27,26
 מערבך מלחך וחבליך מחויקיך בךך וערבי מערבך וכל אנשי מלחמתך אשר כך
 ו-כל קהלך אשר בתוכך יפלו בלב ימים ביום מפלתך: לקול זעקת חבליך ירעשו 28
 מבצריך: וירדו מאניותיהם כל תפשי משוט מלחים כל חבלי הים על הארץ 29
 יעמדו: והשמיעו עליך בקולם וזעקו מרה ויעלו עפר על ראשיהם באפר יתפלשו: ל
 והקריחו עליך קרחה וחגרו שקים וכבו עליך במר נפש מספר מר: ונשאו עליך 32,31
 בניהיהם קינה וקוננו עליך
	מי בצור כבירה ^{1,2}	35
33	בצאת עובוניך מימים
ברב הוניך ומערביך	
34	עת-ה-נש-בך-ב-ימים
מערבך וכל קהלך	
לה	כל ישבי האיים
ומלכיהם שערו שער	40
36	סחרים בעמים
בלהות היית	
- בתוך הים:
 השבעת עמים רבים
 העשרת מלכי ארץ:
 במעמקי מים
 בתוכו נפלו:
 שממו עליך
 רעמו פני-ה-ים:
 שרקו עליך
 ואינך עד עולם:

25,4 בגולה: לכן הגני נתנך לבני קדם למורשה וישבו טירותיהם כך ונתנו כך משכניהם
ה המה יאכלו פריך והמה ישו חלבך: ונתתי את רבה לנה גמלים ואת בני
6 עמון למרפין צאן וידעתם כי אני יהוה: כי כה אמר אדני יהוה יען מקאך יד
7 ורקעך ברגלי וישאטך בנפש על אדמת ישראל: לכן הגני נטיתי את ידי
5 עליך ונתתיך לבני לגוים והכרתוך מן העמים והאבדתוך מן הארצות אשמידך
וידעת כי אני יהוה:
9,8 כה אמר אדני יהוה יען אמר מואב⁸ הגה ככל הגוים בית יהודה: לכן
הגני פתח את כתף מואב⁷ מערים מקצהו צבי ארץ בית הישימות בעל מעון
וקרתימה: לבני קדם על בני עמון ונתתיה למורשה למען לא תזכר בני עמון
בגוים: ובמואב אעשה שפמים וידעו כי אני יהוה:
10 כה אמר אדני יהוה יען עשות ארום בנקם נקם לבית יהודה ויאשמו אשום
12 ונקמו נקם: לכן כה אמר אדני יהוה ונטתי ידי על אדום והכרתי ממנה אדם
13 ובהמה ונתתיה תרבה מתימן ורדנה בחרב יפלו: ונתתי את נקמתי באדם ביד
14 עמי ישראל ועשו באדום כאפי וכחמתי וידעו את נקמתי נאם אדני יהוה:
10 כה אמר אדני יהוה יען עשות פלשתים בנקמה ונקמו נקם בשאט בנפש
15 למשחית איבת עולם: לכן כה אמר אדני יהוה הגני נוטה ידי על פלשתים
16 והכרתי את כרתים והאבדתי את שארית חוף הים: ועשיתי כם נקמות גדלות
17 בתוכחות חמה וידעו כי אני יהוה בתתי את נקמתי כם:

26,2 א ויהי בעשתי עשרה שנה באחר לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם
יען אשר אמרה צר על ירושלם האח נשברה דלתות העמים נספה אלי אמלאה
3 הקרבה: לכן כה אמר אדני יהוה הגני עליך צר והעליתי עליך גוים רבים כהעלות
4 הים גליו: ושחתו חומת צר והרסו מגדליה וסקתי עפרה ממנה ונתתי אותה
ה לצחית סלע: משטח חרמים תהיה בתוך הים כי אני דברתי נאם אדני יהוה
6 והיתה לבו לגוים: ובנותיה אשר בשרה בחרב תהרגנה וידעו כי אני יהוה:
25 כי כה אמר אדני יהוה הגני מביא יעל צר נבוכדראצר מלך בבל מצפון
7 מלך מלכים בסוס וברכב ובפרשים ובקהל עמים רבים: בנותיך בשרה בחרב
8 יהרג ונתן עליך דק ושפך עליך סללה והקים עליך צנה: ומחי קבלו יתן בחמותיך
9 ומגדלתיך יתן בחרבותיו: משפעת סוסיו יכפך אבקם מקול פרש וגלגל ורכב
11 תרעשנה חומותיך בבואו בשעריך כמבוא עיר מבקעה: בפרסות סוסיו ירמס את
12 כל חוצותיך עמך בחרב יהרג ומצבות עזך לארץ תרד: ושללו חילך ובזו רבלתך
13 והרסו חומותיך ובתי המדתך יתצו ואבניך ועציד ועפרך בתוך מים ישימו: והשבת
14 המון שיריך וקול כנוריק לא ישמע עוד: ונתתיך לצחית סלע משטח חרמים תהיה
לא תבנה עוד כי אני יהוה דברתי נאם אדני יהוה:
10 כה אמר אדני יהוה לצור הלא מקול מפלתך באנק חלל קהרג קהרג בתוכך
35 ירעשו האיים: וירדו מעל כסאותם כל נשיאי הים והסירו את מעיליהם ואת בגדי
16 רקמתם יפשו חרדות וילבשו על הארץ ישבו ותרדו לרגעים ושמו עליך: ונשאו עליך
17 קינה ואמרו לך

איך נישבת מי-ם העיר ההללה:
אשר נתנה-ה תחית-ה: לכל יושביה:
40 עתה יתרדו האיים יום מפלתה:⁵ 18

(1) 25,6 ותשמה בכל (2) 8 ושעיר (3) 9 מהערים * (4) 26,17 אברת

(5) 18 ונבהלו האיים אשר כים מצאתך * (6) 26,17 אשר היתה חוקה בים היא וישביה

עליך ועל יאריך ונתתי את ארץ מצרים לחרבות הרב שקמה ממגדל לסנה 29
ועד נבול כוש: לא תעבר בה רגל אדם ורגל בהמה לא תעבר בה ולא תשב 11
ארבעים שנה: ונתתי את ארץ מצרים שקמה בתוך ארצות נשמות ועריה בתוך 12
ערים מחרבות תהיין שקמה ארבעים שנה והפצתי את מצרים בנוים ונוריתם
בארצות: 5

כי כה אמר אדני יהוה מקין ארבעים שנה אקבין את מצרים מן העמים 13
אשר נפצו שמה: ושבתי את שבות מצרים והשבתי אתם ארץ פתרום אל ארץ 14
מכורתם והיו שם ממלכה שפלה: מן הממלכות תהיה שפלה ולא תתנשא עוד 15
על הנוים והמעטתים לבלתי רדות בנוים: ולא יהיה עוד לבית ישראל למבטח 16
מוכר עון בפנותם אחריהם וידעו כי אני אדני יהוה: 10

ויהי בעשתיים ושבע שנה בראשון באחד לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: 17
בן אדם נבוכדראצר מלך בבל העביר את חילו עבדה גדולה על צר כל ראש 18
מקרת וכל כתף מרוטה ושכר לא היה לו ולחילו מצר על העבדה אשר עבד
עליה: לכן כה אמר אדני יהוה הנני נתן לנבוכדראצר מלך בבל את ארץ מצרים 19
ושלל שללה ובזו גזה והיתה שבר לחילו: פעלתו אשר עבד בה נתתי לו את 20
ארץ מצרים ב- נאם אדני יהוה:
ביום ההוא אצמיה קרן לבית ישראל ולך אתן פתחון פה בתוכם וידעו כי 21
אני יהוה:

20

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה הילילו 30.2,4
הה ליום: כי קרוב יום וקרוב יום ליהוה יום ענן עת ניום יהיה: ובאה חרב 4.3
במצרים והיתה חלקלה בכוש בנפל חלל במצרים ולקחו המונה ונהרסו יסודותיה:
כוש ופוט ולו-ב- וכל הערב וכליז הכרת- אתם בחרב יפלו: כה אמר 6.ה
יהוה ונפלו סמכי מצרים וירד גאון ענה ממגדל סנה בחרב יפלו בה נאם אדני 25
יהוה: ונשמו בתוך ארצות נשמות ועריו בתוך ערים מחרבות תהיינה: וידעו כי 8.7
אני יהוה בתתי אש במצרים ונשברו כל עזריה: ביום ההוא יצאו מלאכים מלפני 9
בצים להחריד את כוש קטח והיתה חלקלה בהם ביום מצרים כי הגה באה:
כה אמר אדני יהוה והשבתי את המון מצרים ביד נבוכדראצר מלך בבל: הוא 11.1
ועמו אתן עריצי ניום מובאים לשחת הארץ והריוו חרבותם על מצרים ומלאו 30
את הארץ חלל: ונתתי יארים חרבה ומכרתי את הארץ ביד קעים והשמתי ארץ 12
ומלאה ביד זרים אני יהוה דברתי:

כה אמר אדני יהוה ב- והשבתי אל-ים מנף ונשיא בארץ מצרים לא יהיה 13
עוד ונתתי יראה בארץ מצרים: והשמתי את פתרום ונתתי אש כצען ועשיתי 14
שפטים בנא: ושפכתי חמתי על סין מעו מצרים והכרתי את המון נ-: ונתתי 16.10
אש במצרים חול תחיל ס-ין ונא תהיה להבקע והפרצו חמתיה: בחורי און 17
ופי קסת בחרב יפלו והנה בשבי תלכנה: ובתקפנתם חשך היום בשברי שם את 18
מ-ה מצרים ונשבת בה גאון ענה היא ענן יכסנה ובנותיה בשבי תלכנה:
ועשיתי שפטים במצרים וידעו כי אני יהוה: 19
ויהי באחת עשרה שנה בראשון בשבעה לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: 40
בן אדם את זרוע פרעה מלך מצרים שברתי והנה לא תבשה לתת רפאות לשום 21
קתול לחבשה לחזקה לתפש בחרב:

- 443-02-20

- 28.2 א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר לאנגיד צר כה אמר אדני יהוה יען גבה לבך ותאמר אל אני מושב אלהים ישבתי בלב ימים ואתה אדם ולא אל 4.3 ותתן לבך בלב אלהים: הנה חכם אתה מדנאל חכמים לא עממוך: בחכמתך ה ובתבונתך עשית לך חיל ותעיש זהב וכסף באוצרותיך: ברב חכמתך ברב־לֶבְלֶתְךָ 6 הרבית חילך ויגבה לבבך בחילך: לכן כה אמר אדני יהוה יען תתך את לבבך 5 בלב אלהים: לכן הנני מביא עליך זרים עריצי גוים והריקו חרבותם על יפי 7 חכמתך וחללו יפעתך: לשחת יורידוך ומת ממותי חלל בלב ימים: האמר תאמר 9.8 אלהים אני לפני הרגך ואתה אדם ולא אל ביד מחלליך: מותי ערלים תמות ביד זרים כי אני דברתי נאם אדני יהוה:
- 12.11 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שא קינה על מלך צור ואמרת לו כה 10 אמר אדני יהוה אתה יחותם תבנית: מלא חכמה וכליל יפי: בעדן נן אלהים היית כל אבן יקרה מסכתך אדם פטרה ויהלם תרשיש שהם וישפה ספיר נפך 14 וברקת וזהב מלאכת תפיד ונקבין כך: ביום הבראך-2 א-אָתָּה ה-ברוב-8. נתתיך בהר קדש אלהים בתוך אבני אש התהלכת: תמים אתה בדרכיך מיום 15 הבראך עד נמצא עולתה כך: ברב רב־לֶבְלֶתְךָ מלא: תוכך חמם ותחטא ואחללך מהר 16 אלהים ואבדך ה-ברוב⁹ מתוך אבני אש: גבה לבך ביפך שמתך חכמתך על 17 יפעתך על ארץ השלכתך לפני מלכים נתתיך לראוה כך: מרב עונך בעול 18 רב־לֶבְלֶתְךָ חללת קדשך ואוצא אש מתוכך היא אכלתך ואתנך לאפר על הארץ 19 לעיני כל ראוך: כל יודעך בעמים שממו עליך בלהות היית ואינך עד עולם:
- 22-2 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל צידון והנבא עליה: ואמרת 22-2 כה אמר אדני יהוה הנני עליך צידון ונכבדתי בתוכך וידעו כי אני יהוה בעשותי בה שפטים ונקדשתי בה: ושלחתי בה דבר ודם בחוצותיה ונפל חלל בתוכה 23 בחרב עליה מסביב וידעו כי אני יהוה:
- 24 ולא יהיה עוד לבית ישראל סלון ממאיר וקוין מכאב מכל סביבתם השאטים 25 אותם וידעו כי אני אדני יהוה:
- כה כה אמר אדני יהוה בקבצי את בית ישראל מן העמים אשר נפצו כם 26 ונקדשתי כם לעיני הגוים וישבו על אדמתם אשר נתתי לעבדי ליעקב: וישבו עליה לבטח ובנו בתים ונטעו כרמים וישבו לבטח בעשותי שפטים בכל השאטים אתם מסביבותם וידעו כי אני יהוה אלהיהם: 30

- 29.2 א בשנה העשירית בעשרי בשנים עשר לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: בן 3 אדם שים פניך אל פרעה מלך מצרים והנבא עליו ועל מצרים כלה: דבר ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני עליך פרעה מלך מצרים התנין הגדול הרבין בתוך יאריו אשר אמר לי יאר- ואני עשיתי: ונתתי חתים בלתייך והדבקתי דגת יאריך 35 בקשקשתיך והעליתך מתוך יאריך ואת כל דגת יאריך בקשקשתיך תדבק: ה ונטשתך המדברה אותך ואת כל דגת יאריך על פני השדה תפול לא תאסף ולא תקבר- לחית הארץ ולעוף השמים נתתיך לאכלה: וידעו כל ישרי מצרים כי 6 אני יהוה יען היותך- משענת קנה לבית ישראל: בתפשם כך בכף- תרוץ ובקעת להם כל כף ובהשענם עליך תשבר והמעדת להם כל מתנים: לכן כה אמר 8 אדני יהוה הנני מביא עליך חרב והכרתי ממך אדם ובהמה: והיתה ארץ מצרים לשממה ותקרה וידעו כי אני יהוה יען אמר יאר לי ואני עשיתי: לכן הנני

- צִפְתָּךְ וּפְקִים יִמְלֹאון מִמֶּךָ; וּכְסִיתִי בְכַבּוֹתְךָ שָׁמַיִם וְהִקְדַּרְתִּי אֶת כַּכְבִּיהֶם שֶׁמֶשׁ 32:7
 בַּעֲנַן אֲכַסְּנוּ וַיִּחַף לֹא יֵאָר אֲוֹרוֹ: כֹּל מְאֹרֵי אֹרֶךְ בְּשָׁמַיִם אֲקִדְרִים עֲלֶיךָ וְנִתְּתִי 8
 חֶשֶׁךְ עַל אֶרֶץ נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה: וְהִכְעַסְתִּי לִבְ עַמִּים רַבִּים בְּהִגִּידִי לְשִׁכְרָךְ בְּגוֹיִם 9
 אֶל אֲרָצוֹת אֲשֶׁר לֹא יָדְעַתֶּם: וְהִשְׁמֹתִי עֲלֶיךָ עַמִּים רַבִּים וּמְלַכְיָהֶם יִשְׁעֵרוּ עֲלֶיךָ 1
 שֶׁעַר בַּעֲוֹפֵי חֶרְבֵי עַל פְּנֵיהֶם וְחָרְדוּ לִרְגָעִים אִישׁ לִנְפְשׁוֹ בַּיּוֹם מִפְּלֹתְךָ: 5
- כִּי כֹה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה חֶרֶב מְלֶכֶךְ בְּבַל תִּבּוֹאֶךָ: בְּחֶרְבוֹת נְבוֹרִים אֲפִיל הַמוֹנֵךְ 12:11
 עֲרִיצֵי גוֹיִם כֻּלָּם וְשִׁדְדוּ אֶת גְּאוֹן מִצְרַיִם וְנִשְׁמַד כֹּל הַמוֹנֵה: וְהִאֲבַדְתִּי אֶת כֹּל 13
 בְּהַמָּתָה מֵעַל מַיִם רַבִּים וְלֹא תִדְלַחֶם רִגְלֵ אָדָם עוֹד וּפְרַסוֹת בְּהִמָּה לֹא תִדְלַחֶם: 14
 אִזּוּ אֲשַׁקֵּעַ מִימֵיהֶם וְנִהְרֹתֶם כְּשֶׁמֶן אֲוִלֶיךָ נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה: כִּתְּתִי אֶת אֲרִיץ מִצְרַיִם 15:14
 שִׁמְמָה וְנִשְׁמָה אֲרִיץ מִמְּלֵאָה בְּחֶבְרוֹת אֶת כֹּל יוֹשְׁבֵי בָהּ וְיִדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה: 10
 קִינָה הִיא וְקוֹנוֹנָה בְּנוֹת הַגּוֹיִם תִּקְוֶנָה אֹתָהּ עַל מִצְרַיִם וְעַל כֹּל הַמוֹנֵה 16
 תִּקְוֶנָה אֹתָהּ נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה: 17
 וַיְהִי בִשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּרֵאשֹׁן בְּחַמְשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר יְהוָה אֵלַי 17
 לֵאמֹר: בֶּן אָדָם נִהַף עַל הַמּוֹן מִצְרַיִם וְהוֹרְדָהוּ וְאַתָּה וּבְנוֹת גּוֹיִם אֲדָרֶם אֶל אֲרִיץ 18
 תַּחְתִּיּוֹת אֶת יוֹרְדֵי בּוֹר: 15
- מִמִּי נִעְמַת רְדָה וְהִשְׁכַּבְהָ אֶת עַרְלִים: בְּתוֹךְ חֲלָלֵי חֶרֶב אֲשֶׁר יִשְׁכְּבוּ וְאַתָּה 19:1
 וְכֹל הַמוֹנֵךְ: יִדְבְּרוּ לֹא אֵלַי גְּבוּרִים מִתּוֹךְ שְׂאוֹל אֶת עֲזָרֵי וְרָדוּ וְשִׁכְּבוּ אֶת־ 21
 הָעַרְלִים בְּתוֹךְ חֲלָלֵי חֶרֶב: שֵׁם אֲשׁוֹר וְכֹל קְהֵלָה סְבִיבוֹתָיִם קְבָרְתָהּ: כֻּלָּם חֲלָלִים 22
 נִפְלִים בְּחֶרֶב: אֲשֶׁר נָתַנּוּ קְבָרְתָהּ כִּירְכַתִּי בּוֹר אֲשֶׁר נָתַנּוּ חֲתִיתִם בְּאֲרִיץ חַיִּים: 23
 שֵׁם עֵלֶם וְכֹל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹתָיִם קְבָרְתָהּ כָּלֶם חֲלָלִים נִפְלִים בְּחֶרֶב אֲשֶׁר יִרְדּוּ 20
 עַרְלִים אֶל אֲרִיץ תַּחְתִּיּוֹת אֲשֶׁר נָתַנּוּ חֲתִיתִם בְּאֲרִיץ חַיִּים וַיִּשְׂאוּ כְלִמָּתָם אֶת יוֹרְדֵי
 בּוֹר: שֵׁם מִשְׁךְ וְכֹל וְכֹל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹתָיִם קְבָרְתָהּ כָּלֶם עַרְלִים חֲלָלֵי חֶרֶב כִּי 26
 נָתַנּוּ חֲתִיתִם בְּאֲרִיץ חַיִּים: וְלֹא יִשְׁכְּבוּ אֶת גְּבוּרִים נִפְלִים מֵעוֹלָם אֲשֶׁר יִרְדּוּ 27
 שְׂאוֹל בְּכָלִי מִלְחָמָתָם וַיִּתְּנוּ אֶת חֲרִיבוֹתָם תַּחַת רַאשֵׁיהֶם וְתָהִי יַצְגָתָם עַל עֲצוֹמוֹתָם 28
 כִּי חֲתִית גְּבוּרֵתֶם בְּאֲרִיץ חַיִּים: וְאַתָּה בְּתוֹךְ עַרְלִים וְתִשְׁכַּב אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב: 25
 שִׁמָּה אֲדוּם מְלִכִּיָהּ וְכֹל נְשִׂאֵיהָ אֲשֶׁר נָתַנּוּ בְּנִבְרוֹתָם אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב הִמָּה אֶת 29
 עַרְלִים יִשְׁכְּבוּ וְזֹאת יִרְדֵי בּוֹר: שִׁמָּה נְסִיכֵי צִפּוֹן כָּלֶם וְכֹל צִיִּלְנֵי אֲשֶׁר יִרְדּוּ חֲלָלִים ל 5
 בְּחֲתִיתֵי: גְּבוּרָתֶם וְיִשְׁכְּבוּ אֶת עַרְלִים אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב וַיִּשְׂאוּ כְלִמָּתָם אֶת יוֹרְדֵי 30
 בּוֹר: אֹתָם יִרְאֶה פְרַעְיָה וְנָחֵם עַל כֹּל חֲלָלֵי חֶרֶב וְנָחֵם אֶת חֲתִיתֵי וְנָחֵם 32:31
 בְּאֲרִיץ חַיִּים וְהִשְׁכַּב בְּתוֹךְ עַרְלִים אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב פְּרַעְיָה וְכֹל הַמוֹנֵי: נָאִם אֲדַנִּי 30
 יְהוָה:

- וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם דַּבֵּר אֶל בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֲרִיץ 33:2
 כִּי אֲבִיא עֲלֵיהֶם חֶרֶב וְלָקַחוּ עִם הָאֲרִיץ אִישׁ אֶחָד מִקְצֵיהֶם וְנָתַנּוּ אֹתוֹ לָהֶם לְצִפָּה: 33:2
 וְרָאָה אֶת הַחֶרֶב בָּאָה עַל הָאֲרִיץ וְתַקַּע בְּשׁוֹפֵר וְהוֹדִיר אֶת הָעַם: וּשְׁמַע ה'שִׁמְעַ 4:3
 אֶת קוֹל הַשּׁוֹפֵר וְלֹא נִזְהַר וְתִבּוֹא חֶרֶב וְתִקְחֵהוּ דַמּוֹ בְּרֵאשׁוֹ יְהוּדָה: אֶת קוֹל ה 5

יחזקאל

(7) 32:7 מִדְּמַךְ אֶל הַהַרִים (8) 32:2 יִפְלוּ (9) חֶרֶב נִתְּנָה

(10) וַיְהִי קְהֵלָה סְבִיבוֹתָיִם קְבָרְתָהּ כָּלֶם חֲלָלִים נִפְלִים בְּחֶרֶב

(11) בְּתוֹךְ חֲלָלִים נָתַנּוּ מִשְׁכְּבֵי לֵה בְּכֹל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹתָיִם קְבָרְתָהּ כָּלֶם עַרְלִים חֲלָלֵי חֶרֶב כִּי נָתַן חֲתִיתִם בְּאֲרִיץ חַיִּים וַיִּשְׂאוּ כְלִמָּתָם אֶת יוֹרְדֵי בּוֹר בְּתוֹךְ חֲלָלִים נָתַן:

(12) תִּשְׁכַּב * (13) 32:5 אֶת * (14) בּוֹשִׁים * (15) 31 חֲלָלֵי חֶרֶב פְּרַעְיָה וְכֹל חֲלָלֵי חֲלָלֵי חֶרֶב

- 30.22 לכן כה אמר אדני יהוה הנני יעל פרעה מלך מצרים ושברתי את זרעתי^א
 והפלתי את החרב מידו: והפצותי את מצרים בנוים ונריתם בארצות: ותזקתי
 24.23 את זרעות מלך בבל ונתתי את חרבי בידו ושברתי את זרעות פרעה ונאק נאקות
 כה חלל לפניו: והחזקתי את זרעות מלך בבל וזרעות פרעה תפלנה
 וידעו כי אני יהוה בתתי חרבי ביד מלך בבל ונטה אותה על ארץ מצרים: 5
 26 והפצותי את מצרים בנוים ונריתי אותם בארצות וידעו כי אני יהוה:
 31.א ויהי באחת עשרה שנה בשלישי באחד לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר:
 2 בן אדם אמר אל פרעה מלך מצרים ואל המונו אל מי דמות בגדלך:
 3 הנה^ב ארו כלבנון יפה ענף^ג ונבה קומה ובין עבתים היתה צמרתו:
 4 מים גדלוהו תהום לממתהו את נהרתיה הלי^ד כה סביבות מטעו^ה ואת תעלתיה 10
 ה שלחה אל כל^ו שדה^ז: על כן נבהתה קמתו מכל עצי השדה ותרכינה סרעפתו
 6 ותארכנה פארתיו ממים רבים בשלח^ח וקננו כל עוף השמים ותחת פארתו
 7 ילדו כל חית השדה ובצלו ישבו קהל^ט גוים רבים: ויף בגדלו בארך דליותו
 8 כי היה שרשו יעל מים רבים: ארוים לא עממהו בנן אלהים ברושים לא דמו
 אל סעפתו וערמנים לא היו כפארתו כל עץ בנן אלהים לא דמה אליו ביפו^י 15
 9 ברב דליותו ויקנאוהו כל עצי עדן אשר בנן האלהים:
 * לכן כה אמר אדני יהוה יען אשר נבה^כ בקומה ויתן צמרתו אל בין עבותים:
 12.11 ואתנהו ביד אל גוים^ל: ויכרתהו זרים עריצי גוים ויששהו יעל ההרים ובכל
 גאות נפלו דליותיו ותשברנה פארתיו ככל אפיקי הארץ וירדו מצלו כל עמי
 13 הארץ: על מפלתו ישכנו כל עוף השמים ועל פארתו היו כל חית השדה: 20
 14 למען אשר לא יגבהו בקומתם כל עצי מים ולא יתנו את צמרתם אל בין
 עבתים כל שתי מים כי כלם נתנו למות אל ארץ תחתית בתוך בני אדם אל
 יורדי בור:
 15 כה אמר אדני יהוה ביום רדתו שאלה האבלתי^מ עליו את תהום ואמנע
 גהרותיה ויפלאו מים רבים ואקדר עליו לבנון וכל עצי השדה עליו עקפה: 25
 16 מקול מפלתו הרעשתי גוים בהורדי אתו שאלה את יורדי בור וינחמו בארץ^נ כל
 17 עצי עדן מבחר וטוב לבנון כל שתי מים: גם הם אתו ירדו שאלה את חללי חרב
 ועוריו ישבו^ס בצלו בתוך גוים יאברו:
 18 אל מי דמית^ע בכבוד ובגדל בעצי עדן והורדת את עצי עדן אל ארץ תחתית
 בתוך ערלים תשכב את חללי חרב
 30 הוא פרעה וכל המונו^פ נאם אדני יהוה:

- 32.א ויהי ב-עשתי עשרה שנה בשני עשר חרש באהד לחדש היה דבר יהוה אלי
 2 לאמר: בן אדם שא קינה על פרעה מלך מצרים ואמרת אליו אל- בפיר גוים
 35 הדמית ואתה כתננין בימים ותנה בנחירותיך ותדלה מים ברנגליך ותרפם נהרותם:
 4.3 כה אמר אדני יהוה ופרשתי עליך את רשתי^צ והעליתיך בחרמו: ונטשתך בארץ
 על פני השדה אטילך והשכנתי עליך כל עוף השמים והשבעתי ממך^כ כל יחית
 6.ה הארץ: ונתתי את בשרך על ההרים ומלאתי הגאות ירמתיך: והשקיתי ארץ

יחזקאל

- (2) 30.22 את החזקה ואת הנשברת * (3) 31.3 אשור * (1) החרש מצל * (6) 4 עצי
 (3) 31.6 בסעפתיו * (5) יפה עשיתיו * (7) 31.7 ורם לבבו בנכחו
 (9) 11 עשו יעשה לו כרשעו נרשתייה * (11) 12 ויששהו * (2) 14 ולא יעמדו אליהם בנבהם
 (7) 15 כסתי * (12) 10 תחתית * (1) 18 כבת * (5) 32.3 בקהל (6) עמים רבים

ואת הנדחת לא השבתם ואת האקדת לא בקשתם ויהי תקוקה ריתם: ² בפרך: **34**
 ותפוצינה מבלי רעה ותהיינה לאכלה לכל חית השדה: ³ ישנו צאני בכל ההרים ה.
 ועל כל גבעה רמה ועל כל פני הארץ נפצו: ⁴ ואין דורש ואין מבקש: לכן רעים ⁷
 שמעו את דבר יהוה: חי אני נאם אדני יהוה אם לא יען היות צאני לבו ⁸
 ותהיינה צאני לאכלה לכל חית השדה מאין רעה ולא דרשו ה־רעים: את צאני ⁵
 וירעו הרעים אותם ואת צאני לא רעו: לכן הרעים שמעו דבר יהוה: כה אמר ⁹
 אדני יהוה הגני יעל הרעים ודרשתי את צאני מידם והשבתים מרעות צאני: ולא
 ירעו עוד הרעים אותם והצלתי צאני מפיהם ולא תהיון להם לאכלה:
 כי כה אמר אדני יהוה הגני אני ודרשתי את צאני ובקרתים: כבקרת רעה ^{12.11}
 עדרו ביום היותם: ⁸ צאנו נפרשות [ביום ענן וערפל]: כן אבקך את צאני והצלתי ¹⁰
 אתהם מכל המקומות אשר נפצו שם:] והוצאתים מן העמים וקבצתים מן הארצות ¹³
 והביאותים אל אדמתם ורעיתים יעל הרי ישראל באפיקים ובכל מושבי הארץ:
 במרעה טוב ארעה אתם ובהרי מרום ישראל יהיה נהם שם תרכענה בְנוֹה טוב ¹⁴
 ומרעה שמו תרעינה יעל הרי ישראל: אני ארעה צאני ואני ארכיזם נאם אדני ¹⁵
 יהוה: את האבדת אבקש ואת הנדחת אשוב ולגשברת אחבש ואת החולה אחוק ¹⁶
 ואת השמנה ואת התוקה אשמר: ארענה במשפט: ואמנה צאני כה אמר אדני ¹⁷
 יהוה הגני שפט בין שה לשה לאילים ולעתודים: המעט מכם המרעה הטוב ¹⁸
 תרעו ויתר מרעים תרמסו כרגליכם ומשקע מים תשתו ואת הגותרים כרגליכם
 תרפשו: וצאני מרמס רגליכם תרעינה ומרפש רגליכם תשתניה: ¹⁹
 לכן כה אמר אדני יהוה: ²⁰ הגני אני ושפטתי בין שה בריה ובין שה רֹוה: כ
 יען בצד ובכתף תהדפו ובקרניכם תנגחו כל הנחלות עד אשר הפיצותם אותנה ²¹
 אל החוצה: והושעתני לצאני ולא תהיינה עוד לבו ושפטתי בין שה לשה: והקימתי ^{23.22}
 עליהם רעה אחד ורעה אֶתהן את עברי דויד הוא ירעה אתם והוא יהיה להן
 לרעה: ואני יהוה אהיה להם לאלהים ועבדי דוד נשיא בתוכם אני יהוה דברתי: ²⁴
 וכרתי להם ברית שלום והשבתתי חיה רעה מן הארץ וישבו במדבר לבטח וישנו כה ²⁵
 ביערים: ונתתי אותם סביבות גְּכַעֲתִי: ²⁶ והורדתי הנשם בעתו נשם ברכה: ²⁷
 ונתן עין השדה את פרוי והארץ תתן יבולה והיו על אדמתם לבטח וידעו כי ²⁷
 אני יהוה בשכרי את מטרות עלם והצלתי מד העבדים בהם: ולא יהיו עוד בו ²⁸
 לגוים וחית הארץ לא תאכלם וישבו לבטח ואין מחריד: והקימתי להם מטע שלם: ²⁹
 ולא יהיו עוד אספי רעב בארץ ולא ישאו עוד כלמת הגוים: וידעו כי אני יהוה ל ³⁰
 אלהיהם: ³¹ והמה עמי בית ישראל נאם אדני יהוה: <צאני צאן מרעיתי> אתם
 י־אני אלהיכם נאם אדני יהוה:

35.2.א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: כן אדם שים פניך אל הר שעיר והנבא עליו: ³
 ואמרת לו כה אמר אדני יהוה הגני יעליך הר שעיר ונטיתי ידי עלִיך ונתתיך ³
 שְׁמָה ומשמה: עריך קֶרְבָּה אשים ואתה שְׁמָה תהיה וידעת כי אני יהוה: יען ^{4.ה}
 היות לך אֵיבַת עולם ותגר את בני ישראל על ידי חרב בעת אידם בעת עֵין קֵין:
 לכן חי אני נאם אדני יהוה: אם לא ל־לְדָם אֲשֶׁמֶת ודם יִרְפֶּךְ: ונתתי את הר ^{7.6}
 שעיר לִשְׁמָה ומשמה והברתי ממנו עבר ושכ: ומלאתי את הריו חֲלָלִיו נבעותיך ⁸
 וניאותיך וכל אפיקיך חללי חרב יפלו בהם: שְׁמָמוֹת עולם אתנך ועריך לא ⁹
 ת־שבנה וידעת: כי אני יהוה: יען אמרך את שני הגוים ואת שתי הארצות לי ¹⁰

—*—*—*—

(2) 34:1 אתם 1	*	(3) 34.4 תפוצינה	—	(7) 6 צאני *	(2) 12 בתוך
(6) 2 אליהם *	(2) 26 ברכה *	(7) יהיו *	*	(6) 34.5 אתם	
(1) 31 ואתן *	(x) אדם *	(2) 35.6 כי לדם אעשך ודם יִרְפֶּךְ	*		

33:6 השופר שמע ולא נזחר דמו בו יהיה והוא יהיה־היר גפשו מלט: והצפה כי יראה את החרב באה ולא תקע בשופר והעם לא נזחר ותבוא חרב ותקח מהם גפש הוא בעונו נלקח והמו מיד הצפה אדרש:

- 7 ואתה בן אדם צפה נתתיך לבית ישראל ושמעת מפי דבר והזהרת אתם
8 ממני: באמרי לרשעי: מות תמות ולא דברת להזהיר רשע מדרכו הוא^א בעונו
9 ימות והמו מידך אבקש: ואתה כי הזהרת רשע מדרכו לשוב ממנה ולא שב
10 מדרכו הוא בעונו ימות ואתה נפשך הצלת: ואתה בן אדם אמר אל בית ישראל
11 כן אמרתם לאמר כי פשענו וחטאתינו עלינו וכם אנחנו נמקים ואיך נחיה: אמר
אלהים חי אני נאם אדני יהוה אם אחפץ כמות הרשע כי אם בשוב רשע מדרכו
והיה שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל:
12 ואתה בן אדם אמר אל בני עמך צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו
ורשעת הרשע לא יפשל בה ביום שובו מרשעו וצדקת הצדיק לא יוכל
13 לחיות בה ביום חטאתו: באמרי לצדיק חיה יתחיה והוא בטח על צדקתו
14 ועשה עול כל צדקתיו לא תזכרנה ובעולו אשר עשה בו ימות: ובאמרי לרשע
15 מות תמות ושב מחטאתו ועשה משפט וצדקה: חבל ישיב-ז גולה ישלם בתקות
16 החיים הלך לבלתי עשות עול חיו יחיה לא ימות: כל חטאתיו אשר חטא לא
17 תזכרנה לו משפט וצדקה עשה חיו יחיה: ואמרו בני עמך לא יתכן דרך אדני
18 והמה דרכם לא יתכן: בשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת בהם: ובשוב רשע
19 מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם הוא יחיה: ואמרתם לא יתכן דרך אדני
20 איש כדרכו אשפוט אתכם בית ישראל:

- 21 ויהי ב-ע-שתי עשרה שנה בעשתי בחמשה להחדש לגלותנו בא אלי הפליט
22 מירושלם לאמר הִקְתָּה העיר: ויד יהוה היתה יעלי בערב לפני כוא הפליט ויפתח
23 את פי עד בוא אלי כבקר ויפתח פי ולא נאלמתי עוד: ויהי דבר יהוה אלי
24 לאמר: בן אדם ישבי הקרבות האלה על אדמת ישראל אמרים לאמר אחד היה
25 כה אברהם ויירש את הארץ ואנחנו רבים לנו נתנה הארץ למורשה: לכן אמר
אליהם כה אמר אדני יהוה על הדם תאכלו ועיניכם תשאו אל גלולים ודם
26 תשפכו והארץ תירשו: עמדתם על חרבכם עשיתם תועבה ואיש את אשת רעהו
27 טמאתם והארץ תירשו: כה תאמר אליהם כה אמר אדני יהוה חי אני אם לא
אשר בחרבות כהרב יפלו ואשר על פני השדה לחיה נתתו לאכלו ואשר במצודות
28 ובמצורות בדבר ימותו: ונתתי את הארץ שקמה ומשמה ונסבת נאון עזה ושממו
29 הרי ישראל מאין עובר: וידעו כי אני יהוה כתיי את הארץ שממה ומשמה על
כל תועבתם אשר עשו:

- ל ואתה בן אדם בני עמך הנדברים בך אצל הקירות ובפתחי הבתים ודברתי-^ב
31 איש את אחיו לאמר באו נא ושמעו מה הדבר היוצא מאת יהוה: ויבואו אליך
כמבוא עם וישבו לפניך^ג ושמעו את דבריך ואתם לא יעשו כי כו-בים בפיהם-^ד
32 ויאחרו בקצעים לבם הלך: והנך להם כשיר ענבים יפה קול ומטב נגן ושמעו את
33 דבריך ועשים אינם אותם: ובבאה הנה באה וידעו כי נביא היה בתוכם:
34:2-4 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא על רועי ישראל הנבא ואמרת
אליהם^א כה אמר אדני יהוה חי רעי ישראל אשר היו רעים אותם הלוא הצאן
3 ירעו הרעים: את הקֶלֶב תאכלו ואת הצמר תלבשו הכרואה תוכחו הצאן לא
4 תרעו: את הנחלות לא תזקתם ואת החולה לא רפאתם ולנשקרת לא חבשתם

- יתקאל -

(א) 33:8 רשע * (ב) רשע * (ג) 33:8 רשע * (ד) 33:5 חד את אחד
(ה) עמי * (ו) המה עשים * (ז) 34:2 רעי

- והרביתי אתו ולא אתן עליכם רעב: והרביתי את פרי העין ותנובת השדה למען ל³⁶
 אשר לא תקחו עוד חֲרַפַת רעב בנזים: וזכרתם את דרכיכם הרעים ומעלליכם³¹
 אשר לא טובים ונקמתם בפניכם על עונתיכם ועל תועבותיכם: לא למענכם אני³²
 עשה נאם אדני יהוה יודע לכם בושו והפלטו מדרכיכם בית ישראל:
 כה אמר אדני יהוה ביום טהרי אתכם מכל עונותיכם והושבתי את הערים³³ 5
 ונבנו החֲרֻבוֹת: והארץ הנשמה תעבד תחת אשר היתה שִׁמְמָה לעיני כל עובר: ³⁴
 ואמרו הארץ הלון הנשמה היתה כגן עדן והערים החֲרֻבוֹת והנשמות והנהרסות לה
 בצורות יִשְׁבּוּ: וידעו הגוים אשר ישארו סביבותיכם כי אני יהוה בניתי הנהרסות ³⁶
 נמעי הנשמה אני יהוה דברתי ועשיתי:
 כה אמר אדני יהוה עוד ואת אדרש לבית ישראל לעשות להם ארבה אתם³⁷ 10
 כצאן אדם: כצאן קדשים כצאן ירושלם במועדיה כן תהיינה הערים החֲרֻבוֹת ³⁸
 מלאות צאן אדם וידעו כי אני יהוה:
 היתה עלי יד יהוה ויוציאני ברותי ויניחני בתוך הבקעה והיא מלאה א³⁷
 עצמות: והעבירני עליהם סביב סביב והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה ²
 יבשות מאד: ויאמר אלי בן אדם התחיינה העצמות האלה ואמר אדני יהוה אתה ¹⁵
 ידעת: ויאמר אלי הנבא על העצמות האלה ואמרת אליהם העצמות היבשות ³
 שמעו דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה לעצמות האלה הנה אני מביא בכם רוח ה ⁴
 וחיותם: ונתתי עליכם נידים והעלתי עליכם בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי ⁶
 בכם רוח וחיותם וידעתם כי אני יהוה: ונבאתי כאשר צִוִּיתִי ויהי-^β כהנבאי ⁷
 והנה רעש ותקרכו עצמות עצם אל עצמו: וראיתי והנה עליהם גדים ובשר עלה ²⁰
 וי-ק-ם עליהם עור מלמעלה ורוח אין בהם: ויאמר אלי הנבא אל הרוח הנבא בן ⁹
 אדם ואמרת אל הרוח כה אמר אדני יהוה מארבע רוחות באי הרוח ופתי ¹
 בהרוגים האלה ויחיו: והנבאתי כאשר צוּנִי ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על ¹
 רגליהם היל גדול מאד מאד: ויאמר אלי בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל ¹¹
 המה הנים: אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקותנו נגזרנו לנו: לכן הנבא ואמרת ¹²
 אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם ²⁵
 מקברותיכם-^γ והבאתי אתכם אל ארמת ישראל: וידעתם כי אני יהוה בפתחי ¹³
 את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם-^δ: ונתתי רוחי בכם וחיותם והנחתי ¹⁴
 אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יהוה דברתי ועשיתי נאם יהוה:
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם קח לך עין אחד וכתב עליו ^{16.10}
 ליהודה ולבני ישראל תכר-¹⁰ ולקח עין אחד וכתוב עליו ליוסף: וכל בית ישראל ¹⁰
 חכר-¹⁰: וקרב אתם אחד אל אחד לך-³ והיו ילעין ² אחד-^δ בידך: וכאשר יאמרו ^{18.17}
 אליך בני עמך לאמר הלוא תניד לנו מה אלה לך: דבר אליהם כה אמר אדני ¹⁹
 יהוה הנה אני לקח את עין יוסף אשר ביד אפרים ושבטי ישראל חכר-¹⁰ ונתתי ¹⁵
 אתם על-¹⁰ עין יהודה-^β ³ והיו ילעין ² אחד-¹ בידך: והיו העצים אשר תכתב עליהם ³⁵
 בידך לעיניהם: ודבר אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני לקח את בני ישראל ²¹
 מכין הגוים אשר הלכו שם וקבצתי אתם מסביב והבאתי אותם אל אדמתם:
 ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ בהרי ישראל ומלך אחד יהיה לכלם ולא יהיו ²²
 עוד לשני גוים ולא יחצו עוד לשתי ממלכות-²: ולא ישמאו עוד בגלוליהם ²³
 ובשקוציהם ובכל פשעיהם והושעתי אתם מכל משׁוֹבְתֵיהֶם אשר חטאו בהם ⁴⁰

— 43-02-8 *

עמי	12 (γ)	*	קול	7 (β)	*	יהוה	37. א (2)
עמי	13 (δ)	*	עין אפרים	16 (ε)	*	עמי	13 (δ)
את	19 (γ)	*	אחד	1 (ε)	*	ועשיתם	(9)
		*	למלך	22 (x)	*	עוד	(λ)

- 35.11 תהיינה וירשתינה ויהוה שם יהיה: לכן חי אני נאם אדני יהוה ועשיתיך - כאפך
 12 ובקנאתך אשר עשית - משנאתך כם וגודעתי בך - כאשר אשפטך: וידעת כי
 אני יהוה שמעתי את כל נְאֻזוֹתֶיךָ אשר אמרת על הרי ישראל לאמר שממנו
 13 לנו נתנו לאכלה: ותגדיל - עלי בפך - והעתרת - עלי דברך - אני שמעתי:
 14 כה אמר אדני יהוה: כשמחתך? «לארצי» על אשר שממה בן אעשה לך 5
 שממה תהיה הר שְׁעִיר וכל אדום כָּלָה וידעו כי אני יהוה:
 ואתה בן אדם הנבא - על הרי ישראל ואמרת הרי ישראל שמעו דבר יהוה:
 36,א כה אמר אדני יהוה יען אמר האויב עליכם האח - שם-מות עולם למורשה היתה
 2 לנו: לכן הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה יען ויביעו ²גִּישְׁמֹם ושאף אתכם
 3 מסביב להיותכם מוקשה לשארית הגוים ותעלו על שפת לשון ודבת עם: לכן 10
 4 הרי ישראל שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים
 ולגאזיות ולקרחות השממות ולערים הנעובות אשר היו לבו וללעג לשארית הגוים
 ה אשר מסביב: לכן כה אמר אדני יהוה אם לא באש קנאתי דברתי על שארית
 הגוים ועל אדום כִּלְיָהּ אשר נתנו את ארצי להם למוקשה בשמחת לב -
 6 כשאָט נפש למען רִשְׁתֶּיהָ ¹²יְבוּזָהּ: לכן הנבא על אדמת ישראל ואמרת להרים 15
 ולגבעות לאפיקים ולגאזיות כה אמר אדני יהוה הנני בקנאתי ובחמתי דברתי יען
 7 כלמת גוים נשאתם: לכן כה אמר אדני יהוה אני נשאתי את ידי אם לא הגוים
 8 אשר לכם מסביב המה כלמתם ישאו: ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם
 9 תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא: כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם
 י וגורעתם: והרביתי עליכם אדם כל בית ישראל כלה ונשבו הערים והקרחות 20
 11 תבנינה: והרביתי עליכם אדם ובהמה ורבו ופרו והושבתו אתכם כקדמותיכם
 12 והיִשְׁבְּתוּ -לכם- מראשתיכם וידעתם כי אני יהוה: והולכתי עליכם אדם את עמי
 ישראל וירשוך והיית להם לנחלה ולא תוסף עוד לשכלם:
 14-13 כה אמר אדני יהוה יען אמרם לכם אכלת אדם ומשכלת גויך היית: לכן
 14 אדם לא תאכלו עוד וגויך לא תִשְׁלַלְי עוֹד נאם אדני יהוה: ולא אשמיע עֲלֶיךָ 25
 עוד כלמת הגוים וחרפת עמים לא תשאי עוד וגויך לא תִשְׁלַלְי עוֹד נאם אדני יהוה:
 17-16 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם בית ישראל ישבים על אדמתם ויטמאו
 18 אותה בדרכם ובעלילותם כְּמִמַּת הַנְּדָה היתה דרכם לפני: ואשפך חמתי עליהם על
 19 הדם אשר שפכו על הארץ ובגלוליהם טמאוה: ואפיין אתם בגוים ויזרו בארצות
 כ בדרכם ובעלילותם שפטתים: ויבואו אל הגוים אשר באו שם ויחללו את שם 30
 21 קדשי באמרים⁸ עם יהוה אלה ומארצו יצאו: וְאֶחְמַל עַל שֵׁם קִדְשִׁי אֲשֶׁר
 22 חָלְלִוּוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּגוֹיִם אֲשֶׁר באו שמה: לכן אמר לבית ישראל כה אמר אדני
 יהוה לא למענכם אני עשה בית ישראל כי אם לשם קדשי אשר חללתם בגוים
 23 אשר באתם שם: וקדשתי את שמו הגדול המְחֻלָּל בְּגוֹיִם אֲשֶׁר חָלְלַתֶם בְּתוֹכֶם
 24 וידעו הגוים כי אני יהוה נאם אדני יהוה בהקדשי בכם לעיניהם: ולקחתי 35
 אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם:
 כה וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טְמֵאוֹתֵיכֶם ומכל גִּלּוּלֵיכֶם אֲסֹהֵר אֶתְכֶם:
 26 ונתתי לכם לב חדש ורות חדשה אתן בקרבכם והקדתי את לב האבן מִבְּשָׂרְכֶם
 27 ונתתי לכם לב בשר: ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בְּחַקְךָ תִּלְכוּ
 28 ומשפטי תשמרו ועשיתם: וישבתם בארץ אשר נתתי לאבותיכם והייתם לי לעם 40
 29 ואנכי אהיה לכם לאלהים: והושעתי אתכם מכל טְמֵאוֹתֵיכֶם וקראתי אל הרגן
 (א) 35.14 כשמה כל הארץ שממה אעשה לך
 (ב) 35.11 לנחלת בית ישראל
 (ג) 36.2 להם

- על הרי ישראל: והביתי קשתך מיד שמאולך וחציק מיד ימינך אפילו: על הרי 39.4.3
 ישראל תפול אתה וכל אנפיק ועמים אשר אתך לעיט צפור כל כנף וחית השדה
 נתתיך לאבלה: על פני השדה תפול כי אני דברתי נאם אדני יהוה: ושלחתי ה.6
 אש במנוג ובשיבי האיים לבטה וידעו כי אני יהוה: ואת שם קדשי אודיע בתוך 7
 עמי ישראל ולא אַחַל את שם קדשי עוד וידעו הגוים כי אני יהוה קדוש בישראל: 5
 הנה באה ונהיתה נאם אדני יהוה הוא היום אשר דברתי: ויצאו ישיבי ערי 9.8
 ישראל ובערו והשיקו בנשק ומגן וצנה בקשת וכחצים ובמקל יד ובלמח ובערו
 בהם אש שבע שנים: ולא ישאו עצים מן השדה ולא יחטבו מן העצים כי בנשק י
 יבערו אש ושללו את שלליהם וכזו את בזויהם נאם אדני יהוה:
 10 והיה כיום ההוא אתן לגוג מקום לשם קבר בישראל גיא עֲבָרִים קדמת הים¹¹
 וקברו שם את גוג ואת כל המזנה וקראו גיא המון גוג: וקברום בית ישראל 12
 למען פהר את הארץ שבעה חדשים: וקברו כל עם הארץ והיה להם לשם יום 13
 הקברי נאם אדני יהוה: ואנשי תמיד יבדילו עברים בארץ מקברים¹⁴ את הגותרים
 על פני הארץ לטהרה מקצה שבעה חדשים יחקרו: ועברו העברים בארץ וראה ט
 עצם אדם ובנה אצלו צינן עד קברו אתו המקברים אל גיא המון גוג: וטהרו 15
 הארץ:
 ואתה בן אדם כה אמר אדני יהוה אמר לצפור כל כנף ולכל חית השדה 17
 הקבצו ובאו האספו מסביב על זבחי אשר אני זבח לכם זבח גדול על הרי ישראל
 ואבלתם בשר ושתייתם דם: בשר גבורים תאבלו ודם נשיאי הארץ תשתו אילים 18
 כרים ועתודים פרים מריאי קשן כלם: ואבלתם חלב לשִׁבְעָה ושתייתם דם לשִׁבְרוֹן 19
 מזבחי אשר זבחתם לכם: ושבעתם על שלחני סוס ורכב גבור וכל איש מלחמה כ
 נאם אדני יהוה:
 ונתתי את כבודי בגוים וראו כל הגוים את משפטי אשר עשיתי ואת ידי 21
 אשר שמתם בהם: וידעו בית ישראל כי אני יהוה אלהיהם מן היום ההוא והלאה: 22
 וידעו הגוים כי בעוונם גלו בית ישראל על אשר מעלו בי נאסתר פני מהם 23
 ואתנם ביד צריהם ויפלו בחרב כלם: כשָׂמַתָם וכפִּשְׁעֵיהֶם עשיתי אתם ואסתר 24
 פני מהם:
 לכן כה אמר אדני יהוה עתה אשיב את שביית יעקב ורתמתי כל בית כה 25
 ישראל וקנאתי לשם קדשי: ונישו את כלמתם ואת כל מעלם אשר מעלו בי 26
 בשבתם על אדמתם לבטח ואין מתירד: בשיבבי אותם מן העמים וקבצתי אתם 30
 מארצות איביהם ונקדשתי במ לעיני הגוים²⁸: וידעו כי אני יהוה אלהיהם בהגלותי
 אותם אל הגוים וכנסתים אל אדמתם ולא אותיר עוד מהם שם: ולא אסתיר 29
 עוד פני מהם אשר שפכתי את רוחי על בית ישראל נאם אדני יהוה:

- בעשרים וחמש שנה גלותנו בראשון^א בעשור לחדש בארבע עשרה שנה א.40
 אחר אשר קִבַּתָּה העיר בעצם היום הזה היתה עלי יד יהוה ויבא אתי^ב | במראת^ג |
 אלהים^ד | אל ארץ ישראל ויניחני על הר גבה מאד ועליו כמבנה עיר מגנדי:
 40 ויביא אותי שמה והנה איש מראהו כמראה נחשת ופתיל פשתים בידו וקנה 3
 המדה והוא עמד בשער: וידבר אלי האיש בן אדם ראה בעיניך ובאזניך שמע 4

— 43—

(א) 39.11 והסמת היא את העברים * (ב) 14 את העברים * (ג) 10 ונס שם עיר המונה

(ד) 27 רבים * (ה) 40.א הסנה * (ו) שמה * (ז) 2 הביאני

37:24 וְטַהַרְתִּי אוֹתָם וְהָיוּ לִי לְעַם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים: וְעַבְדֵי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם
 כֹּה וְרוּעָה אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם וּבְמִשְׁפָּטֵי יִלְכוּ וְתִקְוֹתַי יִשְׁמְרוּ וְעִשׂוּ אוֹתָם: וַיֵּשְׁבוּ עַל הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדֵי לַיעֲקֹב אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ בָּהּ אֲבוֹתֵיהֶם וַיֵּשְׁבוּ עֲלֵיהָ הַמָּה וּבְנֵיהֶם
 26 וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד עוֹלָם וְדָוִד עַבְדִּי נָשִׂיא לָהֶם לְעוֹלָם: וְכִרְתִּי לָהֶם בְּרִית שְׁלוֹם
 בְּרִית עוֹלָם יִהְיֶה אוֹתָם וְנִתְּתִים וְהִרְבִּיתִי אוֹתָם וְנִתְּתִי אֶת מִקְדְּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם: 5
 28:27 וְהָיָה מִשְׁבְּנֵי עֲלֵיהֶם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהָמָּה יִהְיוּ לִי לְעַם: וַיִּדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי
 יְהוָה מִקְדֵּשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל בַּהֲיֹת מִקְדְּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם:

38:2,8 וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם שִׁים פְּנִיךָ אֶל גּוֹג אֶרֶץ הַמְּגוּג נָשִׂיא
 3 רֹאשׁ מִשְׁךְ וְתַבַּל וְהַנְּבֹא עֲלוּ: וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַנְּנִי: עֲלִיךָ גּוֹג נָשִׂיא 10
 4 רֹאשׁ מִשְׁךְ וְתַבַּל: וְהוֹצֵאתִי אוֹתְךָ וְאֵת כָּל חֵילְךָ סוּסִים וּפָרָשִׁים לְבָשִׂי מְכֻלּוֹ
 ה כָּל־ם קָהֶל רַב צָנָה וּמִנְּךָ תַּפְשִׁי חַרְבוֹת כָּל־ם: פָּרַס כּוֹשׁ וּפּוֹט אִתָּם כָּל־ם מִנֶּן וּכּוֹבַע:
 7:6 גָּמַר וּכְל אֲנַפִּיקָה בֵּית תּוֹגְרַמָּה יִרְכְּתִי צָפוֹן וְאֵת כָּל אֲנַפְיוֹ עִמִּים רַבִּים אִתְּךָ: הַפֶּן
 8 וְהַפֶּן לְךָ אֶתְּהָ וְכָל קָהֶלְךָ הַנִּקְהָלִים עֲלִיךָ וְהָיִיתִי לְךָ לְמִשְׁמָר: מִיָּמִים רַבִּים תִּפְקַד
 15 בְּאַחֲרֵית הַשָּׁנִים תָּבוֹא יְעִל אֶרֶץ מְשׁוֹבְבַת מִחַרְבָּה: מִקְבַּצַּת מַעֲמִים רַבִּים? וַיֵּשְׁבוּ
 9 לְבַטַח כָּל־ם: וְעֲלִית כְּשׂוֹאָה תָּבוֹא כַּעֲנַן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ וְאֶתְּהָ וְכָל אֲנַפְיְךָ וְעִמִּים
 רַבִּים אִתְּךָ:

1 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא יַעֲלוּ דְבָרִים עַל לַבְבְּךָ וְחִשְׁבַת מִחִשְׁבַּת
 11 רַעָה: וְאָמַרְתָּ אֲעֲלֶה עַל אֶרֶץ פְּרוּזָה אֲבוֹא הַשְּׁקִטִים יֵשְׁבוּ לְבַטַח כָּל־ם יֵשְׁבִים
 12 בְּאֶרֶץ חוֹמָה וּזְכִירָה וְדֹלָתִים אֵין לָהֶם: לְשַׁלֵּל שְׁלָל וּלְכַזּוֹ בּוֹ לְהַשִּׁיב יָדְךָ עַל חַרְבוֹת
 13 נוֹשְׁבוֹת וְעֵל עִם מֵאֶפֶס מְנוּיִם עֲשֵׂה מִקְנֶה וּקְנִי יֵשִׁיב עַל טַבּוֹר הָאָרֶץ: שְׂבֹא וְרָדֶן
 וּסְחָרְיָה תְּרַשִּׁישׁ וְכָל רְכֵלֵיָהּ יֹאמְרוּ לְךָ הֲלִשְׁלֵל שְׁלָל אֶתְּהָ בֹא הֲלָכּוּ בּוֹ הַקְּהֵלֶת
 14 קָהֶלְךָ לְשֹׂאת כֶּסֶף וּזְהָב לַקַּחַת מִקְנֶה וּקְנִי לְשַׁלֵּל שְׁלָל גְּדוֹל: לִכֵּן הִנְבֵּא בֶּן אָדָם
 וְאָמַרְתָּ לְגוֹג כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַלּוֹא בְּיוֹם הַהוּא בִּשְׁבַת עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְבַטַח
 15 תֵּלְךָ: וּבֵאת מִמִּקְוֶמְךָ מִירְכְּתִי צָפוֹן אֶתְּהָ וְעִמִּים רַבִּים אִתְּךָ רַבְבִּי סוּסִים כָּל־ם קָהֶל 25
 16 גְּדוֹל וְחֵיל רַב: וְעֲלִית עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל כַּעֲנַן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים תִּהְיֶה
 וְהַבְּאוֹתֶיךָ עַל אֶרֶץ לְמַעַן דַּעַת הַגּוֹיִם אֶתִּי בְּחֻקְדְּשִׁי בְּךָ לְעֵינֵיהֶם: 2:

17 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה - אֶתְּהָ הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי בְּיָמִים קְדָמוֹנִים בִּיד עַבְדִּי
 18 נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּבִאִים בְּיָמִים הָהֵם שְׁנַיִם לְהַבִּיא אוֹתְךָ עֲלֵיהֶם: וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא
 19 בְּיוֹם בּוֹא גּוֹג עַל אֶדְמַת יִשְׂרָאֵל נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוִה תֵּלְךָ חֲמַתִּי בְּאִפִּי: וּבְקִנְאָתִי 30
 בְּאִשׁ עֲבַרְתִּי דִּבַּרְתִּי אִם לֹא בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה רַעַשׁ גְּדוֹל עַל אֶדְמַת יִשְׂרָאֵל:
 כ וְרַעַשׁוּ מִפְּנֵי דְנֵי הַיָּם וְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְחַיַּת הַשָּׂדֶה וְכָל הַרְמֵשׁ הַרְמֵשׁ עַל הָאֲדָמָה
 וְכָל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְנִהְרְסוּ הַהָרִים וּנְפְלוּ הַמְּדֻרְגּוֹת וְכָל חוֹמָה לְאֶרֶץ
 21 תִּפּוֹל: וְקִרְאתִי עֲלוּי לְכָל - חַךְ-דֶּה- נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוִה חֲרַב אִישׁ בְּאֶחָיו תִּהְיֶה:
 22 וְנִשְׁפַּטְתִּי אֹתוֹ כְּכַבֵּר וּבְדָם וּגְשֵׁם שׁוֹטֵף וּבְנֵי אֲלֹנְכִישׁ אִישׁ וּנְפִרִית אֲמַטִּיר עֲלוּי 35
 23 וְעַל אֲנַפְיוֹ וְעַל עִמִּים רַבִּים אֲשֶׁר אִתּוֹ: וְהַתְּגַדְּלִתִּי וְהַתְּקַדְּשִׁתִּי וְנִדְעַתִּי לְעֵינֵי גּוֹיִם
 רַבִּים וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה:

39:א וְאֶתְּהָ בֶּן אָדָם הִנְבֵּא עַל גּוֹג וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַנְּנִי: עֲלִיךָ גּוֹג
 ב נָשִׂיא רֹאשׁ מִשְׁךְ וְתַבַּל: וְשִׁבַּבְתֶּךָ וְשִׁשְׂאֲתֶךָ וְהַעֲלִיתֶךָ מִירְכְּתִי צָפוֹן וְהַבְּאוֹתֶיךָ

(2) 38:4 וְשִׁבַּבְתֶּךָ וְנִתְּתִי חַיִּים בְּלִתֶּיךָ

(3) 8 עַל הָרֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ לְחֻרְבָּה תְּסִיד וְהָיָה מַעֲמִים הוֹצֵאתָ

(7) 9 תִּהְיֶה

- האלה ותלונות לו ולא־למו סביב סביב ארך חמשים אמה ורחב חמש ועשרים 40
אמה: וא־ל־מו לחצר החיצונה ותמרים אל א־ל־מו מִפּוֹ וּמִפּוֹ וּשְׁמֹנֶה מַעֲלוֹת 37
מַעֲלֵי־מוֹ:
- וְלִשְׁכָּה וּפְתַחָהּ בֵּא־ל־ם הַשְּׁעָרִים שֶׁם יָדִיחוּ אֶת הָעֹלָה: וּבִפְנֵי־ם הַשְּׁעָרִים שְׁנַיִם 39-38
5 שְׁלַחְנוֹת מִפּוֹ וּשְׁנַיִם שְׁלַחְנוֹת מִפָּה לְשָׁחוּט: עֲלֵיהֶם הָעוֹלָה וְהַחֲמָאָה וְהַאֲשִׁים: וְאֵל 12
הַכֶּתֶף מִחוּצָה לְפֶתַח הַשְּׁעָרִים הַצְּפוֹנָה שְׁנַיִם שְׁלַחְנוֹת וְאֵל הַכֶּתֶף הָאַחֶרֶת אֲשֶׁר
41 לְאֵלֶם הַשְּׁעָרִים שְׁנַיִם שְׁלַחְנוֹת: אַרְבַּעַה שְׁלַחְנוֹת מִפָּה וְאַרְבַּעַה שְׁלַחְנוֹת מִפָּה לְכַתֵּף
42 הַשְּׁעָרִים שְׁמוֹנֶה שְׁלַחְנוֹת: עֲלֵיהֶם יִשְׁחָטוּ: וְאַרְבַּעַה שְׁלַחְנוֹת¹ אַבְנֵי גֹיֵת אֲרֹךְ אִמָּה
43 אַחַת וְקָצֵי וְרַחֵב אִמָּה אַחַת וְקָצֵי וְגִבָּה אִמָּה אַחַת: עֲלֵיהֶם יִגִּיחוּ אֶת הַכְּלָיִם
10 אֲשֶׁר יִשְׁחָטוּ אֶת הָעוֹלָה כֹּס וְהוֹבֵת: וְהַשְּׁפָתִים שֹׁפַח אֶחָד מוֹכֵנִים בְּבַיִת סָבִיב 43
סָבִיב: אֶל הַשְּׁלַחְנוֹת לְבִשֵׁר הַקֶּרְבָּן:
- וַיְבִיאֵנִי חוּצָה לְשַׁעֲרֵז וְהִנֵּה לְשִׁכּוֹת שְׁתֵּי־יָם בַּחֲצַר הַפְּנִימִי אֶחָת־ אֵל כֶּתֶף 44
שַׁעֲרֵי הַצִּפּוֹן וּפְנִיָּה דֶרֶךְ הַדְּרוֹם אֶחָת־ אֵל כֶּתֶף שַׁעֲרֵי הַדְּרוֹם² וְהַפְּנִיָּה דֶרֶךְ הַצִּפּוֹן:
וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַלְּשִׁכָּה אֲשֶׁר פְּנִיָּה דֶרֶךְ הַדְּרוֹם לְכַהֲנִים שְׁמֵרֵי מִשְׁמֶרֶת הַבַּיִת: מֵה
46 וְהַלְּשִׁכָּה אֲשֶׁר פְּנִיָּה דֶרֶךְ הַצִּפּוֹן לְכַהֲנִים שְׁמֵרֵי מִשְׁמֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ הַמָּה בְּנֵי צְדוֹק 46
הַקֶּרְבָּיִם מִבְּנֵי לֵוִי אֵל יִהְיֶה לְשִׁרְתוֹ:
וַיִּמַּד אֶת הַחֲצַר אֲרֹךְ מֵאָה וְרַחֵב מֵאָה אִמָּה מִרְבַּעַת וְהַמִּזְבֵּחַ לְפָנֶי 47
הַבַּיִת:
- וַיְבִיאֵנִי אֶל אֵלֶם הַבַּיִת וַיִּמַּד אֵלַם חֲמֵשׁ אִמּוֹת מִפָּה וְחֲמֵשׁ אִמּוֹת מִפָּה 48
20 וְרַחֵב הַשְּׁעָרִים אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אִמָּה וְכַתְּפוֹת הַשְּׁעָרִים שְׁלֹשׁ אִמּוֹת מִפּוֹ וּשְׁלֹשׁ אִמּוֹת
49 מִפּוֹ: אֲרֹךְ הָאֵלֶם עֶשְׂרִים אִמָּה וְרַחֵב עֶשְׂרֵה אִמָּה וּבְמַעֲלוֹת עַל־שַׁעֲרֵי יַעֲלוּ 49
אֵלָיו וְעֹמְדִים אֶל הָאֵילִים אֶחָד מִפָּה וְאַחַד מִפָּה:
- וַיְבִיאֵנִי אֶל הַהֵיכָל וַיִּמַּד אֶת הָאֵילִים שֵׁשׁ אִמּוֹת רַחֵב מִפּוֹ וּשְׁשׁ אִמּוֹת רַחֵב 41,8
מִפָּה־הַ: 2 וְרַחֵב הַפְּתַח עֶשֶׂר אִמּוֹת וְכַתְּפוֹת הַפְּתַח חֲמֵשׁ אִמּוֹת מִפּוֹ וְחֲמֵשׁ אִמּוֹת 2
25 מִפּוֹ וַיִּמַּד אֲרָכּוֹ אַרְבַּעִים אִמָּה וְרַחֵב עֶשְׂרִים אִמָּה:
- וְכֹא לְפָנֵימָה וַיִּמַּד אֵיל הַפְּתַח שְׁתֵּים אִמּוֹת וְהַפְּתַח שֵׁשׁ אִמּוֹת וְרַחֵב כַּתְּפוֹת־ 3
הַפְּתַח שִׁבְעַת אִמּוֹת: וַיִּמַּד אֶת אֲרָכּוֹ עֶשְׂרִים אִמָּה וְרַחֵב עֶשְׂרִים אִמָּה אֵל פָּנֵי 4
הַהֵיכָל וַיֹּאמֶר אֵלַי זֶה קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים:
- וַיִּמַּד קִיר הַבַּיִת שֵׁשׁ אִמּוֹת וְרַחֵב הַצֵּלַע אַרְבַּע אִמּוֹת סָבִיב סָבִיב לְבַיִת סָבִיב: ה
30 וְהַצֵּלְעוֹת צֵלַע אֵל צֵלַע² שְׁלֹשִׁים וּשְׁלוֹשׁ פַּעֲמִים וּמִנְרַעוֹת בְּקִיר אֲשֶׁר לְבַיִת לְצֵלְעוֹת 6
סָבִיב סָבִיב לְהַיּוֹתִים: אַחֲזוּיִם וְלֹא יִהְיוּ אַחֲזוּיִם בְּקִיר הַבַּיִת: וְהָרַחֵב¹² נֹסֶף³ לְמַעֲלָה 7
לְמַעֲלָה לְצֵלְעוֹת כֹּמוֹסֶף⁴ מֵה־קִּיר־ לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה סָבִיב סָבִיב לְבַיִת⁵
- וּמִן־ הַתַּחְתּוֹנָה יַעֲלֶה עַל הַתִּיכּוֹנָה וּמִן הַתִּיכּוֹנָה עַל הָעֲלִיּוֹנָה: וּסְבִיב־ 8
לְבַיִת גִּבָּה סָבִיב סָבִיב מִן־סְדוֹת הַצֵּלְעוֹת מִלּוֹ הַקִּנָּה שֵׁשׁ אִמּוֹת אֲצִילָה:
9 רַחֵב הַקִּיר אֲשֶׁר לְצֵלַע אֵל הַחוּץ חֲמֵשׁ אִמּוֹת וְאֲשֶׁר מִנַּח חֲמֵשׁ אִמּוֹת־ 35
בֵּינָן־ צֵלְעוֹת אֲשֶׁר לְבַיִת וּבֵין הַלְּשִׁכּוֹת רַחֵב עֶשְׂרִים אִמָּה סָבִיב לְבַיִת סָבִיב
11 סָבִיב: וּפְתַח־ הַצֵּלַע לְמִנַּח פֶּתַח אֶחָד דֶּרֶךְ הַצִּפּוֹן וּפֶתַח אֶחָד לְדְרוֹם וְרַחֵב מִקּוֹם 11
הַמִּנַּח חֲמֵשׁ אִמּוֹת סָבִיב סָבִיב:
- וְהַבִּנְיָן אֲשֶׁר אֵל פָּנֵי הַקִּנָּה פֶּתַח דֶּרֶךְ הַיָּם רַחֵב שִׁבְעִים אִמָּה וְקִיר הַבִּנְיָן 12
40 הַחֲמֵשׁ אִמּוֹת רַחֵב סָבִיב סָבִיב וְאַרְכּוֹ תִּשְׁעִים אִמָּה:
- וַיִּמַּד אֶת הַבַּיִת אֲרֹךְ מֵאָה אִמָּה וְהַקִּנָּה וְהַקִּיר וְהַקִּיר וְהַקִּיר אֲרֹךְ מֵאָה אִמָּה: 13

(1) 44 הפנימי

(2) 42 לעולה

(3) 40,37 לעולה

(4) לתיכונה

(5) 7 על כן רחב לבית למעלה

(6) 41,8 רחב האהל

- 40 ושים לבך לכל אשר אני מראה אותך כי למען הראותך הבאתי הנה הנה את כל אשר אתה ראה לבית ישראל:
- ה והנה תומה מחוץ לבית סביב סביב וכיד האיש קנה המדה שש אמות באמה וטפח וימד את רחב הבנין קנה אחד וקומתו קנה אחד:
- 6 ויביאני אל שער אשר פניו דרך הקדימה ויעל במעלתו וימד את סף השער קנה אחד רחב^א: והקא קנה אחד ארך וקנה אחד רחב ובין התאים חמש אמות וסף השער מאצל אלם השער מהבית קנה אחד^ב וימד את אלם השער שמנה אמות ואיליו שמים אמות ואלם השער מהבית: ותאי השער דרך הקדים שלשה מפה ושלשה מפה מדה אחת לשלשתם ומדה אחת לאילים מפה ומפו: וימד את רחב פתח השער עשר אמות^ג: וגבול לפני התאות אמה אחת ימפה^ד ואמה אחת^ה מפה והתא שש אמות מפו ושש אמות מפו: וימד את השער מגג התא לגגו רחב עשרים וחמש אמות פתח נגד פתחו: וימד את ה-א-ל-ם ע-ש-ר-ים אמה ואל^ו אלם השער יהצצר סביב סביב: ומעל פני^ז איתון השער ע-ד לפני אלם השער הפנימי חמשים אמה: וחלונות אטמות אל התאים ואל איליהם לפנימה לשער סביב סביב וכן לאלם: חלונות סביב סביב לפנימה^ח ואל איל תמרים:
- 17 ויביאני אל החצר החיצונה והנה לשכות ורצפה עשוי לחצר סביב סביב שלשים לשכות אל הרצפה: והרצפה אל כתף השערים לעצמת ארך השערים הרצפה התחתונה: וימד רחב מלפני השער התחתונה לפני החצר הפנימי מחוץ מאה אמה^ט:
- 20 ויביאני אל השער אשר פניו דרך הצפון לחצר החיצונה ו-מדד ארכו ורחבו: ותאיו שלושה מפו ושלשה מפו ואיליו ואלמו היה כמדת השער הראשון חמשים אמה ארכו ורחב חמש ועשרים באמה: וחלונותו ואלמו ותמרים כמדת השער אשר פניו דרך הקדים וכמעלות שבע יעלו בו ואלמו לפנימה: ושער לחצר הפנימי נגד השער לצפון כשער לקדים וימד משער אל שער מאה אמה:
- 24 ויולכני דרך הדרום והנה שער דרך הדרום ומדד איליו ואלמו כמדות האלה: וחלונות לו ולא אלמו סביב סביב כהחלונות האלה חמשים אמה ארך ורחב חמש ועשרים אמה: ומעלות שבעה עליתו ואלמו לפנימה ותמרים לו אחד מפו ואחד מפו אל איליו: ושער לחצר הפנימי דרך הדרום וימד משער אל השער מאה אמות:
- 28 ויביאני אל חצר הפנימי בשער הדרום וימד את שער הדרום כמדות האלה: ותאיו ואיליו ואלמו כמדות האלה וחלונות לו ולא אלמו סביב סביב חמשים אמה ארך ורחב עשרים וחמש אמות: ואלמו אל חצר החיצונה ותמרים אל איליו ומעלות שמנה מעליו:
- 32 ויביאני אל החצר הפנימי דרך הקדים וימד את השער כמדות האלה: ותאיו ואיליו ואלמו כמדות האלה וחלונות לו ולא אלמו סביב סביב ארך חמשים אמה ורחב חמש ועשרים אמה: ואלמו לחצר החיצונה ותמרים אל איליו מפו ומפו ושמנה מעלות מעליו:
- 36.ה ויביאני אל שער הצפון ומדד כמדות האלה: תאיו איליו ואלמו כמדות

— — — — —

(2) 40.5 ואת סף אחד קנה אחד רחב * (3) 8 וימד את אלם השער מהבית קנה אחד:
 (7) 11 ארך השער שלוש עשרה אמות * (8) 12 גבול * (9) 10 הקדים והצפון
 (5) 27 דרך הדרום * (7) 40.5 ואלמות סביב סביב ארך חמש ועשרים אמה ורחב חמש אמות:

- רוח הצפון חמש מאות¹⁹ בקנה המדה □ : יסבב אל רוח הים ימדד חמש מאות²⁰ בקנה המדה: יארבע 218
רוחות מדד²¹ תימה לו סביב סביב ארך חמש מאות ורחב חמש מאות להבדיל בין הקדש לחל :
- 5 ויולכני אל השער²² אשר פנה דרך הקדים: והנה כבוד אלהי ישראל בא 2.8
מדרך הקדים וקולו כקול מים רבים והארץ האירה מכבודו: המראה אשר ראיתי 3
כמראה אשר ראיתי בבא²³ לשחת את העיר²⁴ כמראה אשר ראיתי על נהר ככר
ואפל על פני: וכבוד יהוה בא אל הבית דרך שער אשר פניו דרך הקדים: 4
ותשאני רוח ותבאני אל החצר הפנימי והנה מלא כבוד יהוה הבית: ואשמע 5.7
10 מדבר אלי מהבית והוא איש היה עמד אצלי: ויאמר אלי בן אדם יהוה מקום כסאי 7
ויהוה מקום כפות רגלי אשר אשכן שם בתוך בני ישראל לעולם ולא יטמאו עוד
בית ישראל שם קדשי המה ומלכיהם בזנותם ובפגרי מלכיהם: בתתם ספם 8
את ספי ומוזותם אצל מוזותי והקר ביני וכיניהם וטמאו את שם קדשי בתועבותם
אשר עשו וצאל אותם באפי: עתה ירחקו את זנותם ופגרי מלכיהם ממני ושכנתי 9
15 בתוכם לעולם:
- 10 ואתה בן אדם הגד את בית ישראל את הבית¹¹ ומראתי¹² יתכנית¹³:
11 וינכלמו מכל אשר עשו וצרת¹⁴ הבית ותכונתו ומוצאו ומובאו וכל צורתיו
ואת כל חקתיו¹⁵ וכל תורתיו¹⁶ הודע אותם וכתב לעיניהם וישמרו את כל צורתיו
ואת כל חקתיו ועשו אותם:
- 20 זאת תורת הבית על ראש ההר כל גבלו סביב סביב קדש קדשים הנה זאת
תורת הבית:
- 13 ואלה מדות המזבח באמות אמה וטפה החיק אמה גבה ואמה 13
רחב וגבולה על שפתה סביב זרת אמת¹⁴ וזה גבה המזבח: מראש החיק¹⁵ עד
העזרה התחתונה שמים אמות ורחב אמה אחת ומהעזרה הקטנה עד העזרה
הגדולה ארבע אמות ורחב אמה: והאריאל¹⁶ ארבע אמות ומהאריאל¹⁷ ולמעלה 25
הקרנות אמה: והאריאל¹⁸ שתיים עשרה ארך בשתיים עשרה רחב רבוע על 16
ארבעת רבעיו: והעזרה ארבע עשרה ארך בארבע עשרה רחב על ארבעת רבעיה 17
והגבול סביב אותה חצי האמה והחיק לה אמה סביב ומעלתה פנות קדים:
ויאמר אלי בן אדם כה אמר אדני יהוה אלה חקות המזבח ביום העשותו 18
להעלות עליו עולה ולזרק עליו דם: ונתתי אל הכהנים הלויים אשר הם מורע 19
צדוק הקרבים אלי נאם אדני יהוה לשרתני פר בן בקר לחטאת: ולקהו מדמו 2
ונתנו על ארבע קרנתיו ועל ארבע פנות העזרה ועל הגבול סביב וחטאו 3
אותו ובפרוהו: ולקהו את פר החטאת ושרפו במקדש הבית מתוין למקדש: 21
וביום השני יקהו שער עזים תמים לחטאת וחטאו את המזבח כאשר חטאו 22
בפר: ובכלותם מחטא יקריבו פר בן בקר תמים ואיל מן הצאן תמים: 23
35 והקרבים לפני יהוה והשליכו עליהם מלה והעלו אותם עלה ליהוה: שבעת 24
ימים יעשו שער חטאת ליום ופר בן בקר ואיל מן הצאן תמימים יעשו שבעת 26
ימים: ובפרו את המזבח וטהרו אתו ומלאו ידיו: ויכלו את הימים והיה ביום 27
השמיני והלאה יעשו הכהנים על המזבח את עלותיכם ואת שלמיכם ורצאתי
40 אתכם נאם אדני יהוה:

— * —

(1) 42:17 קנים * (2) 19 קנים * (3) 18 קנים * (4) 43:8 שער * (5) 3 וכמראה

(6) 43:3 ומראות * (7) יקמותם * (8) 43:1 ויכלמו מעונותיהם * (9) את

(10) 11 אם * (11) וכל צורתו * (12) 14 הארץ * (13) 24 הכהנים

- 41,10,14 ורחב פני הבית והגזרה לקדים מאה אמה: ומדר ארך הבנין על פני הגזרה אשר על אחריה ואת-יקה מפו ומפו מאה אמה: וההיכל והפנימי והאלם: 16
 17 לשלשתם: והבית חפוי עין סביב סביב מהארץ עד החלונות: ומתפתח ועד הבית הפנימי ולחיון ועל כל הקיר סביב סביב בפנימי ובהיכל: 18
 19 ותמרים ותמרה בין כרוב לכרוב: ושנים פנים לכרוב: ופני אדם אל התמרה מפו 5
 20 לפני כפיר אל התמרה מפו: עשוי על כל הבית סביב סביב מהארץ ועד הפסגן הכרובים והתמרים עשויים: וקיר ההיכל רבעיה: 21
 22 ולפני הקדש מראה כמראה: מוכח עין שלוש אמות נכח וארכו שתיים אמות ורחבו שתיים אמות ומקצעתיו לו ואדגו וקירתיו עין וידבר אלי זה 10
 השלחן אשר לפני יהוה: ושתים דלתות להיכל ולקדש: ושתים צלעות מוסבות לדלתות שתיים לדלת 24,23
 כה אהת ושתים לדלת: אחרת: ועשויה אליהן כרובים ותמרים כאשר עשויים לקירות ועב עין ועל פני האולם מהחיון: ותלונים אטמות ותמרים מפו ומפו על כתפות האולם: 26

15

- 42, א ויוציאני אל החצר החיצונה: דרך הצפון ויבאני אל הלשכה אשר נגד הגזרה ואשר נגד הבנין אל הצפון: והארץ אמות מאה פאת הצפון והרחב 2
 4,3 חמשים אמות: אתיק על פני אתיק בשלשים: ולפני הלשכות מהלך עשר אמות רחב: וארך אמה מאה ופתחיהם לצפון: והלשכות העליונות קצרות כי יאצילו 20
 6 אתיקים מהנה מהתחתנות ומהתיכונות בנין: כי משלשות הנה ואין להן עמודים כעמודי החיצונית על כן נאצל מהתחתנות ומהתיכונות מהארץ: ונגד אשר לחיון לעמת הלשכות דרך החצר החצונה על פני הלשכות ארכו חמשים אמה: 7
 8 כי ארך הלשכות אשר לחצר החצונה חמשים אמה והיה על פני ההיכל מאה אמה: ומתחת הלשכות האלה המבוא מהקדים לבוא להנה מהחצר התצנה: 9
 בראש גדר החצון: ודרך הדרום על פני הגזרה ועל פני הבנין לשכות: ודרך לפניהם כמראה 11
 הלשכות אשר דרך הצפון כארכן כרחבן וכמוצאיהן וכמשפטיהן ופתחיהן: 12
 13 ויאמר אלי לשכות הצפון ולשכות הדרום אשר על פני הגזרה הנה לשכות הקדש אשר יאכלו שם הכהנים אשר קרובים ליהוה קדשי הקדשים שם יניחו קדשי הקדשים והמנחה והחטאת והאשם כי המקום קדש: 14
 15 וכלה את מדות הבית הפנימי והוציאני דרך השער אשר פניו דרך הקדים 16
 17,16 ומדד סביב סביב: מדר רוח הקדים חמש מאות: בקנה המדה סבב: ומדד

—

- (7) 41,14 החצר * (8) 16 והחלונות מקסות * (9) 17 על מעל * (10) מדות
 (11) 2 מעל הפתח * (12) ההיכל * (13) 21 מווצות * (14) 24 לדלתות שתיים
 (15) אל דלתות ההיכל * (16) 26 וצלעות הבית והעבים * (17) 42,8 הדרך * (18) 2 אל פני
 (19) 42,3 נגד העשרים אשר לחצר הפנימי ונגד רצפה אשר לחצר החיצונה * (20) 4 אל הפנימית
 (21) 11 כן * (22) וכל * (23) 12 וכפתחי הלשכות אשר דרך * (24) דרך
 (25) 14 בכאם הכהנים ולא יצאו מהקדש אל החצר החיצונה ושם יניחו בנדיהם אשר ישרתו בהן כי קדש הנה יילבשו בנדים אחרים וקרבו אל אשר לעם:
 (26) 16 בקנה המדה * (27) קנים

- עריסותיכם תתנו לכהן להניח בכרבה על ביתך: כל נבלה וטרפה מן העוף ומן 44.31
הבהמה לא יאכלו הכהנים:
- ובהפילכם את הארץ בנחלה תרימו תרומה ליהוה קדש מן הארץ ארך 45.א
המשה ועשרים אלף^א ורחב עשרים- אלף קדש הוא ככל גבולה סביב: ומן 3
המדה הזאת תמוד ארך המשה-ה ועשרים אלף ורחב עשרת אלפים^ב קדש קדשים-^ג 5
מן הארץ: הוא לכהנים משְׁרְתֵי המקדש יהיה הקרבים לְשֶׁרֶת את יהוה והיה להם 4
מקום לבתים ו-למגורשים: יהיה מזה אל הקדש חמש מאות בחמש מאות מרבע 2
סביב וחמשים אמה מנרש לו סביב: וחמשה ועשרים אלף ארך ועשרת אלפים ה
רחב יהיה ללויים משְׁרְתֵי הבית להם לאֲהֹזָה^ד לְעֵרִים לִשְׂכָּנָת: ואֲהֹזָה העיר תתנו 6
חמשת אלפים רחב וארך חמשה ועשרים אלף לעמֵת תרומת הקדש לכל בית 10
ישראל יהיה: ולנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאֲהֹזָה העיר על פני תרומת 7
הקדש ועל פני אֲהֹזָה העיר מפאת ים ימה ומפאת קדם- קדימה וארך לעמֵת 8
אחד החלקים מנבול ים אל גבול קדים- | ה-ארץ: והיה לו לאֲהֹזָה בישראל ולא 8
יונו עוד נשיאי- ישראל- את עמי והארץ יתנו לבית ישראל לשבטיהם:
- כה אמר אדני יהוה רב לכם נשיאי ישראל חמס ושרד הסירו ומשפט וצדקה 9
עשו הרימו נרשתיכם מעל עמי נאם אדני יהוה: מאוני צדק ואיפת צדק ובת 1
צדק יהי לכם: האיפה והבת תכן אחד יהיה לשאת מעשר החמר הבת ועשירת 11
החמר האיפה אל החמר יהיה מתבנתו: והשקל עשרים גרה-חמשה- שקלים 12
חמשה ועשרה- שקלים עשרה וחמשים- שקל המנה יהיה לכם:
- וזאת התרומה אשר תרימו ששית האיפה מחמר החטים וששית- האיפה 13
מחמר השערים: וחק השמן^א מעשר הבת מן הפר עשרת הבתים^ב הכר: ושה 14.10
אחת מן הנאן מן המאתים מ-כל- מש-פחות- ישראל למנחה ולעולה ולשלמים
לכפר עליהם נאם אדני יהוה: כל העם- יהיו אל התרומה הזאת לנשיא בישראל: 16
ועל הנשיא יהיה העולות והמנחה והנסך בחנים ובחדשים ובשבתות בכל מועדי 17
בית ישראל הוא יעשה את החטאת ואת המנחה ואת העולה ואת השלמים לכפר 25
בעד בית ישראל:
- כה אמר אדני יהוה בראשון באחד לחדש תקח פר בן בקר תמים וחטאת 18
את המקדש: ולקח הכהן מרס החטאת ונתן על מזוות הבית ועל ארבע פנות 19
העֹזָרָה למזבח ועל מזוות שער החצר הפנימית: וכן תעשה בשב-י-ע-י- כ-אחד ל-חדש 2
מאיש שגנה ומפְתֵי וכפרתם את הבית: 30
- בראשון בארבעה עשר יום לחדש יהיה לכם^א חג יִהְיֶה שבע-ת ימים מצות 21
יֵאָכֵל: ועשה הנשיא ביום ההוא בערו ובעד כל עם הארץ פר חטאת: ושבעת ימי 23.22
החג יעשה עולה ליהוה שבעת פרים ושבעת אילים תמימים ליום שבעת הימים
וחטאת שעיר עזים ליום: ומנחה איפה לפר ואיפה לאיל יעשה ושמן הין לאיפה: 24
בשביעי בחמשה עשר יום לחדש בחג יעשה כאלה שבעת הימים בחטאת כה 35
בעלה וכמנחה וכשמן:
- כה אמר אדני יהוה שער החצר הפנימית הפנה קדים יהיה סגור ששת ימי 46.א
המעֵשָׂה וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח: וכא הנשיא דרך אולם השער 2
מחויץ ועמד על מזוות השער ועשו הכהנים את עולתו ואת שלמיו והשתחוה על
מפתן השער ויצא והשער לא יסגר עד הערב: והשתחוו עם הארץ פתח השער 3
ההוא בשבתות ובחדשים לפני יהוה: והעלה אשר יקרב הנשיא ליהוה ביום 4

— — — — —

(*) 45.א ארך (3) 3 ובו יהיה (7) המקדש (2) קדש (4) קדש
(1) 14 הבת השמן (1) כי עשרת הבתים חמר (1) 16 הארץ

- 44:2,8 ויִשָּׁב אתִּי דרך־שַׁעַר הַמִּקְדָּשׁ הַחִיצוֹן הַפְּנֵה קִדְּיִם וְהוּא סָגוּר: וַיֹּאמֶר אֵלַי^א
הַשַּׁעַר הַזֶּה סָגוּר יִהְיֶה לֹא יִפְתָּח וַאִישׁ לֹא יָבֹא בּוֹ כִּי יִהְיֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּא בּוֹ
3 וְהָיָה סָגוּר: אִךְ הַנְּשִׂאִים הוּא יֵשֵׁב בּוֹ לֵאכּוֹל לֶחֶם לִפְנֵי יְהוָה מִדֶּרֶךְ אֹמֶלֶם הַשַּׁעַר
יָבֹאוּ וּמְדַרְבּוּ יָצֵא:
4 וַיֹּבִיֵּאֵנִי דֶרֶךְ שַׁעַר הַצִּפּוֹן יַעַל פְּנֵי הַבַּיִת וָאֵרָא וְהִנֵּה מַלְאֲכָא כְּבוֹד יְהוָה אֵת
ה הַבַּיִת וְאֶפֶס יַעַל פְּנֵי: וַיֹּאמֶר אֵלַי^ב בֶּן אָדָם שִׁים לְבָבְךָ וְרֵאהּ בְּעֵינֶיךָ וּבְאָזְנוֹךָ שְׁמַע
אֵת כָּל אֲשֶׁר אֲנִי מְדַבֵּר אֵתְךָ לְכָל חֻקּוֹת בַּיִת יְהוָה וּלְכָל תּוֹרֹתָיו וּשְׁמַת לְבָבְךָ
לְמַבּוֹא הַבַּיִת בְּכָל מוֹצְאֵי הַמִּקְדָּשׁ:
6 וָאִמַּרְתָּ אֶל יְבִית הַמְּרִי אֶל בַּיִת יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה רַב לָכֶם מִכָּל
7 תּוֹעֲבֹתֵיכֶם בַּיִת יִשְׂרָאֵל: בְּהִבְיֹאכֶם בְּנֵי נָכַר עָרְלֵי לֵב וְעָרְלֵי בָשָׂר לְהִיּוֹת בְּמִקְדָּשִׁי
10 לְחַלְלוֹ: בְּהַקְרִיבְכֶם אֶת לֶחֶמֶי חֶלֶב וְדָם וְיַת־פָּרוּ אֶת בְּרִיתִי בְּכָל תּוֹעֲבֹתֵיכֶם:
9,8 וְלֹא שְׁמַרְתֶּם מִשְׁמֵרֶת קִדְּשִׁי וְתִשְׁמְוּם: לִשְׁמֵרִי מִשְׁמֵרֶתִי בְּמִקְדָּשִׁי: לְכֵן יִכָּה
אֲמַר אֲדֹנָי יְהוָה כָּל בֶּן נָכַר עָרֵל לֵב וְעָרֵל בָּשָׂר לֹא יָבֹאוּ אֶל מִקְדָּשִׁי: בְּכָל בֶּן
י נָכַר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי אִם הַלְוִיִּם אֲשֶׁר רָחֲקוּ מֵעָלַי בְּתַעֲוֹת יִשְׂרָאֵל
11 אֲשֶׁר תָּעוּ מֵעָלַי אֲחֵרֵי גְלוּלֵיהֶם וּנְשָׂאוּ עִוֹנָם: וְהָיוּ בְּמִקְדָּשִׁי מִשְׁרָתִים פְּקֻדוֹת יַעַל
15 שְׁעָרֵי הַבַּיִת וּמִשְׁרָתִים אֶת הַבַּיִת הֵמָּה יִשְׁחָטוּ אֶת הָעֶלְפָּה וְאֶת הַזּוֹכָה לְעַם וְהֵמָּה
12 יַעֲמְדוּ לִפְנֵיהֶם לְשִׁרְתָּם: יַעַן אֲשֶׁר יִשְׁרַתוּ אֹתָם לִפְנֵי גְלוּלֵיהֶם וְהָיוּ לְבַיִת יִשְׂרָאֵל
13 לְמַכְשׁוֹל עֵינָן עַל כֵּן נִשְׂאֹתִי יָדַי עֲלֵיהֶם נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוָה וּנְשָׂאוּ עִוֹנָם: וְלֹא יֵגִשׁוּ אֵלַי
לְבָהֵן לִי וְלִגְשֵׁת אֶל כָּל קִדְּשִׁי אֶל קִדְּשֵׁי הַקִּדְּשִׁים וּנְשָׂאוּ כְלִמָּתָם בְּתוֹעֲבוֹתָם
14 אֲשֶׁר עָשׂוּ: וְנִתְּתִי אוֹתָם שְׁמֵרֵי מִשְׁמֵרֶת הַבַּיִת לְכָל עַבְדָּתוֹ וּלְכָל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה בּוֹ:
20 15 וְהַבְּהֵנִים הַלְוִיִּם בְּנֵי צְדוֹק אֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמֵרֶת מִקְדָּשִׁי בְּתַעֲוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵעָלַי הֵמָּה יִקְרְבוּ אֵלַי לְשִׁרְתָּנִי וְעִמְדוּ לִפְנֵי לְהַקְרִיב לִי חֶלֶב וְדָם נֹאֵם
16 אֲדֹנָי יְהוָה: הֵמָּה יָבֹאוּ אֶל מִקְדָּשִׁי וְהֵמָּה יִקְרְבוּ אֶל שַׁלְתָּנִי לְשִׁרְתָּנִי וּשְׁמְרוּ אֶת
17 מִשְׁמֵרֶתִי: וְהָיָה בְּבוֹאֵם אֶל שְׁעָרֵי הַחֲצַר הַפְּנִימִית בְּגָדֵי פְּשָׁתִים יִלְבְּשׁוּ וְלֹא יַעֲלֶה
18 עֲלֵיהֶם צִמְרַת בִּשְׂרָתָם בְּשַׁעְרֵי הַחֲצַר הַפְּנִימִית: פֶּאֶרִי פְּשָׁתִים יִהְיוּ עַל רֹאשָׁם
19 וּמִכְנָסֵי פְּשָׁתִים יִהְיוּ עַל מַתְּנֵיהֶם: וּבְצִאתָם אֶל הַחֲצַר הַחִיצוֹנָה^ה אֶל הָעָם יִפְשְׁטוּ
21 אֶת בְּגָדֵיהֶם אֲשֶׁר הֵמָּה מִשְׁרָתִים בָּם וְהִנִּיחֻהוּ אוֹתָם בְּלִשְׁכַּת הַקִּדְּשׁ וּלְבִשׂוּ
2 בְּגָדִים אֲחֵרִים וְלֹא יִקְדְּשׁוּ אֶת הָעָם בְּבִגְדֵיהֶם: וְרֹאשָׁם לֹא יִגְלַחוּ וּפְרַעֲם־לֹא
21 יִשְׁלַחוּ כְּסוּם יִכְסְמוּ אֶת רֹאשֵׁיהֶם: וַיִּין לֹא יִשְׁתּוּ כָּל כְּהֵן בְּבוֹאֵם אֶל הַחֲצַר
22 הַפְּנִימִית: וְאַל־מִנְהָ וּגְרוּשָׁה לֹא יִקְחוּ לָהֶם לְנָשִׁים כִּי אִם כְּתוּלַת מוֹרַע־יִשְׂרָאֵל
30 23 וְהַאֲלֻמְנָה אֲשֶׁר תְּהִיָּה אֲלֻמְנָה מִכְּהֵן יִקְחוּ: וְאֵת עַמִּי יוֹרוּ בֵּין קִדְּשׁ לְחָל וּבֵין טָמֵא
24 לְטָהוֹר יִדְּעֶם: וְעַל רִיב הֵמָּה יַעֲמְדוּ לִמְשַׁפֵּט כִּמְשַׁפְּטֵי שְׁפָטָהּ וְאֵת תּוֹרֹתֵי
25 25 וְאֵת חֻקֹּתַי בְּכָל מוֹעֲדֵי יִשְׁמְרוּ וְאֵת שְׁבֻתוֹתַי יִקְדְּשׁוּ: וְאֵל מֵת אָדָם לֹא יָבֹאוּ:
לְטָמֵאָה כִּי אִם לְאָב וּלְאִם וּלְבֵן וּלְבַת לְאֵחָ לְאֵחָוֹת אֲשֶׁר לֹא הִיְתָה לְאִישׁ יִטְמָאוּ:
27,26 26 וְאַחֵרֵי טָמְאוּ שְׁבַע יָמִים יִסְפְּרוּ לוֹ וְטָהְרָה: וּבַיּוֹם בָּאוּ־אֶל הַחֲצַר הַפְּנִימִית
35 לְשִׁרְתָּ בְּקִדְּשׁ יִקְרִיב חֲטָאתוֹ נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוָה:
28 וְלֹא־יִתְּחַהֵל לָהֶם נְחַלְתָּה אֲנִי נְחַלְתָּם וְאַחֲזָה לֹא תִחַנְנוּ לָהֶם כִּי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי
29 אֲחֻזָּתָם: הַמְּנַהֵה וְהַחֲטָאתָה וְהֶאֱשָׁם הֵמָּה יֵאָכְלוּם וְכָל קָרָם כִּי־יִשְׂרָאֵל לָהֶם יִהְיֶה:
ל וְרֹאשִׁית כָּל בְּבוּרֵי כָּל וְכָל תְּרוּמַת כָּל מִכְּל תְּרוּמוֹתֵיכֶם לְכַהֲנָיִם יִהְיֶה וְרֹאשִׁית

יחזקאל

(*) 44:2 יהוה * (ב) 3 נשיא * (ג) 4 יהוה * (ד) 7 את ביתי * (ה) 17 וביתה * (ו) 18 לא יחגרו בזיוני * (ז) 27 אל הקדש * (ח) 22 אל החצר החיצונה * (ט) 22 בית * (י) 27 אל הקדש

- נתנו: ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עין מאכל לא יבול עלהו ולא 47.12
 יתם פרוי לחדשיו יבכר כי מימיו מן המקדש המה יוצאים והיה פרוי למאכל
 ועלהו לתרופה:
- 13 כה אמר אדני יהוה זֶה הַגְּבוּל אֲשֶׁר תִּתְנַחֲלוּ אֶת הָאָרֶץ לְשָׁנֵי עֶשֶׂר שָׁבָטֵי
 14 יִשְׂרָאֵל: וּנְחַלְתֶּם אוֹתָהּ אִישׁ כְּאֲחֻיו אֲשֶׁר נִשְׁאָתִי אֶת יָדִי לְתַתָּהּ לְאַבְתֵּיכֶם וּנְפֹלָה
 הָאָרֶץ הַזֹּאת לְכֶם בְּנַחֲלָה:
- 15 וְזֶה גְבוּל הָאָרֶץ לְפֶאת צְפוֹנָה מִן הַיָּם הַגָּדוֹל כְּדֶרֶךְ קְתָלָן לְבוֹא חֶמֶת 10
 יַעֲרָדָה: בְּרוֹתָה סְבָרִים אֲשֶׁר בֵּין גְּבוּל דְּמִשְׁק וּבֵין גְּבוּל חֶמֶת חָצֵר עַיִן-גִּן אֲשֶׁר עַל 16
 גְּבוּל הַחֶרֶן: וְהִיא גְּבוּל מִן הַיָּם חָצֵר עֵינֵן גְּבוּל דְּמִשְׁק צְפוֹנָה-זֶה זֹאת פֶּאת צְפוֹן: 17
 18 וּפֶאת קָדִים בֵּין חֶרֶן וּבֵין דְּמִשְׁק וּבֵין הַגִּלְעָד וּבֵין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַחֶרֶן
 מִגְּבוּל עַד- הַיָּם הַקְּדִמוֹנִי תַמְרֵי זֹאת פֶּאת קְדִימָה:
 19 וּפֶאת נֹגֵב תִּימְנָה מִקְּמָר עַד מִי מְרִיבוֹת קָדֵשׁ נַחֲלָה אֶל הַיָּם הַגָּדוֹל זֹאת 19
 פֶּאת תִּימְנָה נֹגֵבָה:
- 20 וּפֶאת יָם הַיָּם הַגָּדוֹל הַגְּבוּל עַד נֹכַח לְבוֹא חֶמֶת זֹאת פֶּאת יָם: 20
 21 וְחִלְקֶתֶם אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְכֶם לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל: וְהִיא תִפְּלוּ אוֹתָהּ בְּנַחֲלָה
 לְכֶם וּלְהַגְרִים הַגְרִים בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר הוֹלְדוּ בָנִים בְּתוֹכְכֶם וְהִיוּ לְכֶם כְּאֹרֶחַ בְּבֵנֵי
 יִשְׂרָאֵל אַתְּכֶם יִפְּלוּ בְּנַחֲלָה בְּתוֹךְ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל: וְהִיא בְּשִׁבְטֵי אֲשֶׁר גֵּר הֵגֵר 23
 אִתּוֹ שֵׁם תִּתְּנוּ נַחֲלָתוֹ נֶאֱמַר אֲדֹנָי יְהוִה:
- 48.א וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַשִּׁבְטִים מִקְּצֵה צְפוֹנָה מִן הַיָּם: דֶּרֶךְ קְתָלָן לְבוֹא חֶמֶת חָצֵר 48.א
 20 עֵינֵן גְּבוּל דְּמִשְׁק צְפוֹנָה מִפֶּאת קָדִים וְעַד פֶּאת יָמָה דֵּן אַחַד: וְעַל גְּבוּל דֵּן 20
 מִפֶּאת קָדִים וְעַד פֶּאת יָמָה אֲשֶׁר אַחַד: וְעַל גְּבוּל אֲשֶׁר מִפֶּאת קָדִים וְעַד פֶּאת 3
 יָמָה נִפְתְּלֵי אַחַד: וְעַל גְּבוּל נִפְתְּלֵי מִפֶּאת קָדִים וְעַד פֶּאת יָמָה מְנַשֶּׁה אַחַד: 4
 וְעַל גְּבוּל מְנַשֶּׁה מִפֶּאת קָדִים וְעַד פֶּאת יָמָה אֲפָרַיִם אַחַד: וְעַל גְּבוּל אֲפָרַיִם מִפֶּאת הַיָּם 6
 קָדִים וְעַד פֶּאת יָמָה רְאוּבֵן אַחַד: וְעַל גְּבוּל רְאוּבֵן מִפֶּאת קָדִים וְעַד פֶּאת יָמָה 7
 25 יְהוּדָה אַחַד:
- 8 וְעַל גְּבוּל יְהוּדָה מִפֶּאת קָדִים וְעַד פֶּאת יָמָה תְּהִיָּה הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תְּרִימוּ 8
 חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף רֹהֵב וְאֹרֶךְ כַּאֲחַד הַחֲלָקִים מִפֶּאת קָדִים וְעַד פֶּאת יָמָה
 9 וְהִיא הַמִּקְדָּשׁ בְּתוֹכָהּ: הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תְּרִימוּ לַיהוָה אֹרֶךְ חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף
 וְרֹחֵב עֶשְׂרִים- אֶלֶף: וְלֵאלֹהֵי תְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ לְכַהֲנִים צְפוֹנָה חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים
 30 אֶלֶף וְיָמָה רֹחֵב עֶשְׂרֵת אֶלְפִים וְקְדִימָה רֹחֵב עֶשְׂרֵת אֶלְפִים וּנְגִבָה אֹרֶךְ חֲמִשָּׁה
 וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וְהִיא מִקְדָּשׁ יְהוָה בְּתוֹכָהּ: לְכַהֲנִים הַמִּקְדָּשִׁים מִבְּנֵי צְדוֹק אֲשֶׁר שָׁמְרוּ
 11 מִשְׁמֵרְתִי אֲשֶׁר לֹא תַעֲוּ בְּתַעֲוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר תַּעֲוּ הַלְוִיִּם: וְהִתְּהַלַּךְ לְהֵם
 12 תְּרוּמָה מִתְּרוּמַת הָאָרֶץ קָדֵשׁ קְדִשִׁים עַל גְּבוּל הַלְוִיִּם: וְלֵלְוִיִּם לְעֲמֵת גְּבוּל 13
 הַכַּהֲנִים חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אֹרֶךְ וְרֹחֵב עֶשְׂרֵת אֶלְפִים: הַיָּם אֹרֶךְ חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים
 14 אֶלֶף וְרֹחֵב עֶשְׂרִים- אֶלֶף: וְלֹא יִמְכְּרוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא יִוָּמְרוּ וְלֹא יַעֲבִיר רֵאשִׁית 14
 הָאָרֶץ כִּי קָדֵשׁ לַיהוָה:
- 15 וְחֲמִשָּׁת אֶלְפִים הַנּוֹתֵר בְּרֹחֵב עַל פְּנֵי חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף חֵל הוּא לְעִיר 15
 לְמוֹשֶׁב וּלְמִגְרֵשׁ וְהִתְּהַלַּךְ הָעִיר בְּתוֹכָהּ: וְאֵלֶּה מְדוֹתֶיהָ פֶּאת צְפוֹן חֲמֵשׁ מְאוֹת 16
 וְאַרְבַּעַת אֶלְפִים וּפֶאת נֹגֵב חֲמֵשׁ מְאוֹת וְאַרְבַּעַת אֶלְפִים וּמִפֶּאת קָדִים חֲמֵשׁ מְאוֹת
 17 וְאַרְבַּעַת אֶלְפִים וּפֶאת יָמָה חֲמֵשׁ מְאוֹת וְאַרְבַּעַת אֶלְפִים: וְהִיא מְגֵרֶשׁ לְעִיר צְפוֹנָה 17
 חֲמִשִּׁים וּמֵאָתִים וּנְגִבָה חֲמִשִּׁים וּמֵאָתִים וְקְדִימָה חֲמִשִּׁים וּמֵאָתִים וְיָמָה חֲמִשִּׁים

47,12—48,17

(ג) וּגְבוּל חֶמֶת

(ד) 17 וְצָפוֹן

(ה) 47,13 יוֹסֵף חֲבָלִים

(ו) 16 חֲמֵשׁ

(ז) 48,א אֶל יַד חֶמֶת וְהִיוּ לוֹ

ה,46 השבת ששה כבשים תמימים ואיל תמים; ומנחה איפה לאיל ולכבשים מתת ידו
 6 ושמן הין לאיפה; וביום החדש פר בן בקר תמים וששת כבשים ואיל תמימים
 7 יהיו; ואיפה לפר ואיפה לאיל יעשה מנחה ולכבשים כאשר תשני ידו ושמן הין
 לאיפה:

9,8 ובבוא הנשיא דרך אולם השער יבוא וברכבו יצא; ובבוא עם הארין לפני 5
 יהיה במועדים הבא דרך שער צפון להשתתות יצא דרך שער נגב והבא דרך
 שער נגב יצא דרך שער צפון; לא ישוב דרך השער אשר בא בו כי נכחו יצא;
 והנשיא בתוכם בבואם יבוא ובצאתם יצא;

11 ובחגים ובמועדים תהיה המנחה איפה לפר ואיפה לאיל ולכבשים מתת ידו
 12 ושמן הין לאיפה; וכי יעשה הנשיא נדבה עולה או שלמים נדבה ליהוה ופתח
 לו את השער הפנה קדים ועשה את עלתו ואת שלמיו כאשר יעשה ביום השבת
 ויצא וסגר את השער אחרי צאתו;

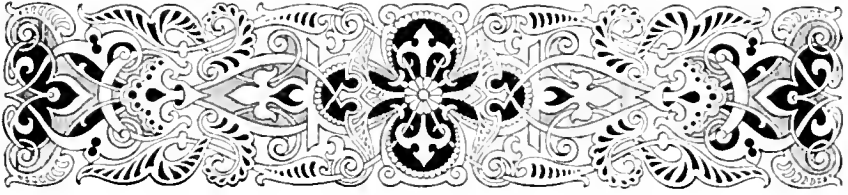
13 ובכש בן שנתו תמים - עשה עולה ליום ליהוה בבקר בבקר - עשה אתו;
 14 ומנחה - עשה עליו בבקר בבקר ששית האיפה ושמן שלישית ההין לרם את
 15 הפלת מנחה ליהוה חֶקֶת-תִּמִּיד - תמיד: עשה את הכבש ואת המנחה ואת השמן
 בבקר בבקר עולת תמיד:

16 כה אמר אדני יהוה כי יתן הנשיא מתנה לאיש מבניו - מנחלתו היא לבניו
 17 תהיה אהותם הוא בנחלתו; וכי יתן מתנה מנחלתו לאחד מעבדיו והיתה לו עד
 18 שנת החרור ושבה לנשיא אך נחלתו - בניו להם תהיה; ולא יקח הנשיא מנחלת
 העם להונתם; מאהותו ינחל את בניו למען אשר לא יפצו עמי איש מאהותו;
 20 ויביאני כמבוא אשר על כתף השער אל - לשכות הקדש אל הכהנים הפנות
 21 כ צפונה והנה שם מקום ברכתי - ימה; ויאמר אלי זה המקום אשר יבשלו שם
 הכהנים את האשם ואת החטאת - אשר יאפו שם את המנחה לבלתי הוציא אל
 21 החצר החיצונה לקדש את העם; ויוציאני אל החצר החיצונה ויעברני אל ארבעת
 22 מקצועי החצר והנה חצר במקצע החצר חצר במקצע החצר; בארבעת מקצועות
 23 החצר חצרות קטנות ארבעים ארך ושלישים רחב מדה אחת לארבעתם - וטור
 24 סביב להם סביב לארבעתם ומבשלות עשוי מתחת הטירות סביב; ויאמר אלי
 אלה בית המבשלים אשר יבשלו שם משרתי הבית את זבה העם;

47, א וישבני אל פתח הבית והנה מים יצאים מתחת מפתח הבית קדימה כי פני

2 הבית קדים והמים ירדו - מכתף הבית הימנית מנגב למוזבח; ויוציאני דרך שער
 3 צפונה ויסבני דרך חוץ אל שער החוץ - הפונה ידרך קדים והנה מים מפפים מן
 4 הכתף הימנית; בצאת האיש קדים וקן בידו וימד אלף באמה ויעברני במים מי
 5 אפסים; וימד אלף ויעברני במים מי - ברכים וימד אלף ויעברני במים מי
 6 מתנים; וימד אלף נחל אשר לא אוכל לעבר כי נאו המים מי שחו נחל אשר
 7,6 לא יעבר; ויאמר אלי הריאת בן אדם ויולכני וישבני - על - שפת הנחל; והנה - על
 8 שפת הנחל עין רב מאד מזה ומזה; ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הנלילה
 9 הקדמונה וירדו על הערבה ובאו הימה אל המים - החמוצים - ונרפאו המים;
 10 והיה כל נפש חיה אשר ישרין אל כל אשר יבוא שם - נחל - וזיה והיה הדגה
 11 רבה מאד; והיה יעמדו עליו הדגים מעין גדי ועד עין עגלים משטוח לחרמים יהיה;
 12 תהיה דגת - ו - כדגת הים הגדול רבה מאד; - בצ - ת - ו - ונבאו - לא ירפאו למלח

(5) 46,6 מנחה * (3) 14 עולם * (1) 18 מאהותם
 (6) 22 מקצועות * (4) 47,א מתחת * (2) 7 בשובני
 (7) 47,7 כי באו שמה המים האלה וירפאו וחי כל אשר יבוא שמה הנחל * (4) 47,7 למיניה

— 43 — Critical Notes on Ezekiel — 44 —

I (1-3) A double introduction, the history of which is uncertain. V. 1 has been regarded as a fragment (initial ויהי) obscure by reason of the loss of what once preceded it (SPINOZA, *Tract. Theol. Pol.* 10, 12, 13). It may be in a sense a fragment, but is not on that account necessarily spurious; cf. Jer. 1, 4, in which the ויהי refers not to vv. 1-3, but to some fact in the writer's mind, or to some utterance not recorded. MERX (JPT 9, 73) thinks that the verse is misplaced, belonging by its date (30th year) after 29, 17-27th year. CORNILL rejects it on account of the supposed strangeness of the expression ויגני but this is the regular form of introduction of the subordinate explanatory clause, the supposed incorrectness of בנתוך הגולה (but the bank of the river was among the captives, 3, 15, and the initial ויהי. According to EWALD vv. 2, 3 interrupt the connection; but, as they give a necessary chronological datum, they must be regarded as an insertion by the Prophet himself. The two vv. (omitting 3^b) have in fact the appearance of a gloss on v. 1. The expression on the fifth of the month (in which the month itself is strangely omitted) seems to be quoted and explained, the name of the Prophet is given, and the Chebar is described as being in Chaldea. Such a statement is usually (as in Jeremiah) prefixed to the prophecy; here it is inserted in the middle of a sentence, and is better taken out of the text and placed in the margin. See PETERS, *Journ. Bibl. Lit.*, Vol. 2, Part 1, pp. 38, 40 and WINCKLER, *AT Untersuchungen*, 1892, pp. 94-95. PETERS further, from ὁ καὶ ἐγένετο, acutely takes the impossible היה v. 3 as corruption of ויהי, likewise quoted by the scribe from v. 1. This, indeed, presupposes an inversion of the order of the glosses, and it may be simpler to take היה (which is ignored by שׁוׁטׁ as doublet of following היה (so CORN.), but then the καὶ ἐγένετο is not accounted for. CORN., though he omits v. 1, adopts from it and inserts v. 2' the number of the month (ל'בניע). HAUPT suggests that the היה דבר יתה וגני of v. 3 may be gloss on ויהי וגני of the same verse; this gives a natural connection between text and gloss, but if היה be regarded as corruption of ויהי does not so satisfactorily explain ὁ καὶ ἐγένετο, which more naturally - ויהי.

In א 3^b, ויהי עלי שם יד יתה, the reading of ὁ עלי is preferable; the Prophet's own expression (3, 14, 22; 8, 1 is thus put into his mouth. א שם א, ὁ, is doubtful. The omission of vv. 2, 3^a is strongly favored by the fact that elsewhere throughout the Book (24, 24 is not really an exception) the Prophet writes in the first person.

The number thirty in verse 1 must be left as an unsolved problem. It is

- 48,18 ומאתים: והגותר בארך לעמת תרומת הקדש עשרת אלפים קדימה ועשרת אלפים
 19 ימה יהיה לעיר: והיתה תבואת: ללחם לעבדי העיר: והעבד העיר יעבדוהו
 מבל שבטי ישראל:
 ב כל התרומה חמשה ועשרים אלף בחמשה ועשרים אלף רביעית תריו
 5 את תרומת הקדש יאת: אהזת העיר:
 21 והגותר לנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאהזת העיר קדימה: על פני חמשה
 ועשרים אלף תרומה עד גבול קדימה וימה על פני חמשה ועשרים אלף עד גבול
 22 ימה לעמת חלקים לנשיא והיתה תרומת הקדש ומקדש הבית: ואהזת הלויים
 ואהזת העיר בתוך אשר לנשיא יהיה בין גבול יהודה ובין גבול בנימן לנשיא
 יהיה:
 10 ויתר השבטים מפאת קדמה עד פאת ימה בנימן אחד: ועל גבול בנימן
 24,23 מפאת קדימה עד פאת ימה שמעון אחד: ועל גבול שמעון מפאת קדימה עד פאת
 26 ימה יששכר אחד: ועל גבול יששכר מפאת קדימה עד פאת ימה זבולן אחד:
 ועל גבול זבולן מפאת קדמה עד פאת ימה גד אחד:
 27 ועל גבול גד אל פאת נגב תימנה יהיה הגבול מקמר מי מריבת קדש
 15 28 נחלה עד הים הגדול:
 29 זאת הארץ אשר תפילו בנחלה לשבטי ישראל ואלה מחלקתם נאם אדני
 יהוה:
 ל ואלה תוצאת העיר וישערי העיר על שמות שבטי ישראל: מפאת צפון חמש
 31 מאות וארבעת אלפים מדה: [] ישערים שלושה שער ראובן אחד שער יהודה
 20 32 אחד שער לוי אחד: ועל פאת קדימה חמש מאות וארבעת אלפים ושערים
 33 שלשה שער יוסף אחד שער בנימן אחד שער דן אחד: ופאת נגבה חמש מאות
 וארבעת אלפים מדה ושערים שלשה שער שמעון אחד שער יששכר אחד שער
 34 זבולן אחד: ופאת ימה חמש מאות וארבעת אלפים ושערים שלשה שער גד
 לה אחד שער אשר אחד שער נפתלי אחד: סביב שמנה עשר אלף ושם העיר מיום
 25 יהוה שמה:

- I (8) K^othib וירי is copyist's error; read Q^orē ירִי. Θ χεῖρ.
- (9) The last three words of v. 8 and the whole of v. 9 in \mathfrak{A} consist of marginal annotations, and of phrases repeated from the following context (vv. 10-12). ופניהם is a scribe's title to v. 10, and ובנפיהם a similar title to v. 11; or, the last three words of v. 8 form a title to vv. 10, 11. The text of Θ is simpler: καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν τῶν τεσσαρῶν οὐκ ἐπεσδρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτὰ ἕκαστον ἀπέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐπορευόντο. But this also seems to be repetition from v. 12, and here interrupts the description. See CORN., WINCKLER, *Allorient. Forsch.*, BERTHOLET.
- (10) The verse is unsymmetrical and incomplete in form: we expect in connection with each face the designation of direction, and the expression לארבעתם. This last is lacking after the first face, and only two directions (*right* and *left*) are given. To supply another, WELLH. (in SMEND) changes ופניהם (v. 11) to לפנימה *inwards*, which, however, is hardly appropriate (מאחור would be more natural), and is not here in the right place. CORN., further, after the first face (ארם) inserts מקרם. It is better to leave \mathfrak{A} as it is, or to make a complete conjectural reconstruction (so SIEGFRIED in KAUTZSCH). GRÄTZ inserts לפנים after ארם and מאחור after נשר. Adopting these forms we may further insert לארבעתם in the description of the first face; SIEGF., rendering freely, and WINCKLER (see note on v. 6) omit the לארִי throughout.
- (11) ופניהם \mathfrak{A} , Θ , is scribal repetition from v. 9. \mathfrak{A} איש; read אשה אל אמותה; the correct expression is given in the deleted repetition in v. 9; the איש of \mathfrak{A} , an easy corruption, is impossible.
- (12) \mathfrak{A} בלבתן Θ , perhaps scribal complement.
- (13) \mathfrak{A} ודמות is here meaningless; Θ καὶ ἐν μέσῳ. Read ובתוך (or ובניית). \mathfrak{A} מראיהם is a change made to bring the expression into accord with רמית. Read מראה with Θ .
In \mathfrak{A} הלפירים the ה is possibly the generic article, but more probably scribal repetition of preceding ה.
The following expression, היא מתהלכת בין החיות, is a marginal explanation of the torch-like coals of fire, introduced by the usual היא; see PETERS, *loc. cit.* The fem. participle may agree with אש, and the note may have been intended for that word (but cf. HITZ.). The coals appear, however, from 10, 2, not to have been in motion; the annotator perhaps had in mind the flashes of lightning. Θ omits היא, and makes the participle plural, as explanatory of לפירים, which is masc. (but cf. Jud. 4, 4).
- (14) \mathfrak{A} והחיות רצוא ושוב כמראה הקוק Θ , is corrupt in form; רצוא is apparently for יצוא, but the inf. abs. are difficult; בוק is for בקק. The motion described is improbable.
- (15) \mathfrak{A} והחיות Θ , is an inapposite insertion not found in 10, 9; the object of the vision is the אופנים, not the חיות.
Similarly \mathfrak{A} אופן אחר Θ (though so found by Θ) is to be corrected after 10, 9 (and so 1, 16), to ארבעה אופנים.
- \mathfrak{A} לארבעת פניו Θ לארבעת Θ τοῖς τέσσαροι. Read לארבעתן. The reading of \mathfrak{A} is obscure and inappropriate; each wheel stood not by one of the faces, but by one of the creatures. CORN. suggests that the error came from a form לארבעתסן (corrected to η , but not deleted) to which the following η was attached; so פניו from פנו.
- (16) To מראה prefix η , with Θ .
 \mathfrak{A} ומעשיהם (first occurrence), Θ , scribal addition lacking in 10, 9, out of keeping with the following clause. אחר \mathfrak{A} , masc.; read fem. אחת.
- \mathfrak{A} ומראיהם Θ , perhaps scribal complement, after preceding clause; but cf. 10, 10. It may have been omitted by Θ from its similarity to the following word.
- (17) \mathfrak{A} על, scribal error for אל; see v. 12. The sense required is not *on*, but *in the*

- not probable that the verse gives any other reckoning than that which is found everywhere else in the Book, that is, from the deportation of Jehoiachin. But the date *thirtieth year* is too late: c. 8, which presupposes the vision of c. 1, falls in the 6th year; the concluding section, cc. 40-48, in the 25th year; and 29, 17 (27th year) is merely an added remark. May it be that v. 1 did not originally give the year, which was then supplied by a scribe in v. 2, and later got into v. 1 in corrupt form? Possibly, also, an original ה, = 5, was changed into ל, = 30; WINCKLER (see above, p. 41, l. 20) suggests הרביעי or השלישי in place of שלשים. The change to 30 may be the emendation of a scribe to bring the 70 years of Jer. 25, 11 into accord with the 40 years of Ezek. 4, 6 (cf. BERTHOLET *ad loc.*). If *thirty* be retained, it must be understood as referring to a Babylonian epoch rather than to the finding of the Book of the Law (2 K 22), B.C. 621. The cuneiform name of the נהר בקר is *nār Kabari*, that is, *The Great River* or *The Grand Canal*. It occurs on a contract tablet from Nippur (SE of Babylon), dated in the 41th year of Artaxerxes I., 4th day of the 1st month, i. e. March 424 B.C. It may have been the present *Shatt en-Nil*, the large navigable canal (about 120 feet wide) which divides the mounds of Nippur into two approximately even halves. See GESEN-BUHL, p. xi and cf. English Translation of *Ezekiel*, p. 93, ll. 16 ff. - P. H.]
- (4) Before ענן insert ו, with G. In the order of the details G differs from A, but offers no advantage over it. G ἔξαστράπτων (and so S), perhaps = מתלהבת (GRÄTZ, *Emendationes*); *ἔ* *involvens*. On a possible stem לקח *gleam* or *burn* see P. RUBEN, *Crit. Remarks* (London, 1896), p. 15. A מתוך האש is an unnecessary gloss on מתוכה; G has this and other additions.
- (5) A דמות; G ὡς ὁμοίωμα. A ארם; read אהת, after the norm of v. 16; A ארם (and so G) does not accord with the following description. For A להנה G has ἐπ' αὐτοῖς (עליה?), giving the sense: *a general human form was impressed on them*. For defense of this sense see HITZIG and CORNILL.
- 6 A להם, G, superfluous, and perhaps better omitted. C adds a computation of the whole number of faces (64) and sides (256). WINCKLER, *Altorient. Forsch.*, 1, 347-349, omits v. 6^a as gloss, on the ground that the creatures cannot have more than one face each; but why cannot this freedom be allowed a vision?
- (7) A ישרה; hardly שר (WINCKLER). For A ונפיים לרגליהם ככף רגל ענל G has καὶ πτερῶσται οἱ πόδες αὐτῶν, = ובנפיים לרגליהם, an impossible reading. C סגלגלן *round* (after which Rashi ענל, and cf. LEVY, *Chald. WB.*); A, στρόγγυλον. It is doubtful, however, whether C and A here rest on a Heb. text different from that of A; they may give free renderings of A, or they may have taken exception (as does CORN., who reads ענלה to the introduction of an animal which was associated with idolatry (a sacrificial animal, however, Lev. 9, 2). HITZ. omits the clause as lacking in G, doubtful in form, and interrupting the unity of vv. 6, 7. A נצצים; G σπιθηδες; EWALD = *feathers* or *wings* cf. נצה, 17, 3; F. PIERLES, *Analekten zur Textkrit. d. AT.*, p. 45, cites ניצין (= נצה) from C to Job 39, 13, regards G αὶ πτερῶδες αὐτῶν as representing נוציצים, and adopts this reading (*their wings were like shining bronze*). But C here has part., as A, and the epithet *shining* is not specially appropriate for wings, even if ניצין (= נצה) could be proved to be Hebrew. A קלל, only here and Dan. 10, 6, a word of doubtful origin; G apparently ἔξαστράπτων, C מצלהב; *ἔ* *caudentis*. CORN. identifies it with the ελαφραὶ of G, and connects it with בנפיהם, v. 8 (ובני קלות); but it is form and appearance that the verse is dealing with.

- I (25) V. 25 of אָל, וַיְהִי קוֹל מֵעַל לְרִקְעֵי אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ בְּעֶמְדֵם תְּרַפִּינָה כְּנַפְיָהּ, is scribal repetition from the preceding and succeeding context.
- (26) After אָל insert כִּסָּא, with אָל, and omit the same word further on in the verse.
- (27) אָל, perhaps scribal omission in אָל, omitted by CORN., perhaps scribal repetition in אָל, perhaps scribal omission in אָל. In any case the impossible בֵּית must be changed to עֲנָה, after the last clause of the verse; the fire is not *within* the *ashmal*, but encloses it (v.4). The בֵּית comes from an Aramaizing scribe. GRÄTZ מִבֵּית.
- 2 (1) [For אָל בֵּן אָדָם cf. WELLHAUSEN, *Skizzen und Vorarbeiten*, part 6 (Berlin, 1899), 10 p. 19b. — P. 11.]
- (2) אָל + και ἀνέλαβέ με και ἔξηρπέ με, gloss after 3,14. On the other hand, אָל omits the אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלַי of אָל. כִּי here = *when*, elsewhere in Ezekiel = *as*. Before מִרְבַּר אָל found קוֹל.
- (3) אָל בני, but בֵּית (so אָל) is Ezekiel's standing expression; see vv. 5.6.7.8. 15
אָל + גַּיִם, אָל, אָל, a strange term; the sing. is often used in OT for Israel as a whole, and the plur. occurs in Ezek. (35,10; 37,22, but not 36,13,14) for the two branches of the nation; but the plur. is not used for the nation as a whole. The word was inserted by an editor, perhaps on account of the following plur. part. אָל; CORN. writes מְרֹו, unnecessarily. 20
אָל + פָּשְׁעוּ בִי, interruptive gloss.
- (4) אָל + והַגַּיִם קָשִׁי פָּנִים וְזוֹקִי לִבִּי, אָל, gloss after 3,7, here an interruption of the sense. By omitting a different set of words we might read *the fathers rebelled against me, and the children are stubborn* &c. The present text of אָל seems to have arisen from a coalescence of two parallel readings. 25
אָל, is repetition from v.3, but here appropriate.
- (5) Instead of אָל הִיא, אָל (followed by CORN.) had אֲתָה, εἶ σὺ, or perhaps הִיא. אָל is better, for after the statement *thou art a prophet* the *in their midst* would be unnecessary and unnatural.
- (6) אָל μηδὲ ἐκστῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, where אָל has מִרְבֵּרֵיהֶם; the wording of אָל is apparently assimilation to the form of the latter part of the verse. אָל οὐδὲ παρουστήσουσι και ἐπισουστήσουσιν ἐπὶ οὐ κόλασιν, which CORN. adopts, but אָל accords better with following עֲקָרְבִים וְאֲתָה. For אָל סִרְבִים וְסִלְוִים GRÄTZ proposes כִּסָּ צִרְבִים (21,3; Prov. 16,27). 30
אָל, scribal error for אֲתָ *with*; CORN. בְּהֶךָ, after אָל ἐν μέσῳ.
- (7) Before מְרִי insert בֵּית, here necessary. So אָל; אָל עָם.
- (8) אָל שמע את אשר אני מרבר אָל; ἀκούε τοῦ λαλοῦντος, against the other Versions and against the connection.
- (9) אָל בו, referring to יָד, is strange, though יָד is masc. in one other place (Ez. 17,12); we should probably read כֶּבֶד. 40
- (10) אָל אֲלֵיָהּ, not so good as עֲלֵיהָ, as in 37,16-20. The material on which one writes is introduced by אָל only in Jer. 50,2; 36,2; 51,60, and in these passages also we should write עַל. Before סָפַר the usual preposition is בְּ, as in Ezek. 13,9.
- 3 (1) אָל את אשר תמצא אכול אָל, אָל, omitted by CORN., but supported by Jer. 15,16 45 (ORELLI, of which it is perhaps an imitation. *What is given thee receive, what is written in this roll, a paraphrase of אָל.*
- (2) אָל + הוֹאֵת, אָל, scribal repetition from preceding verse.
- (3) אָל takes בִּטְנָךְ (στόμα perhaps scribal error for σῦμα and מַעַךְ as nom. and the verbs as Qal and Nif., a good sense, though hardly preferable to אָל. 50
The apparently Aramaizing תִּבְלָה should probably be pointed תִּבְלָה. תִּבְלָה: required by the connection; so אָל. The הִי of אָל is euphonic (originally energetic), as in Ex. 9,18; Num. 32,42; Jer. 44,19; Job 31,22; the accents

I *direction of*; the two prepositions appear to have been confused by scribes in the later language. **6** follows **א**.

The **ב** of clause ^a is omitted in **6**, perhaps by confusion with the second occurrence of the expression; though not necessary, it is proper.

(18) The original reading of v. 18^a has been variously expanded by scribes here and 5 in **10, 12**. The text of **א**, **נְבִיטֵן וְנָבָה לָהֶם וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה**, seems to have arisen out of **נְבִיטֵן וַיִּרְאֶה** thus: (for **לָהֶם**) **נָבָה לָהֶם** is expansion and misunderstanding of preceding **נְבִיטֵן וַיִּרְאֶה**; **נְבִיטֵן וַיִּרְאֶה לָהֶם** is expansion of **וַיִּרְאֶה** for **וַיִּרְאֶה**, which is miswriting of **וַיִּרְאֶה**; **נְבִיטֵן וְנָבָה** (an erroneous grammatical form), is repetition of **נְבִיטֵן**; cf. J. P. PETERS, *loc. cit.* **6** **οὐδ' οὐ** **αὐτοῖς αὐτῶν καὶ ὕψος ἦν αὐτοῖς καὶ ἴδον αὐτὰ καὶ οὐ** **αὐτῶν**, which is as little intelligible as **א**. CORN. **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה** **וְנָבָה לָהֶם וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה**, a reading which does not take sufficient account of **10, 12**.

20) **א** **עַל**; write **א**, as in v. 12.

א + **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה**, copyist's repetition from preceding clause, is here unintelligible. 15

א **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה**, repeated from v. 21. **6** reads **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה**, which is better than **א**, but has unnecessary repetition, the full description of the motion of the wheels being given in v. 21; the concluding formula, however, may well be repeated.

For sing. **חַיָּה**, here and vv. 21, 22, write plur., as the connection suggests; 20 the sing. was understood by the Versions to mean *life*; in v. 22 they have plural.

(21) **א** **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה** is lacking in **6**, except **6^{Me88}**, and might be omitted, especially as it is inserted also after **ἐπεσφύοντο** (cf. v. 30) in some **6** codd. (11-P 106.147.198).

(22) The insertion of **ב** (**6** **σοῦν**) before **רָקִיעַ** is required by the whole tone of the description; the rendering of RV, *was the likeness of a firmament*, is syntactically impossible. The omission of the **ב** in **א** is due to a realistic scribe who took the floor of the chariot to be the real **רָקִיעַ** (CORNILL). 25

The combination of **קָרָה** *crystal* with Assy. *kirru* 'fortification' is, of course, impossible; nor is it certain that the first stem-consonant of the Assyrian word is a **ק**; in fact, it seems to be a **כ**; cf. DILL. HW 353^b. P. II.

א + **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה**, **6**, out of keeping with the tone of the context, addition by a scribe in the interests of mystery, perhaps after v. 18.

א **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה**; **6** **ἐπὶ τῶν πτερόφων αὐτῶν**. The **רָקִיעַ** rests not on the wings but on the heads of the **חַיָּה**. 35

23) **א** **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה**, apparently *constr. pregn.* = **נְבִיטֵן** (the meaning of **נ** in v. 7 is somewhat different); **6** **ἐκτεταμέναι πτερουσόμεναι**. HITZIG writes **נְבִיטֵן**; CORNILL, after v. 11, **פְּרוּדוֹת**; EWALD, GRÄTZ, after 3, 13, **מְשִׁיקוֹת**; WINCKLER, **פְּרִישוֹת**.

א **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה**, syntactically confused. **6** gives the better reading **ἐκάστω δύο ἐπικαλύπτουσαι τὰ σώματα αὐτῶν** (so **א** 40 in v. 11). Read **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה**. A clear text is also obtained by changing **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה** (the reference being to **חַיָּה**), and omitting **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה**, which might be regarded as explanatory gloss after v. 11.

24) **א** is to be inserted before **שָׂדֵי**, after **10, 5**. This and the following five words are omitted by **6V**; whether they belong to the original, or are the insertion of a 45 scribe, is uncertain; cf. 3, 13.

א **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה** was read **וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָה** word by **5C** and many Greek Versions (see 11-P). It occurs elsewhere only Jer. 11, 16, where **6** also (**περιτομῆς**) found it; **3** *multitudinis* gives the early Rabbinical interpretation. It may be a scribal error for **הַמָּן**, or a collateral form of this latter. As the evidence stands, it seems safer not to reject it: it is omitted by MEXX, JPT 9, 69, CORN., SIEGER.; but CORN. retains it in Jer. 11, 16. **6** has **κατέπαυον**, = Qal **תָּרַחַץ**, here the preferable reading, since, as CORN. remarks, elsewhere (see v. 17) the masc. verb is used with **חַיָּה**.

- 3 אל משמים, here stative; see GES.-KAUTZSCH²⁶ § 53, e; EW. § 122^c; there is no need to point as Polel (after Ezr. 9, 3, 4).
- (16) אל ויהי; write היה, as in the Prophets generally, and everywhere else in Ezek., 26, 1; 29, 17 *et al.*; the פסקא in the middle of the verse perhaps led a scribe to make a new beginning (CORN.). GRÄTZ, taking the פ as sign of a lacuna, would supply ויארסוני בעבותתי; but this seems improbable.
- (18) אל תמות, for which Θ ($\theta\alpha\nu\alpha\tau\omega\sigma\eta\sigma\eta$) seems to have had תומת, which is the legal phrase, and *cf.* 18, 13; but the Prophet may have varied his phraseology. אל + ולא הוזהרתו, tautologous, and, from comparison of 33, 8, better omitted. CORN. (against Θ) writes ולא נוהר, that is, *if he do not accept the divine warning*; but the point here and in c. 33 is manifestly the effect of the Prophet's warning. Before אל רשע (first occurrence) insert article. אל הרשעה, Θ , perhaps scribal insertion. — אל + רשע, scribal complement.
- (19) אל הרשע הוא Θ הרשע הוא Θ . The verse should perhaps be emended after 33, 9; it has the appearance of having been expanded by scribes. The רשע of אל should have the article.
- (20) אל ולא תזכ' צדק' אל , Θ CORN. as being unsupported by the parallelism; but it seems to be in keeping with the context.
- (21) In אל הוזהרתו צדק' either ו or צדק' must be omitted (*cf.* v. 19). The latter seems to be a gloss, and the ו should be retained (against Θ). אל צדק' + אל (second occurrence), Θ , scribal complement. The relation of this verse to the preceding demands the statement that the righteous man, if he sin, shall die (REUSS, CORN.). Read והוא חטא כחטאמו ימות; *cf.* 33, 13, 18. CORN. suggests that the present text is a correction to avoid the statement that a righteous man, though warned, might sin and die. The reading is old, being given by Θ .
- (22) אל + Θ ; a reference to the place indicated in v. 15 would here be too remote.
- (25) אל נתנו אל , and in next line: ויאקרו; but it is JHVH who binds him; the impersonal form of אל may be scribal change to avoid an unpleasant anthropomorphism. 30 Read ויאסרתך ונתתי Θ אל have pass. ($\delta\acute{\epsilon}\delta\omicron\nu\tau\alpha$, *dati'*), which may be free rendering of אל ; CORN. נתנו.
- (27) אל אדני אל , Θ .
- 4 1) CORN. arranges the verses of c. 4 in the following order: 4. 5. 6. [7]. 8. 9. 12. 13. 14. 15. 1. 2. 3. 10. 11. 16. 17, meaning to separate sharply the two symbolic acts (the siege of the city, and the bearing of the nation's sin); but it seems to be the Prophet's purpose to combine the two. In CORN.'s arrangement vv. 10, 11 are out of place, since they do not naturally connect themselves with v. 3, though they might well stand before v. 16, and in v. 4, with which he begins, the introductory בן ארם is wanting. See note on v. 12. [לִבְנָה means here, of course, a *clay tablet*, not *tile* (AV) or *Ziegelstein* (SIEGRIED in KAUTZSCH); *cf.* BERTHOLET *ad loc.* and see English Translation of *Ezekiel*, p. 98, ll. 37 ff. — P. H.] אל את ירושלם + אל , gloss (though found in all Versions).
- (2) כרית' has no connection with כר *lamb*; the Babylonian battering engine had no ram's head like the Roman *arietes*; see English Translation of *Ezekiel*, p. 103, l. 6. The stem seems to be כרר = Assyr. *kariru* 'to pull down, destroy' DEL. HW 355^b; contrast MEISSNER'S *Supplement*, p. 50^b or כר may be = Assyr. *karu* 'wall' DEL. HW 349^b. — P. H.]
- (3) BÄR notes that הכניתה (with final ה occurs only here; the ה is not original).
- (4) אל עלי' ... שמת; read, with CORN., גשאת, and ג', in accordance with 4^b. 5. 6; the attitude prescribed by אל is impossible. WELLM. [in SMEND] reads שמת' and

- 3 in these places are some disjunctive some conjunctive. Cf. *Beitr. z. Assyriol.* 1, 10. — P. H.]
- (5) אֱלֹהִים וּבְכַרִּי לְשׁוֹן אֱלֹהִים, but favored by the similar expression in the next verse. It is hardly insertion from Ex. 4, 10, rather it is a familiar expression. אֱלֹהִים בֵּית יִשְׂרָאֵל + אֱלֹהִים, an inappropriate old gloss (found in 6 which contradicts the whole context; it could be retained only by inserting before it בִּי אֱלֹהִים. With 6 insert י before אֱלֹהִים. — עִמְקֵי שֵׁי וּבְכַרִּי לֵאלֹהִים — CORN., SIEGER, as repetition from v. 5; it is, however, a natural and probably original repetition.
- (6) 6 + οὐδὲ στυβαροῦς τη γλύσση, seems to be doublet. אֱלֹהִים + אֱלֹהִים after אֱלֹהִים, which yields no satisfactory sense; neither the adversative (*but*) nor the strong asseverative rendering is here in place. Better omit אֱלֹהִים, with 6 (SMEND); or, with GRÄTZ, write אֱלֹהִים, and take the clause as expressing unreal condition; only the statement *foreign peoples would hear* brings out the contrast of v. 7. The apodosis here is without introductory י; cf. DRIVER, *Tenses*, c. 11. For defense of rendering *but* for אֱלֹהִים, see HIEZ. D. H. MÜLLER *Ezech. Stud.*, 15 p. 30) renders *If I (emphatic) had not sent thee to them, they would hear thee, i. e., they would receive the Prophet as friend, but not as divine messenger. But the text does not emphasize the pronoun, nor is this conception found elsewhere in prophetic writings. [אֱלֹהִים = אֱלֹהִים forsooth; see p. 63, l. 42. — P. H.]*
- (8) אֱלֹהִים חֹזֵק, 6 κατισχύσω, adopted by CORN. 8 has verbs for both adjectives of 20 the verse.
- (9) אֱלֹהִים גְּתִי מִצְחָה, 6. It is a natural complementary expression, and so far suspicious; but it is in Ezekiel's manner.
- (11) אֱלֹהִים אֲרָנִי, 6. On divine names in Ezekiel see CORN., *Ezech.* 172-5. The choice of names appears to be in general so arbitrary that I confine myself to noting the differences between אֱלֹהִים and 6.
- (12) בְּרוּם, emendation, after 10, 4, of S. D. LUZZATTO and HIEZ. (CORN.) for the inappropriate אֱלֹהִים בְּרוּךְ. Latter may be scribal corruption; MEX JPT 9, 75' and GLIEGER (*Urschrift* 318) regard it as intentional change to avoid an unworthy conception of JHVH, מְקוּם, according to MEX, being taken as = *divinity*, and 30 the verse thus seeming to say that God put off His Godhead. But הַמֶּה is used in Rabbin. literature not for *divinity*, but as a paraphrase for *God* (see *Shabb.* 13^b, and the references in BUNT. *Lex.*), and such a usage is improbable for Ezekiel's time. D. H. MÜLLER *Ezech. Stud.*, p. 16' thinks that אֱלֹהִים is sustained by the קְרוּשׁ of Is. 6, 3, 4, and that Ezekiel below lays stress rather on הַנְּשֵׂא than 35 on בְּרוּם. But this does not relieve the text of its difficulties, or recognize the bearing of 10, 4 on it.
- (13) 6 και ἰδον φωνήν, where ἰδον seems to be for ἰδού cf. 1, 25' which is here possible, but unnecessary. 6 τὸν σείσασθαι, for אֱלֹהִים רַעַשׁ, a very improbable rendering. 40
- (14) אֱלֹהִים וְתִקְהִנִי thrown out by CORN. as being nowhere else used of the הַמֶּה; it is, however, no less fitting than נְשֵׂא and cf. 2, 2; 11, 1. אֱלֹהִים מַר, 6 is inappropriate — the Prophet is neither *bitter* nor *sad*, only greatly moved; but מַר might naturally be inserted by a scribe. Many 6 codd. have μετέωρος, which may represent a corruption of מַר (רַב?), or may be insertion 45 from next verse.
- (15) [For תֵּל אַבִּיב = Assyr. *tīl abibi* see English Translation of *Ezekiel*, p. 97, l. 44 — P. H.] אֱלֹהִים הַיֹּשְׁבִים, scribal complement; cf. 1, 1. אֱלֹהִים, copyist's error for עַל, which is Ezekiel's usage; 6 ἐπι. אֱלֹהִים + אֱלֹהִים וְאֲשֶׁר הֵמָּה יוֹשְׁבֵי שָׁם, in which the י is copyist's error, and the rest gloss on 50 בְּכַר. Q^re adds to the confusion by writing וְאֲשֶׁר וְאֲשֶׁר. The Versions follow אֱלֹהִים (6 misreading several words). [The י before אֲשֶׁר is the Waw explicativum *that is, where they were dwelling*; see note on Is. 17, 8; Jud. 17, 3^b. — P. H.]

5 Θ + $\kappa\alpha\iota$ $\epsilon\rho\epsilon\acute{\iota}\varsigma$, = ואמרת, before אל כל בית יי, which is required by the introductory formula of v. 5, according to Ezekiel's constant usage at the beginning of an exhortation (*cf.* 6, 3; 13, 2. 3. 18; 14, 4; 16, 3; 17, 3, 20, 3. 27, *al.*). The כל is suspicious, not occurring elsewhere; perhaps scribal insertion to secure accordance with פמנו הנא אש.

(5) Θ אדני Θ V.

(6) To ארצות prefix the article as in Θ . Θ $\epsilon\rho\epsilon\acute{\iota}\varsigma$ =תאמר, for תמר. Θ לרשעה, CORN. as gloss, perhaps introduced to explain how Israel could be more disobedient than the nations who had not the Law. It is found in Θ Θ V *al.*, τῆ ἀνομίᾳ, 11 P 23 *al.* εἰς ἀνομίαν), and in all other Versions, is not without 10 force, and may be retained in spite of the break of symmetry which it produces.

(7) Θ אדני Θ .

Θ המון המנונם yields no sense, since a verb המון, if it existed, could only mean *to be tumultuous*. BÖTTCHER's emendation המרת, Hif. inf. of מרה followed by CORN., 15 DAVIDSON, ORELLI, SIEGER, BERTHOLET; and so apparently REUSS: *trutzig* is easy and suitable. § makes it from מנה, here unsuitable. Θ ἡ ἀφορμῆ σου *your occasion* (of sin); it is not clear what Hebrew word this represents; for a suggestion see CORNILL. GRÄTZ המירבם משפט.

Θ + לא, the presumable sense being that Israel had not even done according to 20 the just laws of the nations. Yet, after 11, 12 (though this is lacking in Θ) it seems better, with §, REUSS, EWALD, SMEND, to omit the negative; the antithesis is between the good laws of JHVH and the evil practices of the nations.

(8) Θ אדני Θ V.

Θ גם אני Θ . The גם implies a contrast, as in Jer. 7, 11: *I, too, (see your doings, 25 and) am against you.*

(9) Θ אדני Θ VMr $\kappa\alpha\tau\acute{\alpha}$, which CORNILL follows; 11-P' 23 *al.* διὰ.

(11) Θ אדני Θ .

Θ כבול שקוציה, Θ . The heaping up of synonyms is characteristic of Ezekiel, but the plus may here be due to a scribe. 30

Θ אגרע yields no satisfactory sense; *withdraw* (*my eye*) after Job 36, 7 (Ges., REUSS, ORELLI, RV M) is against the context, in which the point is that his eye is not withdrawn; *diminish, take from* (the people), after Deut. 4, 2 (KV, HÄVERSTICK), is too feeble for the tone of the passage. The Versions also are unsatisfactory: Θ (followed by §) $\kappa\acute{\alpha}\tau\omega$ ἀπόστομαί σε, from נטש or באה, supplying the 35 object, a simple and attractive reading, but not in accord with the usage of Ezekiel, who never employs this form of threat: I *confingam*, פריץ, or perhaps, as Θ (קטרף) and some MSS, נדע *cut off*, similarly inappropriate. Ew., following

24, 14, emends to לא אפרע *I will not forbear, go back*, which is appropriate and attractive; but the insertion of the negative is difficult, and the sense here is 40 somewhat different from that of 24, 14 in which JHVH's resolution not to recede from His threat is emphasized; H17. Nif. of פרע *I will give myself free rein*, after Prov. 29, 18, a doubtful expression, used in Prov. in bad sense; CORN. אתנרה *I will bestir myself, enter the field*, which gives in itself a good sense, but is too

military, and does not suit the following clause; a similar objection applies to 45 אגע *I will strike (in)*, proposed by SIEGRIED in KAUFZSCH'S AT; DAVIDSON'S עליך (v. 8; 21, 8) is graphically easy, but from the connection we expect a verb here. From the formula in 8, 18 (also referred to by DAV. we get אעשה בקמה, which seems best to meet the conditions, in spite of its length; if בהמה had fallen out, אגרע might easily have been corrupted into אעשה.

50 On גם (twice) in this verse see note on v. 8.

12 Θ ימרו Θ ἀναλοθήσεται, never elsewhere for מות, a doubtful detail (CORN.).

13 Θ יהנקמתי, יהנתתי, Θ , the plus or minus of a scribe.

- 4 קָלַע, making JHVH lay the load; this removes the difficulty of posture, but the suggestion of the context is better.
- (5) אַל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת; read, with א, מֵאָה (so all recent critics). The reading of אַל arose from the desire (probably a teaching of the schools) to make the two terms of punishment represent the traditional abode in Egypt: 300 : 40 = 430. The number 190 gives a possible chronology; the *term. a quo* is the capture of Samaria, B.C. 722, and the *term. ad quem* B.C. 557 (40 years from 597), which gives 165 years for the captivity of Israel; 300 is historically impossible, and the Prophet has an actual chronology in mind. In v. 4 א (except a few Cursives) has 150 after הַיָּמִים, probably the addition of a א scribe; the number is obtained by subtracting 40 from 190, which latter is held to include the captivity of Judah.
- (6) אַל + שְׁנֵית א, אַל־שְׁנֵי, scribal complement.
- (7) Omitted by CORN. as presenting a physically impossible action (v. 8; but this is scarcely a difficulty, since it is not probable that the acts of the vision were really performed by the Prophet, nor is it clear that the posture was impossible). אַל חֲשׂוּפָה; א στερωμένος, = חֲזוּק, and so אַל־שְׁנֵי; א *extentum* (*eversion*); ΣΣ¹¹ = אַל. The word, though somewhat strange, is intelligible.
- (8) אַל מִצְדִּיק is changed unnecessarily by CORN. to שֶׁנֶּבֶךְ עַל צַדִּיק; a variation from the phraseology of v. 6 is not unnatural.
- (9) אַל חֲשִׁין is hardly original — see 45.13; read חֲשִׁים.
- אַל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת; read, with א, מֵאָה, as in v. 5.
- (10) אַל תִּחְבְּלֵנּוּ אַשׁ, scribal expansion; read, with א, תִּחְבְּלֵנּוּ.
- (12) אַל תִּחְבְּלֵנּוּ; אַשׁ is the appropriate verb, as in v. 15 though חֲבַל is possible. Read תִּחְשַׁבְנֵנּוּ. — אַל הָיָה א, אַל (except 11-P 62) אַל־שְׁנֵי; anticipation for emphasis. אַל צָמָה, according to GÜTHER, *Urs. hr.* 410, intentional softening of the objectionable צָמָה.
- 11 אַל, passing over v. 11, refers to v. 10; *thou shalt eat* — read *prepare it*, that is, the food of v. 10. The reference to water in v. 10 makes it improbable that v. 11 is scribal insertion; it is better to invert, with HAUFF, the order of vv. 11, 12. For CORNILLI'S treatment of the passage see note on v. 1.
- (13) א καὶ ἐρεῖς τὰδε λέγει Κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ οὕτως φάσονται οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς ἐθνέσιν, the second half of which is simpler than אַל, though not therefore necessarily original. The אַל־שְׁנֵי of אַל has its brusqueness in its favor, and there is no apparent reason for the אַל־שְׁנֵי of א. The הָיָה, however, is better omitted, in accordance with v. 10, as *expl. item*.
- 14 א Κύριε θεὸ ἐξ Ἰσραὴλ; אַל־שְׁנֵי הָיָה א. אַל + ἐν ἀκαθαρσίᾳ alter מִצְדִּיקָה, scribal complement.
- 15 K^othib צִבְעֵי; read Q^orè צִבְעֵי אַשׁ as the commoner substantive form, though K^othib is allowable. The word occurs only here in OE, and it is impossible to say what was the pronunciation in Ezekiel's time.
- 5 (1) א ὑπὲρ ἄρον, = מִתְעַר *sharper than a barber's razor*, an attractive reading, which, however, would require the omission of לֶךְ הַקְּהֵנָה (so actually אַל). The insertion of א before תְּעַר (ΣOΣ), though permissible, is not necessary (see 4.12, and cf. Ges. KAULZSCH², § 118, v). אַל־שְׁנֵי אַשׁ, GRÄTZ גִּלְהִים.
- (2) אַל בִּזְיוֹן א, אַל ἐν ἠπεί. We should expect אַשׁ, but the possibility of אַשׁ = *fire* is shown by Is. 47.14, and by Is. 31.9 [if the text be correct]. אַל makes four divisions by repeating the first of אַל. אַל + לֶקְהָת, superfluous, scribal addition (CORN.); prefix the א to the following word — אַל + אַשׁ אַשׁ, gloss, after v. 12, here an interruption of the description.
- (4) אַל + אַשׁ אַשׁ, gloss, the omission of which is necessary if the next following correction be adopted.

- 6 *ye shall learn that I am JHVH when there shall be* &c. § retains יהוה, and omits בהיות.
- אל הקרויתם; the ׀ is scribal miswriting.
- 9 אל אשר אשׁר (second occurrence), ׀, is scribal insertion.
- אל נשברתי *I have been broken*, ׀ is here unintelligible; ׀ οὐθούκα = נשבעתי. The simplest emendation is that of WELLM. in SMEND, יִשְׁבַּרְתִּי. CORN. בשברי.
- אל + קר אשר קר, ׀, insertion for clearness, but unnecessary and contrary to OT usage; cf. Hos. 9,1 &c.
- אל אל הרעות אשר עשו ׀, omitted by CORN. as scribal addition after 20.43; it is, however, in Ezekiel's manner. — Before לבבל we should, perhaps, insert ׀.
- (10) V. 10 reads in ׀: καὶ ἐπιγύσονται διότι ἐγὼ Κύριος λελάθηκα. The plus of אל may be scribal insertion, though it is here not forced; cf. Jer. 35, 17.
- (11) אל ארני ׀. — אל אל; read על, with ׀ ἐπί; cf. Jer. 4, 28.
- אל + רעות, ׀, superfluous, and contrary to the general rule of *stat. constr.* (cf. PHILIPPI, *Stat. Constr. in Hebr.*, pp. 8 f.). 3 *abominaciones malorum*; § connects the two terms by ׀; EW. takes ׀ as in apposition with תני; SMEND retains it as adj., citing Is. 28, 1 (on which cf. EW. 289, PHILIPPI, *loc. cit.*); CORN., SIEGER. אל אשר אל ׀.
- (12) The order of אל in the first two clauses of v. 12 is inverted in ׀.
- אל + הנשאׁר, ׀, gloss הַנִּצְוֹר, which was wrongly taken to be from נצר (HELZ.).
- (13) אל ידעתם, as if address to the exiles; but the reference, as appears from v. 12, is to the people in Jerusalem. Read יִרְעֵי ׀. ׀ has second person throughout this verse except in last clause. אל אל, scribal error for על.
- אל ותחת כל אלה עֲבַתָּהּ and בכל ראשי ההרים ׀. CORN. retains these, and rejects the other two phrases of אל as common expressions and therefore natural glosses. But the procedure of ׀ is best accounted for by retaining all of אל, of which, we may suppose, the Hebrew text of ׀ had lost a part, or which the ׀ translator undertook to simplify; the fulness of אל is not unnatural.
- 14 אל דבֿלקתה is here inappropriate; there is no known place *Diblah* answering to the geographical requirements of the passage; the natural emendation is רבלתה (J. D. MICHAELIS); see Jer. 52, 10, in which passage ׀ has the same miswriting, while אל is correct (ORELLI).
- אל ירעי, ׀ 2. pers. plural.
- 7 (2) ׀ + εἰπὼν before בה אמר, Greek complement, cf. 39, 17 (SM.); EW., HELZ. CORN., SIEGER. insert אמר; 39, 17 has בה אמר after א' אמר, not before it.
- אל ארני ׀.
- Insert בא, with ׀, after first קן, which in אל is left suspended; cf. v. 6.
- (3) In vv. 3-9 the order of ׀ differs from that of אל, the verses standing as follows: 6 (3 words .7.8.9.3.4.5 (4 words), that is, vv. 3-5 are put after 6-9. The explanation of this diversity appears to be that אל section 2-9 consists of two parallel parts, 2-4 and 5-9, and the copyists early introduced confusion by mingling the two. ׀ omits parts of vv. 5, 6; it is simpler to omit 8, 9, which present a slightly expanded form of 3, 4. We thus obtain a distinct form for 5-7, and the section 2-13 appears to consist of four similar dithyrambic utterances, 2-4, 5-7, 10, 11, 12, 13. 45 HELZ. sees two recensions in 3-7 and 8-11. CORN. 3, 4, and arranges the rest: 6 (part).7 (part).8.9.5.6 (part).10.7 (part).
- אל שלחתי; read שפכתי, as in v. 8 (so GRÄTZ).
- (5) אל ארני ׀.
- אל אהת, inappropriate; the rendering *an evil, a unique evil* is syntactically and lexicographically inadmissible; read, with سَعَف (בתר, אחר), תחת or אחר.
- (6) For אליך of אל read עלריך, alter v. 2, and so בא for באה.
- (7) אל אליך; read עלריך.

- 5 אל is somewhat better, in this connection, than Θ ἐπιγνώση; the address in 2 pers. begins in the next verse.
- (14) אל Θ , ולתקרה , which for the בניים of אל had ובנתוך . Here are two different texts, each of which is possible, but the θυγατέρας of Θ has not the same justification here as in 16, 55. 'ולח' may be repetition of preceding word, or insertion from v. 15. 5
- (15) אל Θ , היתה , scribal error for הייתה (Θ).
Of the four initial terms of אל only two are given by Θ , $\text{στενακτῆ καὶ δηλαστῆ}$ (which two are omitted is doubtful); and CORN. accordingly emends to שמה (which two are omitted is doubtful); and CORN. accordingly emends to שמה ומשמה , after 6, 14. In view of the impassioned character of the discourse the abridgment of Θ is at least doubtful; the מוסר might be changed to שמה so as to get a common phrase, but the strangeness of מ' is in its favor. Cf. PAUL KUBEN, *Crit. Remarks*, p. 11, who takes מ' (עזי as = *object of abhorrence*, a sense here appropriate, but hardly demonstrable; מ' = *lesson, warning*. The *dismay* of ע is free rendering. 15
- In ^b the same question arises as to אל Θ , ובתכחית המה , which may be doubtfully retained.
- אל + אני יהוה דברתי , interruptive insertion, after v. 17.
- (16) אל Θ , הצי , point הצי , to agree with the following statement.
 אל + הרעב , insertion from next clause. The general declaration *when I send my* 20 *evil arrows* is first made, and the particulars are then given.
 אל Θ , הרעים .
 אל Θ , the connection requires the second person.
 אל + $\text{אשר אשלח אותם לשחתכם}$, אל Θ , doublet of preceding clause.
 אל Θ , ורעב אסף עליכם , a parallel clause to the following, but not superfluous. 25
- (17) אל + רעב ו , interruptive repetition, from preceding verse.
- 6 (1) With this chapter cf. Lev. 26, 25-40; the resemblances between the two passages are so numerous as to suggest that they belong to the same period.
- (2) אל Θ , עליהם , in accordance with Ezekiel's usage after הנבא , and with Θ 30 ἐπ' αὐτά .
- (3) אל Θ , אדני (*his*), אל Θ .
 אל Θ , נאות (defective for נאותות), אל Θ , נאותות (cf. ערים Jud. 10, 4); better נאותות , as in 35, 8.
- אל Θ , אברתי ; Θ 3 sing. fut. pass. = Heb. 3 plur., as the next two verbs. 35
- (4) אל Θ , נשכרו , perhaps from scribal oversight; it is appropriate to הקנינים .
5. אל + אל Θ , $\text{ונתתי את פגרי בני ישראל לפני נלוליהם}$; scribal repetition of preceding clause; cf. Lev. 26, 30.
- (6) For אל Θ , הערים החטונה CORN. writes הערים החטונה , in order to get a literal description of the desolation of the land; but the קמות were also in the ערים , 1 S 9, 12: 40 cf. Ezek. 16, 24.
- אל Θ , ונשבתו and ונאשמו , which CORN. follows, perhaps scribal expansion. For אל Θ , נשבתו read נשמו (GRÄTZ, SIEGFRIED), with Θ . For אל Θ , נשבתו GRÄTZ suggests נשברו .
- אל Θ , ונמחו מעיכם , and omitted by CORN. It is a proper general expression, 45 and may have fallen out of Θ by *homoteleuton*.
- (7) אל Θ , בתיכם ; better בתיכם CORN., the slain falling in the midst of the idols, as in v. 13. — After אל Θ , יהוה GRÄTZ adds דברתי .
- (8) אל Θ , והתקתי , yields no good sense, and breaks the connection. For אל Θ , והתקתי (followed by SMEND) writes דברתי , which he attaches to v. 7: *ye shall learn that* 50 *I, JHVH, have spoken*. The transition is perhaps best made (CORN.) by והיה , which might easily have fallen out owing to its similarity to the preceding והיה ; but it is a question whether we should not simply omit והיה , and read, as in v. 13 *and*

- 7 (20) **¶** וצבי קריו לנאון שמהו **¶**, omitted by CORN. as feeble and interruptive. That it is old is shown by its presence in **¶**, and the difficulties seem not great enough to call for its deletion. The charge is that they have made their wealth their pride, which was shown in ritual display, cf. v. 24; 24, 21; 30, 6. Point שִׁבְחָהּ.
- ¶** שְׁקוּצִיהֶם **¶**, **¶**, but Ezekielic; see 11, 18. Prefix ו to שׁ. 5
- (21) **¶** רשעי **¶** τοῖς λοιμοῖς. Read, with CORN., עריצי, cf. 28, 7; 30, 11; 31, 12; 32, 12. **¶** והללה; write Qrē והלה.
- 22 **¶** והללו **¶** ματαιοῦσι, and CORN. טמאו, possible but unnecessary. CORN. takes the following verbs as preterits, and refers the pollution of the Temple to the Israelites, rendering: and I turn my face from them, for they have defiled my precious treasure (the Temple, and entered it, and profaned it, as in 23, 39. This keeps the same reference for the pronouns throughout the verse, and gives in itself a good sense, offering a reason for the punishment in the idolatry of the people. Yet the reason is given in v. 23, and the connection favors the reference of the profanation of v. 22 to the invaders of the city. 10
- The **¶** והסבתי פני מהם (ἄπαξ λεγ.) is to be understood of the Jews, the rest of the invaders. Point בה. 15
- For **¶** צפון **¶** has ἐπισκοπήν, = פקרה or some form from פסע.
- ¶** פריצים, omitted by CORN. as misplaced representative of עריצי, v. 21. **¶** ἀφυλάκτως may be free rendering of **¶** פריצים (SCHLEUSNER, who refers to **¶** 23, 39; 20 CORN. takes it to be interpretation of the **¶** careless, irreverent entrance into the Temple). 20
- (23) **¶** עשה הרתוק **¶** make the chain, unintelligible. **¶** καὶ ποιήσουσι φυρμὸν, the meaning of which is not clear; **¶** fac conclusionem; CORN. ערה ובוקו race and empty! see H1TZ. Some threat of punishment is involved, but the text is corrupt beyond emendation. 25
- ¶** משפט, lacking in **¶** (πλήρης λαῶν), omitted by CORN., SIEGFR., but here not out of place; for the thought, cf. 22, 25-27. GR1TZ משפן.
- (24) **¶** והבאתי רעי נויס ונרשו את בתיהם **¶**, whence it may have fallen out by *homoteleuton*. The threat that their houses should be taken was not a small one. 30
- ¶** עינים; read עינים; **¶** τῆς ἰσχύος αὐτῶν. — Instead of הַשְׁבֵּתִי **¶** points הַשְׁבֵּתִי.
- (26) **¶** אל, scribal error for על.
- After **¶** מנביא CORN. inserts ולא יקצאו, something like which is necessary; the complete expression is best obtained by supplying ואין, see end of v. 25.
- (27) **¶** + והכלך יהאכל **¶**, scribal doublet of following clause; Ezekiel always uses נשיא and never מלך of Zedekiah, who is here referred to. 35
- ¶** מנרכם; read כד, as in **¶**, and **¶** 7, 3. 8. 9; 18, 30, &c.; מן could not here introduce the instrument.
- 8 (1) **¶** בששי; **¶** πέμπτῳ. The date is uncertain. In **¶** the interval between 1, 2 and 8, 1 is 384 days, in **¶** 413 days. SMEND thinks that the latter is correction introduced after the change in 4, 5 from 100 to 390 to gain the time required by 3, 16 and 4, 5. 6 (= 397 days). But if the 10 of 4, 6 be retained (as it is by SM.), the time required is 7 + 390 + 40, for which **¶** does not suffice (cf. DAVIDSON), unless (H1TZ.) we suppose an intercalated month in the 5th year. See note on 4, 6. 45
- ¶** πέμπτῳ may be accidental assimilation to following πέμπτῃ. [Cf. WINCKLER, l. c., 96.]
- ¶** אדני and אש **¶**.
- (2) **¶** אש, read אש, with **¶** ἀνδρός, as 1, 26 (according to MERN, JPT 9, 75, a recensional change). 50
- ¶** ממראה stands in **¶** before the first מהניני, but not before the second. We may omit it here, with **¶**; or better, insert it before second מה, after 1, 27, and in accordance with Ezekiel's general manner of describing the vision.

- 7 **א** היום מהומה ולא הר הרים. Read היום מהומה על ההרים. This reading, requiring only a slight change of the Hebrew, agrees with the context and with the tone of the whole passage. The clause was early corrupted: הר is not a Heb. word, and if we read הִרָד *shout* (Is. 16, 9, 10), the resulting sense is here out of place. **Ⓞ** οὐ μετὰ θορβῶν οὐδὲ μετὰ δίδωσιν, perhaps = לא במהומה ולא בהר־הרים (SCHLEUSNER), 5 corrupt and meaningless form of **א**. **Ⓝ** gloriae 'הר' montium. **Ⓢ** omits. **Ⓣ** במצריא *in the strongholds of the mountains*, where מצר perhaps represents the same word in the Hebrew (see 33, 27). The whole passage may be incomplete and corrupt; for other proposed readings see HITZ. and CORN.
- א** הצפירה; GRÄTZ הפקרה. 10
- (8,9) **א** + מִקְרֹב אֲשַׁפֵּךְ תַּחְתֵּי עַלְיָךְ וּבִלְיַתִּי אֲפִי בְךָ וּשְׁפַטְתִּיךָ בְּרִבְכֶיךָ וְנָחְתִי עֲלֶיךָ אֶת כָּל תּוֹעֲבוֹתֶיךָ + **א** ולא החם עיני ולא אטמול ברביך עליך אתן ותיעבותיך בתוכך תהיין וידעתם כי אני יהוה מנה. Omit these verses (8,9) as doublet of 3,4. The additions, consisting of familiar words and expressions, might easily be made by scribes. In the improbable מנה at the end (**Ⓞ** ὁ δὲ σπῦδῶν) there is perhaps the trace of a **ב** or a **ו**, (see beginning of v. 5, before which v. 9, as doublet of v. 4, seems to have stood). CORN. retains 8,9, and rejects 3,4; but the latter are to be preferred on account of their relative curtness. 15
- (11) **א** + מהם ולא מהמונם ולא מהמהם ולא נה בהם + **א**. The second clause, **Ⓞ**, is corrupt repetition of the first, and the first seems to be a corruption of the last clause of v. 7; **Ⓞ** καὶ οὐ μετὰ θορβῶν οὐδὲ μετὰ σπουδῆς, cf. **Ⓞ** in v. 7: οὐ μετὰ θορβῶν οὐδὲ μετὰ δίδωσιν. In any case **א** is unintelligible. CORN. omits **א** ומה המונם וקמל המטה מה הם ומה. *What are they and what their pomp?* which is ingenious but introduces a conception foreign to the connection. 20
- (12) **א** אל, scribal error for על. 25
- א** + **א**, omitted by CORN. as in any case superfluous. That it is old is shown by the corrupt repetition in next verse; it appears to be a refrain; cf. v. 14.
- (13) **א** + חתנם, read חתני. The clause (three words) is omitted by **Ⓞ**, and is perhaps a gloss to the preceding clause. The sense of **א** (sustained generally by the Versions) seems to be: the social life shall be broken up by exile; no exile shall return however long he live, and no one shall maintain his life (or, by) his iniquity. Thought and wording are not clear, and CORN. entirely changes the text in ^b so as to read *and the buyer shall not keep what he has bought with his money*. SIEGER. omits ^b. Cf. BERTHOLE. 35
- א** + **א** + **א**, corrupt repetition of preceding words (vv. 12, 13). **א** + **א**, read the transitive יהתקעו, necessary from the connection.
- (14) **א** + **א** + **א**. A suspicious expression; תקוע occurs nowhere else in the sense of *horn, trumpet*, and הכל is difficult (**Ⓣ** במני וינא *with arms*). Read with CORN., תקעו תקוע והכינו הכן, two infs. abs. 40
- א** אל, write על. — This last clause is lacking in **Ⓞ**; see note on v. 12.
- 16 **א** + **א** + **א**. **Ⓞ** πάντας ἀποκτενῶ, = וכלם אמית; **Ⓢ** **א** **א**, whence HITZ. וכלם המות, and CORN. וכלם המות. But the meaning seems to be, not that the fugitives are slain, but that they wander homeless like stray doves; cf. 1 S 26, 20; Is. 38, 14 [and PAUL RUBEEX'S *Crit. Remarks*, p. 6, l. 31. — P. II.] 45
- 18 After **א** בושה **Ⓞ** inserts ἐπ' αὐτοῦς, whence CORN. העלה; the addition of **Ⓞ** seems to be merely the full writing of a scribe, = עליהם. **א** is favored by the form of ^b. 45
- 19) **א** + **א** + **א**. **Ⓞ**, perhaps insertion from Zeph. I, 18. The immediate context here refers to the satisfaction of appetite; still a general affirmation of this sort is not out of place in the whole connection. The clause may have fallen out of **Ⓞ** through similarity of יהיה and יהוה [cf. Notes on Isaiah, p. 107, l. 42. — P. II.] 50

8 (היכל) that is here meant, in contrast with the previously mentioned enclosure (בית).

On the spelling of אולם see BÖTTCHER, *Neue Ahrenlese* (on Ezek. 40, 16'), LAG. *Mitth.* 1, 100, and CORN.'s note here. The prevailing form in א is אולם or אֵלם, rarely Q^rע אֵלם. But in Ezek. 40, 16-36 occur the forms אֵלם and אֵלם, and וְאֵלֵם² 5 have אלאמ (see FIELD, *Hexapla*). As the etymology of the word is uncertain, and the Masoretic and Graeco-Jewish traditions of the form of technical architectural terms cannot be confidently relied on, we have little to guide us in the determination of the spelling. It is, however, to be observed that the א text in which the form אֵלם or אֵלם occurs (found only in plur.) is specially corrupt, and 10 the authority of ו in such a case is not great; it seems better, therefore, to write אֵלם or אֵלם. It is possible that the *é* is a later pronunciation of *ú*. [Cf. also HAUPT, *The Assyrian E-vowel*, Baltimore, 1887, p. 14, No. 9; DELITZSCH, HW 32; ZA 11, 351, and for the change of *u* and *e*, Notes on Isaiah, p. 100, l. 32. — P. II.] אֵלם בעשרים וחמשה ו, ὡς εἶκοσι; see 11, 1. The numbers in Ezek., א and ו, are 15 somewhat uncertain, and there is little ground here for choice; *twenty* may have been taken in ו as round number, or *twenty-five* in א may be in imitation of 11, 1.

אֵלם, scribal error; omit the second ת.

אֵלם, perhaps scribal omission, the word being not absolutely necessary, 20 and perhaps Heb. gloss.

(17) אֵלם, deleted by GUNDEL, *Chaos*, p. 142, n., as incorrect gloss; אֵלם is not before referred to in c. 8, but is naturally suggested from c. 7.

אֵלם, וישבו להכעיסני, אֵלם, but a natural heightening of the picture; cf. 16, 26.

אֵלם. Read אפי, after the תוקני מופרים, and take ונתת in sense of *stench*, or 25 read ונתת; the connection requires an expression of disgust or anger on JHVH's part. A reference to a ritual act is out of the question. Cf. Deut. 33, 10; Am. 4, 10. The Versions are discordant. ו they send (*shame*, בהתא, perhaps =) a *stench* to their nostrils; ו they snort (נחנח) with their nostrils, perhaps taking 30 ו as = *noise*: ו follows אֵלם. ὡς αὐτοὶ ὡς μακροῦροντες they are as scorers

[turn up their noses], which seems to be a free translation of an expression not understood. Possibly the Hebrew text of ו did not have ונתת (J. P. PELLERS, and the translators supplied ו: they put the hand to the nose. But it would then be hard to account for the ו of אֵלם; even to late emending scribes the connection would not suggest a Cyprian or Persian ritual act, which, moreover, 35

be alien to Israelitish ideas. ὡς αὐτοὶ ἐκτίνοσαν τὸ κλίμα ὡς μακροῦροντας, obviously a partial correction after אֵלם. Σ, freely, καὶ ὡς ἀφιέντες εἰσὶν ἤχον ὡς ἀφίτου δὲ τῶν μακροῦρον αὐτῶν. It is possible that ונתת here has the sense of *crepitus ventris*, *stench* (Qum'ū, Rashi). If this seem improbable, we may read ונתת, as in Num. 11, 20 (וְנָחַ). The change to אפי then becomes necessary. 40

The coarseness of the expression is not an objection to it; but it is unnecessary to go to the length of the Jewish commentators translating ו by *crepitus ventris* [cf. Hor. *Sat.* 1, 9, 69. 70 *vin'tu curtis Judaeis oppediti* = καταπέδεις], or by *membrum virile*; see LEVY, NHWB. Cf. BUNTORF, s. v. ונתת, J. H. MICH., *Bibl. Heb.*, on this verse, and BREITHAUPT's note in his translation of Rashi. HIFZ. 45 takes ו as = *sickle*; the Judeans, as it were, cut off their own noses. GUNDEL, l. c., they snort the snot (וְנָחַ) from (מַעַל) their noses.

(18) אהמל, HAHN, GINSBURG: אהמל.

אֵלם, וקראו באוני קיל גדול ולא אשמע אותם, perhaps expanded scribal repetition from following verse. 50

9 1) אֵלם, פקרות, read sing., as in Is. 60, 17; ὡς ἡ ἀδίκητος; ו visitationes; ו render as complete noun, as the connection suggests. CORN., SEIGER. *the visitations of the*

- 8 אִי וְהָרָה אֶשׁ; CORN. retains וְהָרָה as a rare word (only elsewhere in Dan. 12, 3', and therefore not likely to be a gloss, and rejects בְּעֵץ הַחֲשָׁמַל. It seems better to follow 1, 27, rejecting אִי אֶשׁ as superfluous, and changing וְהָרָה to אֶשׁ; וְהָרָה may be regarded as a scribal variation, rare in OT, but probably not rare in the post-Biblical period. יְהוֹרָאָה.
- אִי חֲשָׁמַלָהּ, perhaps fem. paus. form OLSH, § 133, STADE § 308, SIEGFR./STADE, WB), more probably scribal error for חֲשָׁמַל, the ה coming from following י. On אִי חֲשָׁמַלָהּ see note in BÄR-DELITZSCH.
- (3) Before אִי שֶׁקֶר insert ה; Θ τῆς πύλης.
- אִי הַפְּנִימִית (the inner court; omit the ending ת, שֶׁקֶר being masc.; see 40, 44; 10 46, 1.
- אִי הַמְּקַנָּה, write הַמְּקַנָּה, Hif. of קָנָה; the word is perhaps a gloss on הַקְּנָאָה; Θ τοῦ κταυμένου, from קָנָה. See DL ROSS's note. The clause beginning with אִי is bracketed by CORN. as prolepsis (see v. 5'); it seems intended to indicate that the image had formerly stood here, but that the Prophet did not expect to see 15 it still in its old place. GUNKEL, *Schoff. u. Chaos*, p. 141, n., after ψ 68, 31, (the wild beast of the reed), reads הַקְּנָה, taking סַמַּל הַק' as = the image of the Chaos-dragon (*Tiamat*).
- (5) אִי הַמְּבֹנָה; Θ τῆς πρὸς ἀνατολὰς = הַמְּזֹרָה, but necessary introduction to v. 6. CORN. omits the last two words.
- אִי סַמַּל הַקְּנָאָה הוּא כְּבָאָה אֶשׁ. הַזֶּה may be an insertion in recognition of the mention of the image in v. 3. — סַמַּל הַקְּנָאָה is ἀπαξ λεγ., and here perhaps gloss. GRÄTZ מְבֹנָה.
- 6 אִי here הָרָאָה, in v. 12 הָרָאִית; it is unnecessary to change here. K^othib מהם; read, with Q^or^e, מִהֶם.
- אִי אֲשֶׁר בֵּית ל' אֶשׁ, but better retained, and the article should be prefixed to תּוֹעֲבוֹת 25 and נְדָלוֹת.
- אִי לְרַחֵקָה to go away; Θ τοῦ ἀπέχεσθαι; AO, τοῦ μακρυσθῆναι; read Piel with suff. לְרַחֵקִי.
- (7-9) An obscure passage, sustained by all Versions, except that Θ omits in v. 7 from 20 to end (and I looked, and lo, a hole in the wall), and in v. 8 בָּקִיר twice. The omission of the hole relieves the difficulty somewhat but not materially; CORN., further, by the deletion of v. 8, gets rid of the act of digging, but does not account for the presence of v. 8 in אִי. The process described, while obscure, is neither impossible nor improbable. Cf. HIEZ., SMEND, BERTHOLET.
- (10) אִי כָּל תְּבִנֵּית רֶמֶשׁ וּבְהֵמָה אֶשׁ, but appropriate. That many animals were at this 35 time held sacred by the Israelitish people is probable from the old worship of bulls and serpents, and from Is. 65, 4; 66, 3. (Cf. SMITH, *Rel. Sem.*, p. 357). GRÄTZ כָּל תְּבִנֵּית.
- אִי שֶׁקֶץ; write שְׁקוּצִים after Θ, and insert before it כָּל from the connection. אִי שֶׁקֶץ is syntactically hard.
- (11) אִי עֲמָר, אֶשׁ. אִי עֲמָרִים, אֶשׁ. עֲמָר. Θ states that Jaazaniah was standing before the Elders. But the statement of אִי, that the Elders were standing before the pic- 40 tures, is important for the situation, though the sense in Θ is good.
- אִי עֲנָן, אֶשׁ; perhaps omitted by the Greek scribe as unnecessary.
- (12) אִי בְּחֶשֶׁךְ אֶשׁ, which writes the following clause ἐν τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτοῦ. 45 So § חֲסִיסוֹת מְשַׁנְּבִיָּה; חֲסִיסוֹת מְשַׁנְּבִיָּה, אִי חֲסִיסוֹת מְשַׁנְּבִיָּה. These renderings point to מְשַׁנְּבִיָּה instead of מְשַׁנְּבִיָּה, but sleeping-room is out of the question; חֲסִיסוֹת may be taken as sing. collect., or may be pointed as plur., and for חֲסִיסוֹת the sing. may be written as in Θ (though this is not necessary). HIEZ., CORN., SIEGFR. omit the clause as scribal addition; it is, however, a natural and effec- 50 tive touch.
- אִי אֲמָרִים, write אֲמָרוֹ as in 9, 9, or else supply הֵמָּה.
- (16) אִי הַיְכָל, CORN. בֵּית; but it is precisely the entrance to the building itself

intended to identify the *Creatures* of c. 1 with the *Cherubs* of the Temple, and are in general supported by the Versions, they must be retained (CORN. vv. 8-17). The order in c. 10 differs from that in c. 1: 10,1 (*throne*)=1,26; 10,8 (*hand*)=1,8; 10,9-13 (*wheels*)=1,15-18; 10,14 (*4 faces*)=1,10; 10,16,17 (*motion*)=1,19-21. C. 1 describes first *Creatures*, then *wheels* and *throne* (with *divine form*); c. 10 first *throne* (*divine form* in 8,2), then *wheels*, *Cherubs* — an exact reversal. D. H. MÜLLER, *Ezech.*, pp. 20 ff., explains this from the Prophet's different positions in the two cases: in c. 1 his attention is naturally, says MÜLLER, first attracted by the foundation of the vision, while in c. 10, the chariot being on the south of the Temple (v. 3), he could at first see only its top, since the corner of the Temple-wall intervened. More probably the diversity arises from the fact that c. 1 gives the formal description, while c. 10, presupposing c. 1, mentions only the points required by the writer's purpose. Thus, v. 8 (which, however, is probably a scribal insertion) accounts for the *hand* of v. 7; vv. 9-22 state the main resemblances between *Cherubs* and *Creatures*. Each chapter may be used for the criticism of the other, but absolute identity of the two cannot be assumed.

V. 1 seems doubly out of place: it separates 9,11 from 10,2, is remote from its own context vv. 9-22, and is best bracketed, with CORN., SIEGER. It might be regarded as a fragmentary introduction to a new section (we expect the *man* on the throne, as in 1,26) in this fragmentary chapter; it may somehow be connected with the change of position of the chariot (v. 3; but its connection with the context is so loose that it is here unintelligible as a part of the narration, nor can it well be placed after v. 8. Cf. HITZIG, MÜLLER, BERTHOLET.

אל א; על πάλω; write על; CORN. ממעל.

אל כפראה and נראָה א; whether there is expansion in אל or compression in א is uncertain.

- (2) אל + ויאמר, after הברים, scribal repetition.
- אל ברוב, sing; א plur., here necessary.
- (3) The suffix in בבאו is better omitted, with א; באו is perhaps from accidental inversion of the last two letters of באו. Verses 3-5 are a parenthetical explanation of the situation, the narration of v. 2 being resumed in v. 6. Since 8,3,4 the cherub-chariot has changed its place from north side to south side, but the movement has not been mentioned (see v. 5).
- (4) Instead of the ויקם of אל CORN., against א, writes וינעלה, after אל 9,3, of which he regards our passage as the repetition, rendering *Now the Glory of JHVH had risen up from the Cherub*. This change simplifies the description; but, since there appear to be omissions in the Heb. text, it is perhaps better to retain אל, with the understanding that the *Glory* has changed position since 9,3, though the fact is not mentioned.
- אל ברוב; write plur., as in v. 2.
- אל את הענן והקצר מלאה א, CORN. on the ground that the obvious intention is to express the contrast that the cloud fills the court while the *Glory* of JHVH fills the Temple, though the converse is said in the text. The cloud, however, may be supposed to accompany the divine person to the threshold of the house, while His brightness shines over the court.
- (5) For על מפתח write אל מ' as in 9,3.

The *sound of the wings* is apparently an allusion to the movement assumed in v. 3; according to HITZ. on 1,24 it was produced by the flapping of the wings on the bodies when the chariot came to a stand.

אל שרי is characteristic of P, with which document Ezekiel has no little in common. The verse is regarded by CORN., SIEGER, as a later addition.

D. H. MÜLLER (pp. 26f.) holds that the Cherubs from which the *glory* rose here and in 9,3 are those not of the chariot, but of the Temple, and that it is here

9 *city are come near.* This sense is intelligible and appropriate, but it is to be observed that פ, when so used, is elsewhere sing., and is always preceded by יום, or עת, or שנת, except in Mic. 7,4, where the text is doubtful (מַצְפִּיר seems to be gloss), and that בוא would be more appropriate than קרב in this connection. קרבו may be pointed either as Qal or as Piel.

אל ואיש כלי משחתו בירו אל, CORN., GRÄTZ, SIEGER, as repetition from next verse, on the ground that no אִישׁ has been mentioned, פקרות being abstract. This difficulty disappears when פ is taken as concrete. The difference between G's renderings of the clause in vv. 1 and 2 is probably translator's variation.

3) אל ועליו הכרוב אל; write plur., with G and in accordance with the general usage in c. 10. [The name כרוב may be Babylonian; it does not mean *powerful*, however, but *profitious*, syn. *damqu*; cf. *šedu damqu*, *lamassu damqu* &c. P. H.]

4) אל קסה הספר אל; קסה הספר אל, as in v. 11.

4) אל יהה אל, G, superfluous. Read Qrē אלי instead of K^othib אלו. 15
 אל בתוך ירושלם; scribal explanation; G ἄσπερ ἱερουσαλὴμ, preceding clause. 15
 אל בתוכה; G ἐν μέσῳ αὐτῶν.

5 Read Qrē אל and עיניכם instead of K^othib על and עיניכם.

(6) אל בתולה, omitted by CORN. as destroying the symmetry of the clause, and as included in the נשים; but here appropriate as complementary to בחור; see Jer. 20 51,22; Lam. 1, 18; 2,21; Zecl. 9,17; 2 Chr. 36,17; ψ 148,12. If any one of the five terms of אל is to be omitted, it should be זקן.

אל הנקנים, omitted by CORN. as false gloss, on the ground that the reference must be to the men in 8,16, who are not called זקנים; these latter, however, may have been Elders (in the Prophet's view) as well as those in 8, 11.

(7) אל ויצאו והבו בעיר אל. The ἦ, G ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε, interrupts the sense, and should be omitted. The command is given here, the fulfilment in v. 11. CORN. fills out אל by inserting והבו after ויצאו.

For אל הצרות write הוצות, with CORN., SIEGER, after G ὁδοῦς; this accords better with the following statement, *they went forth, and smote in the city.*

(8) אל ונאשאר אני אל, G, omitted by HITZ. and CORN. as false form and unnecessary. EWALD ונאשאר. It is descriptively effective, yet not so obvious as to suggest a gloss. The order of words is strange; read ונאני נשארהי as in Is. 49,21', or, more simply, ונאני נשאר (cf. יאני שולה, Is. 49,21). The אני first perhaps fell out, and was then inserted in the wrong place. On the MSS readings see BÄR and DE ROSSL. [The K^othib ונאשאר can hardly be explained as *scriptio plena* for נשאָר; it seems to be a fusion of נשאר and אשאר (HITZIG; cf. KONIG, *Lehrgeb.* I. 266.)

אל ארני אל.

אל כל before שארית, G, unnecessary and inappropriate.

9 Instead of רמים, GINSB. BÄR writes חמס cf. Gen. 6,11, against the MS evidence; see DE ROSSL. The Versions G λαῶν = עמים, corruption of ר) had רמים.

אל משה G ἄδικίας καὶ ἀκαθαρσίας = חמס ומטאה. CORN., after 7,23, writes חמס. GRÄTZ מטאה. אל may be retained, = *injustice*, from נטה cf. Ex. 23,2; Mal. 3,5', though the sense is doubtful. מטאה is here not appropriate, and חמס is graphically too remote from מטטה.

(10) אל לא יהום מימרי; לא יהום מימרי; S, to avoid the anthropomorphism; S, with similar freedom, لا ايمس حدمس, which CORNILL adopts.

(11) Instead of אל K^othib כאשר Qrē writes בכל אשר, which is found in no Version, and is unnecessary.

10 (1) This chapter presents serious difficulties: it has a fragmentary appearance, and it is not easy to explain the order of the verses. The chief difficulty lies in the parts relating to the Cherubs, vv. 1.8-22; but as these verses are obviously

- II (3) אֱלֹהִים בְּנוֹת בָּתִּים; ὁ οὐχὶ προσφάτως οἰκοδόμηνται αἱ οἰκίαι; Ew. adopts the interrogative form, and CORN. and SIEGFR. the whole reading of ὁ, but the categorical rendering (HITZ., SMEND, DAVIDSON) agrees better with the context (expectation of war). The war-party says not *Our houses* (fortifications?) *are just rebuilt, we are safe*, but *This is no time for the peaceful occupation of housebuilding* (cf. Jer. 29, 5), *war is imminent, we are safely enclosed in Jerusalem*. 5
- (6) אֱלֹהִים הַלְלִיכִים; ὁ νεκροὺς ὑμῶν, and GRÄTZ הַלְלִיכִים.
 אֱלֹהִים הַלְלִיכִים; ὁ νεκροὺς ὑμῶν; CORN. הַלְלִיכִים. אֱלֹהִים repeats הַלְלִיכִים as in 35,8; ὁ has rhetorical variation.
- (7) אֱלֹהִים אֲדַנִּי, ὁ.
 אֱלֹהִים אֲדַנִּי; read 1 p. אֲדַנִּי, with ὁ. 10
- (8) אֱלֹהִים אֲדַנִּי, ὁ.
- (11) Verses 11.12 of אֱלֹהִים, ὁ, are an appendage (v. 10 ends with the formal concluding phrase), made from vv. 7.10 and 5,7, yet possibly added by the Prophet himself in a revision. They are regarded as spurious by HITZ., omitted by CORN., and 15 bracketed by REUSS. A similar resumptive statement occurs in 13,15. Before אֱלֹהִים insert תְּהִי לֹא, the negative being here regular, if not necessary. אֱלֹהִים, scribal error for עַל.
- (13) אֱלֹהִים אֲדַנִּי, ὁ. — Before כִּלָּה the interrog. הֲ may have fallen out, through preceding הֲ.
- (15) Omit second אֲחִיךָ of אֱלֹהִים, ὁ; repetition of copyist, giving an emphasis unnatural 20 in this connection. אֱלֹהִים נִאֲלַתְךָ; ὁ ἀίχμαλωσίας. Write נִלְתַּךְ (or נִלְתֶּךָ), as the connection requires. אֱלֹהִים רָחֵק; point as perf. רָחֵקוּ (HITZ., after Rashi, Abarbanel). The Jerusalemites simply describe the fact, as appears from the following clause. אֱלֹהִים הֲאֲרִיךְ, omitted by CORN. as *explicitum* which has entered the text from the 25 margin. הֲאֲרִיךְ and הֲאֲרִיךְ exclude each other. הֲאֲרִיךְ is supported by ὁ, and is required by the connection, there being no antecedent to הֲאֲרִיךְ; the latter may be regarded as the insertion of an Aramaizing scribe. If the verse be a fragment, an antecedent to הֲאֲרִיךְ may have fallen out; but this is a conjecture not to be employed except on strong grounds. 30
- (16) אֱלֹהִים אֲדַנִּי, ὁ.
- (17) אֱלֹהִים לִבְנֵי אֲמֹר כֹּה אֲמַר אֲדַנִּי יְהוָה +. This phrase, though found in all the Versions (except that § omits אֲמַר) is better omitted as an interruption of the discourse, probably a copyist's repetition from the preceding verse. If it be retained, the form of § is better. 35 אֱלֹהִים אֲתַחֲמֶם (twice); ὁ αὐτούς. Read אֲתַחֲמֶם, as the connection requires. אֱלֹהִים נִפְצוּתִים; ὁ διέσπειρα αὐτούς. Read נִפְצוּתִים. אֱלֹהִים לִבָּם; read לָהֶם, after ὁ.
- (19) אֱלֹהִים אֲחֵר; ὁ ἑτέρων, = אֲחֵר; § אֲחֵר; ὁ רָחִיל may be corruption of חָרַת. Read חָרַשׁ as in 36,26 (so CORN.). HITZ., SMEND, ORELLI, and SIEGFR., following ὁ, write אֲחֵר, 40 which also gives a good sense. Cf. the similar passage, Jer. 32,39, where אֱלֹהִים has אֲחֵר, and ὁ ἑτέρων, but § אֲחֵר and ὁ חָרַת. The confusion between the readings חָרַשׁ, אֲחֵר, and אֲחֵר began early. אֱלֹהִים בְּקִרְבָּנֵם. Read בְּקִרְבָּנֵם, as the connection requires, and so ὁ.
- (21) אֱלֹהִים וְאֵל לֵב, and so ὁ, but the expression *their heart goes to the heart of their* 45 *detestable things* is intolerable. *Ἰ quorum cor post offendicula . . . ambulat*; ὁ וְבָתֵּר וְפֹלְחָן. These give the general sense, and so HITZ. וְאֲחֵר, which SMEND accepts. But the Prophet passes in v. 21 to a class of persons different from those of v. 20, and the transition is better marked by CORN.'s emendation (adopted by DAVIDSON and SIEGFR.) וְאֵלָה אֲחֵרֵי *but as for these, their heart goes after their* 50 *idols*. HITZ.'s reading is graphically easier, but leaves the sentence incomplete. One Heb. MS has כָּל instead of לֵב, an unsatisfactory scribal attempt at emendation. GRÄTZ אֵל כָּל.

- 10 and now (and not in c. 1) that JHYH leaves His sanctuary in Jerusalem. But on this supposition it is not easy to explain the vision of c. 1. The Prophet is perhaps to be thought of as now standing in the outer court.
- (6) אֱל + מכניות לחרובים, scribal insertion from the following verse.
- (7) אֱל + מכניות לחרובים and החרוב, אֱל, which thus begins the verse as if with the state- 5
ment that the man himself takes the fire, but in the second clause says that it was given him. As in the command of v. 2, of which this is the fulfilment, no intermediate person is mentioned, it seems better to omit such references here. In ^b we may read (after v. 2) וישא וימלא את הפניו ויצא, or, what is perhaps more probable, we may omit the clause לבש הכרדים וישא ויתן אל חפני לבש הכרדים, 10
CORN., SIEGFRIED). V. 8, which accounts for the Cherub's hand, must then be deleted. The procedure in v. 7 may have been suggested to a scribe by Is. 6,6, where, however, the circumstances are different.
Somewhere in this connection we should expect the man to return (as in 9,11) and report. His report is not mentioned, and seems to have fallen out of the 15
text without leaving a trace behind. CORN. introduces an allusion to it by a transformation of 11,23.
- (9) The section vv. 9-17 is omitted by CORN. and SIEGFR. as a scribal repetition out of c. 1, induced by the remark in 20-22. The variations between this description and that of c. 1 rather seem to indicate that this is from the hand of the Prophet, 20
who is concerned to exhibit the identity of the Cherubs with the Creatures.
אֱל; omit the article (twice in v. 9).
- (11) אֱל; התָּקַר אֱל, less well; we expect an indication of the direction of the motion.
- (12) See note on 1,18. The original of אֱל is probably the same here as there, but 25
here it has been further expanded, with the purpose of supplying the chariot completely with eyes: before ונביהם is placed וכל קשָׁרם, and after וידיהם is added ויכנפיהם; as the paragraph is occupied with the wheels, the assignment of eyes to the bodies and wings of the Cherubs is out of place.
אֱל and אוּפְנִיּוֹת, glosses, having no syntactical connection with the text. 30
- (14) אֱל + (vv. 14,15) וארבעה פנים לאחד פני האחד פני החרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני 35
וארבעה פנים לאחד פני האחד פני החרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אדם. V. 14 is wanting in אֱל, and the two verses interrupt the description of the wheels. The description of the cherub-faces is given below in vv. 21,22, and there is here besides the strange substitution of *cherub-face* for the *bull-face* of 1,10. Ezekiel does 35
not identify the face of his Cherub with that of the bull either in c. 1 or in 41,19, and the Assyro-Babylonian bull-deities and lion-deities are human-faced. Verses 14,15 must be omitted here, nor is there any place in the chapter where they can be appropriately put; they are a scribal insertion, partly from c. 1, and partly from the context (15^b from 20^a). In any case, החרוב should be changed to שׁוֹר, 40
and פני omitted before השני, and probably before האחד (in אופן אחר v. 9, the pointing of אופן is apparently scribal error). V. 14 is regarded as gloss by HITZ., SMEND, CORN., SIEGFR.
- (17) אֱל + כי רוח היתה קהם, scribal insertion from 1,20; Ezekiel reserves the use of 45
היה till his identification of כרוב and היה in v. 20 (CORN.), as in c. 1 he makes no mention of כרוב.
- (18) אֱל; מעל מקפתן הבית אֱל; ὁ ἀπὸ τοῦ οἴκου; but see 9,3; 10,4.
- (19) אֱל; בצאתם, omitted by CORNILL as marring the parallelism.
- (20) אֱל; ויעמר, sing.; write plural.
- (21) Omit second אֱל, as in next clause. 50
- (22) אֱל + ὑποκάτω τῆς δόξης τοῦ θεοῦ Ἰσραηλ, after ראיתי, scribal insertion from v. 20.
אֱל; מראיתה, marginal remark which has got into the text.

- 12 We get a satisfactory text by omitting the הוּא לְעַן of א. HITZ. omits הוּא אֵת הַרְרִין of א, against v. 6; CORN. and SIEGFR. follow א.
- (14) K^{thib} ערה, Q^{re} ערה; read ערה, cf. 30,8; 32,21; and so we must read in 31,17. Sing. ערה in concrete sense, = *helper*, is used in OT only of individuals, always of God except in Gen. 2,18.20 (Eve); for Hos. 13,9, see Nah. 3,9. 5
- (19) א ארני א. — In א לְיִשְׁבִי the ל must be taken as = *concerning*, or changed to ע. א א; write ע, as in v. 22, and with א.
- (22) א א, א ἀπόλωλεν ὄρασις, which is more energetic.
- (23) א ארני א. א וְרָבַר; § 10000, probably a free rendering of א (CORN. 'a guess'); Ew. וְרָבַר, 10 after Is. 28,21; CORN. א, after Ezek. 7,7; 22,4, and SIEGFR. regards this as probable. The reading of א, supported by א, is intelligible; for the close relation between רבב and הוה, see Is. 2,1.
- (25) א + ארבר א ארבר, repetition of copyist; see the expression in the next clause and in v. 28. א λαλήσω τοὺς λόγους μου λαλήσω καὶ ποιήσω = ארבר ארבר ואעשה 15 (adopted by CORN.), which may be miswriting of א, or may have come from the text ארבר ארבר by repetition of the verb. The next two verbs א puts in 1 p. instead of 3 p.; the difference is not important.
- א ארני א.
- (27) א אמרים א; א λέγοντες λέγουσιν = אמרים לאמר. Before this, א inserts ὁ παραπικραίνων = ארני, which may have arisen out of אמרים. 20
- (28) א ארני א (twice). א וְרָבַר; א λαλήσω = ארבר, which CORN. adopts. א is favored by the similar expression at the end of v. 25. א עשה א, א ποιήσω, perhaps free rendering of א, perhaps = עשה; cf. א, v. 25. 25
- The two sections vv. 21-25 and 26-28 are parallel predictions, probably written at different times.
- 13 (2) א א, write ע, with א, the section being directed *against* the prophets. א אהנבאים; read imp. אהנבא, with א καὶ προφητεύσεις, the part. being a meaningless repetition. The text has been not a little worked over by the scribes; thus § here adds להן.
- א אהנבאי מלכם, an impossible construction; a part. at least would be necessary, as in v. 17; read אהיהם, with א πρὸς αὐτούς. The reading of א seems to be a gloss on אהיהם (after v. 17), which expelled the latter from the text (cf. CORN.). 35
- HITZ., SIEGFR. retain א.
3. א ארני א. א οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν = אהנבאים מלכם, from which א appears to have been expanded by the insertion of אהנבאים as gloss, and the substitution of the final clause 40 (CORNILL).
- (5) א אהיהם א; א ἔστησαν = אהיהם. The change of person, as in vv. 4.5.6 in א, is common; א simplifies. 45
- For א אהיהם read sing., after א, with CORN., STADE, the א being dittography from following word.
- א אהיהם א, א, perhaps gloss, perhaps expelled in א (οἱ λέγοντες) by לאמר or אהיהם.
- (6) א אהיהם. Read verb אהיהם, with א μαντευόμενοι. Or, two inf. abs. אהיהם may be read.
- א אהיהם, omit the article, as the clause is a simple circumstantial one. 50
- (7) א אהיהם, omit א (circumstantial clause). The whole clause is lacking in א, and may be scribal repetition after v. 6.
- (8) א ארני א (twice). — א אהיהם, write אהיהם, א ἔφ' ὑμᾶς.

- 11 (22) After אֱלֹהִים כִּנְפֵיהֶם CORN. inserts מֵעַל הָאָרֶץ as in 10,19, a complement that seems necessary on account of the following לְעֵמָנִים לְעֵמָתָם; cf. 1,20.
- (23) אֱלֹהִים וַיַּעַל כְּבוֹד יְהוָה מֵעַל תּוֹךְ הָעִיר (To this CORN. objects that JHVH was not over the midst of the city, but in the sanctuary, and emends [looking to 10,2ff.] to וַיַּעֲמֹד עֲשָׁן עֲלֶיהָ מִתּוֹךְ הָעִיר (smoke of the burning city), transposing the words to the end of the verse. But the expression *midst of the city* is a general one, the contrast being between the *city* (in which stood the Temple) and the *mountain* to which JHVH, abandoning the city, now goes. CORN.'s change of text is too violent, and does not offer the report of the man which we expect after 10,2. 5
- (24) אֱלֹהִים בְּרֹאֵהוּ, found in G, but producing an improbable tautology. 10
 אֱלֹהִים וַיַּעַל מֵעַל הַמְּרָאָה; G και ἀνέβη ἀπὸ τῆς ὀράσεως, which HITZ. and CORN. adopt; but אֱלֹהִים is more natural.
- 12 (2) בְּתוֹךְ הַתּוֹעֲבוֹתֵיהֶם; G ἐν μέσῳ τῶν ἁδικιῶν αὐτῶν, = בְּתוֹךְ הַתּוֹעֲבוֹתֵיהֶם, an expression that occurs nowhere else in Ezek. (a similar expression is found in Lev. 16,16), 15 and does not accord with the following clause. HITZ. טרמה, after Jer. 9,5; CORN. follows G, holding that מרי ב' is corruption of תרי. 15
 Before אֲזַנִּים insert ו, with G.
 (3) אֱלֹהִים וַיַּלֵּךְ, G, copyist's repetition of preceding word. 20
 (4) אֱלֹהִים בְּכָלֵי אֱלֹהִים (second time), G[^]VS, perhaps scribal repetition from preceding occurrence.
 (5) אֱלֹהִים הוֹצֵאתָ. Write Qal יצאת, with GS, as the connection requires.
 (6) CORN., changing the order of words, writes בְּעֵלְמָה תֵצֵא לְעֵינֵיהֶם עַל קִתְּהָ הַשָּׂא, on the 25 ground that אֱלֹהִים exhibits an intolerable *hysteron proteron*; but the order in אֱלֹהִים seems not unnatural.
 אֱלֹהִים תוֹצִיא. Write Qal תצא, with GS.
 (7) אֱלֹהִים בְּכָלֵי אֱלֹהִים, G, but necessary. 30
 אֱלֹהִים כַּאֲשֶׁר; G κατὰ πάντα ὅσα.
 אֱלֹהִים + בְּיָדֵי, G[^]S, explanatory gloss, or scribal corrupt repetition from preceding or succeeding word.
 אֱלֹהִים הוֹצֵאתִי. Write Qal יצאתי, with GS.
 (10) אֱלֹהִים הַנְּשִׂיא הַמָּשָׂא הוּא בִּירוּשָׁלַם וְכֹל בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵמָּה בְּתוֹכָם. A difficult text, supported 35 in general by all the Versions, which, however, suggest no satisfactory emendation. For the first three words GV has ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγησόμενος, repetition of הַנְּשִׂיא; GASH τῷ ἄρχ. κ. τῷ ἄφ.; S יֵצֵא מִמֶּנּוּ יֵצֵא מִמֶּנּוּ יֵצֵא מִמֶּנּוּ = יֵצֵא מִמֶּנּוּ יֵצֵא מִמֶּנּוּ יֵצֵא מִמֶּנּוּ; הַנְּשִׂיא הוּא הַמָּשָׂא הוּא; I *super ducent omnis istud*; T על רבא מטול נבואתא הרא. We may suppose a play upon words in מִשָּׂא (taken in its two senses of *burden* and *prophecy*) as in 40 Jer. 23,33-40, especially v. 33 (as in G) *ye are the מִשָּׂא*, and render *The prince is this burden* (or *massa*) &c.; or על might be inserted before הַנְּשִׂיא (so Σ) and כל כל (in any case write בְּתוֹכָהּ for בְּתוֹכָם). See DAVIDSON, HITZ. Otherwise the passage must be omitted as gloss (so CORN., SIEGFR.), though it seems to be a natural introduction to what follows. Cf. BERTHOLET.
 (12) For אֱלֹהִים write על, as in v. 6. 45
 In אֱלֹהִים וַיַּעַל omit the ו, with G, as error of copyist.
 אֱלֹהִים יִקְהָרוּ; write sing., with G.
 אֱלֹהִים הוֹצֵאתִי, Hif. inf., write Qal צאת (so G), as the connection requires.
 אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא יִרְאֶה לְעֵין הוּא אֶת הָאָרֶץ. The לעין, G[^]SC, is perhaps copyist's corrupt repetition of preceding לעין, and הוּא is *explicitum*; in T הָיָה הָיָה *because he has sin-* 50 *ned* there is perhaps the suggestion of an early לעין. G ὅπως μὴ ὀραθῆ ὀφθαλμῶ καὶ αὐτός τῆν γῆν οὐκ ὄψεται is an expansion of אֱלֹהִים, introducing an idea (that the king should not be seen) foreign to the purpose of the description (cf. v. 6).

- 13 Aramaic-speaking scribe, who noted that the figure in the text contained an allusion to birds.
- (22) אֱלֹהֵי הַבְּרִיאֹת; write הַבְּרִיאֵיב (HITZ.), as in next clause, and with טו, which, however, attach 2 plur. suff.
 אֱלֹהֵי טו, omitted by CORN., perhaps gloss to point out clearly that the כֹּאֵב 5 of the righteous must be false.
- 14 (1) אֱלֹהֵי וַיִּבְרָא; write וַיִּבְרָאוּ, to agree with plur. subject; cf. 20,1.
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל; וַיִּסְרָאֵל; § 1 حَبَسَ; CORN. בֵּית יִשְׂרָאֵל between זְקַנִּי and יִשְׂרָאֵל 8,11.12, and omits it 20,1.3; טו omits it here and 20,3. It seems to be a 10 matter of choice.
- (3) אֱלֹהֵי עַל for אֵל, see v. 4.
- (4) אֱלֹהֵי אֲדַנִּי טו.
 K^{athib} בַּה; Q^{erè} בַּא. Read בִּי, as in v. 7. For בִּי בָרַב גִּלּוּלֵי טו has ἐν οἷς ἐνέχεται ἢ διὰ νοῦα αὐτοῦ, and in v. 7 in place of בִּי ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ. The two Greek 15 readings may represent the same Hebrew text (and this text would contain more than בִּי), in which case there is omission or addition in אֱלֹהֵי or טו in v. 4 or in v. 7. The בִּי בָרַב גִּלּוּלֵי is omitted by CORNILL on the doubtful grounds that בָרַב does not appear in טו, and that the clause is wanting in v. 7. A difference between the readings of the Hebrew in vv. 4 and 7 would not be very strange. What Hebrew 20 text טו is based on is not clear. The other Versions support אֱלֹהֵי.
- (5) אֱלֹהֵי הַלָּמָּ טו, possibly scribal addition.
- (7) אֱלֹהֵי; on the reading of טו see on v. 4 above.
- (8) אֱלֹהֵי וַיִּשְׁמָתִיהוּ. Read וַיִּשְׁמָתִיהוּ; טו καὶ θήσομαι αὐτόν.
 אֱלֹהֵי מִשְׁלֵי אֱלֹהֵי 25
 אֱלֹהֵי לְמַמְמָה וּלְמַשְׁמָה; טו εἰς ἔριπον καὶ εἰς ἀφανισμόν = לְמַמְמָה וּלְמַשְׁמָה; CORN. לְחִרְפָּה וּלְמַשְׁלֵי. Such familiar phrases are specially liable to scribal change.
- (11) אֱלֹהֵי אֲדַנִּי טו.
- (14) אֱלֹהֵי וַיִּנְאֵל, and so v. 20; 28,3, for which BÄR and GINSBURG give Q^{erè} וַיִּנְאֵל, a 30 *scriptio plena* probably not original.
 אֱלֹהֵי וַיִּנְעֲלוּ נַפְשָׁם; טו σαθησονται, = וַיִּנְעֲלוּ, as in v. 16. טו is followed by EW., HITZ., CORN. Piel occurs nowhere else in this sense, but, as it is found only three times (Ex. 3,22; 12,36; 2Chr. 20,25) the usage is hardly sufficient to cause its rejection here.
- (15) To אֱלֹהֵי לוֹ CORN. objects that the distinctive sense of this particle is here inappropriate, and writes אִם, after v. 17; but for the simple hypothetical force of לוֹ see Gen. 50,15; Mic. 2,11. A strong (though perhaps not decisive) ground for writing אִם here is the construction in vv. 17.19. טו seems to have had לוֹ. [For לוֹ (i. e. לוֹ or לוֹ + לוֹ) = אִם see Johns Hopkins University Circulars, Vol. 13, 40 No. 114 (July, 1894), p. 107^b; cf. the note on Ezra 1,5. לוֹ יִשְׁמַנְנוּ יוֹסֵף, Gen. 50,15, is not hypothetical but means simply: Joseph will surely prosecute us (cf. DELITZSCH, *Assyr. Handwörterbuch*, p. 373^b). Ez. 14,12-20 must have been influenced by the Babylonian Account of the Flood, col. iv, ll. 12-20 (HAUPT, *Nimrod-Epos*, p. 142, ll. 180-194; cf. DELITZSCH, *Paradies*, 146; JEREMIAS, *Izdu-bar-Nimrod*, p. 54, n. 92; GUNKEL, *Chaos*, p. 428. — P. 11.]
- (16) Before אֱלֹהֵי שְׁלֵשָׁה insert ו (as in v. 18), the condition being here continued.
 אֱלֹהֵי אֲדַנִּי טו. 35
- (18) אֱלֹהֵי אֲדַנִּי טו.
- (19) אֱלֹהֵי אֵל, copyist's error for עַל. 50
- (20) K^{athib} וַיִּנְאֵל, see note on v. 14. — אֱלֹהֵי אֲדַנִּי טו.
- (21) אֱלֹהֵי אֲדַנִּי טו. — אֱלֹהֵי אֵל for עַל.
- (22) אֱלֹהֵי הַמְּוַצְיָאִים; טו ἑξάφουσιν; § 3 مَعْمَمِي; 3 *educentium*. The passive sense is to be

- 13 (9) **א** היתה; **ט** ἐκτενῶ = נטיתי, which is Ezekiel's term in threats (14,9 *et.*), and is here the probable reading.
א אל; write על. — **א** ארני, [^] **ט**.
- (10) **א** והגם; **ט** καὶ αὐτοί = והמה.
- (11) **א** ויפל (י is unnecessary). Though יפל stands in all the Versions, it is an unexpected anticipation of v. 12, and should be omitted, probably doublet of תפל (so CORN.).
 For **א** היה CORN. writes הגה, with **ט**; but it is better, after v. 13, to read יהיה. GRÄTZ takes it as imperative.
א ואתנה; **ט** καὶ δώσω, whence WELLI. (in SMEND) ואתנה; CORN. אתן. The rendering *pe* is improbable. If it be taken as verb, its object may be אבני (ט**ז**), or שם (**ט**); the latter construction is adopted by CORN., the former is favored by v. 13. If the construction of **ט** be followed, תפלנה is left suspended; it is hardly possible to take it as relative clause (**ז** lapides . . . desuper irruentes), and it must be omitted. 15
- א** ותבקע י, [^]iel, point as Nif'al (**ט** ῥατρήσεται).
 (13) **א** ארני, [^] **ט**.
 After **א** בַּמַּה ארני, **ט** ἐπαῶ. CORN. reads תפלנה, omitting following ולקלה.
 (15) **א** ויאמר; write Nif'al ויאמר, with **טז**, and as in **א** v. 12.
א אין (twice); read אנה, after v. 12. [אין may mean *where?* Compare מאין Gen. 20 42,7, &c., אן, Assyr. *anu*, Arab. اَيْنُ. As. *anu* means both *where?* and *there is not*; see DELITZSCH, HW, p. 48^b below and p. 49^a above. אין *du* is a later modification of *an*; comp. *rāšu*, *rāšu*, &c. — P. H.]
- (16) V. 16 of **א** is explanation of the preceding figure, probably added by the Prophet, since it seems too long and formal for a scribal gloss. It is bracketed by CORN., 25 but retained by SMEND, SIEGFR. as an exclamation.
א אל; read על, with **ט**.
 (18) **א** ארני, [^] **ט**.
א ירי; omit the terminal י, probably scribal miswriting from following י. יר is sing. of class, like following ראש. We may also write ירים. 30
א והמספחות; omit the article as here out of place; **ט** ἐπιβόλαια.
א והנפשות הצודרנה לעמי ונפשות לבנה תחינה μου καὶ ψυχὰς περιποιούδο; **ז** et cum caherent animas populi mei vivificabant animas eorum (להן); **ט** the souls of my people ye hunt, and your own souls ye keep alive (so substantially **ז**, but paraphrasing). The idea given in **טז** is 35 the only one that suits the connection (so Rashi, HITZ.; but the expression of the genitive by לעי and לכ' is hard, and the latter word is lacking in **ט**. CORN. omits both these as glosses, and for 'תצ' writes המיתהנה (after v. 19); this change of verb is without Versional authority, and introduces prematurely the antithesis *kill . . . save* of v. 19. The reading נפ' עמי תצ' ונפשותיבן תה' would give a good sense, but 40 has no other support. The expression is better omitted as in its present form unintelligible.
 (19) **א** לעמי; **ט** λαῶ, adopted by CORNILL.
 (20) **א** אל, scribal error for על. — **ט** שם; read במ (HITZ.), with **טז**.
א + לפרהזה, [^] **ט** **ט** **ט**, perhaps gloss, more probably here scribal repetition from the 45 end of the verse.
א ורועתיכם, where the pronoun of the 2 p. makes a false reference; read ורועתיכם. CORN. brackets ור' מעל on the ground that 'מ' ראש' does not occur in the parallel clause in v. 21.
א את נפשים, a false form and here meaningless. CORN.'s happy emendation אתן 50 נפשים is to be adopted: *I will set free the souls* &c.
א + לפרהזה; **ט** εἰς διασκαρτισμόν, perhaps = לורה, cf. 6,5; **ז** ad volandum, from Aram. פרה; **ט** freely, Af'el, אפ'ל. The word is apparently a gloss by an

16

though, with CORN. and against 6, we omit the following נתתיך. HALÉVY, *Rev. des Ét. Juives*, Vol. 24, pp. 30 ff., רעננה *flourishing*. After the command to live (v. 6) we expect a statement of what JHVH did for the rescued infant (so DAVIDSON); read רביתך, from which might easily come (the ך falling out by reason of the following כ) רביתך and רבי 6. GRÄTZ בה רבני 5

אל; שדיך, with 6.

אל בערי ערים. Emend, with SMEND, after v. 8, to בעת יודים; WELH. (in SMEND) ערנים; CORN. ער ערים (also proposed by J. D. MICHAELIS; cf. HAUPT's note on Gen. 18, 12 in BALL's *Genesis*, p. 118, l. 49); HALÉVY, בעת ערים. The reading of אל is scribal change to avoid *vox inhonesta*. 10

(8) אל, ארני 6.

(9) On the use of the verbs טיך and משה cf. H. WEINEL in ZAT '98, p. 19.

(10) [The combination of תהש with Assy. *taxšû* 'sheep' is impossible. There is no Assyrian word *taxšû*. Instead of *taxšû* we must read *gabšû* cf. DEL. HW 194^a and 705^a, and this word does not mean *sheep* but *inflated skin* either of sheep 15 (Assyr. *immeru*) or of goats (Assyr. *enzû*). *Gabšû* is derived from *gabšu* 'mass, fullness, inflation,' just as *mavru* 'first' from *mavru* 'front,' קדמא from קדם; see DELITZSCH, *Ass. Gr.* § 65, No. 37; NÖLD., *Syr. Gr.* § 135. — P. H.]

(13) K^{athib} ששי; read Q^{re} שש.

K^{athib} אכלתי; read Q^{re} אכלת. The final ם in perf. 2 sing. fem. seems in Ezek. to 20 be not an old form but a scribal error.

אל + ותקלי למלונה, אל, omit as gloss giving the political explanation of the preceding figure.

(14) אל, ארני 6.

(15) אל + לו יהי, אל 6, and unintelligible; probably a gloss, whose origin cannot now 25 be traced with certainty; HALÉVY לו יהי *whichever he be*. See next note.

(16) אל + ולא יהיה, אל, לא באות ולא יהיה, an ancient gloss. 6 και ου μη εισέλθης ουδέ μη γένηται; 3 *sicut non est factum neque futurum est* = לא היה ולא 30 היה (and so 2); 6 לא כדכשר ולא כרחי 6; *not according to what was right and proper*, perhaps the free rendering of the same text as that of 3. We have here the gloss of v. 15 with the added באות, לא, which is perhaps for באת לו. CORN. transfers these two words to v. 15, and reads there לו באת ולו קייה, which is perhaps intelligible as a gloss, but should not be admitted into the text; the use of באת of the female is at least doubtful (DAVIDSON). Possibly the glossator wrote simply 35 לו הייה as a comment on, or expansion of, the concluding statement of v. 15, and the words got into vv. 16 and 19 by error of copyists, and in mutilated form; in v. 16, further, scribal miswriting inserted באת, לא, which may have come from the preceding במות לך.

(18) K^{athib} נתתי; write Q^{re} נתת.

אל ושמי וקמתי נתתי לפניהם is omitted by CORN. as an insertion from v. 13, and 40 in the next verse he omits סלת ושמן ורבש האבלתיך. His grounds are that *honey* was not a lawful offering (Lev. 2, 11), and that the verse-division is here disturbed, v. 19 being the only one in the indictment (vv. 16-20) which does not begin with ותקחי; by throwing vv. 18 and 19 into one he gains the desired symmetry, and the excessive length of the new verse he avoids by the omissions. So far 45 as regards the honey, Ezekiel is here speaking of unlawful cults; nor is it certain that the rule of Lev. 2, 11 obtained in his time. The mention of *flour* and *oil* is to be expected; for a Greek libation of *honey* (instead of *wine*), to the Sun-god see Ath. 15, 48. [Honey was offered also to the gods of Babylonia; see Neb. Grot. i, 20; ii, 33; cf. SCHRADER's *Keilinschriftliche Bibliothek*, 3, 2 (Berlin, 50 1890), pp. 33, 37; DELITZSCH, *Handwörterbuch*, p. 280^b below s. v. *vinitu*. — P. H.] CORN.'s criticism of the verse-division is acute; but, in the absence of other sufficient grounds for his omissions, it is better to accept the irregularity,

- 14 preferred, for the supposition is not *if some exiles should, like Noah, Daniel, and Job, bring their children away* (for the rescued remnant are not righteous), but *even if* (contrary to the statement of v. 16) *some persons should be spared*. For a different view, see MÜLLER, *Proph.*, pp. 132f.
CORN., to avoid the tautology, omits **על ירושלם את כל אשר הַבִּאֲרֵי** and inserts **כל** 5
before **הַקָּעָה**; but the repetition in **אֱל** is not without force, and is found in **683**.
- (23) **אֱל** **אֲרָמֵי אֱל** — In vv. 22, 23 **אֱל** from **וַתַּחַתֶּם וְעַלְיֹתֶם** is omitted in **67**, apparently by *homoteleuton*.
- 15 (4,5) On the mistranslation of **6** see SCHLUSNER, CORN. 10
- (6) **אֲרָמֵי אֱל**, **אֲרָמֵי אֱל**. **אֲרָמֵי אֱל**. The 1 p. is here inappropriate, and we must read Nif'al, **נָתַן**, as in v. 4. But the **אֲרָמֵי** is also syntactically interruptive, and must be omitted; in the protasis **נָתַן** belongs naturally to **בְּאֲשֶׁר**. The alteration in **אֱל** seems to have been made by an early scribe who wished to express clearly the sovereignty of 15 JHVH.
- (7) **אֲרָמֵי אֱל**; GRÄTZ suggests **יִצְאוּ אֱל**. — **וַיִּדְרְעוּ**; read **וַיִּדְרְעוּ**, with **6**, the reference being more naturally to the Jerusalemites than to the exiles.
- (8) **אֲרָמֵי אֱל**. — After **מַעַלְוֹ** GRÄTZ would insert **בִּי**.
- 16 (3) **אֲרָמֵי אֱל**. 20
- אֲרָמֵי אֱל**. Omit the article, with **6**, as in v. 45; it is the indefinite categories *Amorite, Hittite* that the description has in mind.
- (4) **לֹא קָרָת שְׂרָדָה אֱל**. On the reading of **6** $\alpha\delta\kappa \ \xi\delta\eta\sigma\alpha\varsigma \ \tau\omicron\upsilon\varsigma \ \mu\alpha\sigma\tau\omicron\upsilon\varsigma \ \sigma\omicron\upsilon$ (a corruption of **אֱל** see CORNILL's note. 25
- לְמַשְׁעֵי אֱל**, **לְמַשְׁעֵי אֱל**, an obscure word, perhaps a gloss; it is regarded as suspicious by SMEND, and omitted by CORN. and SIEGER. On the Assyrian *mesit* as = *wash*, see FRIEDR. DELITZSCH in BÄR's *Ezechiel*; [*Handwörterb.* 419^b; cf. **בְּרַמְעָתִי** **עָרַשְׁתִּי** *I water my couch with tears*, ψ 6,7. If **לְמַשְׁעֵי** means for *cleansing* **לְאַתְּקָאָה** it must be an Assyrian loan-word, the final ' expressing the long final vowel in Assyrian (*ana mesit*); it may have been a technical term. For the **ש** in Hebrew = Assy. **ס** (*Johns Hopkins University Circulars*, Aug. 1887, p. 118^b) compare **שִׁיק** 'street,' properly 'narrow passage' cf. *sīqu* 'narrow' = **صَيْق**, with partial assimilation of the initial sibilant to the final **ق**; see *Hebraica* **1**, 231; *Am. Journ. of Phil.* **8**, 267 = *Assyr. E-vowel*, p. 3). For *sūqu* 'street,' diminutive *sūqāqu* = 30 **سُقَقُق**, see also *Beitr. z. Assyr.* **3**, 582, l. 27. The form **فَعِيل** of Arabic diminutive forms is due to **أعماله** = Assyr. *uzālu* must be explained in the same way as modern Arabic *lisan* for *lisān*, &c. In Assyrian an *ā* is changed into *ā'* not only under the influence of a preceding *i* (*girrēti* for *girrāti*), but also under the influence of a preceding *u* (for instance, *šarmēnu* 'cypress' for *šarmānu*, 40 *kurummēti* for *kurummāti* cf. my remarks on *unnēnu* = *hunānu* 'prayer' in the Critical Notes on Isaiah, p. 117, n. *; the *u* in such cases may have been sounded as *ū*, cf. also note on 19, 9. — P. H.] **ἄθη**, $\alpha\omega\tau\eta\phi\alpha\nu$ = **לְמַיִשְׁעֵי**; see further FIELD, *Hex.*
- (5) **אֱל** **אֲל פִּי אֱל**; write **פִּי** **עַל פִּי**, as in 29, 5; 32, 4; 33, 27 *al.* 45
- (6) **אֱל** **וְיָאֲמַר לִךְ בְּרַמְדֵי הַיָּם אֱל** (second time), **אֱל**, to be omitted as copyist's repetition, here uncalled for.
For **אֱל** **בְּרַמְדֵי** (after **לִךְ**) the Heb. text of **6** seems to have had **בְּרַמְדֵי**, where **מ** is probably scribal miswriting for **ב**.
- (7) **אֱל** **רַבְבָּה רַבְבָּה** *myriad*, is here inappropriate, abandoning the figure which is maintain- 50
ed throughout the rest of the verse (CORN., DAVIDSON); the sense of the term is defined by following **וַתִּרְבֵּי וַתְּהַרְבֵּי**. **6** imp. $\pi\lambda\eta\theta\theta\upsilon\sigma\upsilon$, **רַבִּי**, adopted by CORN., and favored by REUSS, but the connection hardly permits a command, even

- 16 אל ותהי להפך , deleted by CORN. as superfluous and interruptive. It is lacking in \mathfrak{S} , and might be dispensed with; but it gives an effective ending to the sentence.
- (36) אל אדני , אל .
 אל נחשתך, for which ORELLI suggests בשתך, and SMEND תונותך; but the text is to be retained, the word probably having an obscene sense. \mathfrak{C} בהתהיך, and so the old Jewish interpreters; see GEIGER *Urschr.* 391, 392 and the notes of HITZ., CORN., DAVIDSON, BERTH., and FRIEDR. DEL. (in BÄR). [*Cf.* post-Biblical נחשת *under part, lower portion* (LEVY, NHCW, p. 374^b below). Assy. *šupīlu ša sin-nišīti* 'pudenda mulieris' is not derived from the stem שפל, but from *šupīlu*, a Šaf'el of the Piel of פאל = בעל *to subdue* (see DELITZSCH's *Handwörterbuch*, p. 514). However, שפל may be an old Šaf'el of פאל = בעל, just as Assy. *šakānu* 'to make' is a Šaf'el of כן *to be*. The *š* in *ušpīlu* is due to partial assimilation of the *š* to the preceding causative *š*; *cf.* Assy. *dišpu* 'honey' Mand רופשא (NÖLD., MG, § 51 = *dišbu*, *dibšu* = (דבש); see *Beitr. z. Assyrl.* 1, 2. — P. H.]
- $\text{אל ועל כל גלולי הועבתיך}$, omit, with CORN., as old gloss (found in \mathfrak{G}) making direct mention of idolatry. — For the following וקרמי בניך אשר he writes וקרניך, but there seems to be no ground for throwing out the reference to child-sacrifice. For אל כרמי read (with \mathfrak{G}) ברמי, as is required by the connection.
- (37) אל ערבת ; read ענבת, with GRÄTZ, HAL., as in 23, 5 *al*; ערב *pleasant* is here hardly suitable.
 $\text{אל ונא כל אשר אהבת על כל אשר שנאת}$, found in the Versions, is omitted by CORNILL as a gloss, the first half being repetition, the second introducing the hand of enemies as means of punishment instead of the malicious joy of supposed friends, as the context has it. It seems to be rhetorical repetition with explanatory addition, = *whether thou art now on friendly or unfriendly terms with them, or, not only the enemies* (which was to be expected), *but also these thy friends*.
- (38) אל משפתי ; omit the אל , the plur. being uncalled for.
 אל ושפתי דם , אל , but in accord with v. 36.
 $\text{אל ונתתיך דם תמה וקנאה}$; read ונתתי בך ת' וק' (see 23, 25). The text has been influenced by following ונתתי אתך בידם; CORN. conjectures וקנאתי ונפתי עליך חמתי וקנאתי.
- (39) אל נבך ; write plur. נבך, to accord with following נמת.
- (41) אל בתיך ; HALÉVY איתך.
 אל והשפתיך , \mathfrak{G} και ἀποστρέψω σε, from שוב. CORN. transfers this word and the rest of v. 41 to v. 42 after בך.
- (42) $\text{אל וקרה קנאתי ממך ושקטתי ולא אכעס עוד}$, rejected by CORN. and SIEGFR. on the ground that it contains a promise, which is out of place in this strain of denunciation. DAVIDSON takes it to express the completion of punishment, the thought of the paragraph being then summed up in v. 43. It does not accord with the context, and should be omitted as a gloss, or changed into a threat.
- (43) אל וקרתי ; write Hif. וקרתי. — אל וקרתי ; write Hif. וקרתי.
 אל אדני , אל . — אל בראשך , with \mathfrak{G} . — אל וזמה , an inappropriate statement, since וזמה (here introduced as something additional) has been the subject of the whole paragraph. For אל \mathfrak{G} has και οὐτως, = וכן. — For עשית HALÉVY reads נשית.
- (45) The adjective phrases of $\text{אל געלת אישה ובניה}$, and $\text{אל אשר נעלו אנשיהו ובניהו}$, omitted by CORN. as meaningless, express religious faithlessness; they seem almost a necessary pendant to the preceding statements *thou art the daughter of thy mother* &c. — אל אהותך ; write plur. אהותיך.
- (47) אל עשית ; write עשית.
 אל קט , an unknown word. SCHULFENS, EW., HITZ., SIEGFR. = Arab *قَط* *only*; FRIEDR. DELITZSCH (in BÄR) = Assy. *qittu* 'a little'(?); ORELLI: *a little*, from קט *to cut*; SMEND, GRÄTZ, DAV.: corruption from במקט; CORN.: not original. It is not

- 17 difficulties. That it refers to the second eagle seems certain (so Rashi, HITZ., CORN.) from the interpretation (vv. 12-21) of the allegory: vv. 3-6 are explained in 12-14; 7 in 15; 8, 9^a in 16; 10 in 18ff.; 9^b must be explained in 17, and we expect it to say that *he* (the eagle) *will not avail when it* (the vine) *is plucked up*. As the text stands, it naturally refers to the first eagle, but in any case 5 it is defective. Following v. 17 we may insert *יֵעָשֶׂה* after *רַב עֵץ* and, in accordance with the context, write *בְּנֵתֶךָ* or *בְּנֵסֶךָ* (*ἡ ἐκσπάσαι*) for *לְמִשְׁאֵת*; this last is a corrupt form, for *מִשְׁאֵת* (*cf.* OLS. § 199^e), or in some way affected by following *אֵתָהּ*. CORN. inserts *יָבוֹא* after *וְלֵא*, and for *'לֹמ'* writes *שָׂאת* *לֵיּוֹם*; but *נִשָּׂא* is never used of plucking up a tree. HITZ. takes *לֹמ'* as = *to elevate* (to prosperity), a 10 sense that does not agree with the *'מִשְׁ'*. GRÄTZ *לֹמ'* *יֵאָדָה*. For prep. *ל'* we must write *ב'*, after the text stands, in *בְּמַלְחָמָה* of v. 17: *during the plucking up*. There still remains the difficulty that in part of this clause (*עֵץ רַב*) the figure of the allegory is abandoned, and these two words should perhaps be deleted.
- (10) *אֵל* and *תִּקַּשׁ* at the end of the verse, *אֵל* CORNILL; the Versions here vary 15 without materially affecting *אֵל*.
- (14.16) *אֵל*; GRÄTZ *לְעֵבְרוּ*, after *עַל*. — *אֵל*, *אֲרֵנִי*, *אֵל*.
- (17) *אֵל*; GRÄTZ *יֵעָשֶׂה*.
- (19) *אֵל*, *אֲרֵנִי*, *אֵל*; perhaps omission of Greek copyist by *homoteleuton*. 20
- (19) *אֵל*, *אֲרֵנִי*, *אֵל*. *אֵל*, apparently from *פּוֹר*, though found elsewhere (*ψψ* 33, 10; 89, 34), is probably *scriptio plena* for *הַפּוֹר*, from *פּוֹר*.
- (20) *אֵל* 20^b, beginning with *וְהָבִיאוּתֶיהָ*, *אֵל*, *אֵל*, deleted by CORN. The statement that Zedekiah shall be taken to Babylon seems not out of place here, though it is not easy to account for its absence from *אֵל*; possibly the eye of the *אֵל* scribe 25 skipped from *בְּבָלָה* to *בָּבֶל*, and *וְהָב'* was afterwards omitted as unintelligible. *אֵל*; GRÄTZ *מַעֲלוּ*.
- (21) *אֵל* (*מִבְּחָרֶיךָ* Q^rē); read *מִבְּחָרֶיךָ*, as in 23, 7. *וְזֹאת כֹּל מִן* is lacking in *אֵל*, and is possibly gloss on following *וְאֲנִפִּי*; it is omitted by CORN.
- (22) *אֵל*, *אֲרֵנִי*, *אֵל*. 30 *אֵל*, *הִקְמָה וְנִתְתִּי*, *אֵל*, *אֵל*, fits the parallelism, though it may be omitted without serious loss. The text of *אֵל* in this verse shows some confusion. The construction of *נִתְתִּי*, without expressed object (*cf.* following *שִׁתְּלִי*), is to be noted. CORN. follows *אֵל*. GRÄTZ *וְנִטְעָתִי*.
- (23) CORN.'s emendation *פְּאָרָה* for *אֵל פְּרִי* is attractive, as the cedar is not properly a 35 fruit-bearing tree; but the text here appears to follow that of v. 8, where the nouns are the same, and the verbs change places, and *פְּרִי* may be used in the general sense of *product*; *אֵל καρπόν*. After *אֵל תַּחְתִּיו* CORN. inserts *הִיא*, as in 31, 6. GRÄTZ *הַשְּׂדֵה*. 40
- 18 (2) At beginning of the verse *אֵל* inserts *בֵּן אָדָם*, an expression easily inserted or omitted.
- אֵל* *ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ*; *cf.* 12, 22 where in this expression, in a similar connection, *אֵל* agrees with *אֵל*.
- (3) *אֵל*, *אֲרֵנִי*, *אֵל*. — *אֵל*, *לֶכֶם*, *אֵל*. 45 *אֵל* *λεγομένη*; *אֵל* *מוֹשֶׁל*. CORN. *מוֹשֶׁל*.
- (6) *אֵל*; read *עַל הַקָּדָם*, after 33, 25. Eating with the blood was a ceremonial crime, but not eating on the mountains; see W. ROBERTSON SMITH, *Religion of the Semites*², 343; *cf.* English Translation of *Leviticus*, p. 87, l. 10. *אֵל*, read *בְּגֵדָה* (Lev. 15, 20, CORNILL) or *טַחֲמַת הַגֵּדָה* (Ezek. 22, 10, SMEND); 50 *אֵל* *τυναίκα ἐν ἀφ᾽ἐρῶσ ὄσσαν*.
- (7) *אֵל*; read *חֹב* (CORN.), which accords better with the construction in vv. 12, 16; *חֹב*, moreover, is an Aramaic word, not found elsewhere in OT as noun (verb

- 16 expressed by AVS , and might be omitted; but, as the temporal sense of כמעט is here not appropriate, we may read זאת for קט , which brings out the contrast in the two clauses, as in $\text{חפוך היה הוביך אילתין}$. [An Assyrian word *qillu* 'a little' does not exist. In the Charter of Nebuchadnezzar I, col. i, l. 19 we must read *saxru*; see HILFPRECHT's edition of the text, Leipzig, 1883, p. 2, n. 3 and DELITZSCH's HWB 493. *Saxru* means perhaps *pit, well* (בור); cf. שחה, שיחה, שחה, *s* for *š* as in *xursaniš* &c. Cf. also *me šaxātu*, ASKT 114, 14 where *šaxātu* is perhaps plur. of שחה. The *n* of the verbal stem שחה is secondary (against DELITZSCH, *Prol.* 119); cf. Syr. ܠܚܫܘܬܐ &c., Assy. *bāru* 'to catch,' originally in a pit (באר). — P. H.]
- (48.50) אָרְנִי אֱל . — רָאִיתִי אֱל ; read רָאִיתִי אֱל ; I *vidisti*. 10
- (51) $\text{K}^{\text{e}}\text{thib}$ אהותך and עִשִׂיתִי ; read אהותך ($\text{Q}^{\text{e}}\text{r}^{\text{e}}$) and עִשִׂיתִי . 5
- (52) לֹאֲהִיתִךְ אֱל ; read plur. לאהותיך.
- אֱל 52^{b} (beginning with אֱל and ינם) omitted by CORN. as repetition of 52^{a} ; it seems to be repetition by the Prophet for emphasis. 15
- (53) אֱל ᾠστροπρεψ ; read ושבתִי . 15
- (54) אֱל $\text{ἔν τῷ παροργισαί με}$, possibly from הכעס, more probably corruption of παροργεῖν (ΑΣ). We might then read בנחמי (as GRÄTZ suggests), and this would suit the statement of v. 53, while אֱל is supported by the general context (vv. 51-53). 20
- (57) אֱל רְעִיתֶךְ ; read רְעִיתֶךְ , with CORN., after v. 36; רעת is interpretation. 20
- אֱל ἔτη ὀνειδος εἶ ; read עתה היית , as the connection demands.
- אֱל אָרַם ; read, with S , אָרַם , Edom, and not Syria, being Israel's enemy at this time. The following words $\text{וְגַל פְּבִיבוֹתֶיךָ}$ (S), are a gloss, here out of place. Before following בְּנֹת insert ו . 25
- (59) אָרְנִי אֱל . $\text{K}^{\text{e}}\text{thib}$ עִשִׂיתִי ; read $\text{Q}^{\text{e}}\text{r}^{\text{e}}$ עִשִׂיתִי . For the I CORN. substitutes בִּי , which he transfers from the beginning of the verse; this is unnecessary if the verb be taken in present time.
- (61) אֱל בְּקַחְתִּי S . The latter reading is regarded as probable by HITZ., and 30 adopted by CORN., GRÄTZ; but the reading of אֱל agrees well with the context. On the readings of A and Θ cf. FIELD's note.
- (63) אָרְנִי אֱל .
- 17 (3) אָרְנִי אֱל . 35
- (5) $\text{אֱל} + \text{קָה}$, S ; error of copyist, perhaps from preceding יָקָה . I *ut firmaret radicem*, and $\text{לְמַזְרַע נִצְבִּיָה}$ seem to be mere attempts to supply a probable sense, as is the *he placed it* of RV. No Hebrew word קָה is known.
- (6) אֱל פָּרָאוֹת ; read פָּאֲרוֹת (so GINSBURG); the connection calls for a synonym of בָּרִים ; see 31, 5.6.8. On the true reading of אֱל see notes of DE ROSSI, BÄR-DEL., and 40 GINSBURG.
- (7) אֱל אָהָר ; read אָהָר , with SSZ .
- אֱל עֲלִיו , read אֲלִיו , with ἔκ τῆς αὐτόν . — In וּלְיוֹתָיו make suff. fem.
- (8) אֱל אֵל ; write עַל , as in v. 5.
- (9) Before אֲמַר S inserts διὰ τοῦτο , and CORN. לְכֵן , a natural introduction more 45 easily inserted than omitted.
- אֱל אָרְנִי אֱל .
- אֱל תִּעֲלֶה ; insert the interrog. ה , probably fallen out by reason of the preceding ה (HITZIG).
- אֱל $\text{וּכְבֵשׁ כָּל טְרָפֵי צְמַחָה תִּכְבֵּשׁ}$. This expression, difficult as it stands, might be assimilated in form to the last clause of v. 10 by inserting תִּכְבֵּשׁ before וּכְבֵּשׁ ; but it is better, with CORN., SIEGFR., to omit the תִּכְבֵּשׁ here. 50
- אֱל $\text{וְלֹא בֹרַע גְּדוּלָה וּבְעַם רַב לְמַשָּׂאוֹת אוֹתָהּ מִשְׂרָשִׁיָה}$. The clause presents various

- 19 mars the elegiac rhythm, but gives an unsatisfactory thought, and does not accord with v. 10. *How was thy mother a lioness!* is impossible both in Hebrew and in English or German; $\text{I quare mater tua leona inter leones cubavit}$ is out of the question. Read **הָקָה** (cf. Cant. 2,9), which gives an opening like that of v. 10, and prefix **ל** to **לָבִיא**. This change (the verse-division being made at אריתה 5 restores the rhythm not unsatisfactorily; but rhythm and sense are improved by transposing **רַבְצָה** after **בַּפְּרִים** (so CORN.). BUDDÉ (ZAT 2, 11ff.) inserts a second **ר** in this place. G follows M , only giving ἐγενήθη for **רַבְצָה**.
- 4) M **וַיִּשְׁמְעוּ**; read, with HITZ., **וַיִּשְׁמְעוּ** raised a cry. The following **אֵלָיו** must then be changed to **עָלָיו**. 10
- 5) M **נִזְחָלָה**; G $\text{ἀπὸ δαδαὶ ἄπ' αὐτῆς}$; CORN. **נִזְחָלָה** acted unwisely. M is unsatisfactory, whether we render *waited* or *delayed*, but nothing better presents itself. Possibly we should read **נָחַלָה**, Nif. of **חָלָה** sick (cf. 34,4; Is. 17,11), or **נִחְלָה** he was removed (cf. Mic. 4,7), or **נִחָה** he was carried off.
- M **אָחַר**; read **אָחַר**, with G . 15
7. M **וַיִּרַע אֶלְמֵנָתָיו** is unintelligible. G $\text{καὶ ἐνέμετο (= ירע) τῷ θρόνῳ αὐτοῦ (מעון?)}$. S *he walked in his might*, free rendering after G . T *he destroyed his castles* (or, *palaces*). $\text{I didicit viduas facere}$. Ew. **וַיִּרַע אֶלְמֵנָתָיו**, to which HITZ.'s objection that **ירע** may be used of breaking vessels but not palaces (for which **נָתַן** is the word) seems to hold. HITZ.'s own emendation **וַיַּעַר אֶל אֶלְמֵנָתָיו** *he carried off his prey to his lair* is somewhat remote, and so that of CORN., who changes HITZ.'s 20 verb to **וַיִּרְבֵּעַ**, *he lay down in his lair*, referring to ψψ 104,22; 139,3 . MARTI (cited by SIEGFR.) reads **וַיִּרְבֵּעַ** and *he multiplied his widows* (suggested also by DAVIDSON), but the connection favors a reference to some physical destruction. GRÄTZ **וַיַּרְצֵן** (Is. 13,22, **וַיַּרְצֵן אֶלְמֵנָתָיו** or **וַיַּרְצֵן אֶלְמֵנָתָיו**; the same objection lies to **וַיַּרְצֵן** as 25 to **וַיַּרְצֵן** above. It is perhaps impossible to restore the text with certainty. The connection seems to require for **אֶלְמֵ** some parallel to **עַרְיָה**, and for the verb a sense akin to *destroy*, a parallel to **הַחְרִיב**; I suggest **וַיַּרְעוּ לְמֵנוֹתָיהֶם** and *he ravaged their dwellings* (cf. Jer. 31,28 where this verb occurs as synonym of various expressions of destruction). 30
- M **וַיַּרְעוּ לְמֵנוֹתָיהֶם** may appropriately be said of a lion, and CORN.'s emendation **וַיַּרְעוּ** seems unnecessary.
- 8) For M **וַיִּתְּנוּ**, which has no object expressed, CORN. writes **וַיִּתְּנוּ** beset, after S **וַיִּשְׁמְעוּ**, I concenerunt . As in the parallel and equivalent expression in v. 4, **וַיִּשְׁמְעוּ**, I **וַיִּשְׁמְעוּ**, the appropriate object of the verb (**קוֹל**, cf. Neh. 12,42 with Josh. 6,10) is 35 omitted, so here **קוֹל** is omitted; render *and the nations cried out against him*; cf. DAVIDSON. The Versions support M , of which S T give free renderings. GRÄTZ **וַיִּתְּנוּ**.
- 9) M **וַיִּתְּנֶהוּ בַּסִּנֵּר** must be placed after **וַיִּבְנֶהוּ** and **בַּחַיִּים** after **וַיִּבְנֶהוּ** as in v. 4; he is led to Babylon, and there kept in a cage. The words **וַיִּתְּנֶהוּ בַּסִּנֵּר** are clearly 40 a gloss (possibly after 17,20) on **וַיִּתְּנֶהוּ בַּסִּנֵּר** (CORN.). G $\text{καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν}$. [For M **וַיִּתְּנֶהוּ בַּסִּנֵּר** write **סִנֵּר** = Assy. *šigāru* 'cage'; see *Hebraica* 1, 226 (for Heb. **ס** = Assy. *š*, see note on 16,4. In the passages quoted by LEVY, *Neuhebr. Wörterb.* s. v. **סִנֵּר** we must read **סִנֵּר** = *ساجور collar of a dog* (contrast *Beitr. z. Assyrl.* 1, 372 below). The pronunciation **סִנֵּר** instead of **סִנֵּר** (cf. BROCKELI. 45 MANN s. v.) is, of course, derived from our passage. — For **וַיִּתְּנֶהוּ בַּחַיִּים** see notes on the English Translation of *Ezekiel*, p. 132, l. 53. — P. II.]
- M **וַיִּתְּנֶהוּ בַּחַיִּים**; write **עַל**. — The *קִינָה*-rhythm fails in 9^b.
- 10 VV. 10-14 form a second *קִינָה* with not very well defined elegiac rhythm.
- M **וַיִּבְרָךְ**; read **וַיִּבְרָךְ**, a word which is possibly contained in G $\text{ὡς ἄνθος ἐν βότῳ} = 50$ **וַיִּבְרָךְ**. EDW. CALMEI (cited, with disapproval, by HOUBIGANT) **וַיִּבְרָךְ**; CORN., SIEGFR. omit. Rashi, **וַיִּבְרָךְ**, *thou art like one whose mother was a vine*. (cf. BOLTCB in *Stud. u. Krit.* 1850, pp. 604 ff.)

- 18 in Dan. 1, 10), and the collocation חוב חבלתו is difficult. — HALÉVY, RÉJ, Vol. 24, p. 48, objects to the fem. form חבלה, and reads חבל השיב ישיב.
- (9) אמת אִם; read אמת, with אִם, as in v. 10. — אדני אִם, אִם.
- (10) אִם + ויעשה אה מאחד מאלה, apparently corrupted doublet of the following clause; the unintelligible אה is probably repetition out of אהר (DAVIDSON). אִם has for this and the following clause: καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύθη, which gives a good sense, and is adopted by CORN. and SIEGFR., but seems rather to be a paraphrase of the text of אִם (SMEND) with the form of which it is not easily brought into relation. The omission of the last clause of v. 10 gives tolerable clearness to the text. This clause possibly arose from a miswriting of the words (as emended in v. 11: ועשהכיאתמלהם, the אה having been afterwards added. The ποι. ἁμ. of אִם may represent העשות הטאות, and the rest may be a gloss after v. 14.
- (11) אִם + כי גם אִם; read אִם אִם, אִם ἀλλὰ καὶ. — אִם ההרים אִם; read על ההם, as in v. 6.
- (12) For BÄR's תועבות תועבות GINSBURG writes תועבות. 15
- (13) אִם + ויראה אִם; אִם φοβήθη, CORN. וירא, SIEGFR. וירא; the latter reading accords best with the context; cf. GINSBURG's note.
- BÄR קהן; GINSB. קהן.
- (14) אִם + הנהרים אִם; read הנהרים, as in v. 6.
- (15) אִם + ערים אִם; GINSBURG ערים. 20
- (16) אִם + מעני אִם; read עני, as in v. 8 and in אִם.
- (17) אִם + אה, unintelligible gloss, or accidental insertion of a copyist.
- (18) אִם + רשע אִם; insert article with Q^rè.
- (19) אִם + חטאתו אִם; read חטאתו Q^rè.
- (20) אִם + לו אִם. 25
- (21) אִם + אדני אִם. אִם. — אִם מדרכיו אִם. BÄR הלא; GINSB. הלא.
- (22) אִם + ויעשה והי אִם, insertion of Hebrew scribe, an interruption of the thought. אִם + צדקתו אִם; read צדקתו Q^rè.
- (23) אִם + עליהם אִם, אִם, which inserts עלי עלי after following ועשה; this reading is supported by v. 24, and is to be adopted. For עליהם GRÄTZ reads אה. 30
- (24) אִם + ויראה אִם, read וירא, as in v. 14; אִם, omitted by CORN. and SIEGFR. as scribal insertion from v. 14, appropriate there but not here. The contrast expressed in v. 14 is not found here, but the ascription of fear to the sinner is appropriate. The word may have dropped out of אִם by scribal accident.
- אִם + וישוב אִם; Q^rè וישב אִם; read וישב אִם. 35
- (25) אִם + יתכנו אִם; read plur. יתכנו, to agree with the plur. subject. אִם here has sing. subject and verb.
- (26) אִם + לכן אִם, אִם, perhaps lost by *homoteleuton* with preceding יתכן אִם.
- אִם + אדני אִם.
- (27) אִם + במ אִם; read בי, with אִם (HITZ.), as the connection requires; במ, moreover, is not an allowable complement to פשע; for the construction SIEGFR. compares Jer. 33, 8. 40
- (28) אִם + אדני אִם. אִם.
- (29) אִם + והשיבו והי אִם, אִם; a natural conclusion to the discourse, perhaps added by a scribe. 45
- 19 (1) אִם + אל אִם, scribal error for על.
- אִם + נשיאי אִם; read sing. נשיא, with אִם, and to agree with the sing. pron. in next verse; so EW., HITZ., CORN., DAVIDSON, ORELLI. [The plural in such cases, however, may be *amplificative*; see note on 29, 3; cf. פש 24, 2; 42, 7; 105, 15; 137, 1, &c. 50 and Notes on Isaiah. p. 109, l. 9 — P. H.]
- (2) The rhythm of the verse is in disorder, and the word מה, found in all the Versions, offers serious difficulties. The translation *What was thy mother?* not only

- 20 copyist's repetition of the following זָכוּתֵי (LAG., *Prov.*, v; GGN 1882, pp. 168 ff. = *Mith.* 1,91). CORN. במִּסְרֵי. On HITZ.'s emendation ברֵית מִסְרֵי *pan of purifying* see KLOST. (in STRACK-ZÜCKLER), KITTEL (in KAUTZSCH), BUDDÉ (in HAUPI), on 2 Sam. 13,9. To the reading במִּסְרֵי CORN. objects that מִ means not *tale, count (Zählung)* but only *number (Zahl)*, and that a synonym of שָׁבַט is here demanded. But in 1 Chr. 9,28 we have *they brought them in by tale* (בַּמֵּ), and both שָׁבַט and בִּרְוֵהוּ (v. 38) refer to a process of numbering.
- (38) אֱלֹהִים; ὁ δὲ οὐκ ἔστιν, = בִּי, not preferable to אֱלֹהִים. - יְבוֹא אֱלֹהִים; read plur. יְבוֹאוּ.
- (39) אֱלֹהִים; ἔξαρτε, = אָמְרוּ, or correction to avoid the apparent command to practice idolatry. HITZ., after 6, בעֲרֵוּ; CORN. הַעֲבִירוּ *put your idols away (pass your idols through the fire)*, SIEGFR. *burn your idols*; but עָרַע does not mean *burn*, and to *pass idols through fire* (i. e. offer them up) would be an unexampled procedure (according to CORN. it is suggested by vv. 26,31). אֱלֹהִים is favored by the antithesis וְאַחֵר = *but afterwards*, not *and then*.
- אֱלֹהִים אֵינְכֶם שִׁמְעִים; ὁ εἶπεν ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰσακουετέ, so as to agree with preceding clause; HITZ., CORN., אֵם אֵשׁ. אֱלֹהִים ironically bids them serve idols now, declaring that hereafter they shall serve JHVH alone; 6 seriously commands the destruction of idols. The harder reading seems preferable. As to the possibility (denied by HITZ.) of participle instead of imperf. in future negative conditional clause, cf. EW. § 335^b; GES.-KAUTZSCH²⁶, § 159, v.
- (40) אֱלֹהִים + בָּאָרֶץ, אֱלֹהִים; omit, with CORN., as apparently dittography out of אֶרֶץ, and here dragging and superfluous. GRÄTZ omits the בּ of בָּבֵל.
- (43) אֱלֹהִים and אֵשׁ עֲשִׂיתֶם, אֱלֹהִים, scribal plus or minus.
- (44) אֱלֹהִים; ὁ ἔπασεν τὸ ὄνομα μου μὴ βεβηλωθῆ, the last word being insertion after vv. 9.14.22. — אֱלֹהִים בֵּית יִשְׂרָאֵל and אֶרֶץ, אֱלֹהִים.
- 21 (1) 6 (followed by S³, ARV) improperly includes אֱלֹהִים 21, 1-5 in c. 20.
- (2) אֱלֹהִים (twice); write עַל.
- אֱלֹהִים; write נִנְבָה, or בִּנְנָב. 6 writes Θαυμαυ, Δαρυων, Ναρεβ for אֱלֹהִים נִנְבָה, דָּרוֹם, קָרוֹם.
- (7) Before בֶּן אָדָם 6 inserts הַנְּבִיאִים. — אֱלֹהִים; write עַל (twice).
- אֱלֹהִים; τὰ ἄγρια αὐτῶν; write מִקְרָשִׁיק; for the plural, cf. 7,24.
- (8.9) אֱלֹהִים and אֵל; write עַלִּיק and עַל.
- (9) אֱלֹהִים; write צַפּוֹנָה; 6 ἕως βορρᾶ.
- (12) אֱלֹהִים; write עַל.
- (14) אֱלֹהִים (BÄR and GINSBURG) אֶרֶץ, with edd. Brix., Ven. 1518, 1521, Complut., *al.*; see DE ROSSI. The reading יהוה seems preferable because Ezekiel nowhere else has יהוה alone in his own utterances; see 18,25,29; 33,17,20, and cf. CORNILL *Proleg.*, p. 173.
- (15) אֱלֹהִים; הִיאֵה לָהּ; read, with CORN., הִיאֵה. SMEND, SIEGFR., GRÄTZ, הִיאֵה (ὁ ἔπασεν γέννη), which is graphically simpler, but does not so well suit in the (apparently) identical expression in v. 33. *Ἰ ut splendeat*, *Ἰ ἡ δόξα*; are free renderings of אֱלֹהִים; *Ἰ* gives a loose paraphrase.
- אֱלֹהִים + עַל עַל מִסְרֵי בְנֵי מִסְרֵי. For these words, which are unintelligible, no satisfactory emendation has been proposed, and they are better omitted. There is possibly an allusion to 19,10-14; cf. note on v. 18 below. See SMEND, CORN., 45 DAVIDSON, SIEGFR., GRÄTZ, BERTHOLET. [Cf. FRIEDRICH DELITZSCH in *Zeitschrift für Keilschriftforschung*, vol. 2, p. 390; ZA 1,51, *Proleg.* 135,1; WB 333; HWB 47^b; C. LEVIAS, *A Grammar of the Aramaic Idiom contained in the Babylonian Talmud*, Cincinnati, 1896, § 185 = *Hebraica* 13,78. P. II.]
- (16) אֱלֹהִים; וַיִּתֵּן; GRÄTZ, 1 pers. sing. אֱלֹהִים; לְמִסְרֵיהֶם; write לְמִסְרֵיהֶם, from the parallelism וַיִּתֵּן. The error was probably caused by the preceding מִסְרֵיהֶם. CORN. omits it and the two preceding words.
- אֱלֹהִים + אֶרֶץ, a gloss which interrupts the connection.

- 19 (11). Instead of מטה and שבטי of אִל write sing., with ש, and as in v. 14; and make the predicates sing. here and in v. 12, and, in accordance with these changes, omit plur. ending in משלים. [The plural forms, מטה and שבטי, however, may again be *amplificative*; see above, p. 70, l. 50. — P. H.]
For אִל עבותים (so CORNILL) read עבות clouds. 5
- (14). אִל ותצא אש ממטה ברהק פריה אכלה. The connection of v. 14 with preceding context is not clear: the vine is cast down, the branch is burned (v. 12), the vine is transplanted (v. 13); whence, then, the fire of v. 14? If the verse be retained as a concluding resumptive statement, then, since the purpose seems to be to say that the destruction of the nation comes from the royal house, and since the 10
אכלה is inapposite, it is better to omit פריה, with ש, take בר as object of אכלה, and (with CORN.) insert article before מטה.
Instead of למשול write משל as in emended text of v. 11.
- 20 (1). אִל וישראל א; οίκου Ισραηλ, and so CORN.; see note on 14, 3. 15
(3). אִל אלהים; write אליהם. — אִל ארני, ש twice.
(5). אִל ארני, ש. — וישראל א; τὸν οἶκον Ισραηλ.
אִל ואשא ידי להם and the following אִל יודע בית יעקב are regarded by CORN. as glosses; HITZ. thinks the second an insertion that interrupts the connection. They are found in ש (the first, however, as אודע ἐγχαρισθην), and may be only 20
redundancies of style.
(6). אִל ותרת א; ἠδοίμασα; שׁ יהבת; 3 providentem; write נתתי, as in v. 15. תור is used only of reconnoitering or spying out (Deut. 1, 33).
Before נתתי insert ארץ, with ש.
(7). אִל אלהים; write אליהם. 25
(9). אִל ואעש; CORN. (after ש) not so well; ואחוס. The general term עשה is here needed. — אִל תחל; point as infinitive.
(10). אִל להוציאם מארץ מצרים א, ש, from similarity to preceding להוציאם מארץ מצרים. CORN. retains the former, and omits the latter as marring the parallelism and here inappropriate. It is a redundancy which appears to belong to the style of the 30
chapter.
(13). אִל אותם; GINSBURG אותם.
(14). אִל ואעשה; CORN. ואחוסה. — אִל תחל; point as infinitive, as in v. 9.
(15). After נתתי the sense requires the insertion of להם, as in ש.
Before נתתי insert ארץ, with ש; cf. v. 6. 35
(21). Before הקנים ש inserts και = גם. — אִל אותם; GINSBURG אותם.
(22). אִל והשבותי את ידי א, ש, perhaps scribal insertion.
אִל ואעש; CORN. ואחוס, as in v. 9. — Point תחל.
(26). אִל למען אשר ידעו אשר אני יהוה א, ש, omission or insertion of scribes.
(27). אִל ארני א, ש. — אִל עור ואת אִל; ש, not so well, ἕως τούτου = עד ואת. 40
(28). אִל ויתגו שם כעס קרקנם א, ש, scribal plus or minus. — אִל עבת; GINSB. עבת.
(29). V. 29 of אִל ואמר אליהם מה הקמה אשר אתם הקאים שם ויקרא שמה קמה עד היום הזה, is an ancient insertion, also found in ש, an etymological gloss, improbable for Ezekiel, who nowhere else gives an etymology; cf. FIELD's note; LAG., *Mitth.* 1, 213.
(30). אִל ארני א, ש. 45
The interrog. ה before בדרך is omitted by CORN. (against ש) as inappropriate and probably repetition of preceding ה. The interrogative form is, however, natural and vigorous.
(31). אִל ובשאת א; ש και ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς, = ובראשית, which CORN. adopts, but the parallelism (בהעביר) favors אִל. 50
אִל לכל; read בכל, with ש. — After היום עד insert היה, with ש. — אִל ארני א, ש.
33-36 אִל ארני in both verses, א, ש.
37. אִל במקפת הקרית א; ש ἐν ἀρπυμῶν. Read במקפת, with Ew., SMEND. The הברית is

- 21 The second יען הוֹרַבְּכֶם (found in Θ) is omitted by CORN. as tautologous, scribal repetition; it is better taken as rhetorical repetition.
- For \mathbb{A} , cf. 29,7.
- (30) \mathbb{A} חָלַל רָשָׁע; HITZ., SIEGER. (in SIEGER-STADT) חָרַשׁ רָשָׁע *overmastered* (degraded) *by wickedness*; SIEGER. (in KAUTZSCH) omits חָרַשׁ. Better *profaned, wicked* (cf. v. 34, and Ψ 75,5'). 5
- (31) \mathbb{A} אֲדַנִּי, \wedge Θ .
 \mathbb{A} וְאֵת לֹא וְאֵת; Θ οὐ τοιαύτη ἔσται. Write וְאֵת לֹא וְאֵת, *these are no more*, after reading in next verse. The same expression in the next verse CORN. emends to 10
 וְאֵת לֹא וְאֵת, after Θ οὐαὶ αὐτῆς τοιαύτη ἔσται. The meaning of the passage seems to be, however, that the crown shall vanish till the future king comes.
- (33) \mathbb{A} אֲדַנִּי, \wedge Θ . — \mathbb{A} אֵל (twice); write עַל.
 \mathbb{A} לְהַבִּיל, which affords no sense, must be changed to הַהִיל, and transposed so as to stand before בָּרַק, as in v. 15. 15
- (34) \mathbb{A} אֲוֹתָךְ; read, with HITZ., CORN., אֲוֹתָהּ, the reference being to the sword.
 For following אֵל read עַל.
 \mathbb{A} חֲלִילִים; read חֲלִילִים (see v. 30).
- (36) \mathbb{A} בָּאֵשׁ; GRÄTZ.
- (37) \mathbb{A} תְּהִיָּה; read תְּהִי, the predicates elsewhere in the paragraph being feminine. 20
- 22 (2) \mathbb{A} הַתְּשַׁפֵּט (second occurrence), \wedge Θ , probably repetition for emphasis.
- (3) Before עֵד Θ inserts ω , as in 24,6.
 \mathbb{A} עֲלֶיךָ; $\mathfrak{S}\mathfrak{C}$ בתוכה, after preceding clause.
 At end of v. 3 CORN. inserts לְקָרֵב יָמָה *that her day may draw near*, to bring out 25
 the parallelism with the next verse. GRÄTZ transposes עֲתָה לְבֹאָהּ to end of verse.
 \mathbb{A} yields a good sense.
- (4) \mathbb{A} וְתִקְרִיבֵי יָמֶיךָ וְתִבּוֹא עַד שְׁנוֹתֶיךָ; Θ καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου καὶ ἤγγατες καιρὸν ἐτῶν σου; \mathfrak{I} agrees with Θ ; \mathfrak{S} *thy days are near, and the time of thy years is at hand*; \mathfrak{C} *the day of thy destruction is near, and the time of thy disgrace is at 30
 hand*. The Oriental Jews also read עַתָּה instead of עֵד (and so 2 MSS of DE ROSSI). The verbs should be either both Qal or both Hif.; the latter form is favored by v. 3 and the whole connection: Jerusalem has so acted as to bring on its punishment. In the first clause we must read sing. *day* (it is the day of judgment that is meant, cf. v. 3) and in the second clause we then expect *time*. 35
 \mathbb{A} שְׁנוֹתֶיךָ must be omitted (with CORN.) as gloss, and עֲתָךְ written as parallel to יוֹמֶיךָ. GRÄTZ inserts קֶץ after עֵד. \mathbb{A} yields no sense. By error of eye GINSBURG, instead of וּבְנִלְוֶיךָ, has עֵד שְׁנוֹתֶיךָ, which stands immediately beneath on the page [evidently misunderstanding of a correction in final revise. — P. II].
- (5) \mathbb{A} הַשֵּׁם; GRÄTZ הַשֵּׁם. 40
- (7) \mathbb{A} עָשׂוּ בַעֲשָׂק; cf. \mathbb{A} and Θ in vv. 12,29; 18,18.
- (8) This verse (found in $\Theta\mathfrak{I}\mathfrak{S}\mathfrak{C}$) is omitted by CORN. as the insertion of a ritualistic editor; but Ezekiel in this section freely mingles ritual and moral offenses. Θ has the verbs in 3 plur., and this is perhaps the true reading; the direct address to the city is found also in \mathbb{A} v. 12, where Θ again has 3 pers. 45
- (9,12) \mathbb{A} אֵל הַקְּרִים; write הַקְּרִים, as in 18,6. — \mathbb{A} אֲדַנִּי, \wedge Θ .
- (13) \mathbb{A} אֵל, for עַל. — \mathbb{A} רָמַדְךָ; write רָמַדְךָ, the following verb הִוֵּה calling for the plural.
- (14) \mathbb{A} לַיָּמִים; read בַּיָּמִים, with Θ ἐν.
- (16) \mathbb{A} וְנִחַלְתִּי; point as 1 p. (so Θ): וְנִחַלְתִּי *and I will be profaned* (SMEND, DAVIDSON); for the idea, cf. 13,19; 20,9; 36,20, and v. 26 below. The form in \mathbb{A} is perhaps 50
 meant to get rid of the mention of the profanation of JHVH; \mathfrak{C} אֵתְּקַדֵּשׁ. Instead of \mathfrak{I} CORN. writes אֲשֶׁר, and changes following בְּךָ to בָּהּ, with the sense *whereby I have been profaned*, which does not agree with the time of v. 15. SIEGER.

21 (17) אל for על.

(18) אל ומה אם גם שבט מאסת לא יהיה אל, connected with the omitted clause of v. 15, and equally unintelligible. Cf. the שבט מושל of 19, 14.

(19) אל ותקבל חרב שלישה אל. The text is meaningless, but stands in all the Versions. A natural emendation would be: ואמרת חרב נכשלים, but it is graphically not easy. CORN., והשכל חרב שלישים let the sword of heroes bereave, simple and ingenious, but not natural; שלישים means not heroes but officers 'here not appropriate', and the sword in the text is described by its relation to the slain, not to the slayers. HILZ., ותבף להרב שלישה אל curve (the hand) for a third sword. PETERS, וחבף להרב (omitting שלישה אל as gloss), taking the verb in the sense not elsewhere found to seize with the hand. These are both graphically attractive; but, according to the context, the sword cannot be in the Prophet's hand.

אל המתהרת; ἡ ἐκστήσεις (so JSC); GRÄTZ המתהרת.

אל חרב הלל הגדול; read חרב הללים הגדולה, in accordance with preceding clause.

(20) אל המקשלים; ἡ οἱ ἀσθενοῦντες; read המקשלים, parallel to הללים.

אל נתתי אבקה; read, with ἡ, נתנו לטבחה. On an Assyrian אבה as synonym of טבה see FRIED. DELITZSCH in Zeitschrift für Keilschriftforschung, 2, 395; [cf. Heb. Langu. 29; Prol. 75; AW 27. The Assyr. stem אבה = טבה, however, does not exist. DELITZSCH does not give it in his HWB, p. 5^b, and *ibid.* p. 299^a he admits that the synonym of magīqu 'rack' II R 23,9 a.b is naḫavvu, not nabḫavvu = 20 naḫavu, מאבה (see Beitr. z. Assyr. 1, 176 s. v. naḫavu, and cf. ZDMG 40, 729 below). Instead of abīxvu 'torture' Prol. 75, 3; AW 27 cf. ZIMMERN, Busspsalmen, 93 DELITZSCH reads now apuxvu (see HWB, 112). — P. 11.]

אל אף; read אף. ἡ εἰ. CORN., חרה sharp, with ἱ acuti.

The doubtful ἀπαξ λεγ. מעטה is better written מרטה, as in vv. 14, 15, with EW., 25 SMEND, CORN., GRÄTZ.

(21) אל gives four terms, of which two are right and left, for the directions of the sword. It seems better, with BÖTTCHER, to get the other two directions by changing אל התאחרי to התאחרי, and הקרימי to הקרימי. CORN. retains התאחרי, deriving it from חדר (ἡ δῶνον), and, with ἡ, omits השימי as miswriting of השמולי, 30 which the scribe forgot to cancel. ἡ gives only the two directions right and left.

אל פיפיותך; § 1 pers. suff.; GRÄTZ.

(22) After תקמי CORN. inserts במ, to complete the expression.

For אל אל write על, as in vv. 17, 19.

24 אל אחר; write אחת.

אל ברא after ויד, ἡ, scribal repetition of following אל ברא (SMEND).

אל ברא after עיר, ἡ ἐπ' ἀρχῆς; write בראש.

After following ודרך insert עיר, to make the phrase complete, at the head of the road to each city (cf. SMEND).

25 אל בירושלם בתוכה; ἡ καὶ ἐπὶ ἱερουσαλημ ἐν μέσῳ αὐτῆς; write בירושלם בתוכה.

26 אל על; so ἡ.

27 אל לשנים קרים; here out of place, copyist's repetition of same phrase in this verse below. [For קרים, see above, p. 47, l. 46.] CORNILL, שרים, to appoint captains.

אל ברצה, in slaughter (crushing), here inappropriate; ἡ ἐν βοῆ. Write בצרה Houbigant cited by Rosinmüller, a noun which may probably be assumed from the verb יציה shout, Is. 42, 13 (though this verb is apparently not in ἡ and Zeph. 1, 14, ἡ ὁσληρά (SMEND). CORN. holding this noun to be doubtful, writes ברצה. [Cf. Assyr. širvu 'shout,' af. šucruvu 'to shout.]]

(28) אל בעניהם; unnecessary alongside להם.

אל שבועי שבועות להם; unintelligible (perhaps on קסום). ἡ. AO, EW., they think they have weeks upon weeks שבועות.

(29) אל ארני.

אל הזוכרים; point as חזרתי il הזוכרים (twice). הזוכרים is scribal, incorrect form.

- 23 is possible, but so general an expression is here not unnatural. It is better to point שָׂפָטִים as elsewhere in the Book.
- (12) על אל; read אל. קרבים; read רבים, as in v. 5; [contrast above, p. 76, l. 48].
- (13) אל; read אל. — For 13^a CORN. proposes ויבוא אליה ויטמאה. The first pers. 5 is appropriate here, JHVH speaking as an observer. 6 follows אל.
- (14) אל; read אל. — K^cthib בשמים; read Q^rê בשמים.
- (15) אל; point תגרי, from the connection, and with the Versions. For the various Greek renderings of אל טרוח טבילים, and origin of the corrupt reading of 6 παραβατῶν, see HOLMES-PARSONS. 10
- (16) K^cthib תענב; read Q^rê תענבה; see EW. 191^c, OLSH. 228^b, GES-KAUTZSCH²⁹ § 48, d, KÖNIG, 1,645.
- (17) אל; דרים; GEIGER (*Urschrift*, 398), not so well, דרים. ותקע; read ותשבע, after a suggestion of CORNILL's; *was sated* fits the connection much better than *was defiled*; cf. 16, 28. 29. 15
- (18) אל; ותקע נפשה מהם is regarded by GRÄTZ as ditography. ותגל תונותיה ותגל את ערותה אל, omitted by CORNILL (against 6) as carelessly written, as containing a doublet, and as interrupting the sense. It may be equally well understood as fulness of expression.
- (19) In vv. 19, 20 6 has the verbs 2 sing. fem. On תענבה (v. 20) see note on v. 16. 20
- (20) אל; זרמת; GRÄTZ זמורת as = *memb. zir.*, with 6 αἰδοῖα, but this seems to be the sense of בשר.
- (21) אל; למען and ממערים; read במערים, with 6, and למעך, after אל, v. 3. HIFZ., SM. 'מ בעשותם' when they, the Egyptians, &c. CORN. בעשות מצרים בחולך, taking דר as a softened expression for 'בת', and מצרים as agent, and so this last term is taken 25 by REUSS, DAV., SIEGER; but in v. 3 'מ' is name of place. Point בעשות, as in v. 3. Cf. GEIGER, *Urschr.* 397. GRÄTZ בעשות.
- (22) אל; ארגי 6.
- (23) GRÄTZ deletes וכל, comparing v. 15; it may be sufficient to cancel the ו. אל; קרואים; read רבים; see above, p. 76, l. 43. 30
WINCKLER (*AT Untersuch.* 178^b) omits כל בני אשר on the ground that *Pegod, Šūa* and *Qḏa* did not belong to Assyria. To avoid this difficulty insert ו before כל. [In his *Altorient. Forsch.*, second series, 2, 254 (1899) WINCKLER proposes to read שות = Assyri. *Sutū* instead of שוע, and קר instead of קר *the Babylonians, all the Chaldeans, Pekod, the Suteans and Kir*, with the gloss *all Assyrians*; cf. 35 Arrian iii, 8, 5 and Crit. Notes on Isaiah, p. 197, l. 37. — P. II.]
- (24) העץ, a ἄπ. λεγ., not understood by the Versions. 6 ἄπὸ βοβῶν, = מצפץ, as in 26, 7, adopted by CORN., GRÄTZ; but the geographical notice, appropriate in the historical statement of c. 26 (whence it was perhaps inserted by a Greek scribe), is not so natural here. 6 ממני וינא ע with arms, followed by 40 RV, but the weapons are mentioned farther on in the verse. For later Jewish renderings, see Rashi, ed. BREITHAUFF. The connection favors the sense *multitude*, and it is better either so to understand העץ, or, with BÖTTCHER, SMEND (who refer to 26, 10), to read העץ (cf. HIFZ.). FRIEDR. DELITZSCH (in BÄR) finds the stem in Assyr. *eqinšī* (Flood-tablet 1, 43), which he takes as = 45 *heap together, collect*. The stem of *eqinšī*, however, is צאץ = *طعن*, Aram. טען (see Gen. 45, 17, E. *lude*; cf. ZIMMERN, *Busspsalmen* 98, 2; FRIEDR. DELITZSCH, *Prolegomena* 176; JENSEN, *Kosmol.* 413, 77; and especially BELSER in *Beitr. zur Assyriol.* 2, 142. In his HWB 556^a DELITZSCH takes the stem צאץ *to lade* to be identical with צאץ *to fill*; cf. MEISSNER, *Supplement*, p. 80^a. — P. II.] In the 50 uncertainty as to the meaning and existence of העץ it may be allowed to remain in the text taken as = *multitude*, and the preposition ב should be inserted before it. It is omitted by REUSS and SIEGFRIED.

- 22 retains **א**, only omitting בך; but the nation is never the object of חלל elsewhere in Ezekiel. Σ, κατατραύσω σε; **ΑΘ** (in St. Jerome) *contaminabo te*. EW, GRÄTZ ונחמתיו.
- (18) כִּתִּיב כִּי; write קִרְיָהּ. — בָּרִים בָּרִים; GINSEBURG מִיָּנִים. **א** בתוך כִּי בָרִים בָּרִים; חֵי; **Θ** ἐν μέσῳ ἀρτυρίου ἀναμετρημένος ἐστί, after which CORN. omits בָּרִים, which, however, is supported by v. 20. He also omits בָּרִים. **א** חֵי; GRÄTZ הֵם.
- (19) אֲרֵנִי. **Θ**.
- (20) Before קָבֹצָה the particle ב is required by following בָּן. **א** וּבְנֵי אֶתְנָם; **Θ** συνῆλθον, = בְּנֵי אֶתְנָם, which CORN. adopts, and, with **Θ**, omits וּבְנֵי אֶתְנָם 10 at the beginning of v. 21. **Θ** is simpler, **א** more vivid.
- (24) **א** מְטָרָה; **Θ** βροχούμενη; read Pual perf. of מָטַר, מָטַרָה (HITZ., CORN.), or better, with SMEND, ORELLI, part. מְטָרָה. The following נִשְׁמָה may be pointed, against Masorah, as Pual perf.
- (25) **א** קָשָׁר בְּיָדָי; read אֲשֶׁר נִשְׁמָה, with **Θ** ἡς οἱ ἀφηγούμενοι, as the connection requires. 15
- (26) Omit article in **א** הַטָּמֵא.
- (27) **א** לֹאֲבָר נְשׂוֹת; **Θ** ἄβρα, ἄ, omitted by CORN., hardly a gloss. CORN. transposes v. 28, 29, on the ground that the *people* (v. 29) should be contrasted with the *princes* (27), and that the *man* of v. 30 stands naturally in connection with the *prophets* 20 (28). The order of **א**, however, *princes, prophets, people*, is also a natural one.
- (28) **א** אֲרֵנִי. **Θ**.
- (29) **א** עֲשָׂה (second occurrence); read עָשָׂה, after **Θ** οὐκ ἀναστρεφόμενοι μετὰ κρίματος. The combination of עֲשָׂה with בְּלֹא מַעֲשֶׂה is inapposite.
- 25
- 23 (2) **א** קָוִי is placed by **Θ** after נְשִׂים; but this is hardly ground for changing the order of **א**.
- (3) **א** + וְנִי, ἄ, **Θ**, scribal insertion which breaks the connection.
- א** דְּרֵי, ἄ, **Θ**, omitted by CORN.; cf. GEIGER, *Urschrift*, 397. The omission of **Θ** may be free translation, while the insertion of דְּרֵי in **א** is not easily accounted for. We should rather expect its omission as *vox inhonesta*. 30
- (4) **א** + וְשִׁמְוֹת שְׂמֹנֶת אֶקְלָה וּרְשָׁלָם אֶקְלָבָה, evidently an explanatory gloss, though found in all the Versions so HAUPT.
- 5) **א** אֶל for עַל; see preceding clause.
- א** קְרוּבִים, an ancient miswriting (found in all the Versions), not appropriate for 35 the Assyrians. EW, *warlike*, from Aram. קָרַב *war*, but this is highly improbable for Ezekiel, even if there were such an adj.; SMEND *warriors*; HITZ., *red* (= *to turn red*, used of ripening dates) explained by following *clothed in purple*; CORN. קְרוּבִים, as in v. 23, in sense of *famous* (cf. Num. 1, 16; 26, 9), but this sense is not proved; REUSS, SIEGER., STADE regard the word as probably 40 unrecognizable corruption. Read קְרוּבִים (Jer. 39, 13), which suits the connection, is an Assyrian title, and is graphically not hard. The q, having got into v. 5 (perhaps from preceding ר) would be repeated in vv. 12, 23.
- [In Jer. 21, 4 **א** has מִקְרָבִים for **א** אֶת כְּלֵי הַמִּלְחָמָה; *qarābu, naqrabu, qitrubu* 'battle, war' are also found in Assyrian, but the common Assyrian word for 45 *warrior* is *qurādu*, which is also used as an epithet *qurādu Bel, &c.*; cf. SCHRADER, KAT² 516 below. קְרוּבִים [also קְרוּבִים, v. 23] may be a corruption of קְרוּבִים = Assyr. *qurādu* 'warriors' or 'the warlike' (DELITZSCH, *Handwörterbuch*, p. 596^b). Assyr. has no article; therefore קְרוּבִים, not הקְרוּבִים; *qurādu* may have been looked upon as a part of the proper name. — P. H.] 50
- (8) **א** דְּרֵי, ἄ, **Θ**; see v. 3.
- (10) **א** וְשִׁמְוֹת עֲשָׂה בָהּ, omitted by CORN. as marring the parallelism, and on account of the divergencies of the Versions; he holds it to be a gloss after 16, 41. This

- 23 [For vv. 40-44 cf. PAUL RUBEN'S *Crit. Remarks*, p. 22. — P. H.]
- (45) In אֹתָהֶם make the suffix fem., הֵן (cf. DIEHL *Pron. pers. suff.*, Giessen, 1895).
- (46) אֵלָּהֶם; read עֲלֵיהֶן [see, however, note on Jud. 19, 24. — P. H.]
- (47) אֵלָּהֶם; read inf. abs. רָנְנִים, in accordance with preceding and following constructions, and with אֵלָּהֶם.
- אֵלָּהֶם + קָהֵל, found in all Versions; omit, with CORN., as inappropriate after the change of the preceding verb; perhaps scribal repetition from preceding verse. Make the suff. in אֵלָּהֶם and בְּנֵיהֶם feminine [cf. above, l. 3].
- (49) אֵלָּהֶם; וְנִתְּנוּ; S 1 pers. sing. — אֵלָּהֶם, אֵלָּהֶם.
- 24 (2) אֵלָּהֶם + אֵת עֵצֵם הַיּוֹם, copyist's insertion from the end of the verse, here out of place. — אֵלָּהֶם, error for עַל.
- (3) אֵלָּהֶם; אֵלָּהֶם; אֵלָּהֶם; אֵלָּהֶם. — אֵלָּהֶם; אֵלָּהֶם. The second אֵלָּהֶם of אֵלָּהֶם, אֵלָּהֶם, may be accidental repetition, or it may be for emphasis.
- (5) אֵלָּהֶם; מִבְּחָר; מִבְּחָר; מִבְּחָר. אֵלָּהֶם, an old miswriting for הַעֲצִים (BÖTTCHER, EWALD). אֵלָּהֶם, error induced by preceding רָתַח; read נִתְּחִיהָ *pieces*, v. 4 (SMEND; cf. HILZ).
- (6) אֵלָּהֶם, אֵלָּהֶם. V. 6^b of אֵלָּהֶם, beginning with לְנִתְּחִיהָ, is better, with CORN., transposed to follow v. 10, where it agrees with the *empty* of v. 11, while in 6^a there is no mention of *pieces*. With this omission the connection between the *rust* of 6^a and the *blood* of 7 becomes clear.
- (7) אֵלָּהֶם has no connection with Assyr. *cuḥū*; *cuḥū* means *marsh, fen-land* or an *artificial island* in the midst of a lake. — P. 11.]
- אֵלָּהֶם, שְׂמַתְהוּ, שְׂמַתְהוּ; אֵלָּהֶם 1 pers. sing., as in v. 8, but the retaliatory tone of v. 8 is thus lost.
- (9) אֵלָּהֶם, אֵלָּהֶם. אֵלָּהֶם, אֵלָּהֶם, is possibly insertion from v. 6^a; but, though an interruption of the description, it stands not inappropriately at the beginning of this fresh address.
- (10) אֵלָּהֶם + הַרְקָה הַמְרֻקָּה (in all Versions) *brew the broth*; so Σ 3 (probably also ΑΘ) and Rashi; אֵלָּהֶם ἑλκυσθησὶ τὸ ζῶον, perhaps for ἐψηθησὶ τ. (so S); C *order the troops*; see HILZ., SM., CORN.; SIEGER. omits it as uncertain in meaning. According to Rashi the meaning of the stem, both here and in Ex. 30, 25, 33 (*the anointing oil*), is *to make a mixture*.
- אֵלָּהֶם + הַרְקָה הַמְרֻקָּה, אֵלָּהֶם, is best omitted as scribal insertion, on account of the strangeness of the expression; the bones are *not* burned but boiled; see v. 5. Here insert v. 6^b of אֵלָּהֶם, אֵלָּהֶם, אֵלָּהֶם; see above, note on (6), l. 21.
- (11) אֵלָּהֶם. וְנִתְּחִיהָ בְּחֹבֶה טְמֵאָה הַתָּם הַלְּאֵתָהּ. CORN. takes exception to this clause as ill-written and meaningless; but is not this mention of the purpose to remove the impurity presupposed by the interpretation given in v. 13? טְמֵאָה in our verse might be considered interpretation of הַלְּאֵתָהּ (though it should then stand second instead of first, but the two may naturally be mentioned).
- (12) אֵלָּהֶם + הַלְּאֵתָהּ, אֵלָּהֶם, corrupt repetition of the preceding words, and here meaningless. The sense *she has wearied herself or me with toil*, if it could be got from the words, is here out of place. Before the next following clause CORNELL inserts בִּי, omitting ו.
- (12.13) אֵלָּהֶם + אֵלָּהֶם: הַלְּאֵתָהּ, meaningless. הִי is scribal repetition of the same word standing just before, בִּי is repetition from מִי below, and וְנִתְּחִיהָ is explanatory gloss. The words break the connection between vv. 12 and 13.

- 23 **א** קובע **ש** φουλακῆν; CORN. (but not after **ש**) ברִים, which suits the connection; but **א** also yields a good sense.
- (25,26) **א**, v. 25^b, beginning with הַמָּה, and v. 26 are omitted by CORN. as interpolation, the passage has somewhat the appearance of an explanation, but is in place. It is given in all the Versions. 5
- (28) **א** שְׁנֹאת; Ew., holding this to be not in keeping with the connection, וְנֹאת or וְנִית; CORN. omits it. It is a bit of realism; cf. 16, 37.
- (29) **א** וְנִית; omit ו, and delete סִיף פִּסְקָא of v. 29 with **ש**, taking וְנִית as subject of following עֵשָׂה.
- (30) **א** עֵשָׂה may be retained as perf. or inf. abs., or we may write plur. עֵשָׂי. 10
For **א** עַל אֲשֶׁר **ש** has καί.
- (32) **א** אֲדַנִּי **ש**.
ש gives vv. 32, 33 in shorter form than **א**, omitting תְּהִיָּה לְעַחֵק וּלְלַעַנִּי (32) and וְשִׁמְמָה and שְׁמֵרֹן (33). The plus of **א** may be scribal insertion, especially the interjected phrase in v. 32 (explanatory gloss), but this is not clearly the case. 15
SIEG. brackets as glosses the words addressed to Jerusalem in both verses (תְּהִיָּה &c. in v. 32, and the first three words in v. 33), thus gaining a simple and clear sentence. CORN. omits תְּהִיָּה לְעַחֵק וּלְלַעַנִּי, with **ש**, in v. 32, and reads תְּמַלֵּא in v. 33. GRÄTZ places הַחֵבֶל וּמִרְבֵּבָה לְהַכִּיל next after הַהִרְחִבָה. The text of **א**, with its interjected exclamations, may be retained, except that שְׁמֵרֹן **ש**, should probably 20
be omitted as gloss; cf. above, note on 4^b (50 HAUPT).
- (34) **א** + וְנֹאת הַרְשִׁיקָה תְּנַרְמִי **ש**; **ש** καὶ τὰς νεοτηνίας αὐτῆς ἀποστρέψουσ, = וְנֹאת הַרְשִׁיקָה and a doubtful verb (HITZ. suggests נָמַר). **ש**, followed in part by GRÄTZ, has the improbable reading *thou shalt shave thy hair*. **א** must be rendered *its shreds thou shalt crush* (Num. 24, 8), an inappropriate conception. For **א** הַ HITZ., 25
would read שְׁמֵרִיקָה *its dregs*, and CORN., accepting this, proposes שְׁתִּנְמָא *drain its dregs*, an attractive conjecture but for the rare verb נָמַר. DE WETTE, REUSS *lick* for נָ. The expression is better omitted, with SIEG.
- 34, 35) **א** וְשִׁרְיָךְ הִנְתַּקִּי **ש**, though hard, may be retained.
- (38) **א** + אֲדַנִּי **ש**, in appositive insertion from next verse. 30
- (40) The mixture of persons and numbers in vv. 40–42, bizarre to modern taste, is sustained in general by all the texts. **ש** omits תְּשַׁלְּהֵנָה in v. 40, and for לְאֲשֶׁר has εὐθός. CORN. makes all the predicates 3 pers. plur., and GRÄTZ all the suff. plur. fem. — For **א** בָּאֵי לְאֲשֶׁר, וְהִנֵּה, GRÄTZ reads בָּאוּ מְאֹשֵׁר. 35
- (41) **א** לְפָנֶיהָ; the suff. in **ש** is 3 plur. fem., in **ש** 3 plur. masc.; **א** עֲלֶיהָ, **ש** 3 plur. fem. suff. The sense of **א** is good.
- (42) **א** שְׁלֹו **ש** ἀρουσίας. Read שְׁרִים, cf. 26, 13. — For **א** וְאֵל GRÄTZ suggests וְאֵה. **א** + מִנְבָּאִים; omit as doublet or corrupt repetition of following סִיבָאִים (**ש**); **ש** has ἵκοντα, and **ש** *adducebantur et veniebant*. The connection favors **א** מִנְבָּאִים. 40
CORN. makes a text widely different from that of **א** **ש**.
- א** וְיִהְיוּ and רְאִישֵׁיהֶן, with fem. suffixes referring to the two women; write suff. הָ. since it is obviously the men that are adorned.
- (43) **א** + וְהִיא **ש** וְיִהְיוּ נֹאפִים עַתָּה (Q^{re} יִהְיוּ נֹאפִים) (עַתָּה נֹאפִים עַתָּה) to be omitted as probably a gloss, and in any case an interruption of the description, and un- 45
translatable. It is a comment on the conduct of the women, but the original text is irrecoverable. **ש** καὶ εἶπα. Οὐκ ἔν τούτοις μοιχεύουσ; καὶ ἔρξα πόρνης καὶ αὐτὴ ἐξέπρνευσεν. The readings of the Hexapla give little help; see FIELD'S notes. Cf. also CORN.'s emendation and note.
- (44) **א** אֵלֶיהָ; read אֵלֶיהָ, from the connection. 50
א וְיִבֹאוּ, point as plur., with **ש** (probably); cf. following בָּאוּ. The expression וְיִבֹאוּ is omitted by CORNILL.
א וְאֵשֶׁת הַזָּקָה **ש** τοῦ ποθητοῦ ἀνομίαν. Read לְעֵשֶׂת זֶמָה. [For זֶמָה cf. on Jud. 20, 6,

- 25 Assy. stem *šūtu* (impf. *išū*), a synonym of *quillutu* (cf. KING, *Magic*, No. 11, 10, DEL.) seems to mean *to slight, to neglect*; the synonym *nāqu*, on the other hand, which may be identical with Heb. נָאֻץ (cf. DEL. HW 646^b), does not occur in any connected text. — P. H.]
 אִל לִמְשָׁהִית אֵל; Ὁ ἐξαλείψαι (cf. Ὁ in 9, 6; GRÄTZ אַת אֲשַׁמְרֵן. 5
- (17) אִל בְּתוֹכָהֶן הָמָּה אֵל, possibly scribal addition. 15
- 26 (1) The month, fallen out of אִל, is not supplied by the Versions, but, as the destruction of the city is here assumed, the date must be later than the fifth month (Jer. 52, 12). 10
- (2) אִל לְרַחֵם; CORN. רַחֵם, with reference to 38, 11; GRÄTZ רַחֵם.
 אִל אֲמַלְאָה; Ὁ ἡ πλήρης; ὚ ἡ πληθὺς; HITZ. מְלֹאָה; SIEGER, CORN., GRÄTZ אֲמַלְאָה.
 The fulness seems to be more naturally said of Tyre, as in אִל (cf. 27, 25), and the curt antithesis in אֲמַלְאָה הָרַבָּה, without expression of subjects, is appropriate in this exclamatory sentence. 15
- 3 אִל אֲדַנִּי, אֵל.
 אִל בְּהַעֲלֹת; Ὁ ὡς ἀναβαίνει, = בעלות, and so אִל אֵל. Our word (Hif. instead of Qal) might be scribal imitation of preceding הַעֲלִייתִי (CORN.); yet the construction of Qal with לֵנִי is difficult; the ל is hardly distributive (HITZ.), or original Aramaizing sign of acc. (SMEND). For ל, אֵל have א; אִל more fluctuans. If we write Qal inf., ל should be changed to א; it is perhaps better to retain Hif., and omit א as the insertion of an Aramaizing scribe. Cf. v. 19. 20
- (4) BÄR הוּמַת; GINSBURG הוּמַת.
 (7) אִל אֲדַנִּי before הַהֵן, אֵל; so, too, v. 5. — אִל אֵל; write על; Ὁ ἐπὶ σέ.
 אִל רַב וְעַם רַב; write עַם רַבִּים, with Ὁ καὶ συναγωγῆς ἐθνῶν πολλῶν. 25
 WELLH. (in SM.) עַם רַב, but the reference appears to be to a number of peoples, not as in 17, 15, but as in 32, 3.
 There is no ground for referring vv. 7-15 to the siege of Tyre by Antigonos, B.C. 315-313. MANCHOT, JPT, 14, pp. 423 ff.
- 9) אִל וּבְמִי קָבְלוּ; Ὁ καὶ τὰς λόγχαϛ (חַמֵּן אὐτοῦ ἀπέναντί σου; אִל et vineas et arides. 30
 There seems to be no reason for departing from אִל.
- 10 אִל וְנִלְנַל וְרִבֵּב; Ὁ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἀρμάτων, less probable; the acervation of terms is after Ezekiel's manner. CORN. omits וְנִלְנַל, to preserve symmetry.
- (11) אִל תִּרְד; Ὁ κατὰξει = יריר. There is little to choose between the two readings.
- (12) Ὁ puts all the verbs in v. 12 in the sing., continuing Nebuchadnezzar as subject; 35
 here also it is hard to decide between Ὁ and אִל. The sing. seems more natural, but might for that very reason be written by a Hebrew or Greek scribe.
 אִל יִשְׁמוּ; Ὁ ἐμβαλεῖ; GRÄTZ יִשְׁלִיכוּ.
- 14) אִל אֲדַנִּי, אֵל; Ὁ has Κύριος in v. 15; on what grounds is not clear.
- 15) אִל בְּהַרְגֵּנִי קִרְנֵי; Ὁ ἐν τῷ σπάσσει μάχαρᾶν (קִרְנֵי), two equally good readings. 40
 of אִל בְּהַרְגֵּנִי קִרְנֵי point as Qal, קִרְנֵי.
- 17 [The plur. קִרְנֵי is *amplificative*; cf. Gen. 1, 10; ψ 24, 2; and above, p. 70, l. 51. — P. H.]
- 17, 18. The elegy in Ὁ reads thus: -
 Πῶς κατελύθης ἐκ θαλάσσης, ἡ πόλις ἡ ἐπαινετή,
 Ἡ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς παντὶ τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν; 45
 Καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου.
 This commends itself by its simplicity and symmetry, and is to be adopted in stead of the longer form in אִל; a comparison of the two texts will make it evident how the additions in אִל have arisen.
- (19) To אִל בְּהַעֲלֹת add suff. ם as in preceding בְּהַחֲתִי. 50
 Between vv. 19-21 'destruction by the sea' and vv. 1-6 'destruction by the nations' there is no discrepancy. MANCHOT, JPT, 14 446; the former is made possible by the latter, or is poetical statement of the latter. The two descriptions are

- 24 (14) אַל וְלֹא אָנְתָּם, וְלֹא אָנְתָּם, scribal plus or minus.
- אֲלֵי שִׁפְטֹךָ, אֲלֵי κρινῶ. Read שִׁפְטֹךָ. — אֲלֵי אֲדָנִי, אֲלֵי אֲלֵי.
- (16) אֲלֵי וְלֹא תִבְנוּ דְמִצְיֹנָה, וְלֹא תִבְנוּ דְמִצְיֹנָה, possibly scribe's expansion.
- (17) אֲלֵי דַם מִתְּוֹם; CORN. דַּם מִתְּוֹם, *restrain thyself, maintain a stupefied silence.*

5

Instead of אֲלֵי דַם מִתְּוֹם SMEND writes דַּם מִתְּוֹם, which may be accepted, though it is against the order in the Versions; cf. HILZ's note.

For אֲלֵי דַם מִתְּוֹם WELLH. (in SMEND) suggests אֲלֵי דַם מִתְּוֹם, which, however, hardly yields the sense *bread of mourning*; for the custom of the funeral-meal DAVIDSON compares Jer. 16,7. *Ἰ cibos lugentium*, and so *Ἐ*. Read אֲוִינִים, after Hos. 9,4, 10 'א לַחֵם, אֲוִינִים, Ἰ ἄρτος πένθους (and so *Ἡ*), *Ἰ panis lugentium.*

- 18' On the text of אֲלֵי see CORN.'s note. (21 אֲלֵי אֲדָנִי, אֲלֵי אֲדָנִי.)
- (22) אֲלֵי אֲוִינִים; read אֲוִינִים, as in v. 17.
- (23) אֲלֵי וְפִאֲרוֹכִים; read וְפִאֲרוֹכִים, after the analogy of the rest of the verse.
- (24) אֲלֵי אֲדָנִי, אֲלֵי אֲדָנִי.

15

- 25 (3) אֲלֵי אֲדָנִי, twice, אֲלֵי אֲלֵי.
- אֲלֵי אֲלֵי 3 times; אֲלֵי ἐπί; read על.
- D. H. MÜLLER (*Throph.*) omits the last clause of the verse on strophic grounds.
- (4) אֲלֵי יִשְׁבוּ בִי, only here; אֲלֵי read Qal.
- (6) אֲלֵי אֲדָנִי, אֲלֵי אֲדָנִי.

20

אֲלֵי וְהִשְׁמַח בְּבַל שִׂמְחָךְ בְּנַפְשֵׁךְ, and so *Ἡ*, except that in the last two words they omit suff. ך and prefix ב; A had שִׂמְחָךְ, and this word is confirmed by *Θ*, σύν πᾶσι τοῖς μετὰ σοῦ, = בְּבַל שִׂמְחָךְ. The בְּבַל וְהִ is suspicious in itself, since the preceding expressions have inf., and it is lacking in אֲלֵי (followed by *Ἡ*) καὶ ἐπέχαρας ἐκ ψυχῆς σου; that this expression is the rendering of בְּבַל שִׂ (and not of בְּבַל וְהִ) appears from the translation by אֲלֵי of the similar phrase in v. 15, and from *Ἐ* (ed. RANKE) here, *et insultasti in anima tua malicious joy*. Instead of בְּבַל וְהִ we should, if it be not deleted, have to read וְהִ שִׂמְחָךְ בְּבַל (cf. 36,5), but it is better to omit it, since, if it were original, it would be hard to account for its absence 30 from אֲלֵי; it appears to have been introduced into אֲלֵי from 36,5. CORN. retains this expression, and omits שִׂ בְּבַל, holding the latter to be lacking in אֲלֵי. GRÄTZ inserts לֵב after בְּבַל (as in 36,5). Before שִׂ insert ו, with אֲלֵי, and as the connection requires.

25

30

- (7) K^{thib} בְּבַל, error of transcription for Q^{re} בְּבַל.
- אֲלֵי לְנִימִים; אֲלֵי ἐν τοῖς ἔθνεσι.
- אֲלֵי אֲשַׁמְרֶךָ; אֲלֵι ἀπολείψ; CORN. omits it as destroying the parallelism. D. H. MÜLLER assumes, after *α*, a long lacuna as necessary to complete the stanza.

35

- (8) אֲלֵי אֲדָנִי, אֲלֵי אֲדָנִי.
- אֲלֵי + וְשִׁעָר, אֲלֵי אֲלֵי, here out of place, as the next paragraph is devoted to Edom. 40

Before אֲלֵי אֲדָנִי אֲלֵי inserts יִשְׂרָאֵל, addition for completeness.

- 9) אֲלֵי + מְהַרְרִים, אֲלֵי אֲלֵי, copyist's repetition of following word, which is to be written מְהַרְרִים from the connection.
- אֲלֵי מְהַרְרִים. The prep. is most easily taken in the privative sense (GES.-KAUTZSCH⁶, § 119, γ; the whole expression is difficult. The Versions, except אֲלֵי, follow אֲלֵי.

45

K^{thib} (מְהַרְרִים); read Q^{re} מְהַרְרִים מְהַרְרִים.

- 10) אֲלֵי וְנִתְתָּה; omit the ו which breaks the syntactical connection. — אֲלֵי בְנִימִים, אֲלֵי.
- 12) אֲלֵי אֲדָנִי, אֲלֵי אֲדָנִי. — אֲלֵי אֲרָמִי, אֲלֵי אֲרָמִי; GRÄTZ אֲרָמִי.
- אֲלֵי בְּקֵה; אֲלֵי δίκη. Read אֲרָמִי as above in this verse.

- (13) אֲלֵי אֲדָנִי, אֲלֵי אֲדָנִי. Connect מְהַרְרִים with the following words.
- 14 16) אֲלֵי אֲדָנִי three times. אֲלֵי אֲלֵי אֲלֵי BÄR דַּם v. 14, first occurrence; GINSE, אֲדָנִי.

50

- (15) אֲלֵי בְּשִׂפְטֵי בְּנַפְשֵׁךְ; אֲלֵי ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς; *Ἡ toto animo* and so *Ἡ*; *Ἡ with desire of their soul*, *Ἡ with exultation of soul*. See note on v.6 above. The

- 27 *Onom.* 367, from the Armenian name for Cappadocia) וַעֲמָרִים; 3 *Pygmaei*; CORN. וַעֲמָרִים, Gen. 10 18. Cappadocia seems too remote. *Zemar*, occurring in Gen. 10,18 along with Arvad, is more probable, but still an uncertain name. The word seems to be the name of a people, and, till a satisfactory emendation is reached, must stand as in **א**. (cf. BERTHOLETT. 5
- 12) After בַּקָּה **ט** has καὶ χρυσίον, here improbable; *gold* is nowhere else in OT mentioned in connection with Tarshish (SMEND). נתן = Assyr. *nadānu*, DEL. HW 450^b, *c'* means *to sell*, and עֲזָבוֹן = Assyr. *uzābu*, HW 35^a, from *ezbu* 'to let'; cf. MEISSNER, *Supplement*, p. 4^b is some stipulated compensation (syn. מַעֲרָב; cf. vv. 27,33); נתן בעֲזָבוֹן = *to give up for a consideration*. We must prefix the ב *pretii* GRS-KAUZSCH²⁶ § 119, p throughout to עֲזָבוֹן and delete it before the objects sold. In v. 13 e.g. we must read ...]בַּסֶּפֶר [עֲזָבוֹן] instead of]ב[עֲזָבוֹן ...]בַּסֶּפֶר [; so, too, in v. 13: ...]נֶפֶשׁ אָדָם [עֲזָבוֹן] instead of]ב[עֲזָבוֹן; contrast SEADE, *Akad. Reden und Abhandl.* (Giessen, 1899), p. 132. — P. H.] 15
- 14) וַעֲמָרִים + **א** corrupt doublet of following וַעֲמָרִים; or else, scribal addition to preceding סוּסִים. It is found in **ט**, which renders it ἵππεις; but it must here mean *horses*; **ט** omits וַפְרָדִים, which, however, it is better, with CORN., to retain as natural accompaniment of סוּסִים, and to suppose that it has fallen out of **ט** by scribal error. פְּרָשִׁים, being identical in meaning with סוּסִים, is hardly original. 20
- (15) **א** read רָדָן, with **ט**, רָדָן coming below, v. 20. Instead of **א** סִחֲרָת point סִחֲרָת. K²thib *עזבונים*; write *ἑζέβωνες*. On the word cf. H. LEWY, *Sam. Fremdwörter im Griech.*, pp. 35f.
- 16) **א** אָרָם; read, with **ט** (αὐθρόπους) and **ז**, אָרָם, the progression here being from 25 south to north, and Syria coming in v. 18. The details of the products of Edom are doubtful. **ט** omits אֶרְנָמָן, retaining the other textile fabric, וְרָקְמָה, for which CORN. suggests יִבְרָקָת (a precious stone', as in 28,13. After וְרָקְמָה **ט** inserts ἐκ Θαρσείσ = מַתְרִישִׁישׁ, and for וְרָאֵמוֹת וְקַבְבָּד writes the proper names καὶ Λαμῶθ καὶ Χορχορ (Ἔλ Ραμῶθ καὶ Κορχορ). HILZIG, regarding the mention of textile stuffs between precious stones as improbable, would omit these three words; CORN. gets rid of them by emendations and omissions. In **א** and **ט** we have two different texts, and our ignorance of the Edomite commerce makes it difficult to decide between them. Possibly **א** presents a mixture of two verses, one (with precious stones) relating to Edom, the other (with stuffs' relating to Syria. 35 Except here, אֶרְנָמָן and בִּיץ are not mentioned in the description of the commerce of Tyre, vv. 12-25.
- (17) **א** בַּחֲסִי מְנִית **ט** ἐν σίτου πρᾶσει καὶ μύρω; **ז** חֲסִי רִחוֹשׁ **ט** **א** חֲסִי רִחוֹשׁ **ט**. The second word may be the name of a product. CORN. *wheat and spicery*, see Gen. 43,11, an attractive emendation; GRVIZ *וּמִר* **ז** *rice* 40 seems to be a guess (or, for רִחוֹשׁ?, **ט** *ריחוש* perhaps *balsam*). As מ' may be the name of a place [cf. Jud. 11,33], **א** may be doubtfully retained. **א** קַלְוִיָּא **ט** **א** קַלְוִיָּא (ἀπ. λεγ.; **ט** *κασίας cassia*; **ז** *חֲסִי מִלֵּט*, **א** *חֲסִי מִלֵּט*, Mishn. פִּרְנִי **ט** קַלְוִיָּא = Heb. *roasted grain*; 3 *balsamum*). It appears to be here meant as a sort of grain; CORN. emends to *אָרָם* cf. HOFFMANN, *Phon. Inschriften*, p. 15 45
- (18) **א** בָּרַב מַעֲשִׂיךְ **ט** **א**. וַעֲמָר צָהָר וְזָן וְזָן **א** **ט** וַעֲמָר צָהָר וְזָן וְזָן **א**. CORN., after an inscription of Nebuchidnezar (see SCHRAEDER, *COT* 2 22 : *wine of . . . Cinnamon. Uliban. Amaban*; cf. WINCKLER in *KB* iii, 2,33,23 and C. J. BALL in *PSBA* Feb. 7 '88 p. 217. — P. H., writes *וַעֲמָר וְצָהָר*, omitting *צָהָר* as repetition of *וַעֲמָר*. This emendation has the advantage of accounting for **א** וְזָן וְזָן as miswriting of a text-word, and is ingenious and attractive; but see next note. *צָהָר* may signify some color (cf. 3 *coloris optimi*, and Jud. 5,10, or may be the name of a

- 26 obviously rhetorical variations of one theme, and may well be from the same hand.
- 20) אִל אַתְּ יִרְדֵּי בֹרַי אִל; read אַל, with אֶל πρὸς, and to accord with following אַל.
 אִל BÄR/בְּהַרְבּוֹת, and אֶל אֶשׁ; read בְּהַרְבּוֹת, from the connection.
 אִל וְנַתַּתִּי צִבְיָא; וְנַתַּתִּי אֶשְׁ אἰσθητέον, in which CORNILL happily recognizes תְּתִיבְיָא; read 5
 אִל וְלֹא תִתְּיבְיָא. ORELLI.
- (21) אִל וְתִבְקַשְׁתִּי וְלֹא תִקְצָאִי אִל אֶל, perhaps scribal expansion. CORNILL omits this phrase
 and for following לְ עֵד עוֹד writes עַד.
- 27 2. Though this discourse is called a קִינָה, the elegy proper is contained in vv. 10
 32-36. [See also WINCKLER, *AT Untersuchungen*, p. 115.]
- (3) אִל הִישַׁבְתִּי; write הִישַׁבְתִּי. — אִל אֶרְנִי אֶל.
 אִל וְלִלְלָהּ. (in SMEND) אֶרְנִי אֶל, which seems unpoetically explanatory.
- (4) אִל וְנִבּוּלָךְ; CORN. וְנִבּוּלָךְ, but *dwelling-place* seems less appropriate than *domain*;
 גְּרָאֵץ וְנִבּוּלָאֵךְ.
- (5) אִל לְהַתִּים; read, with GRÄTZ, לְהַתִּיךְ (*cf.* מְשׁוֹתִיךְ in v. 6).
- (6) אִל בְּתֵ אֲשֵׁרִים; read, with U, BOCHARI, &c., בְּתֵ אֲשֵׁרִים; see Is. 41:9; 60:13, and *cf.*
 note on Ez. 31:3.
- (7) אִל לִנֶּס לָךְ, standing in אֶל in corrupt form, is omitted by CORN. as gloss, on
 the ground mainly that נֶס here can only mean *flag*, and that ancient ships had 20
 no flags; see his excellent note. On the other hand, נֶס is used of a sail in Is.
 33:23, whence it may probably be inferred that sails (which were often colored
 served as distinguishing signs for ships, which is the statement of אִל; see also
 DAVIDSON'S note. [נֶס may be an Assyrian loan-word, = *nīsu* 'elevation' or
 'something raised up,' stem נָשָׂא, see DELITZSCH, HW 485^b and *cf.* מְשַׁאֵת Jer. 6:1], 25
 and this is identical with *nīsu* 'signal, mark' *cf.* שֵׁאֵת, Lev. 13:2 &c., 'symbol'
 DEL. HW 482^b. — For the ס = Assy. ש see above, p. 64, l. 32. — P. 11.]
- (8) אִל וְיִשְׁבֵי אֶל; אֶל καὶ οἱ ἀρχόντες σου οἱ κατοικοῦντες, apparently a doublet, whence
 CORN. יִשְׁבֵי נְשִׂיאִי instead of יִשְׁבֵי אֶל. Graphically either of these words might come from
 the other; נִ is parallel to וְזָקְנִי in v. 9, but the general term נִ is also appropriate. 30
- (9) The description of the commerce of Tyre, vv. 9^b-25^a, is regarded by MANCHOR
 JIT, 14.423 ff. and BERTHOLET as a later insertion, the קִינָה, vv. 3^b-9^a, 25^b-36,
 being complete and unitary without it. Yet the geographical details are in
 Ezekiel's manner, and he is probably the author of the commercial description;
 it either belongs to the original form, or was inserted by the Prophet. Such 35
 detailed descriptions, with recurring formulas, are not out of accord with Ezekiel's
 style; *cf.* cc. 16. 17. 19. 20. 23. Nor is there an observable transition, in 3^b-9^a, 25^a,
 from poetry to prose; proper poetical rhythm we do not find till we come to
 the lament, vv. 32-36. Although, therefore, the supposition of an interpolation is
 attractive, it may be better to retain the present form of the chapter. 40
- 10) אִל פְּרַס seems out of the question, and לִזְרָה is doubtful; *cf.* W. M. MÜLLER, *Asien
 und Europa*, pp. 115f. As the territory intended is Egyptian, it is better to con-
 form this list to that of 30:5, and read בּוּשׁ לֹב (so GRÄTZ, לֹב, בּוּשׁ; see note on
 30:5).
- (11) אִל וְהִלְךְ; we might read בְּהִלְךְ, as in preceding verse, but a name of place is 45
 more natural here. HALÉVY (*Mélanges d'épigraphie*, 69) reads וְהִלְךְ *Chilka*, and
 CORN. emends to וְהִלְךְ, both geographically possible, but not highly probable,
 the relations between Tyre and these places being uncertain. Failing a satis-
 factory geographical name, the word must be omitted, perhaps (GRÄTZ) as
 dittogram from v. 10. [See also WINCKLER *AT Untersuch.* 180., who suggests 50
Chalkis, west of Damascus.]
 אִל סַבִּיבֵי אֶל.
 אִל וְגַמְרִים אֶל (and so Σ: φύλακες, = שַׁמְרִים; U: γαμῆρες *Cypriodians*, whence LAG.

- 27 (32) אֵל; אֵלֶיךָ; write עֲלֶיךָ.
 אֵל understood by א (carmen lugubre, as from נָהָה; ὁ οἱ υἱοὶ αὐτῶν. CORN. omits. Write בְּנֵהֶם.
 אֵל (BÄR, GINSB.), not בְּרָמָה; the word affords no sense, the Versions give nothing better, and CORN.'s emendation בְּרָה *glorious*, commends itself as being graphically deducible from the word in the text and as offering an appropriate contrast to the destruction described in v. 34. D. H. MÜLLER ברֶמֶךְ like a [rock-cliff].
- (33) אֵל, רַבִּים, אֵל.
 34 אֵל עֵת נִשְׁבְּרַת מִיָּמַיִם; ὅτι νῦν συντριβῆς ἐν θαλάσῃ. Read עֵתָה נִשְׁבְּרַת מִיָּמַיִם. Some MSS have the perf. (DE ROSSI).
 אֵל בְּתוֹכָךְ; read, with CORN., בְּתוֹכוֹ.
- 35) אֵל רַעְמוּ פָּנִים; ὅτι καὶ ἐδάκρυσεν τὸ πρόσωπον αὐτῶν (and so אֵל; אֵל multiverunt vultus; CORN. רָמְעוּ, GRÄTZ ועָמַו, neither of which suits פָּנִים. The verb רָעַם is unsatisfactory, but nothing better suggests itself. For פָּנִים read פָּנִיהֶם.
- (36) After בעֲמִים CORN. inserts שְׁמָחוּ, to complete the elegiac rhythm.
- 28 (1) WINCKLER (*AT Untersuch.*, pp. 114 f.) holds that c. 28 was not written by Ezekiel, his grounds being that the section vv. 11-19 is a weak imitation of c. 27, that 1-10 (in which Tyre is destroyed by JHVH) is parallel to c. 26 (in which the destroyer is Nebuchadnezzar), and that the reference to Daniel and the הַרְטָמִים (v. 3) points to a late post-Exilic date. These considerations do not appear to be decisive. We have here a series of denunciations of Tyre, like those against Egypt in cc. 29-32, with natural resemblances and differences. In v. 3 the reference is to *sages* who might easily belong to the 6th century B.C.
- (2) אֵל, אֲרָנִי, אֵל.
 (3) אֵל הִגָּה; ὅ הֵלֵא. — Kētibל דגאל, see note on 14, 14.
 אֵל כָּתוּם; ὅ σοφοί. Read הַרְטָמִים. CORN. הַרְטָמִים, on which WINCKLER bases an argument — see above, I. 21): 'ח' is a term of P, and might have been used by Ezekiel. Cf. 31, 8.
 The stem עָמַם has here not the sense *hide* or *deep*, *obscure*, but = *reach to*.
- (6) אֵל, אֲרָנִי, אֵל. [equal].
 (8) אֵל וּמָתָה; write וּמָתָה in accordance with Ezekiel's usage in 2 sing. masc.; the ה is probably late scribal addition.
 (9) אֵל מַחֲלֶלֶךְ; point מַחֲלֶלֶךְ, sing., parallel to הֲרַג. ὅ omits מִ בִּיר, which, however, is here desirable. (10) אֵל, אֲרָנִי, אֵל.
- (12) אֵל הוֹתָם תְּקִינָה, unintelligible in אֵל and the Versions. ὅ ἀποσφραγίσματα δμοιῶσεως, and so אֵל; ὅ רָמִי לִמְנָה רְצוּרְתָא, like a *painted vessel*, reading apparently תְּכִינָה (so Rashi, who renders it *painting*). [תְּכִינָה cf. 43, 10] seems to be = Assyr. *taknitu* 'careful preparation, model' (DEL. HW 338^a; for הוֹתָם cf. Hag. 2, 23; Jer. 22, 24; Cant. 8, 6; the expression means *one who is under special care and protection*, a *special protégé* or *favorite* (ὅ ἀποσφραγίσματα δμοιῶσεως, i. e., *an impression of the same seal*, is practically equivalent to עָשִׂי בְצִלְמִי, i. e. *cast in same mold*; cf. note on Gen. 1, 26). The description in the following verse presupposes this metaphor of the *model signet-ring*. הוֹתָם is Hebrew, not Assyrian; Assyriology can shed no light on this problem (contrast CORNILL and BERTHOLET *ad loc.*), though we may find same day the corresponding Assyrian term *kunūik* or *qunūiq*; DEL. HW 58ⁱ) *takniti*. — P. H.,
 אֵל מְלֵא חֲכָמָה, אֵל, ὅ, perhaps gloss on the preceding words, after vv. 3, 4.
- (13) In the number of precious stones given in v. 13 the Versions vary: ὅ 12, אֵל 9, אֵל 8, and in so uncertain a detail there seems no reason for departing from אֵל.
 אֵל יִשְׁפָּה; GINSB. יִשְׁפָּה, on the authority of the majority of MSS and of the Venice edition of 1524-25.
 אֵל תִּפְּךָ וְנִקְבֶּיךָ, apparently technical goldsmith's terms, whose meaning has not

- place. [According to WINCKLER, *Mittheil. der Vorderasiat. Gesellschaft* Berlin, 1896 pp. 203 ff. צמר means perhaps *grapes*; cf. GES-BUHLE, 709^b.]
- (19) אה + וין וין. 6 omits וין, which is corrupt doublet of the following word. *Dan* or *Vedan* RV is out of the question, and *Dedan* EW., SMEND is introduced in the next verse. But also וין (6 και οινον), standing here without connection, is to be regarded as corruption of preceding ביין; the rendering *Javan* is precluded by the occurrence of that name in v. 13. The order of words in אה has been greatly changed by scribes.
- The following מאהל (6 Ξ Ασηλ), must be transposed after נתנו (so 6), in order that the Damascus-verse may end with the regular formula בעובונך נתנו [cf. above, p. 83, l. 8], the verse division being made after נ; v. 19 is thus devoted to Uzal, as v. 18 to Damascus.
- (20) אה + חפש אה; 6 (supported by 5C) μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν.
- (22) אה + רכלי. This word is out of keeping with the norm of Ezekiel's sentence throughout the list of countries. It is either a very old scribal repetition (it is found in 6), or the corruption of the name of a place; CORN. writes תהילה (Gen. 10, 7) which, he thinks, could not well be wanting here. The connection between Ezekiel and Gen. 10 is close; there are, however, many names in that chapter that he does not mention.
- (23) אה + רכלי שבא, repetition from preceding verse, here meaningless, though 6 found it in its Hebrew text.
- אה + רכלתך. The word can hardly stand alongside of the following תמה רכליך (which expression is supported by Ezekiel's usage, vv. 13.17.21.22), and the concluding word of the verse. MEZ., *Gesch. d. Stadt Harran*, 1892 (cited by SIEGER.) writes כני רכלתך וכל פני רכליך אשור וכל פני רכליך אשור (בכל ומ' GRÄTZ) strongly commend themselves. For כנה CORN. writes כלנה.
- (24) אה + ברמים; GRÄTZ ברשים. — אה + במררלתך; read, with CORN., כם רכלתך, after v. 21; this gives a proper end to the sentence, which in אה is incomplete. [For גלומים cf. note on Isaiah 3, 23; *ibid.* p. 82, l. 13. — P. 11.]
- (25) אה + שרותיך מערבך; 6 (πλοῖα) ἔμποροι σου ἐν τῷ πλῆθει ἐν τῷ συσσίτιῳ σου, in which ἐν τῷ πλῆθει, = ברב, is doublet out of preceding רכליך. Read כמערבך; רכליך seems to have arisen from the ש of תרשים and corruption of רב into רת. The preposition is after the construction in vv. 17.22.24. A, ελειτούργει σοι, = שרותך, and so CORN., DAVIDSON; but the expression *ships of Tarshish served thee* is not natural. C *in ships of the sea they rowed (שיטין), and brought thee wares*, whence SMEND suggests ב שרו לך, and GRÄTZ שטותך. HIEZ. שרותיך; SIEGER. omits ש as unintelligible, and CORN. מ as gloss.
- (27) אה + מערבך (first occurrence), omitted by HIEZ., CORN., GRÄTZ (?), as gloss which destroys the symmetry of the sentence.
- אה + ובקל; omit ב, scribal error.
- (28) אה + לקול ועקת חבליך ירעשו מנרשות אה; 6 πρὸς τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνηταὶ σου φόβῳ φοβηθήσονται, transposing ρ and τ, transferring suff. from π to ρ, and reading some word = φόβῳ in place of מני. The connection supports the general form of אה: the pilots of the sinking ship cry out, their cry shakes the earth [cf. Jer. 49, 21]. But אה *common land* is inappropriate; REUSS, SM. take it as = *coasts*; 3 *classes*; EW. *fleets*; RV^M *waves*; CORN., GRÄTZ write מרעשת אה (6 φόβῳ), a word that does not elsewhere occur in OT; SIEGER. omits; REUSS attaches מפתך of v. 27 to v. 28; CORN. writes מפ for אה ועקת אה, after 26, 15; 31, 16; 32, 10. But these passages and Jer. 49, 21 indicate here a word for *land* or *structure*, possibly הארצות or מנרליך, better מבערין, cf. Jer. 5, 17; Josh. 19, 29.
- (31) אה + קרהה, not קרהא (HAHN), is the form given in BÄR and GIN-SBURG. V. 31 is lacking in 6, and is omitted by CORN. as expansion of the preceding verse; the omission in 6 may be scribal oversight.

- 29 2 אל על; write אל, according to Ezekiel's usage 6, 2; 28, 21 &c.
- (3) אל תנין and דבר אל, אל תנין; write תנין. אל תנין; write יאר, as in v. 9. The plural in יארו may be *amplificative*; cf. notes on 19 1; 26, 17. — P. II.
- אל עשיתיו; write עשיתיו, as the connection requires. 5
- (4) K^othib תחיים; write Q^orê תחיים. ואת כל דנת יאריך בקשקשתיה הרבק אל, ואת כל דנת יאריך, a repetition that might easily be spared, but perhaps for that very reason to be retained.
- (5) אל תתקבר; ὁ περιστάλλης; ἔ. תתקבר. Though קבץ אל might be used here of gathering up a corpse preparatory to burying it (Hos. 9, 6, and cf. EWL), yet the expressions 10 in Jer. 8, 2; 16, 4; 25, 33 make it highly probable that we should write קבר, with HITZ., CORN. (and cf. DAVIDSON, ORELLI, SIEGER).
- (6) אל היתם; ὁ ἐγενήθης. Read היותך; the ם of אל has been taken from the following word.
- (7) K^othib בכפר; write Q^orê בכף אל. — אל קתף; read כף, with ὁ. 15 אל והעמרת; ὁ συνέλασας. Read והקמרת, as in ψ 69, 24; for the opinion that there is here metathesis (עמר = מער), see Qamhi, Rashi, HITZIG.
- (8) אל ארני, ὁ.
- (9) אל ארני, ὁ τοῦ λέγειν σε = ארני, perhaps better. — אל עשיתיו; read עשיתיו.
- (10) אל אריך; read עליך. — ואל יאריך אל; read ועל יאריך אל; cf. note on v. 3. 20 Instead of אל תרב, ὁ ἔ, ὁ had תרב, and ו before שקמה, which gives a good sense, though אל also is pertinent and vigorous. Before סנה insert prefix ל, which has probably fallen out through preceding ל.
- (12) אל שקמה (second occurrence), ὁ, ὁ, may be scribal insertion for fullness; cf. 30, 7.
- (13) אל ארני, ὁ. (14) אל על; read אל. 25
- (15) אל תהיה שפלה אל, ὁ, plus or minus of a scribe; the preceding מן המ' is attached
- (16) אל ארני, ὁ. [in ὁ to v. 14.
- (18) אל אל צר; read על צר, as at end of verse, and with ὁ.
- (19) אל ונשא המנה אל + ὁ. The expression can be retained only by taking ה' as = *riches* (so Ḥ, HITZ., RLUSS, ORELLI, SIEGER), since the verse is concerned with 30 spoliation. But Ezekiel nowhere else uses ה' in this sense (see 30, 4, 10, 15; 31, 2, 18 *al*), and it is better, with CORN., DAV., to omit the words.
- (20) אל אשר עשו לי אל, ὁ Ḥ, appears to be an insertion to account for JHVH's favor to a foreign king, a sort of explanation that Ezekiel nowhere else thinks it necessary to make; omit, with CORN., SIEGER. If it be retained, עשו should be changed 35 to עשה, with Ḥ.
- 30 (2) אל ארני, ὁ.
- אל הילילו קה אל, ὁ הילילו קה, perhaps = הוי הה [Assyr. *h'u a'*, DELITZSCH AW 218; HWB 32b. — P. II. An imp., like that of אל, is here natural, and Ḥ further 40 insert the imp. of אר.
- 3 בני קרוב יום וקרוב יום ליהיה יום ענן עת ניום יהיה אל, ὁ בני קרוב יום וקרוב יום ליהיה יום ענן עת ניום יהיה, which CORN. still further simplifies into עת יום ל' יהיה 2; it is doubtful, however, whether simplicity should here be the decisive consideration. 45
- 14 אל ולקחו המונה אל, ὁ. See on 29, 19; the reference to captivity is here, however, appropriate; see vv. 15, 18, 26. Ḥ read הונה.
- 5 The list of gentile names is corrupt. פוט and פוט belong properly to Egypt; for אל כוש ὁ has Πέρσαι (פרס, miswriting of כוש); elsewhere (27, 10; 38, 5; Jer. 46, 9 ὁ V renders פוט by Αἴθιοϋς, here in place of פ' stands Κρήτες. It is doubt 50 ful whether there was an Egyptian לור; cf. MÜLLER, *As. u. Eur.*, p. 115, n. 3; in Jer. 46, 9 STADL, *De pop. Jacan.* 6f. and CORN. (in HAUFF) change לור ל' לורב אל ערב should probably be pointed ערב. For אל כוב (an unknown name the

- 28 been discovered. **Θ** τοὺς θησαυροὺς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου, and so **§**; **Ⲛ** *de-
coris tui et foramina tua*. No satisfactory explanation has yet been proposed.
Ⲙ + **ⲛ**, **ⲛⲓⲛⲁ**, **ⲛ**, **ⲛ**, an interruption of the sense, apparently the insertion of a scribe
 who thought a verb necessary to תפוך ונקבך. The כוף פסוק must be placed
 after בך, so as to read *in the day when thou wert created I placed thee with the* 5
Cherub. Cf. DAVIDSON.
- (14) **Ⲙ** **ⲁⲧ**; point **ⲁⲧ**, with **ⲛ** μετά; the King is not the Cherub, but is under his super-
 vision — a fuller picture than is given in Gen. 2.3.
 Before כרוב insert the article, with **ⲛ**, and in accordance with the context.
Ⲙ + **ⲛ** ממשח הסוכך, **ⲛ**, **ⲛ**, here meaningless or inappropriate, a gloss or addition to 10
 bring this figure into connection with the Cherub of the Temple. הסוכך is taken
 from 1 K 8,7, and ממשח (which cannot have anything to do with anointing) is
 probably a corruption of some other term. It does not occur in v. 16. **Ⲛ** *exten-
tulus*, perhaps = ממשך, Pu. part. [Cf. also Assyr. *mašāru* 'to measure,' Aram. **ⲙⲙⲥ**
 which, according to JENSEN in BROCKELMANN'S *Lec. Syr.*, is a Babylonian 15
 loan word, the genuine Aramaic stem being **ⲙⲙⲥ** (with **ⲛ** = **ⲛ**, **ⲛ**); cf. **ⲙⲙⲥⲁⲛ**
 and **ⲙⲙⲥⲁⲛ**, **ⲙⲙⲥ** and **ⲙⲙⲥ** &c.; see also *Beitr. z. Assyr.* 1, 181, n. **].
 ממשח might be interpreted to mean *colossus*; cf. **ⲙⲙⲥ** אנשי מדה &c., and הסוכך is perhaps
 the *protector*, the *guardian deity* (Assyr. *ilu mušallimu* or *lamassu damqu*); see
 DILL. HW, p. 381^b and English Translation of *Ezekiel*, p. 155. 16. — P. II.] Cf. also 20
 GUNKEL, *Chaos*, p. 148, and A. LOISY, *Revue d'hist. et de lit. rel.* 1896, pp. 233ff.
Ⲙ ונתתך; omit **ⲛ**, and connect the verb with preceding הכרוב.
Ⲙ + **ⲛ** היתה. Either this word or התהלכת must fall out, the two saying the same
 thing. The בהר קדש אל is natural complement to את הכרוב נתתך. **ⲛ** has ἐτην-
 ης in both places. The presence of היתה in **Ⲙ** is more easily accounted for, as 25
 scribal insertion or as doublet from preceding אלהים.
- (15) **Ⲙ** **ⲃⲏⲣⲕⲓⲗ**; **ⲛ** ἐν ταῖς ἡμέραις σου, perhaps by dittography of the Greek scribe
 from following ἡμέρας. CORN. omits.
- (16) **Ⲙ** **ⲙⲓⲛ**; read **ⲙⲓⲛ**. **ⲛ** ἔπλησας = **ⲙⲓⲛ**, adopted by CORN., STEGER, GRÄTZ. This
 may be the right reading, or the final **ⲛ** may have been added by a scribe from 30
 following תוכך.
Ⲙ **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**; **ⲛ** ἐτραυματίσθης = **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**.
Ⲙ **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**; write הכרוב, with **ⲛ**. — **Ⲙ** + **ⲛ** הסוכך; see v. 14.
- (17) **Ⲙ** **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**; GRÄTZ ונחתה.
 After ונחתה **ⲛ** inserts διὰ πλῆθος σμαρτιῶν σου, which CORN. adopts, omitting 35
 the same expression from the beginning of v. 18, where also it is found in **ⲛ**.
 The position of the words in **Ⲙ** is not unsuitable.
- (18) **Ⲙ** **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**; **ⲛ** ἔβεβήλωσα. — **Ⲙ** **ⲙⲙⲥ** מקרשך; the connection requires קדשך.
 (19) **Ⲙ** **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**; **ⲛ** στενάξουσιν, mis-written for στυγνάζουσιν (so **ⲛ** AMr; see note on
 Is. 46,8. — P. II.) 40
- 22) **Ⲙ** **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**, **ⲛ**.
Ⲙ **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**; **ⲛ** ἔγνωση; in vv. 23,24 both **Ⲙ** and **ⲛ** have 3 pers. plur.
- 23) **Ⲙ** **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ** **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ** **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**, **ⲛ**, **ⲛ**, possibly insertion of the Hebrew scribe, more probably
 omission of the Greek scribe by *homoteleuten*. **ⲛ** had בך instead of **Ⲙ** בה, and
 the 2 pers. pron. throughout the section, vv. 22,23; this is easier for us, but the 45
 change of pronoun is frequent in Hebrew, and **ⲛ** probably here writes freely in
Ⲙ **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**; read **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**. (Greek style.)
- (24) **Ⲙ** **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**; GRÄTZ **ⲙⲙⲥ**. — **Ⲙ** **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**, **ⲛ**.
 26) At the end of the verse **ⲛ** adds καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν.
ⲛ **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**; GINSBURG **ⲛⲁⲗⲗⲓⲗ**. 50
- 29 (1) **Ⲙ** gives 10th year, 10th month, 12th day; **ⲛ** 12th year, 10th month, 1st day. The
 dates in 30,20; 31,1 make **Ⲙ** more probable.

- 30 affirmation of v. 21 is, however, identical with that of vv. 22, 26; the two paragraphs, independent predictions, declare the ruin of Egypt. The verb in v. 21, שְׁבַרְתִּי, is to be taken as general assertion, and as expressing the same fact as the future וּשְׁבַרְתִּי in v. 22. ⚭AO have two adjectives, the second being variously rendered, no rendering except that of ⚭ACr (συντριβομένου) representing ⚭; 5
 ⚭ omits the second.
- (23) V. 23 of ⚭ is omitted by CORN. as being identical with 26^a, and here interrupting the parallelism of vv. 22 and 24. It appears, however, to occupy the same position in the subsection 22-24 as 26^a in the subsection 25, 26. It is found in all the Versions. 10
- (24) ⚭ וּשְׁבַרְתִּי אֶת זִרְעוֹת פְּרֵעָה וְנָאֵק נֶאֱקָת תָּלַל לִפְנֵי ⚭; ⚭ καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς. We seem to have here not two recensions of one original text, but two texts, both of which have claims to acceptance: ⚭ has the standing expression, ⚭ is more picturesque. Possibly, however, ⚭ and ⚭ give each a part of a longer original. In regard to the ἐπάξει αὐτὴν it is to be observed that the expression (Hif. of בָּאָה with חִרְבִּי occurs in Ezekiel only of JHVH, and we should, therefore, in any case expect the 1. pers. here. 15
- (25) ⚭ אֵל; read עַל. 20
- 31 (3) ⚭ + אַשּׁוּר, an old gloss, found in ⚭; made by a scribe who saw here an allusion to Assyria. J. D. MICH., EW., SMEND, ORELLI read אַשּׁוּר and take it as in construct relation with following זָרָא; but this is syntactically hard. REUSS suggests תַּאשּׁוּר, with זָרָא as gloss; CORN. reads תַּאשּׁוּר, and changes זָרָא to אֲדִיר. But as ⚭ renders זָרָא in 27, 5 by κωπάρισσος, and has the same word here, it is simpler 25 to omit אַשּׁוּר. It is omitted by SIEGFR. Cf. note on 27, 6.
- ⚭ וְהָרֵשׁ מִצֵּל ⚭, and a shady forest, an improbable description of a tree; the Versions, except ⚭, take it freely as = with thick foliage. GRÄTZ changes י to ז, but this also gives an improbable comparison. The context suggests adj. †-noun. The expression appears to be a gloss. [Cf. WELLM. on ψ 72, 16.] 30
- (4) ⚭ הִלֵּךְ, ⚭ הִלִּיכָה, read הִלִּיכָה, causative, as in parallel ⚭ הִלִּיכָה. 35
 ⚭ מִשְׁעָה; read מִשְׁעָה, to agree with the context, the reference being to זָרָא.
 ⚭ בֵּל עֵצֵי הַשְּׂדֵה, read בֵּל עֵצֵי הַשְּׂדֵה, the canals carry water to the soil, not to the other trees, which do not here come into consideration. The word was introduced from the expression in the next verse. It seems 35 better also to write שְׂדֵה instead of הַשְּׂדֵה, in which the article probably comes from הַשׁ in v. 5; the suffix is needed here as in מִשְׁעָה.
- 5 For אֲבָהָה write נְבָהָה; the Aramaizing form in א is probably due to a scribe.
 ⚭ וְהַתְּאֲרִיכְנָה פִּאֲרֵתֵי יוֹ, ⚭, perhaps scribal doublet.
 V. 5 should end with רַבִּים; see next note. 40
- (6) ⚭ + בְּשִׁלְחוֹ. The preceding word, pointed in ⚭ בְּשִׁלְחוֹ, when it shot them (the branches forth, is here forced and unnatural, though the verb is properly employed in 17, 6. The two terms, בֵּשׂ and בָּשׂ (only one of which is given in ⚭) appear to be parallel, one an explanation of the other. HILZ (and so apparently REUSS) omits בְּשִׁלְחוֹ; but CORN. pertinently observes that the commoner 45 word (here 'בָּשׂ') is more likely to be the gloss, and it seems better, with him, to omit בָּשׂ, and point בְּשִׁלְחוֹ, taking הֵשֵׁל as in Cant. 4, 13 (cf. Is. 16, 8).
 ⚭ בָּל גַּיִם רַבִּים, ⚭ πᾶν πλῆθος ἔθνων; ⚭ coetus gentium plurimarum. The self-contradictory combination of בָּל and רַבִּים (= many, not great, as in RV) is found only here and in ψ 89, 51, and in the latter passage the text is corrupt (see notes of CHEYNE and WELLM.). Read, with ⚭ and GRÄTZ, קָהַל גַּיִם (cf. the gloss in 32, 3, and Is. 17, 12), notwithstanding the suggestion of בָּל from the context. REUSS omits בָּל. 50

- 30 connection suggests בול (incorrect *scriptio plena* for בל; cf. Jer. 33 8 בתיב ; 6 has Αἰβυες, which may be for לוב here or for preceding פִּיט ; we may read בל, and change לוד לוב (so S¹). After Jer. 25, 20 (in which פלשתים follows on ערב) the unintelligible אל הברתי אל ארץ הברתי (25, 16, with CORN., SIEGER; the ארץ ב' may be gloss.
At the end of the verse 6 has ἐν ἀνδρῶν, = בה, as אל (and 6) in v. 6, a natural insertion or omission. 5
- (6) אל, 6, looks like a scribe's formula inserted to mark the beginning of a paragraph; yet cf. the equally difficult v. 10, where 6 has the formula. CORN. omits, with 6, and inserts the בה of 6 (v. 5) at beginning of this verse. 10
אל, ארני, 6.
- (9) אל, 6, omitted by CORN. — For the following אל בעים 6 has σπεύδοντες = רצים or אצים; the latter was read by some Greek codd. (εσσεῖ), and is adopted by CORNILL. מל' might be omitted as doublet of the preceding word, מלאכים, and the reading swift messengers (מלאכים אצים) is simple and satisfactory [cf. 15
Is. 18, 2, מל' קלים. On the other hand, the text of אל is good (messengers sent by JHVH, and ships, as in Is. 18, 2), and from it that of 6 may be derived without difficulty; אל may be retained as the harder.
אל, קשת 6, syntactically not easy, but its absence is more easily accounted for than its presence, and see Jud. 8, 11. 20
HAHN כיום מצרים; read מ' כיום, with 6 and BÄR and GINSBURG.
- (11) אל, 6, perhaps fallen out by similarity to preceding word. 6 wrongly connects הוא ועמו with preceding יד.
- (12) אל, 6, a clause parallel to the following; whether insertion or omission is doubtful. 25
- (13) אל, 6, to be omitted; Ezekiel has in mind throughout the chapter the political relations only.
אל, אלים; 6 αεριστᾶνας; read אלים.
אל, מארץ; read בארץ. 6 και ἀρχοντας Μέμφως ἐκ τῆς Αἰγύπτου και οὐκ ἔδονται ἔτι, omitting the rest of the verse, from which (Μέμφως being corrupt repetition) we have מוצרים מארץ מצרים; between this and אל there is little ground of choice. 30
- (14) אל, 6 את פתרום; 6 τῆν Φαθωρῆς, and CORNILL פ' ארץ.
- (15) אל, נא; read נה, with 6, נא being mentioned in the preceding verse. GRAIZ מנא אמון, Jer. 46, 25; cf. Nah. 3, 8. 35
- (16) אל, 6 סין; read סנה or סנה, which the geographical relations favor.
אל, ונפצו מים. RV, and Neph shall have adversaries. AV, distresses in the day time, doubtful in translation and sense. 6 και διαχυθησεται ὕδατα = מים, favored by SMEND, but not natural. The connection suggests the storming of a city, and CORN.'s emendation commends itself: ונפרצו חמתיה; its walls shall be broken through. REUSS, seine Mauern sollen durchbrochen werden. SIEGER. omits. 40
- (17) אל, והנה בשבי הלכנה and they (the cities) shall go into captivity; 6 αι γυναικες, in contrast with preceding בהנרי; but the meaning is given in v. 18, והנחיתך ב' תל, in which ב' refers to cities. 45
- (18) אל, טומות מטה; better sing. מטה sceptre.
- (21) אל, להבשה 6, perhaps repetition from preceding ולא הבשה, or gloss on לשום התל; yet this last is repetition of first הבשה, and an additional repetition does not seem out of place in this excited utterance.
- (22) אל, על; read על.
אל + את ההוקה ואת הנשקבת + את. These words are a scribal insertion intended to harmonize the sing. ודעו of v. 21 with the plur. ורעת of v. 22; it is explained that not only the already broken am (v. 21) but also the sound one is to be broken. The 50

32

is contrary to the opening words of the *qinubs* in 31,2,18, and does not do justice to the contrast suggested by following **אֲתָהּ כְּתִנְיָן**. It is less difficult to take the words as expressing a comparison (so the Versions) and read **אֵל כִּי נָא** 5 **אֵל** may have fallen out by reason of preceding **אֵלַי**, and **נָא** have been inserted from preceding **נָא**: *thou art like a lion &c., but thou art &c.*, the first clause being sarcastic; but the connection suggests a reflexive form (Hithp., **הִרְמִית**), the **נָא** being easy mis-writing for **הָא**. CORN. 'ב' ג' עֲלֶיךָ אֵיךְ נָדָר a lion of the nations 'Nebuchadnezzar; cf. 31,12) is upon thee' how art thou undone! This helps the halting rhythm, but the allusion to N. is not natural here. GUNKEL, *l. c.*, *thou wert like a lion whelp* (**כִּי נָדָרִים**); but **כִּי נָא** is not a possible expression. BER- 10 THOLET reads **אֵי לָךְ פָּרַחַה מֵהוּנֵי**.

וְאֲתָהּ, introducing a contrasted comparison; **וְ**, not so well, attaches **אֲתָהּ** to preceding clause, and puts the **וְ** before **בְּתִנְיָנִים**.

בְּתִנְיָנִים; read, with EW., **בְּנִתְיָנִים**; see Job 41,12. GUNKEL, *Chaos* 72 retains **וְ**, seeing here an allusion to the mythical *dragon* = *sea*. For further proposed 15 emendations of v. 2, see CORNILL.

(3) **וְאֲדָנִי וְ**, **וְ**.

וְאֲדָנִי וְ, an interpreting gloss (see note on 31,6). **וְ**, omitting **בְּקֶהֱל עַמִּים רַבִּים + וְ**, **δίκτυα λαῶν πολλῶν**, but this also introduces alien matter.

וְהָעֵלֶיךָ וְ; read, after **וְ**, **וְהָעֵלֶיךָ**; the verb was made plur. in **וְ** to agree with 20 **עַמִּים**.

(4) **עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה אֲמִלְּךָ וְ**, **וְ**, which here, by copyist's error, introduces an expression from v. 6. The phrase of **וְ** is omitted by CORN. as destroying the rhythm; it seems, however, to be an allowable parallelism.

וְהִת בָּל הָאָרֶץ וְ, an unexampled order of words. **וְ** had **בָּל** before **הִת** also. It is 25 better to transpose **הִת** and **בָּל**; cf. 34,28.

(5) **וְרִמְתָּךְ** *height* here gives no sense; **Σ** (and perhaps **Σ'**) **רִמְתָּךְ** *thy putrescence, thy corpse*; **ΣII** *worm*; **ω** *αὐματος* probably a guess; **Σ** *sanie tua*. Read **רִמְתָּךְ**, or better sing. **רִמְתְּךָ**, which affords a good parallel to **בְּשָׂרְךָ**. GRÄTZ, **עַנְמוּתֶיךָ**. CORN. rejects v. 5 as inept since the beast is devoured in the preceding verse; 30 but such rhetorical cumulation is permissible.

(6) **וְאֲדָנִי וְ**. The **וְ** is gloss explanatory of the unusual **עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה** *thy outflow*, and **וְ**, here out of place, is copyist's insertion from preceding verse.

(9) **וְשִׁבְרְךָ וְ**; **ω** *αἰχμωλοῦσθαι σου*, whence CORN. and STADE **שִׁבְרְךָ**. To this emendation, in itself attractive, there are serious objections: it is not captivity but 35 destruction with which the chapter is dealing; the effect is to terrify the peoples (HITZ.); the expression *bring thy captives among the nations* is unexampled and improbable (Num. 31,12 is different); and the parallel v. 10 calls for a reference to destruction here (DAVIDSON pertinently compares *when I brandish my sword*). It is better to retain **שִׁבְרְךָ**, and as to **וְהִבִּיא**, either to take it in the sense of spreading 40 news (so HITZ., REUSS; but this is hard), or change it against all the Versions, to **הִשְׁמִיעַ** or **הִגִּיד**. It seems better to read **בְּהִגִּידִי**, which in the old-Hebrew script is nearly identical with **בְּהִבִּיאִי**. SIEGEL retains **וְ**, rendering **שִׁבְרְךָ** a doubtful sense.

וְ; read **עַל**.

45

(10,11) **וְאֲדָנִי וְ**, **וְ**. **בְּעוֹפֵי אֵל**; GRÄTZ **בְּעוֹפֵי אֵל**.

(13) BUDD finds the rhythm of v. 13 faulty, and CORN., to secure symmetry, omits **וְ** and **בְּהִמְתָּה**, and, to avoid repetition, changes the second **תְּלַחֶם** as **תְּלַפֶּס**, as in v. 2. It is doubtful whether rhythmical perfection should be insisted on in such a dis-course. 50

(14) **וְ**, **וְ**. **אֲשַׁקֵּעַ וְ**; **ω** *ἠσυχάσει* = **אֲשַׁקֵּעַ**.

(15) **וְ**, **וְ**. **וְ** *ὅταν διασπέρῃ*, and CORN. **וְ**, which he connects with the emendation **שִׁבְרְךָ** of v. 9.

- 31 (7) אֱל is better written על, which is the word for *beside*, cf. 17.5,8; a similar correction should probably be made in Is. 11,5; Jer. 41,12, *al.*
- (8) אֱל copyist's error for בַּפְּאֲרְתֵי, as in v. 5.
- (9) אֱל + אָפָה עֲשִׂיתִי וְ, אָפָה, insertion of a scribe to introduce reference to divine agency, inappropriate in this purely descriptive piece.
- (10) אֱל אֲדַבְּרֵי, אָפָה. - וְנִבְחַת אֱל; write 3 pers. נִבְחַת, to accord with the context. אֱל וְיָרָם לִבָּנוּ; אָפָה και ειδον; CORN. וַיִּרְא. But the whole expression וְיָרָם לִבָּנוּ must be omitted as gloss; the ל mars the well maintained allegory.
- (11) אֱל + אֲנִי עֵשָׂה לֹא כְרַשְׁעִי נִרְשָׁתִיהוּ in which neither 'רִשׁ nor 'נִרְ is appropriate for a tree; though found in the Versions except אָפָה, it must be regarded as a gloss 10 (like the paraphrase of אָפָה pointing to the King of Egypt. אָפָה και εποίησε τηγ ἀπόλειαν αὐτοῦ, the Heb. of which is uncertain (only 'נִרְ is omitted). CORN. וַיִּעַל עָלָיו בְּנִרוֹן *he went up against it with an ar.* SH GER. omits.
- (12) אֱל read על. - אֱל פְּאֲרְתֵי, copyist's error for בַּפְּאֲרְתֵי, as in v. 8. אֱל וַיִּרְדּוּ מִצֵּלוֹ. For the verb HIFZ. writes וַיִּרְדּוּ, CORN. וַיִּהְרָדוּ, GRÄTZ וַיִּפְרְדּוּ, but a 15 change of text seems hardly necessary. אֱל + וַיִּטְשׂוּ (second occurrence); an old gloss, found in אָפָה, but an inappropriate remark and an interruption of the sense, due to the same feeling that prompted the insertion in v. 11, or repetition of same word above. אָפָה και ἠδάρπισαν αὐτόν; CORN. וַיִּרְטָטוּ and *were dismayed*. 20
- (13) אֱל אֱל, for על. - אֱל פְּאֲרְתֵי, copyist's error for בַּפְּאֲרְתֵי, as in vv 8,12
- (14) אֱל + וְלֹא יַעֲמְדוּ אֵלֵיהֶם בְּנִבְחָתָם. These words (found in אָפָה) appear to be a gloss, perhaps after 10^b; the sentence becomes symmetrical by their omission. CORN. (with אָפָה) omits אֵלֵיהֶם and (with אָפָה the following בִּי, and thus also gains symmetry. But in vv. 3.5.10 only two points are given in the description of the tree, that 25 it is *exalted in stature*, and that its *top is in the clouds*; even when the suspicious 'אֱל is omitted, וְלֹא יַעֲמְדוּ still seems out of place.
- (15) אֱל + בַּסְּתֵי וְ, אָפָה, interruptive explanatory gloss. - אֱל עֲלֶפְקָה; point as Pual, עֲלֶפְקָה.
- (16) אֱל וַיִּנְחַמוּ; GRÄTZ וַיִּנְחָמוּ. אֱל + תַחֲתֵית וְ, אָפָה; the reference is to the rival earthly kingdoms, as in v. 9. 30 אֱל וְטוֹב וְ, אָפָה, which read ו before מִבְּחַר; the plus of אֱל may be gloss.
- (17) אֱל אֱל is better read אָת; אָפָה εἶν. אֱל here gives no satisfactory sense, whether as *arm, might* (SMEND, REUSS), or *seed=underwood* (CORN.) or *aftergrowth* (ORELLI). Read עֲרֵעֵי (so also GRÄTZ), as in 30,8; 32,21. DAVIDSON, *arm=helpers*. 35 The following וְשָׁבוּ of אֱל is better written וְשָׁבִי, with אָפָה of κατοικοῦντες. אֱל בַּתֵּיךְ הִיִּהֶם אֲבָרוּ; אָפָה εἶν μέσση τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπέβλυντο = אֲבָרוּ. The 'ה is here improbable; the verb is appropriate, and we may insert יִאֲבְדוּ. The preceding וַיִּרְדּוּ is to be pointed as impf.
- (18) Instead of אֱל מִי דָמִית אֵיךְ נִרְמִית *how hast thou perished!* אֱל is sup- 40 ported by 31,2, and by אָפָה here; yet one expects a reflexive form, as in אָפָה 31,2. אֱל + וְקָה וְ, אָפָה, unintelligible, probably copyist's repetition from following בְּקִבּוֹר, or perhaps for אָתָה. אֱל בְּקִבּוֹר וּבְגִרְל בְּעֵצֵי עֵרֶן וְ, אָפָה, perhaps omitted in אָפָה by *homoteleuton*, though 45 possibly a gloss of the Hebrew scribe. GRÄTZ omits אֵת עֵצֵי עֵרֶן as dittogram. אֱל וַהֲוֹרְתָה וְ; אָפָה καθάρηθαι και καθαφιβάσθηται. The וַהֲ, read by אָפָה, may be the source of אֱל בְּכַתָּה; see 32,19. אֱל הוּא וְ; אָפָה οὗτος. - אֱל K^cthib הַמִּנְחָה; Q^crē הַמִּנְחָה.

- 32 (1) אֱל בִּשְׂתֵי עֶשְׂרֵה read בעֲשֶׂתֵי עֶשְׂרֵה, with S, which accords with the order of 30,20 and 31,1.
- (2) אֱל בְּפִי נְוִים דְּנִמְיָת *O lion of the nations, thou art undone* REUSS, ORELLI, SH GER. 50

32

contrasting the burial of Meshech-Tubal with that of the warriors of the olden time. Of these, as of the others, it is said that they were a terror while they were alive, but the difference is that the *gibborim* are buried in their armor.

אֱלֹהֵי מַעֲלֵיהֶם; אֱלֹהֵי אֲנִי אֲנִי־וֹסֵף. Read מעולם (HITZ.).

Instead of נַפְלִים CORN. writes נַפְלִים, and refers to Gen. 6,4 — a possible but unnecessary emendation. On נַפְלִים cf. SCHWALLY, ZA '98, pp. 142 ff.

For אֱלֹהֵי עֲנֵתָם CORN. writes עֲנֵתָם *their shield* (SIEGFR. plur.), completing the warrior's outfit, and getting rid of the *iniquity*; the latter term is hardly possible, and CORN.'s emendation is appropriate; write plur., to correspond with ראשיהם. HITZ. עורוהם (cf. 37,6.8).

28 אֱלֹהֵי נְבוֹרִים; read, with HITZ., CORN., after נְבוֹרָתָם (see v. 29).

אֱלֹהֵי תִשְׁבֵּר, אֱלֹהֵי שִׁבְרָה, found in אֱלֹהֵי and (sub asterisco) in אֱלֹהֵי; probably corrupt doublet of following תִּשְׁבֵּב. GRÄTZ, תִּקְבֵּר, which gives a good sense, but this verb does not occur elsewhere in the paragraph.

This verse, with its 2. pers. sing., corresponds to v. 19. and forms a natural ending to the discourse. In the next two verses the style of address is different from that of vv. 22-27, and vv. 31.32 form a second ending (with 3. pers. sing.) to the discourse. We must either take v. 28 as an interpolation, or regard vv. 29-32 as a paragraph added by the Prophet or by a scribe. Cf. BERTHOLET and English Translation of *Ezekiel*, p. 166, l. 8.

29 אֱלֹהֵי appears not to have read מַלְכֵיָהּ, but its text is here in disorder; it omits אֲדָמָה (in place of which stands ἐδόθησαν), and for אֲשֶׁר apparently had אֲשֶׁר; there is no obvious reason for mentioning both מֶלֶךְ and נִשְׂאָה, the two terms being synonymous in Ezekiel (HITZ. refers to מֶלֶךְ and אֲנִי־וֹסֵף used of Edom in Gen. 36,31.40), but it is not clear that מֶלֶךְ should be deleted.

30 אֱלֹהֵי בְּהִתְחַיֵּת נְבוֹרָתָם; read, after v. 27, בְּהִתְחַיֵּת נְבוֹרָתָם. אֱלֹהֵי אֲנִי־וֹסֵף אֲנִי־וֹסֵף אֲנִי־וֹסֵף. — BÄR צִירֵי; GINSBURG צִירֵי.

אֱלֹהֵי + בּוֹשֵׁם, אֱלֹהֵי, meaningless for the text, a gloss of uncertain origin.

Before אֱלֹהֵי insert אֵת (or בְּתוֹךְ), as in 28. The prep. seems preferable after שָׁבַב [cf. DRIVER's note on Lev. 15,18]; in the preceding vv. it is omitted after יָרָה. Though the usage is not clear, here (v. 30' אֵת before אֱלֹהֵי) should probably be omitted, with אֱלֹהֵי.

On the etymology of נָסִיךְ (Assyr. *nasāku* 'to appoint') cf. DELITZSCH, HW 472. and WEINEL, ZA '98, p. 17.

31 אֱלֹהֵי פִרְעָה; אֱלֹהֵי βασιλεὺς Φαραώ.

אֱלֹהֵי + חֵילוֹ, אֱלֹהֵי, חֵילוֹ תִּרְבֵּי פִרְעָה וְכָל חֵילוֹ, אֱלֹהֵי, a gloss or copyist's repetition from v. 32. More exactly, אֱלֹהֵי read חֵיל for the חֵמוֹן of אֱלֹהֵי, and probably חֵמוֹן should be read for the חֵיל in אֱלֹהֵי; the repetition would then be exact. Read חֵילוֹ, with אֱלֹהֵי, for אֱלֹהֵי חֵמוֹן.

32 אֱלֹהֵי נְהַתִּי; read נְהַתִּי, according to the norm of the chapter, and retain K^othib חֵתִיתִי. Q^oré חֵתִיתִי. The 1 pers. was probably written in order to introduce divine agency. — אֱלֹהֵי K^othib חֵמוֹן; read Q^oré חֵמוֹן.

33

(5) אֱלֹהֵי נֹקֵד; read נֹקֵד, with WELLM. (in SMEND), as in v. 3, the אֱלֹהֵי manifestly referring to the watchman.

(8) אֱלֹהֵי רָשָׁע (first occurrence), אֱלֹהֵי, probably copyist's repetition, אֱלֹהֵי 3, 18; the following רָשָׁע (after אֱלֹהֵי) also is better omitted as gloss; see note on 3, 18.

11 אֱלֹהֵי אֲדָמָה and אֲדָמָה, אֱלֹהֵי.

12' אֱלֹהֵי וְאֵת בֶּן אֲדָמָה, אֱלֹהֵי, perhaps scribal insertion, but not out of place.

The concluding clause of v. 12 is in disorder. אֱלֹהֵי וְאֵת בֶּן אֲדָמָה, which is not parallel in form to the preceding clause, and furnishes no antecedent for אֱלֹהֵי. אֱלֹהֵי omits אֱלֹהֵי and the two following words; אֱלֹהֵי et *justus non poterit*

- 32 (16) **אל** וקוננוה; **ט** reads 2 pers. sing. (referring to the Prophet), and inserts ו before following בנית. The reference to the Prophet seems less likely than the indefinite 3 pers. plur. Some Heb. codd. have 3 plur. imperf.
- (17) The month has fallen out in **אל**, but is given in **ט**; after שנה insert בראשון (*cf.* v. 1).
- (18) **אל** הָמֶטֶן; **ט** ἡσχύς. CORN. writes פּרעה מלך, on the ground that the King is the person addressed in the following description; the Prophet, however, does not distinguish between King and people.
אל אמתה; read, with HITZIG, אמה. GRÄTZ, עתה בימות נמים.
- (19) In vv. 19-25 **אל** and **ט** differ both in wording and in order, and neither offers a satisfactory text. Especially in vv. 19-22 the emendations of **אל** must be largely conjectural; see HITZ., EW., SMEND, CORN., SIEGFR., and BERTHOFF. V. 19, with the first three words of v. 20, is placed by **ט** in v. 21, after גבורים (a brief phrase being interposed), and constitutes the address of the warriors to the King; **ט** omits 21^b, which is the address in **אל**, and is nearly identical with 19.20^a of **אל**. **ט** is simpler, but the repetition of **אל** is in keeping with the style of the section. [For v. 19ff. compare the description of Hades in a fragment of the Babylonian Nimrod Epic (ed. HAUPT, pp. 17.19; see *Beitr. z. Assyriol.* I, 318f.; A. JEREMIAS, *Izubar-Nimrod* (Leipzig, 1891) p. 43; GEO. SMITH, *Chaldean Account of Genesis* ed. SAYCE (London, 1885) p. 237 (German edition, p. 197) and *cf.* English Translation of *Ezekiel*, p. 165, l. 7. — P. H.]
- (20) **אל** + ואלו הרב נתנה. The second and third of these words, wanting in **ט**, are to be omitted as affording no sense, and the omission of the first helps to introduce order. V. 20 of **אל** stands thus in **ט**: ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματιῶν (read τραυματιῶν μαχαίρας) πεσόντων μετ' αὐτοῦ καὶ κοιμηθήσεται πῶσα ἢ ἰσχύς 25 αὐτοῦ = המוני כל המוני בל המוני. In accordance with this the unintelligible קשבו of **אל** may be changed to שבו. Further, in v. 20, to preserve the form of address, אמתה must be changed to אמה, the המוניה of **ט** must be changed to אמה, the המוניה of **ט** must be changed to אמה, the המוניה of **ט** must be changed to אמה. Verses 19. 20 are thus retained as address of the Prophet, as in 31, 18; 32, 2.
- (21) The abrupt transition of **אל** from 2 pers. to 3 pers. makes a difficulty, and **ט** 30 similarly passes from 3 pers. to 2 pers.
אל ואלו שאל את עזרי; **ט** ἐν βῆθει βόθρου γίνου, = בנרבתני בור היה, as in v. 23. The texts are wholly different, and both are hard; **אל**'s combination of Egypt and its helpers is, however, in accordance with Ezekiel's usage (see 30, 8; 31, 17). The verbs in 21^b must be made imperatives, and the form made parallel to 19^b. 20^a. Instead of ואלו שבו write ואלו שבו. Insert את before הערלים, and בתוך before הללי.
- (22) The same order should be observed, as far as possible, in the descriptions of the various nations. Instead of סביבותי קברתי read סביבות קברתה, as in 24^a of **אל** and in 22 of **ט**.
אל הנפלים; read נפלים, but the word is suspicious, cutting in two a familiar expression, and ought perhaps to be omitted.
- (23) **אל** + ואלו קברתה כלם הללים נפלים בתרבו; **ט** ויהי קהלה סביבות קברתה כלם הללים נפלים בתרבו. The copyist's repetition out of v. 22. **אל** קתית; read התיקם, as in v. 26.
- (24) **אל** הנפלים; read נפלים, as in 22.
- (25) Of v. 25 **ט** has only the two words near the end: בתוך הללים. The verse consists of repetitions out of the preceding description, and even the words found in **ט** are better omitted, after the norm of v. 30 (at end).
- (26) **אל** סביבותי קברותיה; read סביבות קברתה, as in v. 22.
אל קתלי; read הללי, as throughout the section. The ט is copyist's repetition from 50 preceding word.
- (27) **אל** ולא ישקבו; **ט** ἐκοιμήθησαν (and so S). The negative is better retained with HITZ., SMEND, CORN., SIEGFR., SKINNER (*Expos. Bible*), the verse apparently

- 34 6) א + צאני (second occurrence), 6, insertion of subject, or gloss.
- (8) א; רעי; read, with 6, הרעים; JHWH nowhere else calls the evil rulers *my shepherds*. [א רעי may have been abbreviation for רעים; cf. note on Is. 38,12. -- P. H. CORN. omits צאני רעי את צאני as an improbable redundancy.]
- (9) 6, שמעי דבר יהוה א, 6, not indispensable, but appropriate; scribal plus or minus. 5
- (10) א; אל; write על.
- א; צאן; write, with 6, צאני; the ם has fallen out of א through following ן.
- (11) א; ארני, 6.
- For א ארני ורשתי 6 has ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω, free translation.
- 12) V. 12 is in disorder in א and in 6. First, for יהוה read יהוה, as in 6, and then omit בתוך, which, though found in 6, appears to have been added as a necessary connective, after the suffix had been attached to יהוה. The significant fact about the *day* is that on it the sheep are scattered, not that the shepherd is then with the sheep. Further, the expression at the end of the verse, ביום קצו, there out of place, is to be transposed after נפרשות, furnishing the reason 15 for the scattering of the flock. In 6 it occurs at the end of the verse, and al-o, with the order of the two synonyms reversed, after יהוה, giving an intolerable sense, and being probably scribal displacement; its occurrence at the end of the verse may also be explained as the repetition of a Hebrew copyist, followed by 6, which thus adopts the errors of א, and adds its own. CORN., following S, 20 writes at the beginning ביום סופה (referring to Am. I, 14), omits the following four words, and in the rest of the verse adopts the text of א. 3C reproduce א; for א נפרשות . . . ביום S has (נשל חסמל), passing apparently by error of eye from first to second ביום (in the emended text).
- (13) א; אל, miswriting for על. (14) א; אל; write על. 25
- (15) After ארביצים 6 has καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.
- (16) א; ואת השמנה א, 6, perhaps scribal insertion.
- א; אשמיר, 6 φυλάξω. Write אשמיר, as the connection requires. Before following ארצנה 6 inserts ו.
- (20) א + אליהם, 6, here inappropriate. 30
- (21) 6 has the simpler form ἐπὶ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς ὕμοις ὑμῶν διωθήσθε καὶ τοῖς κέρυσις ὑμῶν ἐκερατιζετε καὶ πᾶν τὸ ἐκλείπων ἐξεθλίβετε; the plus of א may be scribal expansion.
- (23) BÄR; הקפתי; GINSBURG, on the authority of "the majority of MSS," הקמתי.
- א; הוא ירעה אתם א, 6. 35
- (25) א; לכתה א, 6, possibly gloss. — K^cthib; ביעורים; write Q^re ביעורים.
- (26) א; וסביבות א, 6.
- א + ברכה א, 6, probably repetition from end of verse.
- CORN. omits להם רביבים, omitting נקצתי.
- א; נשפתי; better נשם, as above in the verse. 40
- א; והיו א, 6, complementary insertion.
- (29) א; נקטע שלם א, 6 φωτόν ἐίρηνης; read שלם מ׳ שלם a well-appointed plantation (so SIEGEL); CORN. שלם מ׳ a rich (better unimpaired) plantation. HILZ. maintains א a plantation for rotten (so RV, but the expression is hard).
- 30 א; אהם א, 6, destroys the parallelism. א; ארני א, 6. 45
- (31) א + ואתן א, 6, which had the אתם at the end of the clause; אתן is perhaps corruption of following צאני. The omission of ואתן gives the proper emphasis to the sentence.
- א + ארם א, 6, perhaps corruption of following אתם, or (CORN.) insertion from 36,37; it is here meaningless. GRATZ ברעית אדמתי (Zech. 13, 5). 50
- Before אני insert ו, with 6.

- 33 *vivere in iustitia sua in quacumque die fecerit*, giving the sense by supplying *in iustitia sua*. A proper form is secured by writing וצדקת in place of the initial ו; צ may easily have fallen out through following צדק. CORN. omits from וצדק to the end of the verse; the clause is possibly a gloss.
- (13) וצדקת; read וצדקה. — K'thib וצדקת; write Q'rè וצדקה. 5
- (15) וצדקת; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (20) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (21) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (22) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (25) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (30) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (34) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (35) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (36) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (37) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (38) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (39) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (40) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (41) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (42) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (43) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (44) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (45) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (46) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (47) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (48) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (49) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5
- (50) וצדקה; read וצדקה. — K'thib וצדקה; write Q'rè וצדקה. 5

- 36 (1) אלּוּ; אלּוּ; write עלּוּ, with 𐤀.
- (2) אלּוּ; וּבְמֹת 𐤀; ἔρημα, = שְׁמֹת or חֲרֹבֹת; the former is perhaps graphically the easier. Deut. 32, 13; Mic. 3, 12 hardly support בּוּ, which term Ezekiel uses elsewhere only of idolatrous shrines; CORN. שְׁמֹת.
- (3) אלּוּ; יַעַן וּבִיעַן; write יַעַן וּבִיעַן, as in 13, 10. 5
- אלּוּ; שְׁמֹת; read כְּשֵׁם snort, as in Is. 42, 14 (HITZ.), the initial נ having fallen out through the preceding ך. CORN. שָׂאט, after v. 5.
- (4) אלּוּ; אַרְנִי (twice); 𐤀.
- (5) אלּוּ; כָּלֵה; write כָּלֵה, as in margin. 10
- אלּוּ; בְּשָׂאט נָשׂוּ; ἄτιμάσαντες ψυχάς, a rendering which does not affect the reading of 25, 6. 15 (on which see notes).
- For אלּוּ בשמחת כל לבב (𐤀 μετ' εὐφροσύνης) read לבב 'בש'.
- אלּוּ מִנְרָשָׁה מִנְרָשָׁה; 𐤀 τοῦ ἀφανίσαι; 𐤀 eferrent, 𐤀 תְּרִבּוֹת, representing גֵּרָשׁ.
- CORN. regards 𐤀 τοῦ ἀφανίσαι as rendering not of מְנַרְשָׁה (which he takes to be corruption of מוֹרְשָׁה), but of some form like לְמַחָא (whence אלּוּ לְמַעַן, and suggests 15
- לְמַחָא (בּוּ). מְנַרְשָׁה may be corrupt repetition of some neighboring word, as מוֹרְשָׁה, or, what is perhaps better, of רְשָׁתָהּ, which was then miswritten under the influence of מוֹרְשָׁה. For לבּוּ we may write וּבּוּהָ, so that the expression will mean 20
- to possess it and to plunder it; cf. 𐤀 אֲנִי סַבַּחֲסִי אֲנִי. GRÄTZ, ללענן ולבּוּח, (after v. 4), omitting מַנְ, — simpler and perhaps preferable.
- (6) אלּוּ; אַרְנִי 𐤀.
- (7) אלּוּ; בָּה אֲמַר אַרְנִי יְהוּהָ 𐤀, but preferable after לבּוּ. 20
- אלּוּ; אֲם לָא 𐤀; 𐤀 ἐπί = עלּוּ or אַלּוּ.
- (8) אלּוּ; יִשְׂרָאֵל 𐤀, perhaps gloss. (10) K^othib; כָּלֵה; write Q^orê בּלוּ.
- (11) אלּוּ; וְרָבּוּ וְרָבּוּ 𐤀, here natural, but possibly scribal addition. 25
- After אלּוּ הַיְטַבְתִּי (וְהַטַּבְתִּי) insert לָכֵם, here necessary; so 𐤀 ὑμῶς.
- (12) In אלּוּ 12-15 and 𐤀 13. 14 the passage from plur. to sing. pron. may be rhetorical variation from mountains to land, or scribal inadvertence.
- (13) אלּוּ; אֲמַרְיִם; write אֲמַרְיִם (after יַעַן), with CORNILL and SIEGFRIED-STADE. 30
- K^othib; אֲתִי; write Q^orê אָתִי.
- (14) אלּוּ; תְּכַשְׁלִי; write תְּכַשְׁלִי, as in preceding verse.
- (15) אלּוּ; וּנְיִדָּ לָא [תְּכַשְׁלִי] תְּכַשְׁלִי עוֹר 𐤀, is perhaps scribal repetition from preceding verse. 35
- אלּוּ; אַלְיִךְ; write עַלְיִךְ, as in 19, 4; 27, 30, and with 𐤀.
- (17) Before כְּמָתָא 𐤀 has καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν = וּבְטֻמְאוֹתֵם, probably repetition of following word. 35
- (18) V. 18^b of אלּוּ, from עַל הָרִים to end, 𐤀, perhaps gloss.
- (20) אלּוּ; וּנְיּוּא; write plur. וּנְיּוּאוּ. — Omit אלּוּ לְהֵם, with 𐤀.
- אלּוּ; כְּאֲמַר; write כְּאֲמַרְם, with 𐤀, and omit following לְהֵם.
- (22) אלּוּ; אַרְנִי 𐤀. 40
- (23) אלּוּ; נֹאֵם אַרְנִי יְהוּהָ 𐤀, perhaps insertion of Hebrew scribe, perhaps omission of Greek copyist by *homeoteleuton*.
- (27) אלּוּ; אֵת אֲשֶׁר 𐤀. cf. Ew. §§ 333^a, 337^b; Ges.-KAUFZSCH²⁶, § 157, c. GRÄTZ, עוֹר אֲשֶׁר.
- (33) אלּוּ; אַרְנִי 𐤀. 45
- 37 (1) אלּוּ + יְהוּהָ, after רוּחַ, *explicitum*; 𐤀^v takes it as subject of preceding verb. The expression יְהוּהָ רוּחַ occurs elsewhere in Ezek. only in 11, 5 where it is appropriate; in 11, 24 אלּוּ has אֱלֹהִים רוּחַ, which is there difficult, and the רוּחַ is better omitted. Here the רוּחַ might be taken as subject of the verbs after יְהוּהָ.
- (3) אלּוּ; אַרְנִי 𐤀.
- (5) אלּוּ; אַרְנִי 𐤀. — אלּוּ וְחַיִּיתֵם 𐤀; רוּחַ נְעֻמָּה ζωῆς = רוּחַ חַיִּים.
- (7) אלּוּ; וְקוּלָּהּ 𐤀, gloss or doublet to רַעֲשׂ — an interruption of the construction. 50

- 35 (5) אֵל וּ Θ οἰκω. The text of Θ is confused: in ἐν χεῖρι ἐχθρῶν the last word, = איבים, seems to represent אֵל אֵרם.
- (6) אֵל + וּ Θ , corrupt repetition of following clause. אֵל וּ יְרָפֶה + וּרם, yields no sense; Θ εἰς αἶμα ἡμάρτας. Read, with CORN., לַרם אֵשְׁמָה.
- (7) For אֵל וּשְׂמָה וּשְׂמָה read, with HITZ., לַשְׂמָה וּשְׂמָה, as in v. 3; 33, 28, 29. The first 'ש' is not a possible form. אֵל וּשְׁב וּ Θ ἀνθρώπους καὶ κτήνη, variation of a familiar expression; cf. 14, 13; 36, 11, *al*.
- (8) אֵל וּ Θ , καὶ ἐνπλήσω τῶν τραυματιῶν βουνοῦς; but this introduces an improbable order, since after מלא the thing filled regularly precedes that with 10 which it is filled. CORN.'s objection, that *its mountains* is improbable since it is *Mount Seir* that is addressed, is not valid; the Prophet has in mind the land, which contained both mountains and valleys. Variation of pers., as in vv. 7, 8, is not uncommon in OT. — אֵל וּ הללני; גְּרָטֵז הַלֵּים.
- (9) K^{thib} תּוּשַׁבְנָה; Q^{rē} תּוּשַׁבְנָה, miswriting of תּוּשַׁבְנָה (CORN.). Write תּוּשַׁבְנָה (Qal of 15 וּשַׁב); CORN. תּוּשַׁבְנָה. — אֵל וּ יוּדַעְתָּ; write יוּדַעְתָּ, with Θ .
- (10) אֵל וּ יוּשַׁנְתָּ; write יוּרְשַׁתָּה, with Θ ִשְִׁ, the sing. being called for by the context.
- (11) אֵל וּ אֲדַנִּי. אֵל וּ καὶ ποιῶ σοι. Read וּעֲשִׂיתֶךָ; CORN. וּעֲשִׂיתִי בְךָ. אֵל וּ עֲשִׂיתָ; write עֲשִׂיתָ. 20
- Of v. 11^b Θ gives a much shorter form than אֵל. אֵל וּ וּבִקְנָאתָךְ אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ אֵל וּ כָפַף בַּסְּפָר וּבְקִנְיָתָךְ אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ אֵל וּ Θ κατὰ τὴν ἔχθραν σου, = כָּשַׁנְתָּךְ. Θ (adopted by CORN.) commends itself by its simplicity, but its minus may be due to *homeoteleuton* (עֲשִׂיתָ and עֲשִׂיתָ).
- אֵל וּ מִשְׁנָאתֶךָ; write מִשְׁנָאתָךְ. The expression is deleted by GRÄTZ as dittogram. 25
- אֵל וּ כִּם first occurrence), אֵל וּ Θ , perhaps scribal complement.
- אֵל וּ כִּם (second), Θ סוּי; read בְּךָ, with the sense that JHVH is to be made known through them, rather than to them; Θ סוּי may be an interpretation after v. 12.
- (12) אֵל וּ Θ ποιῶς = קוּל, not improbable. אֵל וּ Θ ὅτι εἶπας τὰ ὄρη Ἰσραὴλ ἔρημα. אֵל וּ's full for 30 mula of quotation is here suitable. — K^{thib} שָׁמְמָה; write Q^{rē} שָׁמְמוּ.
- (13) אֵל וּ וּמְנִילוּ and בְּפִיכֶם; write sing., with Θ . אֵל וּ וּהַעֲתַתְתֶּם עָלַי דְּבָרֵיכֶם אֵל וּ Θ . A Heb. verb עֲתַר in the sense of *rich*, *plentiful*, is, as CORN. points out, doubtful (the stem has not this sense in Pr. 27, 6, and the text of Jer. 33, 6 is not certain); and what is here demanded by the connection is 35 a verb of quality rather than of quantity. No satisfactory emendation offers itself: the expression occurs only in the senses *proceed*, *move*; הַעֲצִים is not unsuitable in meaning, but is not supported by the Versions. Θ , ἐβροῆσατε; ִ \mathfrak{I} *derogastis*; ִ ִ \mathfrak{I} סַנָּא. HITZ. is no doubt right in regarding this עֲתַר as the Aramaic form of Heb. עָשַׂר. The expression is omitted by CORNELL but symmetry seems to re- 40 quire a clause here, and the text may be retained, with change of plur. endings to singular. Its form, however, is probably due not to Ezekiel, but to an Aramaizing scribe.
- (14.15) Verses 14.15 contain a doublet, אֵל וּ and Θ being both corrupt. כָּשַׁמַּח בְּל הָאָרֶץ yields no sense; it cannot be rendered *to the joy of the whole earth* (ORELLI). 45 The following emendation, proposed by CORN., brings out the malicious joy of Edom, and its occasion, namely, the desolation of the Israelitish territory. The shorter and more original form is found in 14, where בְּשָׁמַח בְּל הָאָרֶץ is, after the norm of 15^a, to be read בְּשָׁמַחְתָּךְ לְאַרְצִי, and בְּנְהַלַּת בֵּית יִשְׂרָאֵל is explanatory gloss to אֲרָצִי or הָאָרֶץ.
- (14) Θ omits אֲרָצִי of אֵל וּ.
- (15) Instead of אֲשֶׁר עָלַי CORN. writes בִּי. אֵל וּ Θ καὶ ἐξανάλωθήσεται, = יִקְלָה. After יְהוָה Θ has ο θεός αὐτῶν. 50

38 1ⁿ WINCKLER in Part 4 of the Second Series of his *Altorientalische Forschungen* regards this Section as an appendix, composed in the time of Alexander the Great, between the battles of the Granicus and Issus (B. C. 334-333). Israel, he remarks, has long since returned from exile (not in Babylonia but) among the nations 38, 8, 12, 17ⁿ. The *chief* 38, 2ⁿ is Alexander, who has become prince of Me-hech (Phrygia) and Tubal (Cappadocia); the *isles* or *coasts* 39, 6ⁿ are the Grecian lands; 38, 5ⁿ mention of Paras, Cush, Phut, that is, Persia and the country south of Egyptⁿ is a later insertion. The basis of this section is the contest, described in the Babylonian cosmogonic poem, between Tiāmat and the celestial gods (cf. GUNKEL, *Schöpfung und Chaos*), here applied, with explanatory remarks, to the situation of Israel at a definite time; and a third hand has added the closing exhortation, from 39, 22ⁿ (or, 23ⁿ) to the end.

To this ingenious exposition there are at least two serious objections: Alexander would have been called *King of Greece*; and he would have been regarded not as an enemy, but as a savior.

(2) Whether **ראש** אל is the same with the **תירם** of Gen. 10, 2, and, if so, which is the right spelling, is uncertain. [A land **ראש** does not exist (contrast Crit. Notes on Isaiah p. 166, l. 18ⁿ); **נשיא ראש** must mean *chief prince* (so AVⁿ); cf. **כהן הראש** *chief priest* 2 K. 25, 18; Ezr. 7, 5; 2 Chr. 19, 11. Several chiefs ruled over the tribes of **ותבל**, but above them all was a **נשיא ראש**. According to WINCKLER (*J. c.* p. 166) **נשיא** is an explanatory gloss on **ראש**; but if it were a gloss it would probably not have been repeated in v. 3. In ψ 110, 6, which was written at the time of Zerubbabel, **ראש על ארץ רבה** refers to the King of Persia, **ארץ רבה** = *gog-guru raphastu* in the Akhaemenian inscriptions (cf. Crit. Notes on Isaiah, p. 199, note **). Nor is there a land **מנונ**; **מנונ** is chief prince of **ותבל** and **מנונ** is an interpolation (not found in v. 3 and 39, 1ⁿ) which is derived from Gen. 10, 2, and in that passage **מנונ** seems to be a corruption of **נונ** due to the influence of the following **ימרי** (see HOLZINGER *ad loc.*). 1 Chr. 1, 4 naturally depends on the passage in Genesis. In Ezek. 39, 6 Θ read **מנונ** for **נונ** (Θ Cr, it is true, has Μαρωφ). Μαρωφ seems to be used there as a collective name for tribes **צפון מירבתי** (v. 15; 39, 2ⁿ). **נונ** may originally be not a proper name but an appellative; note the gentilicium *Gagdā* (= Northern barbarian) in the first letter of WINCKLER'S translation of the Amarna tablets (KB 5, p. 5, l. 38; cf. the excursus on the Amarna tablets in the English Translation of *Joshua*, p. 51, l. 29). **נונ** may therefore be a term like our *Great Mogul* or the German *Grossstärke* (= English *Grand Turk*, *Grand Seigneur*). Several appellatives have for a long time been looked upon as proper names (**פרעה**, **רתון**, **רביסרים**, **רבשקה**, &c.) **נונ** is certainly not an 'echo' of the Lydian *Gyges*; nor can it have any connection with the Greek Ἰζυγος WINCKLER, *l. c.*, p. 164, n. 2. — P. II.]

3) עליון אל; אליון אל.

(4) For Θ **ושוכבתך ונתתי החים בלתיך והוצאתי אותך אל** has simply $\kappa\alpha\iota\ \sigma\upsilon\upsilon\alpha\epsilon\tilde{\omega}\ \sigma\epsilon$; the other Versions follow **אל**; $\sigma\upsilon\upsilon\alpha\epsilon\tilde{\omega}$ may be rendering of **שוב** Is. 49, 5) or of **הוצי** (2 S 10, 16). **שוב**, however, must here mean *turn back*, and is then out of position; it should stand after **ני ח' ב' ח' (SMEND, cf. 29, 4; Is. 37, 29)**. This last expression is suspicious, since it implies coercion, while Gog is JHWH'S willing Minister (v. 7). It seems better to omit, with CORN., the whole phrase before **הוצי**. The verb **ש** is variously rendered by the Versions: Ἰ circumagant ; Ἰ ἄνω ; Θ , περι-στρέφω ; Ἰ ἄσρל . It is omitted by SIEBER, as corrupt form. [**ושוכבתך ונתתי החים** and **ושוכבתך** may be a misplaced gloss on **ושאתך** in 39, 2; but these two verbs should be transposed to the beginning of v. 4. — P. II.]

Θ $\text{πέλται καὶ περικεφαλαιαὶ καὶ μάχαιρα}$. HITZ. objects to **צנה** as inappropriate for cavalry, (but the army was not necessarily composed of cavalry only), and CORN. adopts the text of Θ . In such enumerations

- 37 6 omits ענביות, and takes preceding verb as causative 3 sing.; scribal omission or insertion.
- (8) 6 ויקרם; 5 take it as Nif., and this form is favored by the connection; 6 ἀνέβαινεν.
- (9) 6 ארני 6. — 6 הרהו 6, perhaps insertion of *explicitum* by a scribe. 5
- (10) 6 והנבאתי 6, Hithp., for which CORN. writes Nifal, on the ground that Ezekiel uses Hithp. only in 13,17, and there in a special sense. As Hithp. and Nif. are used elsewhere interchangeably, it is doubtful whether this point can be pressed.
- (11) 6 הנה 6; write הנם, the following part. requiring an expressed subject. 6 attaches הנה to the part, omits הנה, and has Κύριος after אלי 6. 10
- (12) 6 ארני 6. 6 עמי 6, both here and at end of v. 13, where it is found in 6 but is lacking in 5; a gloss. In any case the reading of 6 in v. 13 (τοῦ ἀναστρέφειν . . . τὸν λαόν μου), not according in form with preceding clause, is less probable than that of 6. It is not necessary to regard עמי as original in v. 13 (CORN.) in order 15 to explain its presence as gloss in v. 12.
- (16) K^othib חברו; write Q^re חבריו. 6 δευτέραν = אחר, here unnecessary; the contrast is expressed by the two אחר. 6 + אפרים, עץ אפרים, an old gloss, found in 6, introduced from v. 19, but here inappro- 20 priate, since the connection requires that only the tribal name be given, and it is Joseph that is contrasted with Judah. GRÄTZ על אפי K^othib חברו; write Q^re חבריו.
- (17) 6 והיו לעץ אחר וקרו לאפרים בידך 6; write, with 5 من مصلح كالمع 6, והיו לעץ אחר, 25 בידך, from which easily come text of 6, and that of 6 εἰς ῥάβδον ὕμιν του δῆσαι 25 ἐαυτῶς καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρὶ σου. In 6 the והיו לעץ אחר was repeated by a scribe, and in its own place it was corrupted into לאפרים; in the text of 6 one of these phrases was modified into a word (HITZ., CORN. לאפרים) which was rendered by δῆσαι. After 6 אחר אל אחר GRÄTZ inserts ועשיתם, as in 6 v. 19. 30
- (19) 6 ארני 6. — K^othib חברו; write Q^re חבריו. 6 καὶ δώσω αὐτοῦς ἐπὶ τῆς φουλήν Ιουδα καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον ὕμιν τῇ χειρὶ Ιουδα. Following the corrected form of v. 17, we may read והיו לעץ אחר בידו 6. The ועשיתם 6 is awkward scribal expansion, and ועשיתם לעץ אחר a doublet; the 35 last אחר of 6 is naturally אחר לעץ. Instead of τῇ χειρὶ Ιουδα of 6 it is better to write בידו, the substantive being, as more explicit, less probable than the suffix.
- (21) 6 את בני 6 and מסביב 6; 6 πάντα οικον, and ἀπὸ πάντων τῶν περιούκλων αὐτῶν. 6 also writes τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ for 6 ארמתם (cf. v. 19). 40 BÄR אליהם; GINSBURG אלהם.
- (22) 6 + לפלך, scribal repetition introducing a tautology. K^othib יהיה; write Q^re יהיו 6. — 6 עור 6, repetition of copyist.
- (23) 6 ובשקוציהם ובכל פשעיהם 6, possibly addition of scribe. 6 משובתיהם here meaningless; 6 ἀνομοῶν. Read משובתיהם, with SMEND, cf. GRÄTZ, ושמתי . . . והשיבתי (36,29). — 6 ואני אהיה 6; 6 καὶ ἐγὼ Κύριος ἔσομαι. 45
- (25) 6 אבותיכם; write, with 6, אבותיהם, as the syntax requires.
- (26) 6 ונתתים והרבית אתם 6, 6, either Greek omission through similarity of initial words (נתתים and נתתי), or plus of the Hebrew scribe. The נתתים (lacking in 5), in absolute sense, makes a difficulty, and in 17,22, where it occurs in 6, it is lacking in 6; still, such a sense cannot be called improbable. 50
- (28) 6 את ישראל 6; 6 αὐτοῦς. The Hebrew expression is perhaps the *explicitum* of a scribe.

- 39 (9) For the two verbs of אֵל וּבְעָרָו וְהִשִּׁיקוּ אֵל has καὶ καθύστεσον, and there is ground for omitting אֵל וּבְעָרָו (so CORN.), which occurs below in the verse, especially as there is little or no difference of meaning between בָּעַר and נָשַׁק. It would be better if we could here have a word meaning *to collect*, corresponding to יָשָׂא and יִקְחֵבוּ in v. 10, of which, however, there is no trace, except in אֵל וּמִקְתוֹבְרִין 5 *provide or load themselves with* (arms &c.); if this is not corrupt, it may possibly represent a form of נָשָׂא in אֵל, from which might come our והִשִּׁיקוּ; the synonym וּבְעָרָו might be retained, or rejected as scribal insertion.
- אֵל וּבְעָרָו, אֵל (as in 38,4, which has κοινοῖς = הָן, or רִמָּה, or הַגִּיחַ).
- (11) אֵל וּבְעָרָו; אֵל ὀνομαστόν. Point אֵל. — אֵל וּבְעָרָו; write נִיא as elsewhere in this chapter. 10
אֵל וּבְעָרָו; write עָבְרִים, taking the word as proper name, *Abarim*, east of the Dead Sea, with J. D. MICH., EICHL., HITZ., CORN., SIEGR. (and with the approval of REUSS). Though *Abarim* is elsewhere the name of a mountain range, a valley might well be so called. In the translation *the Valley of the Passers-by* the עָבְרִים must refer to the Scythians, while in vv. 14. 15 it is the designation of 15 those who traverse the land in search of dead bodies.
- In אֵל πολυάνδριον we have the word המוֹן, which is a copyist's insertion.
- אֵל וּבְעָרָו; אֵל ὀνομαστόν, omitted as unintelligible; literally *and it stops the traversers*, not the *invaders* (who are dead), nor (DAVIDSON) *travellers* in general (which is against the use of עָבְרִים in this section, and in itself not probable) but 20 the *searchers* (who, however, are not to be stopped). אֵל καὶ περιουκοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος, whence CORNILL (approved by SIEGR.) וְהִסְמוּ וְהִנְיָא; but חָסַם (occurring elsewhere only in Deut. 25,4, of the muzzling of an ox) is a strange term for shutting off access to a valley; nor does it appear why 25 the mouth of the valley should be closed. We should rather expect some such statement as *the traversers shall prepare it*, but the words (perhaps a gloss) are deformed beyond recognition. — אֵל Κῆθῖβ; המוֹנָה; read Q'rè המוֹנוּ.
- (14) אֵל וּבְעָרָו; אֵל ὀνομαστόν, repetition from the first part of the verse; it is here impossible, since it means the searchers and not the invaders.
אֵל וּבְעָרָו; אֵל ὀνομαστόν; HITZ., CORN. לַחֲקֹר *to search*. 30
- (16) אֵל וּבְעָרָו; אֵל ὀνομαστόν, an old gloss, or repetition of the immediately preceding, read by אֵל in its Hebrew text; the sense seems irrecoverable: no city has been spoken of, and no emendation is satisfactory. CORN. וְנִמְרָה הַמוֹנוּ *and it is all over with his multitude*. We might write, after v. 11, וְקִבְרוּ שָׁם כָּל הַמוֹנוּ.
- (19) אֵל וּבְעָרָו; CORN., after SA as well as the Coptic Version and some Greek MSS, 35 בָּשָׂר, which preserves the combination *flesh and blood*, as in v. 17, but this harmonizing is suspicious.
- (21) אֵל וּבְעָרָו; אֵל ὀνομαστόν = בָּבַס; CORNILL בִּנְנוּ (I will demonstrate my glory) *on Gog*. אֵל gives a good sense, *I will manifest my glory among the nations*.
- (25) אֵל וּבְעָרָו; אֵל ὀνομαστόν, or read עַל. CORNILL עַל. 40
- (26) אֵל וּבְעָרָו; read נָשָׂא, with HITZ. A marginal note in HAHN and GINSEBURG not in BÄR) gives the reading (Q'rè) נָשָׂא. As the passage is one of promise, the threat of נָשָׂא is out of place.
- אֵל וּבְעָרָו; אֵל ὀνομαστόν; CORN. כָּל מִקְתָּם *all their rebelliousness*, to agree with following כָּל מִקְתָּם. — אֵל וּבְעָרָו. 45
- (27) אֵל וּבְעָרָו; אֵל ὀνομαστόν, omitted in accordance with the phraseology of the chapter.
- (28) אֵל וּבְעָרָו; CORN. הַגִּלְיָהּ. אֵל omits 28^b from וּבְנִסְתָּיִם to end, but the contrast in the second clause is necessary. אֵל וּבְעָרָו; GINSEB. אֵל וּבְעָרָו.
- (29) אֵל וּבְעָרָו; אֵל ὀνομαστόν; read, with CORN., GRÄTZ, אֵל וּבְעָרָו.

38 of particulars there are chances of errors both in א and in ט, and the shorter text is not necessarily the better.

(5) פוט is strange in this enumeration of Northern peoples; we should perhaps read לור, which is added in טא and many other ט codd. (111^r 87.88.22.26, *al.*) and §11.

(7) להם א; read לי, with ט, as the context requires. 5

8 א is grammatically confused; predicates (הוצאה, מוקבצת) are used of ארץ which properly belong only to עם, and there is an abrupt transition from 3 Sing. fem. to 3 plur. Further, the clause על הרר . . . הוצאה . . . is parallel to, and explanatory of, the preceding clauses; it cannot be taken (J, SIEGER) as dependent on what goes before (*a land . . . gathered . . . to the mountains* ט וָהַר of Israel'; § 10 transposes; *thou shalt come against the mountains . . . and against a land*. Order is partly restored by the omission of על הרר . . . הוצאה . . . (so CORN.), which appears to be composed of two glosses. We should perhaps also insert עם על after פתחב (cf. v. 12), though it is possible that ארץ may here be used, by rhetorical license, as = עם. — For אל ארץ read על ארץ.

15 Instead of מהרב we must, from the parallelism, read מהרבה.

(9) א תהיה cannot be construed. GRÄTZ inserts before it באחרית הימים, as in v. 16, which is syntactically hard; better omit ת, with REUSS, CORN., SIEGER.

(11) Before השקמים ט has επι (CORN. על), probably a free translation; after 'הש' in ט stands εν τῷ ἡσυχίᾳ = השקט, perhaps scribal addition in Hebrew text of ט. The following ישיב לבם קלם is thrown out by CORN., on account of the ישיבים of the next clause, as stylistically improbable.

א; באין חומה ט; וָהַר εν η οὐχ υπάρχει τεῖχος.

(12) א; אל; write על.

(13) א; כפיריה is highly improbable, if not impossible; traders would not be called 25 lions by Ezekiel; read רבליה, a common word in c. 27, and sufficiently like כ to account for the corruption; CORN. בנעניה.

For the sake of the symmetry, which is suggested by the form of the sentence, the preceding וספרי is better written with suffix, וספריה ט (כבר כמון) and so §; 30

(14) א; ארני ט. א; תרע א; gives no sense; ט ἐρερθησῃ. Read תער.

(16) א; נונ ט; gloss.

(17) ט inserts תָּו פּוּץ after יהוה; there seems to be here, either in א or in ט, a confusion with the preceding verse.

The interrog. ה is better omitted, with ט, before אהה; there is no propriety here 35 in a question; the statement is meant to be positive.

א; הנבאים ט; an easy omission or insertion.

א; שנים may be retained as = for years, but the construction is suspicious; ט § connect it by ו with ימים; J in diebus illorum temporum.

(18) א; באפי ט; ט omits ב before the next noun, and combines התי and קנאטי as 40 subject of תעלה. For the construction עלה באף, cf. ψ 18, 9.

(21) א; לבל הרי הרב, an unnatural expression; ט παν φόβου. Read תרה (CORN., 40 ORILLI); הרב is perhaps repetition from next clause. א; ארני ט.

23) After התקשרתי ט has καὶ ἐνδοῦσθησεται = ונבדתי, one of the few cases in which the plus is in the Greek. CORN. thinks it in favor of ט that its text offers two 45 Hitpa'els and two Nifals, but the symmetry may be contra as well as pro. נבדתי may be doublet of נדעתי, or may have fallen out through resemblance to it.

39 (1) א; ארני ט; so, too, vv. 10. 13. 17. 20. 50

(2) ושאתך is regarded by GRÄTZ as corrupt repetition of preceding word [cf. above, p. 99, l. 49].

א; אליך; write עליך.

5 א; ארני ט.

- 40 which, however, departs too far from א and Θ, and is unnecessary. GRÄTZ suggests a combination of א and Θ: מננ וסקיר התא, and the reading מקרה *from the beam*. SIEGFR. omits 13^b. 14. 15 as unintelligible.
- (14) א read, with CORNILL, ונגש א, following v. 13; SMEND ארך אלים; read, after Θ, האלים. 5
א, an impossible number; write, with Θ, עשרים. After this word CORNILL inserts, not with great probability, the פתח נגד פתח of v. 13.
א and the gateway adjoined the pillar of the court, which yields no sense. Θ θειου τῆς πόλης, whence EWALD: ואל התאים תצר השער, but the court did not, properly speaking, adjoin the guard-rooms. SMEND throws 10 out איל, rendering: and adjoining the court was the gateway. DAVIDSON: and adjoining the porch (אלם) was the court round about the gate. The clause is omitted in S, and by CORN. Read אולם השער החצר, and the court adjoined the vestibule of the gateway, that is, one passed from the vestibule into the court, a statement that explains the position of the vestibule. The transposition of החצר 15 and השער offers no serious difficulty, and the reading איל א (א) is favored by Θ.
- (15) א ועל; read ועל, as this gives one terminus of the measurement; the other terminus is given further on by על לפני, which must be read עד לפני (CORNILL omits על).
א K^cthib היאתן ו; write Q^cre האיתן, which is, perhaps, for איתין or איתין (st. אתי); 20 the word occurs only here. Transpose and read איתן השער *from the vestibule of the gateway*; Θ τό αἶθριον τῆς πόλης ἔξωθεν εἰς τό αἶθριον αἰλου τῆς πόλης ἔσωθεν; αἶθριον = לפני, and ἔξωθεν = ההיצוני, instead of היאתן, a reading which is not improbable.
- (16) א עליהמה; write איליהם *their wall pillars*. 25
א לאלמות; write לא. The sing. is necessary, as there was only one vestibule to each gateway.
In following והלונות omit the initial ו. — א א (three times); Θ ἐπί.
At end of v. 16 Θ has ἔνθεν καὶ ἐνθεν (of the palm-trees), = מפה ומפה, a natural and not improbable reading. 30
- (17 18) א החיצונה; Θ ἑσωτέραν. In v. 18 Θ renders the first רצפה by στοαί, the second by περίστυλον, as in v. 17; it probably had a text different from that of א. CORN. brackets התחתונה הר' as suspicious, since it seems to have no place in the structure.
- (19) Before v. 19 CORNILL inserts נגד השער לקדים, as vv. 23. 27, but 35 the detailed statement in v. 19 compared with that in these verses does not favor the insertion.
After רחב Θ has τῆς ἀλλῆς, a proper explanation, but perhaps unnecessary. Farther on, Θ read שער instead of א קצר; between the two readings there is no serious difference. 40
א † הקרים והצפון; Θ τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἤγαγε με ἐπὶ βόρραν καὶ ἰδοὺ πόλη = שער והגון הצפון והנה שער, in which the first word is a corruption of קרים, while the הצפון may be the word of our text, displaced in א. It is simpler, however, to read, at the beginning of v. 20, ויביאני אל השער. The wording of א is here somewhat different from that 45 of the parallel v. 24. — א והשער; Θ καὶ ἰδοὺ πόλη, not so well.
- (20) Before מדר insert the connective ו.
(21) K^cthib ותאו, write Q^cre ותאיו. — K^cthib ואילמו and ואלמו; write ואלמו and ואלמו.
(22) K^cthib ותלונות ותלונות; write Q^cre ותלונות ותלונות and (with omission of ו) ותלונות. For ואלמו write ואלמו (twice in this verse). 50
א לפנימה; read לפנימה, after Θ ἔσωθεν. SIEGFR. omits this and the preceding word.
- (23) א ולקדים; read, with Θ, בשער לקדים. GRÄTZ renders Θ by ולקדים.
(24) K^cthib אלו; write אילי; see on 40, 9. For אילמו write אילמו. Before these words

- 40 (1) **6** begins the chapter with $\kappa\alpha\delta\ \epsilon\tau\acute{\epsilon}\nu\epsilon\tau\omicron$. **11** $\text{מֵרֵאשִׁית הַשָּׁנָה}$ (an expression found nowhere else in OT), **6** $\epsilon\nu\ \tau\omega\ \pi\rho\acute{o}\tau\omega\ \omega\pi\acute{\iota}$. Read **בְּרֵאשִׁית**. The month is necessary here. The *New Year's Day* of **11** is probably a later scribal corruption or paraphrase; a year could not begin on the tenth day of the month, except possibly for jubilee (Lev. 25,9), and that is improbable (cf. *Kosh ho Shanah*, 8^b). In support of **11** see notes of HETZ., SMEND. Possibly **11** read **בְּרֵאשִׁית הַדְּשִׁים**, cf. Ex. 12,2,3.
- 11** + **וְשָׁמָּה**, **6**, scribal insertion, which interrupts the connection.
- (2) **11** בְּמִרְאֵת ; **6** $\epsilon\nu\ \omega\rho\acute{\alpha}\sigma\epsilon\iota$; read sing. **מִרְאֵת**, which is more accurate.
- 11** + **וְהַבְּיָאֵנִי**, **6**, insertion induced by the **שָׁמָּה**, which made a new sentence necessary. — **11** **אֵל**; write **עַל**.
- 11** מִנְּנֵב ; **6** $\acute{\alpha}\pi\epsilon\nu\acute{\alpha}\nu\tau\omicron$. Read **מִנְּנֵבִי**; the statement *in front* is here more natural than *on the south*.
- (4) **11** $\text{הַמְּרִצְוֹתָהּ הַמְּבֹרָחָהּ}$; omit the two final **הַ**s, which are either vowel-letters, or copyist's repetition from the following letters. 15
- (5) **11** וְקִוְיָהּ ; read **וְקִוְיָתָהּ**.
- (6) **11** וְיָבִיאֵנִי ; read **וְיָבִיאֵנִי**, as in vv. 1-17 &c.
11 בְּמַעְלֵתָהּ ; write **Q rē** **בְּמַעְלֵתָי**. For **11** $\text{וְעַל בְּמַעְלֵתָי}$ **6** has $\epsilon\nu\ \epsilon\pi\acute{\iota}\tau\alpha\ \acute{\alpha}\nu\alpha\theta\eta\tau\omicron\upsilon\sigma\iota\varsigma$ = **בְּמַעְלֵת שֶׁבַע**, supplying the number of steps to be expected here. Yet, in vv. 22-26 the number (in the other gates) is introduced in a more formal manner, and it is perhaps here inserted by the Greek scribe for the sake of completeness.
- 11** + **וְאֵת כֶּף אַחַד קִנְיָה אַחַד רִחְבּוֹ**, **6**, copyist's repetition from preceding clause, here meaningless.
- (7) **11** בֵּין הַתְּאִים ; **6** $\kappa\alpha\delta\ \tau\omicron\ \alpha\lambda\alpha\mu\alpha$ (= **אֵיל**) $\acute{\alpha}\nu\alpha\ \alpha\epsilon\sigma\omicron\nu\ \tau\omicron\upsilon\ \theta\epsilon\eta\lambda\alpha\theta$. The *pilaster* **אֵיל** is here certainly to be supplied in thought, though the original text may say simply *the space between*. [**תָּא** has no connection with *Assyr. th*. The *Assyr.* word does not mean *chamber* but *incantation*. In the passage II R 23,4^a we must read *a-rat-ti* instead of *amar ti*; see DELITZSCH, HW 141^b; 701^b; cf. MÜLLER'S *Supplement*, p. 18^a. — P. 11.]
- In vv. 7^b,8 **6** gives the dimensions of the second and third **תָּא** (*guardrooms*, at length (the numbers are the same as for the first', while **11** in 7^b gives the inner **כֶּף** or *vestibule*). The two texts are entirely different, and show the hands of revisers; but both are probable, and we have no clear grounds for choosing between them. — On **אֵילִם** or **אֵילָם** see note on 8,16.
- (8) **11** + **וְיָמַד אֵת אֵלֶם הַשַּׁעַר מִתְּהִיבֵית קִנְיָה אַחַד** **11**, copyist's repetition from preceding sentence. 35
- (9) **11** וְאֵילֵי ; write, after **Q'rē**, **וְאֵילֵי** (the medial **י** in **אֵיל** is better expressed).
- (10) **11** לְאֵילִם ; write **לְאֵילִים**.
- (11) **11** + **וְאֵת הַשַּׁעַר שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה אַמּוֹת**, old gloss SMEND', found in **6**, except that the latter has $\epsilon\upsilon\phi\omicron\varsigma$ for **אֵת**; but even with this change the statement contradicts 11^a, and for the number *thirteen* there seems to be no place in the description. CORN. transposes 11^a after 12, thus gaining unity in the arrangement of the details; but whether the original had this unity is doubtful.
- (12) Before **וְאֵת** the insertion of **מִפֶּה** is syntactically necessary.
- 11** + **וְנִבְּלוּ**, copyist's repetition, breaking up the clause **וְאֵת מִפֶּה**. 45
 V. 12^b, from **וְהִקָּא** to end, is omitted by CORN. as superfluous. The sing. **תָּא** is strange, and should, perhaps, be changed to plural, though the word may be used for the whole structure on both sides of the passage-way.
- (13) Instead of **11** **נָגַד** (**6** has $\tau\omicron\iota\chi\omicron\varsigma$, which CORN. adopts as relieving the obscurity of the measurement. As we are ignorant of the architectural methods and expressions of Ezekiel's time, it is perhaps better to keep the harder phrase of **11**, and understand **6** as an interpretation; the measurement *from roof to roof* seems to mean *over all*. — For **11** **מִקַּר הַתֵּתֵן** cf. v. 15,

- 40 𐤀𐤀 עליהם; write עליהם.
- (40) 𐤀𐤀 + לעולה, probably gloss; the description of the side-wall as being *outside a person going up to the door* instead of *outside the door* is unnatural. 𐤀𐤀 $\rho\acute{o}\alpha\kappa\omicron\varsigma$ [in some MSS $\rho\acute{o}\alpha\kappa\omicron\varsigma$], apparently the rendering of a derivative of רוח, read instead of 𐤀𐤀 מהניצה; 𐤀𐤀 עולה was read by 𐤀𐤀 עולה; 𐤀𐤀 לפתח השער 5 after the first and second שלקנות 𐤀𐤀 inserts קרימה, *i. e.* it gives two tables by the sidewall of the drain, and two by the vestibule.
- (41) 𐤀𐤀 עליהם; write עליהם. 𐤀𐤀 עליהם ישאטו הובת נגד שמונה שלקנות הובת 𐤀𐤀; שמונה שלקנות עליהם ישאטו 10 from which the הובת after ישאטו might be adopted.
- (42) 𐤀𐤀 is identical with 𐤀𐤀. 𐤀𐤀 + לעולה, scribal repetition from below where it is said, both in 𐤀𐤀 and in 𐤀𐤀, that these tables were for the implements of sacrifice, and for נבח as well as עולה. 𐤀𐤀 עליהם; write עליהם. — In 𐤀𐤀 ויניחו omit the initial ו, with 𐤀𐤀.
- (43) 𐤀𐤀 מוקנים; 𐤀𐤀 λελαξευμένον, = גוית; after השלקנות ואל 𐤀𐤀 has כפפות מוקטר 15 מלמעלה ככסים לכפפות מוקטר 𐤀𐤀 ואל השלקנות; coverings for the tables are not improbable, though why they should be protected from dryness is not clear. The ו in ואל is better omitted so that v. 43 shall form one sentence. Before following בשר insert ל.
- (44) At the beginning of v. 44 insert, with 𐤀𐤀, ויביאני, marking a new paragraph. 20 𐤀𐤀 ומהוצה, write הוצה. 𐤀𐤀 has καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλήν τὴν ἑσωτέραν = להוצר הפנימי, omitting 𐤀𐤀 לשער. Retaining this last we must omit הפנימי, since it is not the inner gate through which the Prophet is led. The ה' ה' is, perhaps, repeated by 𐤀𐤀 from next clause. Before לשכות insert, with 𐤀𐤀, והנה, and for following שרים read, with 𐤀𐤀, שתים. 25 𐤀𐤀 אשר; read with 𐤀𐤀, אחת, parallel to the following אחת (𐤀𐤀 אחד). ופניהם 𐤀𐤀, ופניהם 𐤀𐤀. 𐤀𐤀 הקרים, miswriting for הקרום (so 𐤀𐤀), which the connection shows. The whole verse is omitted by SIEGFRIED as incurably corrupt.
- (48) 𐤀𐤀 אל (second); 𐤀𐤀 αλ. Read איל, which is required by the context. 30 After השער insert, with 𐤀𐤀, ארבע עשרה אמה וכתפות השער. The width of the doorway is not three cubits (as in 𐤀𐤀), but fourteen cubits, with two jambs of three cubits each, which gives twenty cubits for the whole front, as in v. 49. The words fell out of 𐤀𐤀 by *homocliton*.
- (49) 𐤀𐤀 עשתי; read, with 𐤀𐤀, עמי, giving 1-2 cubits for the breadth of the porch from 35 east to west, which accords with the other measurements: outer wall 5, porch 12, wall of temple 6, outer room 40, dividing wall 2, inner room 20, wall 6, annex 4, outer wall 5, = 100 cubits for whole length of Temple-building from east to west (DAVIDSON). 𐤀𐤀 אשר; read, with 𐤀𐤀, עשר; the statement of the number of steps is here 40 necessary.
- 41 (1) 𐤀𐤀 + האהל 𐤀𐤀, 𐤀𐤀, a gloss noting that the details in the text regarded the breadth of the Temple, or comparing them with the measurements of the אהל in Exodus; Ezekiel does not use אהל for the Temple. 45 (3) For והפתח CORNILL writes והתב, not improbably, though the רהב is easily understood. After ורהב insert, with 𐤀𐤀, $\epsilon\pi\omega\mu\acute{\iota}\delta\alpha\varsigma$; בתפות; the sidewalls must be mentioned in order to give the whole width; 𐤀𐤀 (more fully than 𐤀𐤀 $\mu\eta\chi\omega\nu \epsilon\pi\tau\acute{\alpha} \epsilon\nu\theta\epsilon\nu$ καὶ $\mu\eta\chi\omega\nu \epsilon\pi\tau\acute{\alpha} \epsilon\nu\theta\epsilon\nu$. 50 (4) 𐤀𐤀 בני הקיבל; אל בני הקיבל. ופנת אלי הקיבלה. (5) 𐤀𐤀 הנלע; 𐤀𐤀 $\mu\lambda\epsilon\upsilon\alpha\varsigma$; *נלע*; 1 K 6. 5, where 𐤀𐤀 has $\mu\epsilon\lambda\alpha\theta\epsilon\alpha$ *ceilings* or *roofs*. CORNILL. להניע סביב סביב לבית, in order to introduce the side-structure before it

- 40 Θ has αὐτὴν καὶ τὰ θεε καὶ, cf. v. 29; these details are, both in \mathbb{A} and in Θ , uncertain.
- 125^a \mathbb{A} וְאֵלֶיךָ; write וְאֵלֶיךָ. — V. 25^b is omitted by CORNILL as unnecessary repetition.
- (26) For עָלֶיךָ write sing. עָלַי Θ αὐτὴ = לוֹ, and for וְאֵלֶיךָ write וְאֵלֶיךָ.
 \mathbb{A} לְפָנֶיהָ; read לְפָנַי, after Θ εἰσθεθ. SIEGRIED, omits לֹא, as in v. 22. 5
 At the end of the verse write אֵלַי for K^{thib} אֵלֶיךָ.
- (27) At the beginning of the verse Θ had וְשַׁעַר בְּנֵי שַׁעַר הַקֶּצֶר; CORN. וְשַׁעַר הַקֶּצֶר. The shorter form of \mathbb{A} וְשַׁעַר הַקֶּצֶר seems here preferable, since it is not obscure.
 \mathbb{A} + וְרֶגֶל הַקֶּרֶם, Θ , repetition from the preceding clause; the measurement 10
 would be more naturally northward, since the Prophet does not reach the inner gate till v. 28.
- (28) The second קֶרֶם is lacking in Θ , and is in fact not necessary. If it be retained the article must be omitted in וְשַׁעַר הַקֶּצֶר.
- (29) The Qrd plur. forms אֵלַי (אֵלַיִךְ, אֵלַיִךְ, תֵּלַי, and the like, and the K^{thib} אֵלַי are to be written throughout this chapter, and it will be unnecessary to note them. 15
 V. 29^b (= 25^b) is omitted by CORNILL.
- (30) \mathbb{A} + וְאֵלֶיךָ חֲמֵשׁ אַמּוֹת וְרֶגֶל חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אַמּוֹת אַרְבַּע הָאֵלֶיךָ, Θ , copyist's repetition from preceding verse.
- (32) \mathbb{A} וְהָיָה רֶגֶל הַקֶּרֶם אֵלַי; Θ εἰς τὴν πόλιν τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολᾶς = לֹא וְנִי הַפּוֹנֶה נֹכְחִי, two equally good readings. GRÄTZ, holding that the *east* has 20
 been sufficiently treated above, proposes to read הַיָּם *west* for הַקֶּרֶם.
- (33) V. 33^b = 29^b. 25^b of \mathbb{A} , is omitted by CORNILL. (34) \mathbb{A} Qrd מְעַלְיָי; Θ αὐτὴ.
- (36) Following the norm of v. 33, after וְאֵלֶיךָ insert הַקֶּרֶם, and after לוֹ insert וְלֹאֲלֶיךָ. — V. 36^b = 25^b, is omitted by CORNILL.
- 37^a \mathbb{A} וְאֵלַי; read וְאֵלַי, with Θ , and from the connection. 25
 \mathbb{A} מְעַלְיָי; Θ αὐτὴ = לוֹ or אֵלַי. Three times, here and in vv. 26.34, Θ has this reading, which, for its shortness, might be preferable, but for the \mathbb{A} readings in vv. 6.49, in which forms of עָלַי are maintained. Where מעלי is employed, it may be better to write the preposition ע before the numeral.
- (38-43) In vv. 38-43 the texts of \mathbb{A} and Θ differ widely, so that, instead of attempting to 30
 construct an eclectic text, it will be better to give Θ in full. Θ : 38 τὰ παστοφόρια αὐτῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς καὶ τὰ αἰαμμων αὐτῆς ἐπὶ τῆς πόλης τῆς δευτέρας ἔκρουσις 39 ὅπως σφάζουσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ὑπὲρ ἀγνοίας 40 καὶ κατὰ νότου τοῦ ῥόακος τῶν ὀλοκαυτωμάτων τῆς βλέπουσης πρὸς βορρῆαν δύο τράπεζαι πρὸς ἀνατολᾶς κατὰ νότου τῆς δευτέρας καὶ τοῦ αἰαμ κατὰ νότου 35 δύο τράπεζαι κατὰ ἀνατολᾶς 41 τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νότου τῆς πόλης ἐπ' αὐτὰ σφάζουσι τὰ θύματα κατέναντι τῶν ὀκτώ τραπέζων τῶν θυμάτων 42 καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὀλοκαυτωμάτων λίθιναι λελαξευμέναι πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος καὶ πήχεων δύο ἡμίους τὸ μήκος καὶ ἐπὶ πήχυν τὸ ὕψος ἐπ' αὐτὰ ἐπιθήσουσιν τὰ σκεύη ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ ὀλοκαυτώματα 40 καὶ τὰ θύματα 43 καὶ παλαστήν ἔξουσιν γείσος λελαξευμένον ἔσωθεν κύκλῳ καὶ ἐπὶ τὰς τράπεζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτεσθαι ἀπὸ τοῦ νεοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας. Neither \mathbb{A} nor Θ gives a satisfactory text in vv. 38-43, and the details of the sacrificial arrangements can hardly be recovered. See SMEND, CORNILL, DAVIDSON, SIEGRIED, GRÄTZ, BERTHOLET. For the principal differences of 45
 \mathbb{A} and Θ in this section cf. especially ll. 49-53 and p. 105, ll. 4-7 9-11 15-17.
- (38) \mathbb{A} וְשַׁעַר הַקֶּצֶר; write sing. וְשַׁעַר הַקֶּצֶר.
 \mathbb{A} שָׁם; Θ שָׁנִי, here meaningless; Θ ἔκρουσις *drain* seems to be connected with \mathbb{A} וְהִוָּהוּ *washed*; \mathbb{A} הַקֶּרֶם, Θ . 50
- (39) 39^a \mathbb{A} Θ , which connects 38 with וְשַׁעַר הַקֶּצֶר.
 In 39^b \mathbb{A} Θ , which does not clearly indicate any place for the slaying of the קֶרֶם.

41

written הלני, in construction with the following words. These stand in אַל
הַמַּטְמֹת וְהָאֲתִיקִים, for which must be read, with 1 K 6, 4, שְׁקָפִים אֲצָמִים, latticed, that
is, the windows consisted of the openings between beams, through which light
could come; so ὁ δακτυωταί, ὑποφάσεις. They were placed in the three parts
of the building, and were, according to אַל, נגד הַסֵּף, which gives no sense, and
seems to be wanting in ὁ (it is deleted by CORN.); a sense may be got by read- 5
ing נגד הַסֵּף, the common position of windows in ancient Western Asiatic temples,
but the words are better omitted (see below, l. 15).

In the following sentence ὁ accords loosely with אַל, though with additions
that yield no good meaning. The description of the interior boarding is parallel 10
to the statement in 1 K 6, 10. The doubtful ἀπ. λεγ. ἡ ψῆ is rejected by CORN.,
who writes ἡ ψῆ covered, ceiled, after 2 Chr. 3, 5, where ὁ has εὐλόω, as here, and
his emendation may be accepted. Then, following a hint in ὁ (ὁ οἶκος), we may
bring the sentence into general accord with 1 K 6, 10 by inserting וְהָבִית before
הַפְּנִי; אַל הַסֵּף is possibly miswriting of this word. The vertical extent of the board- 15
ing is given in the following clause, in which for the וְהָאֲרָץ of אַל, write מְהָרָץ,
after ὁ ἐκ τοῦ ἐδάφους.

The next statement of אַל, וְהָחֲלֹנֹת מְכֻסּוֹת, must be omitted as unintelligible; it
is not at all probable that the windows were covered, or that such a detail, if
given, would be given here; the supposition of an insertion is strengthened by 20
minuter particulars and repetition of ὁ καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισσῶς
εἰς τὸ διακῦπτειν, in which it does not appear why the windows (the window-
shutters) should be triply folded, or how this would specially serve the purpose
of looking through (and the windows were not meant to be looked through; —
this is a later interpretation). 25

(16-26) The section vv. 16-26 is one of the most difficult of the Book.

(17) The מַעַל of אַל yields no sense, and must be thrown out; ὁ is equally obscure:
καὶ ἕως πλῆθίσιον τῆς ἑσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἑξωτέρας. אַל may be understood as
giving the horizontal extent of the boarding by writing מ before הַפְּתַח. On this
sentence see DAVIDSON. 30

The new sentence begins with כָּל הַקִּיר (read וְעַל) וְאֵל, v. 17, and the initial ו in
וְעַשׂו must be omitted.

אַל; write וְבַהֲקֵל, to answer to בְּפִנְיָי.

מֵהוּת אַל; ὁ ὕ, is to be omitted as meaningless, probably a gloss.

(20) V. 20 gives the vertical (as v. 17 the horizontal) extent of the ornamentation. 35
אַל מַעַל הַפְּתַח; עַד ἕως τοῦ φατνώματος. Read וְעַד הַסֵּף.

The next sentence begins with וְקִיר, for which ὁ seems to have read הַקִּיר;
CORN. has קִיר הַקִּיר, omitting הַהֲקֵל, but אַל gives a good sense.

The first הַהֲבֵל is copyist's repetition.

Instead of קִיר SMEND, after 1 K 6, 31, 33, prefers פֶּתַח, holding this necessary by 40
reason of the מֵהוּת (v. 21); but a reference to the door seems here out of place, and
it is better, with ὁ, to omit מֵהוּת.

(21) אַל; write, with ὁ, וְלִפְנֵי.

In הַמְרָאָה omit the article, and so in הַמְזֻבְּחָה (v. 22).

(22) After the second אֲמֹת insert, with ὁ, to complete the measurement, 45
אֲמֹת, fallen out by *homoteleuton*.

אַל וְאֲרָבֹו; ὁ καὶ ἡ βάσις αὐτοῦ. Read וְאֲרָבֹו.

(24) אַל הַלְתוֹת (second); read, after 1 K 6, 34, צִלְעוֹת.

אַל + הַלְתוֹת, copyist's repetition, and the ה is to be prefixed to the following
דִּלְתוֹת.

For the sake of uniformity שְׁתֵּים may be written instead of אַל שְׁתֵּי, after דִּלְתוֹת אֲחֵרָה.
אַל דִּלְתוֹת לְאֲחֵרָה; write לְדִלְתוֹת אֲחֵרָה, to make the expression correspond to the
preceding. 50

41

is described; but, to get orderly arrangement, he is obliged to transpose freely, and it seems unlikely that the original had this formal orderliness. For his construction of the complicated material of this chapter and the next, see his notes.

- (6) אֵל שלוש ושלושים; ὅ τριάνοντα τρις δίδς (= פַּעַמַּים). Read *שלוש* thirty three times, that is, three stories of 30 cells each; 1 K 7.4.5.

אֵל וּבָאִת; ὅ διδόντα, which is its rendering of מַנְרַעִית in 1 K 6,6; מ' should probably be read here, in spite of the graphic difficulty; if the מ were omitted because of preceding ס, וּבָאִת might perhaps come from נַרְעִית; CORNILL'S emendation נַרְעִית is ingenious, but the word does not elsewhere occur in this sense (*rebate ments*). GRÄTZ'S מַסְבֵּית or מַסְבֵּית *winding staircase*, after ὅ's rendering of לָלוּם in 1 K 6,8, and of נִסְבָּה in Ezek. 41.7 [so Rashi]. A *stairway* is a desideratum in the next verse, but in this verse (as in 1 K 6,6) the point is the way in which the side-chambers were attached to the house.

אֵל לְהָיִת; write לְהָיִת אֲחֵזֵם. The לְהָיִת is thrown out by CORNILL as repetition from the next following phrase.

אֵל וְהָיָה אֲחֵזֵם; וְהָיָה אֲחֵזֵם; 1 Kings 6,6 לְבַלְתִּי אֲהֵוּ, the meaning being probably the same. Verses 6-11 are omitted by SIEGFRIED as unintelligible.

- (7) אֵל וְרַחְבָּהּ; ὅ καὶ τὸ εὐρὸς. Read *וְרַחְבָּהּ*. The next word וְנִסְבָּהּ is to be read after CORNILL'S נִסְבָּהּ (*נוספה*) and the *width increased*.

אֵל מִיָּסַב הַבַּיִת; ὅ κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοίχου. Read *מִיָּסַב מִהַקֵּיר*. It is possible, however, that there lurks in this clause some expression for the mode of ascent from story to story (so Σ3), corresponding to the לָלוּם of 1 K 6,8, whether this word means *winding stair* (ὅ ἐλικτί) or *trap door*. Such a term is to be expected here, but it seems impossible to discover it.

אֵל + לְמַעַל לַבַּיִת לְרַחֵב לְמַעַל; על פֶּן רַחֵב לַבַּיִת לְמַעַל; ὅ ὅπως διαπλατύνεται ἀνωθεν, whence we might read *לְמַעַן רַחֵב לְמַעַל*.

אֵל וְכֵן; read, with ὅ, וְכֵן.

After רַחֵב insert according to 1 K 6,8) וּמִן הַתְּיֻבֹנָה וּמִן הַתְּיֻבֹנָה. The following לְמַעַן must then be omitted.

- (8) אֵל וְרַחְבָּתִּי לַבַּיִת; ὅ καὶ τὸ θραεὶ τοῦ οἴκου, perhaps out of (וְרַחְבָּתִּי לַבַּיִת DAV.). A verb *to see* is improbable, as the Prophet nowhere else uses such a form in the description of the measurements. Read *וְרַחְבָּתִּי לַבַּיִת*; CORNILL'S יָסַד *foundation*.

רַחְבָּתִּי לַבַּיִת may be doubtfully retained in the sense of *raised platform* (DAV., SIEGFRIED). CORNILL takes the verses in the order 7.9-11.8.10.12.

K^othib מִיָּסַד; write Q^ore מִיָּסַד.

אֵל וְרַחְבָּתִּי לַבַּיִת; ὅ διαστήματα, = מַנְרַעִית; ὅ רַחֵב *space, breadth*. Possibly = *to the elbow* (13.18), as a measure of the cubit. It is omitted as unintelligible by REUSS, CORNILL.

- (9) After מִן insert, with §, חַמֵּשׁ אַמּוֹת, to which the main objection is that the same measurement is given in 11^b; yet such a repetition is not improbable.

The בַּיִת (fir-t occurrence) must be read בֵּין to correspond to the following בֵּין CORNILL'S לְרַחֵב לַבַּיִת וְרַחְבָּתִּי לַבַּיִת *there was a free space &c.*, omitting the בַּיִת for which ὅ has ἀνά μέτρον = בְּתוֹךְ or בֵּין.

- (15) K^othib וְרַחְבָּתִּי לַבַּיִת; write, after Q^ore, יִסְדֵּי הָאֵל.

15.16 A new paragraph begins with וְהַקִּיָּל in v. 15, and the following word must be connected by ו, as in ὅ. The סוּף פִּסְוֶק at the end of v. 15 must be ignored.

- (15^b) אֵל וְרַחְבָּתִּי לַבַּיִת; write וְרַחְבָּתִּי לַבַּיִת. The three parts of the house, namely, *nave, adytum, and porch*, are thus given.

The following הַחֲצֵר is rendered by ὅ τὸ εἴσω τέρον, = הַחֲצֵר, but is better omitted, as there is only one porch.

- 16 The predicate is given in אֵל הַחֲצֵר, for which read, after 1 K 6 9 *cf.* Hagg. 1 4 חֲצֵר פְּסוּגָה = ὅ περαιομένη.

A new sentence begins with the next word of אֵל, וְהַקִּיָּל, which must be

- 42 all these places; it is a scribal insertion induced by the word קנה. The unit, אַס, is left to be supplied. — [For the Hebrew *cubit* see English Translation of *Ezekiel*, pp. 179f]
- (16.17) אַל סכּיב מדר; read, with א, סכּיב וּמדר. א, with fuller statement, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησέ. So אַל in vv. 18, 19. 5
- (17) אַל סכּיב; read, וסכּיב, and insert at beginning of v. 18.
- (18) אַל אַת; read אַל.
- Before מדר insert ו, here and in v. 19; verses 18 and 19 are better transposed, with א, so as to gain the regular order: east, north, west, south.
- (20) אַל מדרו; read מדר. 10
- אַל לחל *profane*; א προτειχίσματος *outwork*, = חל, which is improbable. The limits of the sacred territory are wider in 45, 4; 48, 12, and CORN. therefore throws out this clause (להב' . . . לחל) as unintelligible. DAV. suggests that the terms *sacred* and *profane* are here used relatively: the Temple-enclosure is sacred in comparison with the land lying outside. 15
- 43 (1) אַל + שער, copyist's repetition. — At end of verse א adds καὶ ἐξήγαγέ με.
- (2) אַל + וּבְמִרְאָהּ, copyist's repetition.
אַל + וּבְמִרְאָהּ, read, with ו, בְּבֹאוּ, as the sense requires.
- אַל + וּבְמִרְאָהּ, א, probably old repetition of copyist, though א has καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τοῦ ἄβυθου οὗ ἰδόν. — אַל אַל (twice) for על.
- (6) At the beginning of v. 6 א has καὶ ἔστην καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλούντος πρὸς μέ, a parallel reading to that of אַל.
אַל וְאִישׁ; write, with א, וְאִישׁ.
- (7) אַל אַת מקום; write, with א, here and after בְּמִקְוֵם, אַת מקום. א, less well, ἐάρακας, = 25 חויה, perhaps corruption of זה.
- אַל + בְּמִקְוֵם (point בְּמִקְוֵם with אΣ, SMEND, BERTHOLET), gloss, explanatory of בְּמִקְוֵם, or corruption of following word. א ἐν μέσῳ αὐτῶν, = בְּתִקְוֵם, cf. following בְּתִקְוֵם.
- (10) To אַתָּה prefix ו, with א. 30
- אַל + מְשֻׁנְוֹתֵיהֶם, וּבְקִלְמוֹ, old doublet (found in א) of the similar phrase in the next verse (which reads differently in א), here an interruption.
אַל וּמְדַרְוֵי; א καὶ τὴν ὄρασιν αὐτοῦ. Read וּבְמִרְאָהּ. Omit following אַת, which was inserted after the corrupt verb. [אַת may be a remnant of the original reading 'מראתה]. 35
- אַל תִּקְנִית; write, after א, ותִּקְנִיתוּ.
- (11) The following אַס in וְאִם may be omitted, or, with א (αὐτοί), אַס may be written.
אַל וְצִרְתָּ; א καὶ διαγράφεις. Read וְצִרְתָּ.
K'ṯhīb וְצִרְתָּ; write Q'ṯrē וְצִרְתָּ, and so in the succeeding cases. The following וְצִרְתָּ is to be omitted as error of copyist. 40
- (12) אַל וְצִרְתָּ וְצִרְתָּ, א, perhaps scribal repetition from the beginning of the verse.
- (13) In וְצִרְתָּ write the article instead of the ו, the word beginning the measurement.
Omit the article in the unit וְצִרְתָּ, and after it insert, from א, וְצִרְתָּ, which is here 45 necessary.
אַל וְצִרְתָּ; write fem., without art. וְצִרְתָּ. — אַל וְצִרְתָּ; write, with א, וְצִרְתָּ.
- (14) אַל מִמִּתְחִיל הָאָרְצִין; א ἐκ βῆθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλιώματος αὐτοῦ; § 124: א, omitting the תִּק. Read מִמִּתְחִיל הָאָרְצִין, omitting הָאָרְצִין; the measurement of the altar proper begins at the top of the תִּק. Otherwise we may read מִמִּתְחִיל בְּאָרְצִין *from* 50 *the base (which is) at the bottom*. CORN.'s מִמִּתְחִיל הָאָרְצִין is hard. For אַל אַרְבַּע he writes אַרְבַּע.
אַל וְצִרְתָּ; omit the article; GRÄTZ אַרְבַּע.

- 41 (25) אֵל + הַלְתוֹת הַהֵיכָל; אל, explanatory gloss to preceding word; but it limits the carving to the doors of the nave, instead of including those of the adytum.
- (26) אֵל + וְעֲלֵעוֹת הַבַּיִת וְהַעֲבִיבִים; a gloss or a continuation of the text, now unintelligible perhaps a brief table of contents (PETERS). Ὡς καὶ τὰ πλεῦρά του οἴκου ἐξῆρωμαμένα (ἜΑ ἐξῆλωμένα). The nature of the עב is unknown. 5
- 42 (1) אֵל + הַחַיצוּנָה; Ὡ ἐσωτέραν (perhaps scribal error for ἐξωτέραν), less probable, since the preceding scene lies in the inner court.
 אֵל + הַרְרָךְ, copyist's repetition. Ὡ κατέναντι τῆς πόλης τῆς πρὸς βορρᾶν, a not improbable detail. 10
 Ὡ gives the number of chambers as five.
- (2) אֵל + פָּנֵי אֵל, אֵל, Ὡ, gloss. To ארך prefix the article, and write מַעָה instead of המאה.
 אֵל + פתח; Ὡ πρὸς. Read פֶּאֶחַ.
- (3) אֵל + אֵל + הַחַיצוּנָה אֲשֶׁר לְחֶצֶר הַפְּנִימִי וְגַד רָצָפָה אֲשֶׁר לְחֶצֶר הַפְּנִימִי וְגַד רָצָפָה אֲשֶׁר לְחֶצֶר הַפְּנִימִי, an old gloss, 15
 standing in different form in Ὡ, apparently an explanation of the preceding description (v. 1'), but here out of place, and an interruption of the description. On the Ὡ διατετραμμένα as = *crased* see J. P. PETERS, *Journ. Bib. Lit.* 12, 47.
- (4) אֵל + אֵל + הַפְּנִימִית; אל, אֵל, Ὡ, gloss, intended to give a precise statement of the position of the walk between the two parts of the chamber-building. 20
 אֵל + וָאָרַךְ; read, with Ὡ, וָאָרַךְ.
 אֵל + אָהָת; read, with Ὡ, אָהָת.
- (5) אֵל + וְיִכְלוּ; Ὡ ἐξείχeto. Read וַאֲצִילוּ, as in v. 6 (Nif'al).
- (6) אֵל + הַחַצְרוֹת; read, with Ὡ, הַחַיצוּנוֹת. 7' אֵל + אֵל; read על.
- (8) אֵל + הֵנָּה; point, after Ὡ, הֵנָּה. 25
- (9) Kthib ומתחתה לשכות; read Q^re ומתחת השכות.
 Retain Kthib מְבוֹא *entrance*, and write, after Ὡ, לְבוֹא instead of אֵל + מְבוֹא.
- (10) אֵל + בְּרִחְבּוֹ; read בְּרִאשׁוֹ, after v. 12.
 אֵל + הַחַצְרוֹן; read הַחַצְרוֹן.
 With ררך begins a new sentence. 30
 אֵל + הַקְּרוֹם; read, with Ὡ, הַקְּרוֹם, the description now turning to the south chamber-building.
- (11) אֵל + בְּרִחְבּוֹ וּבְמוֹצְאֵיהֶן; read, after Ὡ, בְּרִחְבּוֹ וּבְמוֹצְאֵיהֶן.
 אֵל + וּבְפִתְחֵיהֶן; write וּפִתְחֵיהֶן as beginning of a new sentence, as in v. 4, at end.
- (12) אֵל + וּבְפִתְחֵי הַלְּשׁוֹנוֹת אֲשֶׁר דָּרְךְ; The first two words are doublet of the preceding, 35
 and in place of the last two may be written ל, as in v. 4.
 אֵל + הַקְּרוֹם; write לְרוֹם, and connect with וּפִתְחֵיהֶן above.
 אֵל + דָּרְךְ; copyist's repetition.
 אֵל + הַיְנִיחָה; a corruption; perhaps to be read הַחַיצוּנָה, after v. 9. CORNILL מִן הַחַצְרוֹן 40
 אֵל + הַחַיצוּנָה, after v. 9.
- (13) Before the second לְשׁוֹנוֹת insert ו, with Ὡ, as the connection requires.
- (14) אֵל + (v. 14): בְּבָאִם הַכֹּהֲנִים וְלֹא יֵצְאוּ מִהַקְּדֵשׁ אֵל הַחַצְרוֹת הַחַיצוּנָה וְשֵׁם וְיִנְחוּ בְּנִיחֵיהֶם אֲשֶׁר לְשָׂרְתוֹ; This statement, copied from 44.19, is, as CORN. points out, as irrelevant here as it is appropriate there. CORN. keeps the first clause, writing, after Ὡ, וְאִישׁ לֹא יֵצֵא מִלְּבַד הַכֹּהֲנִים, after v. 9. 45
- (15) אֵל + וּמִקְרָוֹ; omit the final ו, which has no antecedent. Ὡ inserts as object τὸ σπῶδερμα τοῦ οἴκου *the plan of the house*.
- (16) At the beginning of the measurement Ὡ gives the man's position: καὶ ἔστη κατὰ νώτου τῆς πόλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, possibly correct, but more probably a gloss on the Hebrew text. 50
 אֵל + הַמִּנְהָרָה; repetition from the end of the clause.
 Kthib אָמוֹת; read Q^re מֵאֹמֹת.
 אֵל + קָנִים. This word, lacking in Ὡ here and in v. 17. 18. 19, is to be omitted in

- 44 (18) **א** לא יתגרו בנען. The expression is found in all the Versions (in **ע** in paraphrase) except **ס**; the βίη of **ט** is probably corruption of βίβα (MONTFAUCON). The old interpretation of נען as = *swat* (ΑΣΣ, Rashi), identifies it with נעיה Gen. 3, 19 and with Talm. *Zeb.* 18^b explains it as שמועין (garment), and so GRÄTZ מניע, but this word seems not to have been in use. From v. 17 we might surmise צמר *wool*, which, though graphically hard, may be the right reading. Failing a satisfactory interpretation or emendation, the expression is best omitted 5
- (19) **א** + אל הקצר החיצונה, copyist's repetition.
- (20) **א** ויפרע; write, with **ט**, ויפרעם, as the sense requires. 10
ט καθύπευθεν, reading יחפו (2 Sam. 15, 30; Jer. 14, 3, 4; Esth. 6, 12; 7, 8), or perhaps יחפו.
- (22) **א** מורע בית ישראל; **ט** ἐκ τοῦ σπέρματος Ἰσραηλ, which is the natural expression. Omit **א** בית. 15
- (24) K^{thib} לשפט; write Q^{rc} לשפט. 15
 K^{thib} ושפטו; write, after Q^{rc}, ושפטו.
- (25) **א** כבוא; must be written plural.
- (26) **א** ויסקרו; read, with **ס**, ויסקרו, this being required by the connection (against **ט**), as CORNILLI points out; and, with CORNILLI, ויסקרו must then be added at the end of the verse, to make the sense complete. 20
- (27) **א** אל הקרש + **ט**, an unnecessary statement, doubtless an explanatory gloss. 20
א אדני יהוה; **ט** Κύριος ὁ θεός.
- (28) **א** ותקנה. The connection (see second clause) requires the negative, as in **ב** (against **ט**). Read ולא תקנה. In the following ונתלה the prefix ל must then be omitted; it was inserted as the proper construction after היתה. 25
א בישראל; **ט** ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραηλ.
- (30) The אל is better written על; **ט** ἐπί.
- 45 (1) Omit the second ארך as copyist's repetition. 30
א עשרה; write עשרים, with **ט**, as the measurements show.
- (2) CORNILLI is doubtless right in placing v. 2 after vv. 3, 4. For vv. 3, 4 mark out a subdivision of the area of v. 1, and v. 2 describes a part of this subdivision. Cf., on the other hand, BERTHOLET.
- (3, 4) In vv. 3, 4 the text is confused in both **א** and **ט**, and the emendation must be in part conjectural. In v. 3 **א** המקדש is to be omitted, with **ט**, as gloss on the following words. The ובו יהיה is indeed supported by **ט** καὶ ἐν αὐτῷ ἔσται, but can hardly be original, since the מקדש קדש is not *in* the reserved area, but is that area itself. We might read ותקנה, if the קדש at the beginning of v. 4 be retained. But this latter, **ט**, seems to be scribal repetition from the foregoing words, and is better omitted, and then the יהוה ובו must, with CORN., be thrown out, and the מן הארץ of v. 4 attached to v. 3 40
- The order of the following part of v. 4 is not clear, but no help is to be got from **ט**. The concluding words of v. 4, ומקדש למקדש, are obscure. **ט** εἰς οἶκους ἀφωτισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν, reading לקדשם for the second word; what it had for the first is doubtful. SMEND ומקדש למקדש, but the reference to a *five* 45 *place* for the sanctuary is not natural. CORN., after 43, 21, מסקד לקדשם (לבתי) *for official dwellings, in accordance with their sanctity*; but such a detail here we do not expect, and it is doubtful whether this sense belongs to this connection in 43, 21 is different. SMEND's suggestion for the first word seems the best. We expect mention of the commons, which were an important attachment 50 to the cities, and **ט** uses ἀφωτισμένους for מנרת in Lev. 25, 34; Josh. 14, 4. We must, however, write ולמקדשים, corresponding to לבתים. The second word must be thrown out, in spite of its occurrence in **ט** as a gloss or doublet. The sacred

- 43 (15) **אל** וההראל. The better form for the word is אַרְיֵאל, or אַרְאֵל in Inser. of Mesha; **ש** twice ἀρηλ, once ἀρηλ. [Cf. CHEYNE on Is. 29, 1].
אל אַרְכַּבְע; read, with **ש**, אַרְכָּה.
 See CORNILL's notes for his construction of the numerical details of the altar.
- (17) Instead of **אל** inf. בְּנִית read, with SIEGRIED, part. בְּנִית. 5
- (18) **אל** אַרְדֵּי יְהוָה; **ש** יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, so in v. 19. Cf. CORNILL, *Ezechiel*, p. 174.
- (20) **אל** וְלִקְחֶתָּהּ and וְנִתְחַתָּהּ; read, with **ש**, וְלִקְחוּ and וְנִתְחַתְּנוּ. The priests are throughout the officiators as in vv. 22.25 of **אל**.
אל וְקָרְבָּנֵי; **ש** explicitly κέρματα τοῦ θυσιαστηρίου.
אל וְהִשְׁאֵף; read הִשְׁאֵף, after **ש**. — **ש** וְכִפְרֶתָּהּ; **ש**, perhaps gloss. Read וְכִפְרוּהוּ. 10
- (21) **אל** וְלִקְחֶתָּהּ; read, with **ש** וְלִקְחוּ. (22) **אל** וְתִקְרִיב; read וְקָחוּ, after **ש**
- (23) **אל** וְכָבַדְתָּהּ; write כְּבֹדְתָם, from the connection, and prefix כ, with **ש**.
אל וְתִקְרִיב; read וְקָרְבִיב, with **ש**.
- (24) **אל** וְהִקְרִיבְתֶם; read וְהִקְרִיבוּ; **ש** καὶ προσοίσετε.
אל + וְהִכְהִינִים, unnecessary if the first verb of the sentence be made 3 pers.; it 15 stands in **ש**, in which the verb is 2 pers.
- (25) **אל** תַּעֲשֶׂה, and so **ש**; read יַעֲשֶׂה, as at end of verse.
- (26) The פֶּסוּחַ פְּסוּחַ at the end of v. 25 is to be dis-regarded, and the Oriental K'thib וְכִפְרוּ (given as K'thib in HAHN, noted by GINSBURG in margin, but not mentioned in BÄR) to be kept. — Read Q'rē וְקָרוּ at end of verse. 20
- (27) **אל** וְיִכְלֹ אֶת הַיָּמִים; **ש**, perhaps gloss. — **אל** אַרְדֵּי, **ש**.
- 44 (2) Omit **אל** יְהוָה as *explicitum*.
- (3) **אל** אֶת הַנְּשִׂיאַ; **ש** διότι. Read וְאֶת, for אֶת. The second נְשִׂיא is copyist's repetition. K'thib אֲבֹל (Q'rē אֲבָל) may be retained. 25
- (4) **אל** יְהוָה אֶת בֵּית יְהוָה אֶת; **ש** πλήρης δόξης ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου. Read מִלֵּא כְבוֹד יְהוָה אֶת הַבַּיִת.
- (5) **אל** יְהוָה (first occurrence) omit as *explicitum*.
אל וְכַתּוּבָה; **ש** κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πάσι τοῖς ἁγίοις, but the briefer text of **אל** seems preferable. 30
- (6) **אל** מִן; **ש** gives the full expression πρὸς τὸν οἶκον τὸν παρασκευάζοντα; read מִן, בֵּית הַמְּרִי, as in c. 2.
אל אַרְדֵּי יְהוָה; **ש** Κύριος ὁ θεός.
- (7) **אל** + אֶת בֵּיתִי; **ש**, *explicitum*, gloss.
אל אֶת לְקַמִּי; **ש** לֵהם. We may, however, take **אל** לְהַמִּי as a general term, defined 35 by הַלֵּב וְדַם; cf. v. 15.
אל וְיִפְרֹ; write, with **ש**, וְיִתְפָּרוּ, as the sense requires.
אל כֹּל; write כֹּל, with **ש**.
- (8) V. 8^a of **אל**, ending with וְקָדְשִׁי, is lacking in **ש**, and is perhaps gloss.
אל וְתִשְׁמֹן; correct the form to וְתִשְׁמִים (HITZ.). 40
אל וְלֵבָם; write, with **ש**, לֵבָן, and attach to v. 9.
- (9) **אל** אַרְדֵּי יְהוָה; **ש** Κύριος ὁ θεός. — **אל** לֵלְקָל; write, with **ש**, כֹּל.
אל וְיִשְׂרָאֵל; **ש** οἴκου Ἰσραήλ, here not so well.
- (10) **אל** אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה is not so easily accounted for (as scribal insertion) as its omission in **ש**; one is in the same way tempted to omit it in the English translation. 45
- (11) **אל** לְפָנֵיהֶם; **ש**, defining the pronoun, ἐναντίον τοῦ λαοῦ.
- (12) **אל** אַרְדֵּי יְהוָה; **ש** Κύριος ὁ θεός.
אל וְנִשְׂאֹ עֲוֹנֵם; **ש**, perhaps scribal repetition out of the next verse, yet appropriate here.
- (13) **אל** עַל; write עַל; **ש** πρὸς. — **אל** וְהִעֲבֹתֶם; make the prefix כ with **ש** 50
- (15) **אל** בְּנִי. At the end of the verse **ש** has Κύριος ὁ θεός.
- (17) **אל** + וְבִתְּהָא; **ש**, probably a scribal expansion, the service in the house being taken for granted in the text; if retained, it is better written וְבִיתָהּ.

- 46 K^cthib יצא; write Q^ré יצא. The same change is to be made at the end of v. 10.
- (10) As text of v. 10 **ש** had יצא בו אשר קא בו יצא, which has the advantage of putting the movements of the prince in contrast with those of the people, and is, on this ground, preferred by CORNILL. But v. 10 then repeats v. 8, and does not the בתומם make some difficulty? The prince would in this case not go out among the people, but by a separate way (apparently by the east gate, v. 2). **ש** may be understood as adding the statement that on feast-days (v. 9) he is merely a layman, has no privileges, and goes in and out with the people (H117.).
- (12) **ש** וְ, perhaps scribal gloss or copyist's repetition.
- (13) **ש** וְעִשָּׂה (twice), and again in v. 14; write וְעִשָּׂה, with **ש**, the prince being the offerer.
- (14) **ש** וְקִרְאוּ; read, with **ש**, קִרְאוּ, as the connection requires.
The following עולם is to be omitted, with **ש**, as in next verse.
- (15) K^cthib וְעִשָּׂה; Q^ré וְעִשָּׂה, which must be written וְעִשָּׂה, the prince being still the subject.
- (16) To the נחלתו of **ש** prefix **ש**, as in **ש**.
ש וְאֶחָדָם הָיָה בְּנִחְלָה; **ש** κατάσχεσις κληρονομία, and CORNILL אחות נחלה, a shorter expression; it is not clear which reading is original.
- (17) **ש** וְמִנְחַלְתּוֹ; **ש** **ש**, perhaps expansion of Hebrew scribe, perhaps omission of Greek translator.
ש וְשָׁבַת; read וְשָׁבַת; **ש** ἀποδώσει.
ש וְנִחְלָתּוֹ; write, after **ש**, נחלת, as the construction requires.
- (18) **ש** וְ, copyist's repetition.
- (19) **ש** וְהִלְשָׁבוּ; omit the article, the word being in *status constructus*.
K^cthib בִּירְכֻם; Q^ré, properly, בִּירְכֻתֵם.
- (20) **ש** וְאִשְׁרָא; write וְאִשְׁרָא, and after following יאפי insert וְשָׁם, as the form of the sentence requires. **ש** appears to have had וְשָׁם in place of the **ש** וְאִשְׁרָא.
- (21) The masc. מְקַנְצֵי may be miswriting for fem.; CORNILL, referring to 1,8.17; 43, 17, writes רְבִיעֵי.
- (22) **ש** וְקָטְרוֹת yields no sense. The meaning *enclosed* cannot be got from the Talmudic קטר to bind. The Talmud (*Midd.* 2,6, in LEVY, *Chald. WB.*) interprets it as signifying *without roof*; and CASTLE (*Lex. Syr.*) cites Syr. **ש** **ש** as = *houses not roofed* [cf. PAYNE SMITH 3589; GES.-BUHL^r s. v.]. But there is no evidence that the Hebrew word has this sense. קָטְרוֹת, as in 42, 5 is not suitable here. It is better to adopt the reading קָטְנוֹת, given in **ש**, and suggested by **ש**. **ש** *atriola*.
- (23) **ש** וְמִהַקְצֵעוֹת; **ש** **ש**, copyist's error, deleted by the **ש** editors.
ש וְהֵם; better להם.
- 47 (1) **ש** וְכִי פָנִי הַבַּיִת קָרִים; **ש**, omitted by CORNILL as superfluous.
ש וְמִתַּחַת; **ש** **ש**, here inappropriate, repetition of copyist from preceding clause.
The הבית, after the next word, **ש** **ש**, is in place, though not necessary.
- 2) **ש** וְהָרַךְ הַפּוֹנֶה; transpose the two words.
- (3) V. 3^a, down to בְּאֵמָה, is omitted by CORN., who takes exception to the expressions קִי (here only in Ezek.) and בְּאֵמָה, to the mention of the man (who has not been so mentioned since his first introduction, 40, 3), and to the slightness of the increase of depth of water at the distance of 1000 cubits from the gate. These difficulties are serious, but whether they suffice to throw out the passage as a gloss is doubtful. קִי may be scribal error for קנה (see K^cthib in Jer. 31, 39; Zech. 1, 16); בְּאֵמָה seems to be vouched for by Zech. 5, 2; Ex. 27, 9; האיש may be *explicitum*; and, as to the rate of increase of depth of water in this stream, we know too little of the conditions to decide this point. On the other hand, it is not unnatural that, in the account of the measuring, the man should be described as moving eastward. (Cf. BERTHOLET.

- area is for the priests' houses and commons (see 48:15), corresponding to the cities and commons in Lev. and Num.
- (5) אֱלֹהִים לְשָׁבֹת; ὁ πόλις τοῦ κατοικεῖν. Read לְשָׁבֹת, see Num. 35:2 (H4Z16).
Ewald לְשָׁבֹת. See Stegried's note.
- (7) אֱלֹהִים קָרְבָּה and לְעִמּוּת; write קָרְבָּה and לְעִמּוּת. The קָרְבָּה and קָרְבָּה seem unnecessary, 5
but may be original fulness of writing.
- 7:8 אֱלֹהִים נְבוּל קָרְבָּה הָאָרֶץ; אֱלֹהִים; write, after אֱלֹהִים, אֱלֹהִים. The following יְהוָה is to
be written יְהוָה; ὁ καὶ ἔσται.
After נְשִׂאֵי (pointed as constr. plur.) insert יִשְׂרָאֵל, with אֱלֹהִים.
אֱלֹהִים יְהוָה לְבֵית יִשְׂרָאֵל; ὁ καὶ τῆς γῆς κληρονομήσουσιν οἶκος Ἰσραὴλ. The Greek 10
offers a common and natural expression, but, on the other hand, the connection
favors the reference in the אֱלֹהִים to the royal power.
- (9) אֱלֹהִים אֲדַנִּי יְהוָה (twice); ὁ Κύριος θεός.
Cornill objects to the absolute construction of אֱלֹהִים; but, besides Deut. 3:26,
see 1 K. 19:4. 15
- (12) אֱלֹהִים; read, with אֱלֹהִים, הַמִּשְׁחָה. The next עֲשִׂימוּ is to be written עֲשִׂימוּ, and the
following וְהַמִּשְׁחָה; ὁ חֲמִשִּׁים. See 6A.
- (13) אֱלֹהִים; the construction requires יְשִׁיבֵם.
- (14) אֱלֹהִים + הַשָּׁמֶן, הַבֵּית, grammatically hard, and an interruption of the sense. On this
verse see Peters, *Journal of Biblical Literature* 12, 49. 20
The first חֲמִד must be changed to הַבֵּית, since the preceding clause calls for a
statement of the relation of the בֵּית to the בֵּית. The rest of the verse, בֵּית עֲשִׂימוּ
בֵּית חֲמִד, may be omitted as doublet or explanatory gloss; or, if this be retained,
with אֱלֹהִים, the preceding clause must be thrown out. But it seems more likely
that the second clause is a gloss intended to bring the בֵּית into relation with the 25
familiar חֲמִד.
- (15) אֱלֹהִים מִשְׁפָּחֹת יִשְׂרָאֵל, unintelligible; read, with אֱלֹהִים, מִשְׁפָּחֹת יִשְׂרָאֵל.
אֱלֹהִים יְהוָה; ὁ Κύριος θεός, and so in v. 18.
- (16) Omit אֲרִיץ, with אֱלֹהִים; 46:3 is different.
- (18) For sing. אֱלֹהִים ὁ has plural, address to the people or to the body of priests; אֱלֹהִים 30
is equivalent, only individualizing. In v. 20 אֱלֹהִים has singular.
אֱלֹהִים; ὁ τοῦ εὐλογοῦσθαι.
- (20) אֱלֹהִים; בשְׁבִיעֵי בְּאֶהָרָה לְחֹדֶשׁ, the feast of the seventh month
following naturally on that of the first month in v. 18.
For אֱלֹהִים תַּעֲשֶׂה Cornill reads יַעֲשֶׂה, referring to the priest, but the address is prob- 35
ably to the people.
- (21) אֱלֹהִים. It is noteworthy, as Smend points out, that the feast is here
put on the fourteenth day, while in v. 25 the corresponding feast is on the
fifteenth, and one is tempted (with Cornill) to read הַמִּשְׁחָה, as in Lev. 23:6; Smend
suggests that the text may have been changed to accord with P. On the other hand, 40
אֱלֹהִים has here the same reading as אֱלֹהִים, and the relation between Ezekiel and Lev.
17:26 makes it possible that the rule of Lev. 23:5 existed at this time. It seems
safer, therefore, to retain the reading of אֱלֹהִים.
אֱלֹהִים; read, with all Ancient Versions, שְׁבִיעֵת. The order הַבֵּית הַזֶּה is strange,
and though אֱלֹהִים is supported by ὁ τὸ πάσχα ἑσπότη, it is better to transcribe the 45
two words. [For the origin of the custom of eating unleavened bread at the
feast of the Passover, see the note in the English Translation of *Ezekiel*, p. 109,
l. 40. — P. H.]
- 46 (1) אֱלֹהִים יְהוָה; ὁ Κύριος θεός, and so in v. 16. 50
- (5) אֱלֹהִים + מְנַחֵה, superfluous, lacking in v. 7, and, with Cornill, better omitted.
- (6) אֱלֹהִים תְּמִים must be singular, תְּמִים.
- (9) אֱלֹהִים צִפְנִיָּה is better written צִפְנִי or הַצִּפְנִי.

- 47 אֵל; read תִּמְרוֹה; read תִּמְרוֹה or תִּמְרוֹה, [SMEND], as in v. 19, and in 6 (Φοινικεύος).
 אֵל for זֵאת. The same error in v. 19.
- (20) אֵל; מְנַבֵּל אֵל; ὄριζαι; write מְנַבֵּל; CORN., SIEGFR. מְנַבֵּל forms the boundary.
- (22) אֵל; יִפְלוּ; write Hif. יִפְלוּ, as at the beginning of the verse, and in 30.
- 48 (1) אֵל; אֵל יָרֵךְ; write מִן הַיָּם, as in 47, 15.
 אֵל יָרֵךְ תִּמְרוֹה, אֵל יָרֵךְ תִּמְרוֹה, better omitted (though read by 6, as in 47, 17).
 אֵל + וְהָיָה לוֹ (SMEND, CORN., וְהָיָה), unnecessary, and an interruption of the order.
 אֵל; פָּאֵת קְרִים; read, according to the norm of the following verses, פָּאֵת קְרִים, וְעַד פָּאֵת יִמָּה.
- (9) אֵל; הַעֲשִׂים; the necessary עֲשִׂים is given by 6.
- (10) אֵל; אֶרֶץ, אֶרֶץ, lacking in 6, may be scribal addition, or original fullness of expression.
 אֵל; וְהָיָה מְקַרְשׁ יְהוָה; וְהָיָה מְקַרְשׁ יְהוָה = καὶ τὸ ὄρος τῶν ἁγίων = וְהָיָה מְקַרְשׁ, adopted by CORNILL, who refers to 43, 12, but here not probable; it is the מְקַרְשׁ itself, and not its character as mountain, that here comes into consideration; cf. the similar expression in v. 15.
- (11) אֵל; הַמְקַרְשׁ; write הַמְקַרְשׁ.
- (13) אֵל; וְהָלְלוּ; read, with 6, וְהָלְלוּ, as the sense requires.
 אֵל; הַבַּל; write הַבַּל. CORNILL.
- (14) אֵל; הַמְקַרְשׁ; read Nif. sing., with 6, and in accordance with the following clause.
 אֵל; יִמְרוֹ; write, with Ew., CORNILL, Hof'al, יִמְרוֹ; SIEGFRIED 3 plur. Hif. K^othib. יַעֲבִיר; Q^orê. Write יַעֲבִיר.
- (18) אֵל; וְהָיָה לְעִיר; read וְהָיָה לְעִיר, after CORN., REUSS, and omit the following הַרְוּמָה, repeated from preceding clause'. The limits of the city proper having been stated above, this verse gives the area devoted to agriculture. Or, we might retain the text of אֵל, only transposing וְהָיָה after הַרְוּמָה, and adding לְעִיר.
 אֵל; וְהָיָה לְעִיר; וְהָיָה לְעִיר; καὶ ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, = אֵל, see 45, 7; so also 3. CORN. וְהָיָה לְעִיר.
 לְאֶחָהּ.
- (20) אֵל; אֶחָהּ; read וְאֶחָהּ, required by the connection.
- (21) After הָעִיר insert קְרִימָה, according to the norm of the following clause (twice).
 For the first אֵל write עַל, and for the second write עַד.
- (21, 22) Omit בְּתוֹכָהּ and the prefix מ' twice' in מְאֶחָהּ. These changes are necessary in order to gain a connection between vv. 21 and 22. The הַרְוּמָה הַקְּרִשׁ (v. 21) is described as containing the מְקַרְשׁ הַבַּיִת (v. 21), the אֶחָהּ הַלְלוּם and the אֶחָהּ הָעִיר (v. 22), the whole being enclosed by the prince's domain. CORN., SIEGFR. omit v. 22. GRÄTZ understands בְּתוֹכָהּ (v. 21) as parenthesis, and omits יְהִיָּה לְנִשְׂאָה at end of v. 22. The text is in serious disorder, and the double statement of the northern and southern boundaries of the royal territory seems unnecessary.
- (25) For the name יִשְׁשַׁבֵּר, i. e. יִשְׁ-בָּר see KIFFEL's note on 1 Chr. 7, 1 and BALL's remarks on Gen. 30, 18. Issachar may be = אִישׁ שָׁבַר; in Assyrian š + s or š + š always become ss; for instance karassu 'his stomach' for karissu. DEU. 45 § 51). -- P. II
- (28) אֵל; וְהָיָה; - Before נָבֵל insert the article. - עַל; write, with 6, עַד.
- (29) אֵל; מְנַחֵלָה; write the ordinary expression בְּנַחֲלָה. אֵל; אֲדֹנָי יְהוָה; 6 Κύριος θεός.
- (31) The statement in 31^a, of how the gates were named, is here singularly placed, interrupting the description of the boundaries, and having the appearance of an afterthought. Though 6 has the order of אֵל, it is better, with CORN., SIEGFR., GRÄTZ, to suppose an early displacement, and transpose, arranging vv. 30-31 in the order: 30^a 31^a 30^b 31^b. The צְפוֹנָה at the end of v. 31^a must then be omitted

- 47 For the וַיַּעֲבְרֵנִי of אַל stands in אַל καὶ διήλθεν = וַיַּעֲבֵר, which CORN. adopts (and so twice in v. 4), and renders *and one could pass through*, in contrast with the *one could not pass through* of v. 5. Neither text has decidedly the advantage over the other.
- (4) אַל מִים אַל; read constr. מִי; HITZ. suggests that מִים was written because מִי בְרִיכִים was = מִימֵי הַגְּלִילִים. 5
After following וַיַּעֲבְרֵנִי insert בְּמִים, according to the norm of the parallel clauses
- (5) אַל וַיַּעֲבֵר אֶל אֲשֶׁר לֹא יַעֲבֹר אֶל, omitted by CORNILL, possibly doublet, but apparently rhetorical repetition.
- (6) The preposition is omitted by BÄR and GINSBURG before שַׁפַּת הַנְּחָל, where the 10
Oriental codd. had אֶל; insert עַל with אַל, Qamḥi. See DE ROSSI's note.
- (7) אַל + וַיַּעֲבֹר, gloss, or copyist's repetition, an interruption of the sense.
For אַל אֶל read עַל, with אַל.
- (8) אַל הַקִּוְמָה הַמְּצוּצִים אֶל; read, with FIELD and CORNILL, after § (لوا, *putrid*), 15
אֶל הַמִּים הַמְּצוּצִים.
- (9) אַל אַל; אַל éri. אַל נַחֲלִים; read, with אַל, הַנְּחָל, EWALD and SIEGFRIED נַחֲלִים.
The second part of the verse consists of repetitions which, though found in אַל, appear not to be original. After אַל וַיַּעֲבֹר, CORN. inserts הַמִּים, and omits the rest of the verse. It is better to omit ^b altogether (so HAUPT).
- (10) K^cthib עֲמָרוּ יַעֲמָרוּ may be retained; Q^rè עֲמָרוּ. 20
אֶל; read, with אַל, יִהְיֶה. CORNILL omits תְּהִיָּה . . . מִשְׁמֹתָ, referring to the different use of the expression in 26, 5, 14.
אֶל קִיָּתָה אֶל καθ' ἑαυτῆν. §, is here difficult, and is best omitted; for the use of the term see Gen. 1, 11, 12, *al.*; if it be retained, it should be written לְמִינָה, and placed after יִהְיֶה (אַל רְגַתָּם אַל) or after הַיָּם הַנְּדוּל (so HAUPT).
- (11) אַל וַיַּעֲבֹר; write, with אַל, and as the connection requires, וַיַּעֲבֹר. 25
For אַל וַיַּעֲבֹר; write וַיַּעֲבֹר, with Q^rè and אַל, and after the emendation of OLSH. (בְּצֵה). Omit the ו in אֶל.
- (12) K^cthib וַיַּעֲבֹר; write Q^rè וַיַּעֲבֹר.
- (13) אַל אֶל יִהְיֶה אֶל; אַל Κύριος θεός, and so in v. 23. 30
For אֶל read אֶל. Before אֶל we expect the article.
אַל + וַיַּעֲבֹר, a gloss pointing out that, Levi being omitted, the number 12 is gained by counting Joseph as two (the ה is to be pointed as dual). אַל had the words in slightly different form ἑξήκοντα ἑξήκοντα, but did not understand them. They here interrupt the connection, and it is not likely that Ezekiel 35
would have inserted in this place so well known a fact. The term אֶל, also, is strange, the proper word being אֶל (CORNILL).
- (15) After אֶל we should expect, from Num. 34.7,8, the mention of Mount Hor, and CORN. accordingly inserts it. The plus or minus is hard to determine. 40
אַל אֶל must be written אֶל.
The אֶל breaks up the standing phrase אֶל, and must be placed after אֶל.
- (16) It is possible that our אֶל is intended for the אֶל of Num. 34.9.
אַל אֶל; read אֶל, after Num. 34,9, and our v. 17, in which the אֶל is to be so written. 45
- (17) אַל + וַיַּעֲבֹר, אַל, repetition of copyist.
אַל + אֶל, אֶל, and not in Numbers. It seems impossible to make anything out of a reference to Hamath after the easternmost point of the boundary has been stated to be Hazar-enan.
אַל אֶל is for אֶל, as in v. 20. 50
- (18) אַל אֶל (four times); write אֶל, with אַל and according to the demands of the connection.
אַל אֶל for אֶל.

PRINTED BY W · DRUGULIN

PAPER FROM FERD · FLINSCH

Leipzig

- 48 [צפונה] might be retained, but 31^a, ושערי העיר על שמות שבטי ישראל, seems to be a gloss, with the *Waw explicativum* (see above, p. 46, l. 52 on שער ראובן וגו' in 31^b (or on ושם העיר וגו' in 35^b). — P. H.]
- (32) In ושער omit the ו.
- (34) Before פאת insert ו as elsewhere in this paragraph.
- ושערים must be written ושערים as in the preceding verses.

5

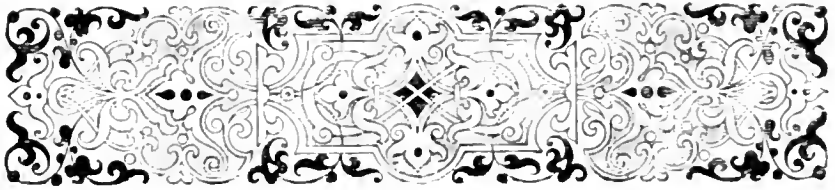

Date Due

F 28 '38

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

List of Contributors

Genesis: C. J. BALL (London).	
Exodus: H. E. RYLE (Cambridge).	
Leviticus: S. R. DRIVER and H. A. WHILLIAMS (Oxford).	
Numbers: J. A. PATTERSON (Edinburgh).	
Deuteronomy: G. A. SMITH (Glasgow).	5
Joshua: W. H. BENNETT (London).	
Judges: Geo. F. MOORE (Andover).	
Samuel: K. BUDDE (Strassburg).	
Kings: BERNHARD STADL (Giessen) and F. SCHWALLY (Strassburg).	
Isaiah: T. K. CHEYNE (Oxford).	10
Jeremiah: C. H. CORNILL (Breslau).	
Ezekiel: C. H. TOY (Cambridge, Mass.).	
Hosea: ALBERT SOCIN (Leipzig) and KARL MARTI (Bern).	
Joel: FRANCIS BROWN (New York).	
Amos: JOHN TAYLOR (Winchcombe).	15
Obadiah: A. HARPER (Melbourne).	
Jonah: FRIEDRICH DELITZSCH (Berlin).	
Micah: J. F. McCURDY (Toronto).	
Nahum: ALFRED JEREMIAS (Leipzig).	
Habakkuk: W. H. WARD (New York).	20
Zephaniah: E. L. CURTIS (New Haven).	
Haggai: G. A. COOKE (Oxford).	
Zechariah: W. R. HARPER (Chicago).	
Malachi: CLAUDE G. MONTEFIORE and I. ABRAHAMS (London).	
Psalms: J. WELLHAUSEN (Göttingen).	25
Proverbs: AUGUST MÜLLER and EMIL KAUTZSCH (Halle).	
Job: C. SIEGFRIED (Jena).	
Song of Songs: R. MARTINEAU (London) and J. P. PETERS (New York).	
Ruth: C. A. BRIGGS (New York).	
Lamentations: MORRIS JASTROW, Jr. (Philadelphia).	30
Ecclesiastes: PAUL HAUPT (Baltimore).	
Esther: T. K. ABBOTT (Dublin).	
Daniel: A. KAMPHAUSEN (Bonn).	
Ezra-Nehemiah: H. GÜTHE (Leipzig).	
Chronicles: R. KIPIEL (Leipzig).	35

—*—*—*—

¹ Died vii 30 '98. ² Died vi 24 '99. ³ Died ix 12 '92. ⁴ Died xii 14 '98.
⁵ Professor ABRAHAM KUENEN who had agreed to do the Book died xii 10 '91.

BS15.2 1893 v. 12
The sacred books of the Old Testament. a

Princeton Theological Seminary-Speer Library

1 1012 00007 1615